ita
821
1424

biblioteca de buzunar biblioteca de buzunar

VALERIO MASSIMO MANFREDI

roman

ORACOLUL

biblioteca de buzunar biblioteca de buzunar

Biblioteca de buzunar este o **marcă**.
Mai bine zis dorim să devină o marcă,
a excelenței, pe care o vrem „înregistrată”,
mai ales în conștiința cititorilor noștri.
Biblioteca de buzunar va cuprinde cărți cu teme diverse – ca-n orice bibliotecă, fie ea și „de buzunar” – legătura dintre ele rezidând în *valoarea* cărții respective, *noutatea* subiectului, *reputația* autorului, și, de ce nu, *moda* și *succesul* unor noutăți editoriale străine pe care le vom traduce, în dorința de a fi actuali.
În acest sens, veți găsi, pentru început,
în **Biblioteca de buzunar,**
cărți din colecțiile noastre tradiționale:

Literatură română contemporană – aduce în prim-plan atât romancieri consacrați, cât și scriitori din noul val.

Literatură universală contemporană – prezintă cititorilor noștri unele dintre cele mai interesante și de succes creații din peisajul literar contemporan universal.

Roman istoric – reconstituie personaje celebre și evenimente care au marcat istoria omenirii.

Biblioteca de buzunar, ca marcă a editurii ALLFA,
vă urează să descoperiți
NOUL FARMEC AL LECTURII

L'ORACOLO
Valerio Massimo Manfredi
Copyright © 1990 Arnoldo Mondadori Editore S.p.A., Milano

ORACOLUL
Valerio Massimo Manfredi
Copyright © 2007 Editura **ALLFA**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MANFREDI, VALERIO MASSIMO
Oracolul / Manfredi Valerio Massimo ; trad. Radu Gâdei. -
București : ALLFA, 2007
ISBN 978-973-724-155-9

I. Gâdei, Radu (trad.)

821.131.1-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA.**
Nici o parte din acest volum nu poate fi copiată
fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA.**
Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside Romania, without the written permission of **ALLFA**, is strictly prohibited.
Copyright © 2007 by **ALLFA.**

Editura **ALLFA**: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,
sector 6, cod 060512 – București
☎ 402 26 00
Fax: 402 26 10

Departamentul distribuție: ☎ 402 26 30
Fax: 402 26 34

Comenzi la: comenzi@all.ro
www.all.ro

Redactor: Olimpia Novicov
Design copertă: Andra Penescu
Ilustrația copertei: Iacopo Bruno

Valerio Massimo Manfredi

ORACOLUL

Traducere din limba italiană:
Radu Gâdei

EDITURA ALLFA

Lui Christos și Alexandra Mitropoulos

Iar el, după ce a văzut atâtea dureri nesfârșite, se va cufunda pentru a doua oară în apele nemilosului Hades, fără să fi avut parte vreodată, în toată viața sa, de o zi liniștită.

Licofron

Nimeni este numele meu: *Nimeni* îmi spun tata și mama și la fel toți tovarășii mei.

Homer, *Odiseea*.

I

Efira, nord-vestul Greciei,
16 noiembrie 1973, orele 20

Vârfurile brazilor tremurară pe neașteptate, frunzele uscate ale stejarilor și platanilor se înfiorară și ele, dar nu adia nici cel mai slab vânt, iar marea din depărtare era rece și nemișcată precum o lespede de ardezie.

Bătrânului învățat i se păru că totul încremenise dintr-o dată, că ciripitul păsărelelor și lătratul câinilor și chiar murmurul râului amuțiseră, ca și cum apele ar fi scăldat malurile și prundișul fără a le atinge, ca și cum pământul ar fi fost cuprins de un neștiut tremur venit de nicăieri.

Își neteji cu mâna pletele albe, moi ca mătasea, își atinse fruntea și căută în adâncul ființei sale curajul de a se ajunge, după treizeci de ani de neobosită și îndârjită căutare, la țelul dorit.

Nu putea împărtăși acel moment cu nimeni. Muncitorii săi, Iorgos bețivanul și Stathis certărețul lăsaseră la locul lor uneltele și se îndepărtau deja, cu mâinile adânc vârâte în buzunare și cu gulerele ridicate, iar singurul zgomot al acelei seri era al pașilor lor pe pietrișul drumului.

Simți că-l cuprinde îngrijorarea:

— Ari! strigă. Ari, mai ești aici?

Custodele îi răspunse:

— Da, domnule profesor, aici sunt.

Dar fu doar o clipă de slăbiciune.

— Ari, m-am hotărât să mai rămân puțin. Tu poți să pleci în sat. E vremea cinei și poate că ți-e foame.

Custodele îl privi cu o expresie plină de afecțiune și de dorința de a-l proteja.

— Veniți și dumneavoastră, domnule profesor. Aveți și dumneavoastră nevoie să mâncați ceva și să vă odihniți. Și s-a făcut cam rece, dacă rămâneți prea multă vreme aici ați putea să răciți.

— Nu, Ari, du-te tu singur, eu... eu am să mai rămân puțin.

Custodele se îndepărtă cu pași șovăitori, se urcă în mașina Administrației și porni pe drumul care ducea spre sat. Profesorul Harvatis urmări o vreme cu privirea lumina farurilor care șerpuia printre dealuri, apoi intră în mica magazie de lângă zidul casei, luă cu un gest hotărât o lopată de lângă perete, aprinse un felinar cu gaz și porni către intrarea în străvechea clădire a oracolului morților, Nekromantion.

Merse până în capătul lungului coridor central până la scara pe care o scosese la lumină prin munca din ultima săptămână și coborî mult sub nivelul galeriei sacrificiilor, într-o cameră ocupată în mare parte de pământul scos de la săpături. Își roti privirea, măsurând din ochi spațiul din jurul său, apoi numără câțiva pași spre peretele de vest și se opri, începând să scurme energic cu vârful lopeții stratul de pământ care acoperea pardoseala, până când metalul scrâșni, dându-i de știre că

ajunsese la o suprafață dură. Îndepărtă pământul din jurul locului cu pricina și descoperi o lespede de piatră având săpată în ea imaginea unui șarpe, creatura rece care simboliza lumea de dincolo de moarte.

Scoase din buzunarul halatului mistria și curăță mai bine marginile plăcii. Împinse vârful lopeții în crăpătura de pe o latură și făcu pârghie, reușind să ridice piatra cu câțiva centimetri. O răsturnă cu greu într-o parte și simți venind de jos un miros de pământ umed și de mucegai.

La picioarele lui se deschidea o gaură neagră prin care se ajungea într-un spațiu în care nu mai intrase nimeni: adyton, camera oracolului secret, locul în care doar foarte puțini inițiați puteau evoca palidele fantasme ale celor dispăruți.

Coborî cât putu de mult lampa, luminând alte câteva trepte și simțea că viața tremură în el ca flacăra unei lumânări gata să se stingă.

Și ajunse la hăurile-adânci din marginea Oceanului. Acolo unde se află poporul și cetatea Cimerienilor, de ceață și de nori înconjurați. Soarele strălucitor nu-și îndreaptă niciodată spre ei razele, nici când urcă spre bolta cerească și nici atunci când se coboară de pe cer către pământ. Ci noapte înfricoșătoare îi apasă pe nefericiții muritori...

Recita ca pe o rugăciune versurile lui Homer, cuvintele Nekyei, călătoria lui Ulisse prin tărâmul umbrelor. Ajunse la pardoseala celei de-a doua camere subterane și ridică felinarul ca să lumineze pereții. Fruntea i se încreți și broboanele de sudoare o năpădiră.

lumina parcă dansa de jur împrejur din cauza mâinii care îi tremura, smulgând întunericului scene ale unui ritual străvechi, înfricoșător: sacrificarea unui berbec negru, sângele care curgea din beregata lui într-o groapă. Privi acele figuri aproape șterse de umezeală, merse cu pași șovăielnici de-a lungul pereților și văzu că aveau săpate pe ei nume de persoane. Recunoscu unele personaje de seamă dintr-un trecut îndepărtat, dar multe nume erau de neînțeles, din cauza scrisului indescifrabil. Își termină recunoașterea și îndreptă din nou lumina felinarului către peretele cu scena sacrificiului. De pe buzele sale ieșiră din nou cuvinte:

...iar eu scoțându-mi sabia ascuțită din teaca de la șold
săpai cu ea o groapă de-un cot lungă și lată
și-n ea lăsai ofranda adusă pentru morți
mai întâi miere și lapte, apoi vin din cel mai bun
și mai la urmă apă: și presăram deasupra făină
din cea albă și mă rugam neîncetat la capetele
fără de sânge ale morților de-acolo.

Veni în mijlocul încăperii și îngenunche, începând să sape. Pământul era rece și degetele cu care ținea strâns lopata îl dureau. Se opri o clipă vârându-și mâinile amorțite la subsuori; respirația îi aburea lentilele ochelarilor și fu nevoit să le șteargă. Reîncepu să sape și, pipăind cu degetele, dădu de o suprafață netedă și rece ca un bloc de gheață. Își trase înapoi mâinile ca și cum ar fi fost mușcat de un șarpe cuibărit în adânc. Își ridică privirile către peretele din fața sa și avu senzația că se mișca. Trase adânc aer în piept. Era obosit și flămând: cu siguranță, nu putea fi decât o iluzie.

Își cufundă din nou mâinile în pământul moale și simți din nou contactul cu suprafața aceea perfect netedă; o pipăi de jur împrejur cu degetele, o curăță cât putu mai bine și aduse lampa mai aproape: sub stratul subțire de pământ se întrezărea strălucirea palidă și rece a aurului.

Începu din nou să sape cu și mai mare energie și scoase în curând la iveală buza unui vas. Un crater de o frumusețe incredibilă, cu o lucrătură minunată, se afla înfipt în pământ exact în mijlocul sălii.

Mâinile i se mișcau acum rapid și cu îndemânare și, sub degetele febrile ale degetelor lungi și descărnate, obiectul acela fabulos părea să răsară din pământ de parcă ar fi fost însuflețit de o invizibilă energie. Era foarte vechi, decorat cu fâșii de ornamente paralele, iar în centru se afla un medalion mare cu o scenă sculptată în relief.

Bătrânul simți că ochii i se umplu de lacrimi și că emoția era pe cale să-l doboare: aceea să fi fost comoara pe care o căutase o viață întreagă? Acela să fi fost axul și buricul lumii, butucul rotirii veșnice, centrul celor văzute și al celor necunoscute, vasul de lumină și umbră, aurul și sângele, curățenia și putregaiul?

Puse jos felinarul, întinse mâinile tremurătoare ca să atingă vasul acela mare și scânteietor, îl cuprinse între degete, îl ridică până la înălțimea feței și în ochii săi uimirea fu copleșitoare: în chenarul din centru se vedea un bărbat înarmat cu sabie care mergea purtând pe umăr o lopată cu coadă lungă... sau o vâslă...; în fața lui, un alt bărbat în straie de cerșetor înălța mâna dreaptă, de parcă ar fi vrut să-l întrebe ceva pe celălalt; în mijloc se vedea un altar și alături de el un taur, un berbec și un mistreț.

Dumnezeule din cer, profeția lui Tiresias era gravată în aur și o avea în fața ochilor, acea profeție care anunța

ultima călătorie a lui Ulisse... călătoria pe care nimeni n-o povestise vreodată, o călătorie pe continent, o Odisee de noroi și de praf către un loc singuratic, aflat la o distanță uriașă de malul mării, un loc în care nu se cunoș-tea sarea, nici corăbiile și nici nu se putea recunoaște o vâslă, deosebind-o de o unealtă de răscolit prin grâu la treierat, de o lopată cu care se despărțea neghina de grâu.

Învârti în mâini vasul și văzu alte scene, parcă vii, însuflețite de luminile lămpii care se reflectau pe diferi-tele suprafețe: momente dintr-o aventură crudă și sân-geroasă, o cursă fără oprire... departe de mare pentru a se întoarce la mare... ca să moară.

Periklis Harvatis strânse vasul la piept și-și ridică ochii ca să privească peretele dinspre miazănoapte al adytonului.

Era deschis.

Avea în față, rătăcit și plin de uimire, o deschizătură îngustă, o pauză absurdă și imposibilă în materia inertă a pietrei. Își închipui că fusese acolo dintotdeauna, că n-o observase mai devreme la lumina cam nesigură a lămpii, dar în sinea sa nutrea nemiloasa certitudine că el însuși deschisese gaura întunecată și amenințătoare. Înaintă câțiva pași, după care se aplecă și luă de pe jos, fără să lase dintr-o mână vasul, o piatră și o aruncă în deschizătura aceea. Piatra fu înghițită și se scufundă, fără zgomot, nici înainte nici după, fără să ajungă undeva.

Abisul acela era, prin urmare, infinit?

Mai înaintă puțin ca să pună capăt acestei vedenii și strigă din răsputeri „Nu!", dar vocea sa nu vibră și nu se propagă, explodă în interiorul său lăsându-l fără vlagă. Simți că i se înmoaie picioarele, se simți cuprins de un frig pătrunzător, supus unei apăsări de neînvins.

Deschizătura acea era mai puternică decât orice voință și putea ostoi orice energie.

Dar se putea retrage? Ce sens ar mai fi avut atunci viața sa? Nu urmărise, oare, atâția ani să găsească dovezi ale teoriei sale care fusese de atâtea ori ținta batjocurii celor din jur? Și, la urma urmelor, încă nu părăsise lumea reală, chiar dacă se simțea invadat în fiecare clipă de o nouă și misterioasă cunoaștere, de revelații până atunci străine. Avea să meargă înainte, întinzând lampa în față cu o mână, iar cu cealaltă strângând la piept comoara abia descoperită. Nu avea de învins decât o tăcere adâncă și un întuneric de nepătruns.

Înaintă astfel, gândindu-se că la capătul drumului va întâlni din nou peretele, dar se înșela. Mâna sa subțire se întinse către golul din fața sa, lumina lămpii se reduse într-o clipă la un simplu punct luminos și tocmai datorită acelui punct el căpătă certitudinea a ceea ce timp de mulți ani doar intuise vag, dar simți și că viața din vinele sale se stingea.

Se dădu îngrozit înapoi și căută, plângând, ieșirea din galeria aceea care îl adusese pe pragul acelui hău. Se târî cu greutate până la scară. Vasul devenise peste măsură de greu, dar nu voia să-l lase din mâini, mai degrabă ar fi murit strângându-l la piept pentru a fi găsit astfel de colaboratorii săi și a avea parte după moarte de singura și ultima sa clipă de glorie. Lampa dădea iarăși lumină, pe măsură ce el se îndepărta de locul acela dar își simțea inima bătând din ce în ce mai slab și mai rar.

Se dădu și mai mult înapoi, împiedicându-se la tot pasul și imaginea peretelui dispăru în spatele cercului luminos al lanternei; reuși să găsească prima treaptă a scării și se târî horcăind până la încăperea de sus. Închise

cu mare greutate deschizătura, împingând lespedea de piatră în lăcașul ei. O acoperi din nou cu pământ, apoi luă vasul pe care-l așezase pe jos și ajunse de-a bușilea la magazie.

Nu mai suporta să vadă obiectul acela. Îl înfășură cu gesturi convulsive în pătura de pe pat, apoi luă cu mare greutate o foaie de hârtie, un stilou și începu să scrie. Când termină de scris, puse scrisoarea într-un plic, scrise pe el adresa și îl lipi. Se simțea în pragul morții.

Ari își sorbea tacticos cafeaua turcească și-și fuma țigara scuturând scrumul peste resturile cinei aflate încă pe farfuria din fața sa. La fiecare înghițitură arunca o privire pe stradă. Ultimii clienți părăseau localul și patronul începuse curățenia.

Din când în când se apropia de fereastră și spunea:

— Poate că în noaptea asta o să plouă. Punea scaunele cu picioarele în sus pe măsuțe și ștergea podeaua cu mopul. Se auzi sunând telefonul, patronul lăsă jos unealta cu care făcea curat și se duse să răspundă. Pământiu la față și cu gura căscată rămase cu ochii ațintiți la Ari care continua să fumeze. Bolborosi:

— ...Ari, vino aici, Dumnezeule, Preasfântă Fecioară, vino aici... cu tine vor să vorbească.

Ari sări în picioare și luă receptorul: la capătul firului se auzea un horcăit de agonie, o chemare întreruptă de plâns, vocea aproape de nerecunoscut a profesorului Harvatis. Aruncă mucul de țigară care-i ardea degetele și se repezi la mașină, pornind cu toată viteza către magazia săpăturilor în care încă se mai vedea lumină. Intră în curte făcând să scârțâie roțile pe pietriș și coborî lăsând motorul să meargă în continuare. Luă din portbagaj un

târnăcop mic și se apropie gata să se apere de un eventual atacator. Deschise ușa izbind-o cu piciorul și îl văzu pe profesor: era ghemuit într-un colț al încăperii, lângă măsuța de pe care receptorul telefonului se mai clătina încă aproape de capul lui.

Pe chipul bătrânului, ridurile adânci se adânciseră mult, pielea căpătase o paloare a morții, trupul îi era scuturat de un tremur de neoprit; mâinile strângeau la piept un pachet inform, picioarele îi erau lungite pe podea ca paralizate, ochii, plini de lacrimi, aveau o mișcare ușoară, un fel de oscilație dezordonată ca și cum mintea, cuprinsă de panică, n-ar mai fi putut să țină sub control privirile.

Ari lăsă la pământ micul târnăcop și îngenunche în fața bătrânului.

— Doamne Dumnezeule, ce s-a întâmplat... cine v-a adus în halul acesta? Întinse mâinile către pachet. Dați-mi-l mie... lăsați-l, vă duc acum la spital, la Preveza... imediat, Dumnezeule, imediat.

Dar Harvatis strânse și mai tare la piept comoara:

— Nu, nu!

— Dar vă este rău, Maică Precistă, veniți, pentru numele lui Dumnezeu...

Harvatis deschise cu greutate ochii.

— Ari, ascultă-mă, fă ceea ce îți spun, fă ceea ce îți spun, ai înțeles? Du-mă la Atena acum, imediat...

— La Atena? Oh, oh, nici nu mă pot gândi la așa ceva, dacă v-ați putea vedea cum arătați... eu vă duc la spital, imediat... haideți, lăsați-mă să vă ajut.

Privirea bătrânului profesor căpătă dintr-o dată o expresie dură, tăioasă, vocea îi era chiar amenințătoare.

— Ari trebuie să faci fără discuție ce-ți spun eu. Ia scrisoarea de pe masă și du-mă la Atena, la adresa scrisă

pe plic... Ari, n-am pe nimeni pe lume și nici prieteni nu am. Ceea ce am descoperit mă ucide acum... și poate că va mai ucide și pe mulți alții chiar în noaptea aceasta, înțelegi? Eu trebuie să mă întâlnesc cu cineva, să-i spun ce rezultate a avut cercetarea mea... și să-i cer ajutorul... dacă este posibil... dacă mai avem timp.

Ari îl privea tulburat.

— Dumnezeule, domnule profesor ce spuneți...

— Ari, nu mă trăda, pe ce ai mai scump pe lume, fă ceea ce îți spun... Custodele lăsă capul în jos, în semn că era de acord. Dacă se va întâmpla să... să mor înainte să ajungem la Atena, ai să duci scrisoarea.

Ari încuviință din nou.

— Dați-mi măcar pachetul acela, am să-l duc în mașină... clătină din cap. Dar ce este în el?

— Trebuie să-l duci în seiful blindat de la subsolul Muzeului Național... cheia este în buzunarul hainei mele...

— Cum vreți, domnule profesor, n-aveți grijă, voi face așa cum spuneți... haideți, rezemați-vă de mine. Îl luă de braț și ieși, așezându-l pe bancheta din spate a mașinii. Îl mai privi încă o dată înainte de a închide portiera: nu mai putea ajunge viu la Atena. Omul acela văzuse moartea în față... era terminat. Se întoarse în magazie, puse telefonul la loc în furcă, luă scrisoarea și aruncă rapid o privire în jur. Totul era absolut în ordine, nu erau semne că fusese vreun străin pe acolo, în aer se simțea mirosul familiar de ceapă și de ulei de măsline. Oare bătrânul își pierduse pe neașteptate mințile? Și unde găsise obiectul acela pe care-l strângea la piept? Ar fi vrut să coboare în sectorul de săpături, dar omul care

zăcea în mașina de afară murea de spaimă și de îngrijorare. Închise ușa și se întoarse la mașină.

— Să mergem acum, domnule profesor. Mergem la Atena... Încercați să vă odihniți puțin... stați culcat... dormiți dacă puteți. Și porni. Bătrânul nu răspunse, dar i se auzea respirația neregulată, anevoioasă și parcă se simțea voința lui neabătută de a ajunge la o întâlnire imposibilă la Atena.

Mașina gonea pe străduțele pustii ale satului și cârciumarul aflat în spatele vitrinelor murdare îl văzu plecând într-un nor de praf către șoseaua care ducea la Misolonghi. A doua zi avea de povestit primului client o întâmplare ciudată.

— Claudio, e târziu, eu plec. Tu ce faci? Am putea să mergem înainte de culcare să bem ceva în Placa. Suntem mai mulți și o să ne simțim bine...

— Nu, mulțumesc, Michel, eu mai rămân. Vreau să termin fișele astea, m-am cam săturat de ele.

— Cu atât mai rău pentru tine. Eu am întâlnire cu Norman: am agățat două olandeze venite într-o excursie. Mergem cu ele să bem ceva la Nikos, după care le-am putea duce la Kifissia, acasă la Norman.

— O.K., asta-i o treabă bună pentru voi. Ce să fac cu, al treilea, să vă incomodez?

— Așa este, tu ești prea îndrăgostit ca să te mai gândești la distracție. Și mâine ce facem?

— Ascultă Michel, am auzit că mâine va fi vânzoleală la Politehnică, ceva în stil mare. Cei din comitetul studențesc spun că o să facă baricade. O să fie o manifestație mare de protest contra guvernului și poliției. Se pare că situația din Institut a devenit de nesuportat. S-au

infiltrat printre ei oameni de-ai poliției, turnători... oameni care dispar și nu se știe ce s-a întâmplat cu ei...

— Cine ți-a spus, Heleni?

— Da, ea. Oricum, sunt niște lucruri despre care știe toată lumea. De ce mă întrebi?

— Așa. Și, atunci, tu ce faci, te duci și tu la Politehnică?

— Nu. Eu nu. Ce amestec avem noi? Sunt treburile lor și este normal să fie așa... dar vreau să stau pe aici, pe-aproape, nu se știe niciodată... Mă tem că și Heleni o să fie acolo...

— Bine. Atunci, ne vedem în orice caz aici mâine. Noapte bună, Claudio.

— Noapte bună, Michel, salută-l din partea mea pe Norman.

Băiatul ieși din cameră și la puțin timp după aceea se auzea motorul mașinii sale 2CV care se punea tușind în mișcare.

Claudio Setti își reluă lucrul la fișarea epigrafică de care se ocupa. La un moment dat se ridică și se duse la rafturile cu cărți ca să se uite într-un volum și, în timp ce-l răsfoia, o cărticică îi căzu pe jos lângă picioare. Se aplecă și o luă ca să arunce o privire asupra ei. Pe copertă stătea scris:

PERIKLIS HARVATIS

Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI

Începu să citească primele pagini din ce în ce mai interesat, uitând de ceea ce avea de făcut pentru teza sa de licență și, în același timp, fu cuprins de o neliniște ciudată, un sentiment pronunțat de rătăcire și de singurătate.

Sună telefonul și stătu câteva clipe uitându-se la aparat înainte de a lăsa jos cartea ca să ia receptorul.

— Claudio?

— Heleni, dragă, tu ești?

— *Agapimou*, tu încă mai înveți? Ai luat cina?

— Aveam de gând să mănânc un sandviș și să continui.

— Am nevoie să te văd. În seara asta mă întorc la Universitate.

— Heleni, nu te duce acolo, te rog…

— Nu ne putem întâlni? Sunt aici, aproape, la taverna „Tò Vounò". Te rog, vino.

— Bine. Vin acolo. Comandă-mi și mie ceva, am să iau o îmbucătură.

Își adună notițele în servietă și, în timp ce o închidea, aruncă o privire asupra cărțuliei pe care o lăsase pe masă. Păcat că nu putea continua s-o citească. O puse în raft, închise fereastra, stinse luminile și ieși, aruncându-și pe umeri o canadiană de tip militar, căptușită cu blană artificială.

Străzile erau aproape pustii, trecu pe lângă agora în care vechile statui străluceau cu albul lor imaterial sub razele lunii și intră în labirintul de ulicioare ale vechii Placa. Din când în când, printre acoperișurile caselor și terase, apărea în dreapta sa clădirea Partenonului, ca o corabie a zeilor ancorată pe buza unei prăpăstii, între cer și casele oamenilor. Ajunse în piațeta de lângă străvechiul Turn al Vânturilor.

Pe când se apropia de tavernă, putea vedea prin geamurile aburite, pletele negre ale lui Heleni. Fata stătea singură, cu coatele rezemate de masă și părea să studieze cu toată atenția firicelul de fum al țigării sale care ardea singură în scrumieră.

Ajunse în spatele ei și-i puse palma pe păr. Ea îi apucă mâna, fără să se întoarcă măcar, și i-o sărută.

— Țineam mult să vii.

— Iartă-mă, nu voiam să mă las rugat, doar că voiam să termin lucrarea aceea, vreau să-mi iau licența... este o intenție serioasă, la urma urmelor.

— Sigur că este o intenție serioasă. Au *dolmades*, am cerut să ți-i încălzească. E bine?

— Oh, da, sigur că da, îmi plac *dolmades*.

Fata făcu un semn și chelnerul aduse două farfurii și un platou cu mâncarea comandată.

— Asta este pentru mâine.

— Heleni, ce înseamnă că este pentru mâine? Ce înseamnă asta?

— Lansăm o proclamație de la radioul nostru din Universitate, îi chemăm pe oameni la grevă generală. Guvernul acesta va trebui să-și lepede masca și să-și arate adevărata față. Se vor răscula și studenții de la Universitățile din Salonic și Patras. O să facem un tărăboi atât de mare încât o să se audă de noi în toată Europa.

— Oh, Sfinte Hristoase, acum te apuci să faci revoluție... poftim, revoluția are loc mâine... și la ce oră, ați stabilit și ora?

— Nu mă lua în râs. Tu ești italian, acum își termini teza de licență și te întorci acasă, îți găsești de lucru... dar noi suntem aici ca într-un adevărat infern. Porcii ăia strâng de gât țara, o vând pe bucăți, o obligă să se prostitueze. Mulți prieteni dispar pe neașteptate din circulație doar pentru că au protestat sau pentru că sunt înscriși într-un partid politic...

— Dar, Heleni, nu puteți reuși, nu aveți șanse. Aici este ca în America de Sud, americanii nu vor să riște nimic,

îi preferă pe militari în locul oricărui pericol care ar putea veni din direcția stângii. Este în zadar, crede-mă.

— S-ar putea să ai dreptate. În orice caz, s-a hotărât. Cel puțin, am încercat.

— Și presupun că revoluția aceasta nu se poate lipsi de tine.

— Claudio, ce te-a apucat? Unde s-au pierdut toate discursurile pe care mi le-ai ținut întotdeauna despre libertate și democrație și Socrate și Platon și toate celelalte tâmpenii? Vorbești ca un funcționar de la fisc, fir-ar să fie!

Începea să se înfurie. Claudio o privi câteva clipe fără să scoată nicio vorbă: Dumnezeule, era frumoasă ca Elena din Troia și mândră și vitează, mâini mici, subțiri, și ochi adânci și întunecați precum cerul nopții, iar tricoul care-i acoperea sânii părea să fie drapat de însuși Fidias.

— Heleni, ce mă fac eu dacă pățești ceva? Tu știi... știi că gândesc la fel ca tine... dar nu mă pot gândi că tu te afli acolo înăuntru și ești în primejdie. Ăia o să vă facă bucăți, sunt niște măcelari, iubito. N-o să puteți rezista. Ocupați localul de trei zile și primul-ministru n-o să-i mai poată ține în frâu pe militari, chiar dacă ar vrea cu adevărat. Vor lovi în curând, rapid și dur, iar oamenii vă vor lăsa singuri. Le este frică, au un loc de muncă, au o familie, au cu toții mult trecut și puțin viitor...

Fata zâmbi.

— Nu-ți face probleme. Nu ne pot face nimic, va fi o manifestație pașnică, îți spun eu. Nu avem arme.

În clipa aceea, un cântăreț ambulant intră în local și începu să cânte la bouzouki și câțiva clienți i se alăturară cântând „*Aspra, kòchina, kìtrina*..., o melodie pe care Claudio și Heleni o cântaseră de atâtea ori cu prietenii și

care tocmai în momentele acelea li se părea că sună într-un mod deosebit de emoționant. Ochii fetei străluceau, umezi.

— De câte ori l-am cântat... și totuși este atât de frumos, nu-i așa?

— Hèleni, ascultă-mă, tu vino cu mine. Să lăsăm totul baltă și să plecăm în Italia. Ne căsătorim, ne găsim de lucru, indiferent unde...

Fata clătină din cap și părul său îi umbri ochii, se undui pe obraji și pe gât.

— Eu am o propunere mai atrăgătoare. Să mergem acasă la mine. Maria este la cinema cu prietenul ei și nu se întoarce până la miezul nopții. Facem dragoste, Claudio, și după aceea mă conduci până la Universitate. Nu pot lăsa să treacă ziua aceasta... va fi o zi mare, toți tinerii din țara asta se vor ridica la luptă... și poate că și oamenii ceilalți ne vor urma, eu nu mi-am pierdut speranța.

Ieșiră pe stradă și Heleni își ridică privirile către cerul senin.

— Privește, mâine o să fie o zi însorită.

Se dezbrăcă în fața lui fără să șovăie și fără sfiala de care dăduse dovadă întotdeauna. Se lăsă privită și dorită, mândră de frumusețea și de curajul ei, așezată pe marginea patului, sub lumina palidă a veiozei. Claudio îngenunche, gol și tremurând de dorință, și-i sărută genunchii, își rezemă fruntea de pântecele ei, mângâindu-i îndelung șoldurile, o răstumă pe pat și o înlănțui cu brațele, o acoperi cu pieptul musculos și cu umerii lați, ca și cum ar fi vrut s-o înglobeze în trupul său, dar simțea mereu

cum întunericul nopții îl apasă pe șira spinării, greu ca o piatră de moară, rece ca lama unui cuțit.

Și auzea la răstimpuri un bubuit îndepărtat, ca tunetul și ca bătăile unui clopot uriaș.

Inima îi bătea gata să-i sară din piept, iar inima lui Heleni bătea lipită de a sa, dintre sânii semeți, frumoasa Heleni, minunată și suavă și mai de preț decât viața și fierbinte ca razele soarelui. Nimeni n-ar fi putut să-i desfacă îmbrățișarea și nici să-i facă ei vreun rău. Era a lui pentru totdeauna, orice s-ar fi întâmplat.

Se îmbrăcară stând cu spatele unul la altul, pe cele două laturi ale patului și apoi se îmbrățișară din nou ca și cum nu se puteau despărți

— Acum condu-mă, spuse fata. Își pregătise din vreme o geantă cu câteva haine de schimb și cu ceva de mâncare. Claudio o ajută să-și îmbrace geaca.

Mașina uriașă tresări mușcând asfaltul cu șenilele și, scoțând un nor negru de fum pe țevile de eșapament, porni înainte bubuind și zdrăngănind pe străzile cufundate în bezna nopții. De pe poarta larg deschisă a cazărmii ieșiră alte tancuri și porniră unul după altul ținând îndreptate înainte tunurile de pe turele și țevile mitralierelor. Erau netede și întunecate la culoare și luminile felinarelor se reflectau cu greu pe suprafețele lor. În urma tancurilor ieșiră camioane pline cu soldați în uniforme de camuflaj. Ședeau tăcuți pe băncile lor, cu căștile trase pe ochi și-și țineau pe genunchi pistoalele automate. Ofițerii aveau o expresie preocupată, controlau din priviri echipamentul și ținuta soldaților din subordine și-și priveau des ceasurile. Din când în când, la radiourile de pe mașini primeau ordinele unor voci metalice la care

răspundeau monosilabic. Plecau într-o misiune fără glorie militară.

Trecură de Eleusis și de Pireu și se îndreptară către oraș împărțiți în două grupuri: unul sosi dinspre sud, prin Odòs Pirèos și piața Omonia, celălalt dinspre nord, intrând cu toată viteza pe Leofòros Patissìon și trecând prin fața Muzeului Național. Un vânt slab împingea paginile unui ziar de-a lungul treptelor albe, printre marile coloane dorice.

Tancul din urma coloanei se opri de-a curmezișul intersecției cu Leofòros Alexandras pentru a izola zona de circulația orașului. Șeful de tanc deschise capacul turelei și ieși afară pentru a controla situația. Își ținea căștile radioului atârnate la gât iar mâinile le ținea pe după centiron. O mașină apăru în mare viteză cu farurile aprinse pe faza lungă și tanchistul scoase imediat pistolul, ridicând și brațul stâng. Mașina se opri la mică distanță de șenilele tancului și din ea coborî un bărbat cu fața marcată de oboseală și cu barba mare. Privea uimit în jurul său.

— Nu se poate trece! strigă la el ofițerul. Circulația în centrul orașului este blocată. Întoarceți-vă imediat de unde ați venit.

Bărbatul nu se mișcă din loc.

— Vă rog, strigă el, lăsați-mă să trec, am în mașină un om bolnav, trebuie să-l duc la spital.

— Nu pe aici. Duceți-l la Abelokipi sau la Kifissìa.

— Dar ce se întâmplă? Ce faceți aici?

— V-am spus să plecați. Nu mă faceți să vă repet încă o dată, strigă scos din sărite ofițerul. Omul se întoarse la mașină și deschise portiera din spate.

— Domnule profesor... domnule profesor... nu putem intra în oraș... Militarii nu dau voie nimănui să

treacă. Domnule profesor Harvatis, mă auziți? Răspundeți-mi, vă rog.

Periklis Harvatis era întins pe bancheta din spate, cu fața pe jumătate ascunsă sub reverul hainei. Părea să doarmă adânc. Ari îi luă o mână: era înghețată.

— Domnule profesor, nu putem trece cu nici un chip... totul a fost în zadar, Doamne... în zadar. Vă duc la spital.

Se urcă din nou în mașină și se îndreptă cu toată viteza către Kifissìa. Intră în curtea spitalului și se duse la camera de gardă:

— Repede, veniți repede, pentru numele lui Dumnezeu, este un om care se simte rău, foarte rău, repede, este chestiune de minute.

Doi infirmieri veniră în grabă după el cu o targă și el îl depuse pe ea pe bătrânul profesor ca să-l ia în grija lor.

— Totul a fost în zadar, murmură plin de disperare. De ce v-am ascultat? Dar bătrânul nu mai avea cum să-l audă.

Se întoarse la mașina lui, scoase din buzunar scrisoarea și citi adresa: era în interiorul zonei cu circulația interzisă de militari, dar în situația aceea nu voia s-o mai țină nici o clipă asupra sa. Ceasul arăta ora două dimineața; se simțea copleșit de oboseală și tulburat de absurditatea acestui drum prin noapte. Cu atât mai mult trebuia să meargă până la capăt.

O luă pe strada Acharnòn încercând să meargă pe strada Patissìon blocată de tancuri, pentru a se apropia cât mai mult de adresa indicată fără a fi observat. Parcă mașina într-o piațetă și mai merse pe jos câteva minute, ascunzându-se din când în când în vreun gang sau pe după colțul unei case pentru a lăsa să treacă patrulele de soldați

care făceau rondul. Se întreba ce se putuse întâmpla în oraș. Ajunse în cele din urmă la adresa de pe scrisoare: Dionysiou 17. Era o casă veche cu tencuiala jupuită și cu obloane verzi, dar la numărul 17 nu locuia nimeni: era doar un grilaj coborât și încuiat cu lacăt. Deasupra se vedea firma unei tipografii. I se părea că visează.

— Căutați pe cineva? O voce groasă și răgușită din spatele său îl făcu să tresară. Se întoarse de îndată și avu în față un bărbat de vreo cincizeci de ani cu un palton cenușiu și o pălărie de fetru trasă pe ochi. Încercă să-i distingă trăsăturile dar persoana avea în spate lumina puternică a unui felinar.

— Eu... caut pe un om care se numește Stavros Kouràs căruia trebuie să-i predau o scrisoare. Ar trebui să locuiască aici, dar nu văd decât grilajul și... o tipografie. Poate că știți să-mi spuneți dacă...

Omul îl privi îndelung în tăcere, ținându-și mâinile în buzunare, și Ari simți că sângele i se scurge din vine.

— Stavros Kouràs nu există, domnule. Scoase mâna dreaptă din buzunar și o întinse în față. Dar, dacă vreți, îmi puteți da mie scrisoarea aceea.

Ari se dădu înapoi până ajunse cu spatele la grilaj, clătinând neîncrezător din cap, apoi o luă la fugă cât îl țineau picioarele, fără a îndrăzni să mai privească în urmă. Ajunse la mașină și sări la volan întorcând în aceeași clipă cheia de contact, dar motorul nu pornea. Se întoarse să privească pe strada pe care venise și nu văzu pe nimeni. Puse contactul din nou, dar motorul se încăpățâna să rămână mut. Se simțea miros de benzină; trebuia s-o lase câteva clipe să se evaporeze. Așteptă vreo două minute, uitându-se înapoi din când în când. Când, în sfârșit, la cea de-a treia încercare motorul porni,

aruncă o privire în oglinda retrovizoare în timp ce răsucea volanul ca să iasă pe stradă: în depărtare se zărea silueta necunoscutului cu care vorbise. Înainta pe jos, cu mâinile în buzunare, fără nicio grabă.

Claudio o îmbrățișă cu putere pe fată, apoi o îndepărtă de el și o privi țintă în ochi.

— Atunci, chiar ești hotărâtă, nu mai pot face nimic ca să te conving să renunți, nu am nicio putere asupra ta.

Heleni zâmbi și strălucirea ochilor săi păru să lumineze noaptea.

— Prostule, doar tu contezi.

— Și revoluția.

— Am dezbătut deja subiectul ăsta și obiecțiile tale n-au rezistat în confruntarea cu analiza mea. Du-te acasă și culcă-te fără grijă. Dacă totul merge bine, mâine seară ies de acolo și te aștept la Nikos ca să bem împreună un ouzo.

Claudio se posomorî.

— Și dacă se întâmplă ceva?

— Oricum, te găsesc eu. Acum n-o să mai poți fugi de mine, tot restul zilelor tale... știi bine, o fată grecoaică de familie bună nu se dă decât bărbatului cu care va trăi toată viața.

— M-am hotărât. Vin cu tine acolo.

— Termină, Claudio. Mâine trebuie să-ți predai lucrarea. Și, apoi, locul tău nu este acolo... nu ești nici măcar înscris la Universitatea asta și nici nu ești barem grec. Hai, du-te. Te asigur că nu se va întâmpla nimic și că voi fi atentă, într-adevăr, să nu fac pe viteaza. Cei din serviciul de supraveghere vor sta la intrări. Eu voi fi înăuntru împreună cu comitetul ca să pregătim documentul care va fi publicat în ziare.

— Jură-mi că vei avea grijă de tine și că mâine vei veni la Nikos.

— Promit. Îți jur. Îl sărută la despărțire.

— Și... fii atentă, eu o să stau la Institut pe-aproape de telefon. Sună-mă din când în când, dacă poți.

— Dacă nu ne taie firele.

— Sigur că da.

— *Ghià sou, krisèmou.*

— Ciao, iubito.

Heleni porni în fugă spre intrarea în Universitate. Doi băieți și o fată care făceau de pază lângă un foc mic îi deschiseră și o lăsară să intre. Heleni se întoarse și-l salută cu mâna și focul îi lumină chipul care ardea de entuziasm. Părea că merge la o petrecere.

Claudio își ridică gulerul gecii ca să se apere de vântul rece care sufla tăios, deși nu prea tare, parcurgând fără obstacole strada Patissìon, lungă și dreaptă. Cerul era senin și plin de stele și era sâmbătă dimineața. Heleni avea dreptate: ce se putea întâmpla într-o noapte atât de frumoasă, în ajunul unei zile de sărbătoare?

Nu-i era somn: ar fi putut să meargă până în piața Omonia unde era un bar deschis non-stop, să ia un ziar abia ieșit din tipografie și să bea o cafea turcească bună. Poate că ar fi putut găsi chiar un ziar italian: „La Stampa"urmărise de la început revolta studenților și publica în pagina întâi reportaje de la Atena; „Il Corriere", însă, nu ieșise deocamdată la bătaie.

Scoase un pachet de Rigas abia început și-și aprinse o țigară la adăpostul stâlpului unui felinar. Când își ridică privirile, liniștea nopții fu sfâșiată pe neașteptate și o mașină monstruoasă năvăli de pe o străduță laterală, oprindu-se în dreptul lui și orbindu-l cu farurile. Se

"PETRE DULFU"
BAIA MARE

întoarse pe loc mușcând din asfalt cu șenilele, după care se îndreptă bubuind către Universitate, urmată îndeaproape de două camioane. Din direcția opusă, un alt tanc înainta rapid; după un minut se opreau amândouă în fața Politehnicii, rotindu-și tunul din turelă în direcția colonadei de la intrarea în atrium.

Claudio se sprijini de stâlpul felinarului, lovind cu pumnul în fierul rece, iarăși și iarăși, până când îl duru mâna. Heleni era prizonieră acolo.

Începu să alerge cu inima gata să-i sară din piept, intrând în labirintul de străzi de la poalele Licabetului; se opri gâgâind, apoi o luă din nou la fugă, fără vreo țintă precisă, până când ajunse în spațiul larg și pustiu al pieței Sintàgmatos. În fața palatului Parlamentului cei doi soldați de gardă mergeau înainte și înapoi cu pasul lor de defilare, făcând de pază la mormântul soldatului necunoscut. Auriul și negrul vestoanelor străluceau în noapte și fustanelele albe se unduiau în bătaia vântului. Se vedeau atât de mici încât păreau niște marionete, ca acelea care se îngrămădeau pe rafturile prăvăliilor pentru turiști din Placa. În spatele lor, uriașul războinic din marmură era cufundat, gol, în somnul morții și cuvintele unui trecut măreț, săpate în piatra de deasupra lui păreau un blestem în noaptea aceea a nenorocirii.

682.426

II

Atena, spitalul municipal din Kifissìa
17 noiembrie, orele 3

— Sunt medicul de gardă, ce doriți?

— Numele meu este Aristotelis Malidis, vreau să știu ce face profesorul Harvatis pe care l-am adus eu însumi acum o oră.

Medicul ridică receptorul telefonului și sună la secția de urgențe.

— Îmi pare rău, spuse el după câteva clipe, pacientul a decedat.

Ari lăsă capul în jos și-și făcu de trei ori semnul crucii, după obiceiul ortodox.

— Pot să vorbesc cu doctorul care l-a consultat? Profesorul era singur, eu sunt ajutorul lui... nu mă avea decât pe mine pe lume. Medicul vorbi din nou la telefon. Da. Puteți urca, întrebați de doctorul Psarros, etajul al doilea.

Ari luă ascensorul și, în timp ce urca, se vedea în oglinda din fața lui. Lumina crudă a lămpii din tavan îi cădea pe față lăsând umbre adânci pe chipul lui marcat

de oboseală, făcându-l să pară mult mai bătrân decât era în realitate. Ușa se deschise spre un coridor lung, iluminat de lămpi cu neon. Doi infirmieri jucau cărți în ghereta de sticlă plină de fum, având în față o scrumieră plină ochi cu mucuri de țigări. Ari ceru să fie anunțat la doctorul Psarros și fu condus în biroul acestuia. Pe biroul medicului se afla un radio deschis care transmitea muzică simfonică.

— Mă numesc Malidis. L-am internat aici pe profesorul Harvatis acum o oră. Știu... știu că a... că a murit.

— Am făcut tot ce s-a putut. Dar era prea târziu, era într-o stare foarte gravă. De ce nu l-ați adus mai devreme?

Ari șovăi.

— Din ce cauză a murit?

— Stop cardiac. Probabil un infarct.

— De ce spuneți „probabil”? Simptomele nu erau, oare, clare?

— Era ceva ciudat la omul acesta, ceva ce n-am reușit să înțelegem. Dumneavoastră ne-ați putea ajuta. Spuneți-mi cum s-a întâmplat.

— Am să vă spun ceea ce știu. Până atunci l-aș putea vedea?

— Sigur, cum să nu? cadavrul este încă în rezerva sa. La numărul 9.

— Mulțumesc.

Profesorul Harvatis era întins pe un pat îngust, acoperit cu un cearșaf alb. Ari îi descoperi fața și nu-și putu reține lacrimile. Mai avea încă pe chip semnele calvarului său: tâmplele scobite, ochii cu cearcăne negre, maxilarele încleștate. Ari îngenunche și-și rezemă fruntea de marginea patului:

— N-am găsit pe nimeni la adresa aceea, domnule profesor, doar nebunia și poate că și a mea... Oh, Doamne Dumnezeule, dacă nu te-aș ascultat, poate că acum mai trăiai... Se ridică, atinse fruntea mortului cu degetele, apoi îi acoperi la loc fața cu pânza albă. Privirea i se opri pe peretele din față: pe un scaun se aflau împăturite hainele mortului, iar haina îi era atârnată într-un cuier.

— Este totuși ceva ce trebuie să fac pentru dumneata, domnule profesor... Privi către ușă, apoi se apropie de haină și căută prin buzunare. Scoase de acolo o mică legătură de chei, fiecare cu o etichetă de plastic. Ieși și se întoarse către biroul doctorului Psarros, dar, în timp ce voia să intre, îl auzi pe acesta vorbind la telefon.

— Este un bărbat cam de șaizeci de ani care spune că se numește... parcă Malidis.... Da, bine, am să încerc să-l rețin aici pentru un motiv oarecare, dar voi grăbiți-vă. Este ceva care nu mă convinge în toată treaba asta... da, sunt la etajul al doilea... vă aștept, dar vă rog, grăbiți-vă.

Ari se dădu înapoi, privi spre ghereta infirmierilor, apoi se duse în vârful picioarelor la lift și coborî în atrium. Îl salută cu un gest grăbit pe infirmierul de gardă și la scurt timp după aceea se afla la volanul mașinii sale, îndreptându-se din nou către centru.

Intrarea principală în Muzeul Național se afla în Leoforòs Patissìon, păzit de tancuri, dar intrarea de serviciu din strada Tositsa probabil că era încă liberă. De necrezut, dar reuși să parcheze fără probleme mașina foarte aproape de intrare. Luă pachetul de pe canapeaua din spate, deschise ușa de serviciu cu cheia profesorului Harvatis și intră în muzeu, ajunse imediat la ușa de acces la sistemul de securitate și decuplă alarma.

Pe coridoare și în săli întunericul era întrerupt doar din loc în loc de luminițele de la întrerupătoare. De afară răzbătea ecoul unor glasuri agitate, pe zgomotul de fond al motoarelor, al camioanelor și tancurilor care patrulau prin împrejurimile Universității. Coborî la subsol, alese cheia cu inscripția „cameră de siguranță" și deschise. Era un spațiu complet izolat și lipsit chiar de ferestruicile de aerisire care dădeau spre trotuarul de afară.

Aprinse lumina și puse pe o masă obiectul pentru care poate că omul acela trăise și murise. Dădu la o parte colțurile păturii în care era înfășurat și vasul apăru strălucitor în atmosfera imobilă a camerei. Ari o privi fix mult timp, încremenit de uimire: era cel mai frumos și mai înspăimântător obiect pe care-l văzuse vreodată, neliniștitor ca masca încruntată a lui Agamemnon din sala de la Micene, splendid precum cupele de aur de la Vafiò, diafan ca bărcile albastre de la Thera. Formele sale erau perfecte, de parcă atunci ar fi ieșit din mâinile meșterului, decât doar că avea, prin cutele unor reliefuri, urme de noroi uscat și de praf.

— Vasăzică, pentru așa ceva se poate trăi și muri? Atinse suprafața modelată din ciocan, încercând să descifreze cu vârful degetelor acea istorie necunoscută, fără a înțelege despre ce era vorba, subjugat de forța celui creator de demult. Adună apoi marginile păturii în jurul vasului și-l ascunse. Era sfârșit de oboseală și de durere, era confuz și ametit, nu voia decât uitare și cât de puțin somn. Căută un colțișor liber în spațiul acela plin de obiecte vechi, fragmente de vase din ceramică, trase într-o parte un sac plin cu rumeguș pentru curățarea pardoselilor și se prăbuși pe el sleit de puteri. Lumina

pâlpâi, se stinse și el închise ochii, dar marele vas continua să strălucească sub pleoapele sale.

Fata se ridică din pat, pe jumătate goală, căutând baia, deschise dulăpiorul cu medicamente și aruncă într-un pahar cu apă o pastilă de Alka-Seltzer. În timp ce privea bășicuțele de gaz care forfoteau în pahar, începu să sune telefonul. Ieși pe coridor și luă cu o mână receptorul, ținându-și în cealaltă paharul.

— Hallò?

— Cine ești, fir-ar să fie, cine dracu' ești? Michel, Norman! Cheamă-i imediat, cheamă-i! Cheamă-i ți-am spus!

Fata vru să pună receptorul în furcă, plictisită, dar Michel se trezise și venise în fața ei.

— Cine este la telefon?

Fata ridică din umeri, îi întinse receptorul și începu să-și bea apa carbogazoasă.

— Cine este?

— Michel, pentru numele lui Dumnezeu, veniți imediat…

— Claudio, tu ești? Dar cât este ceasul? De unde suni?

— Michel, armata, tancurile, atacă Politehnica! Veniți imediat, Heleni este acolo înăuntru, repede, repede, nu este nicio clipă de pierdut.

— Bine, venim. Unde ești?

— La cabina de telefon din piața Syntàgmatos.

— Bine, nu te mișca de acolo. Venim.

— Nu, stai puțin. Pe Patissìon nu puteți trece, este blocată. Trebuie să coborâți dinspre Hippokratous și să încercați să ajungeți în Tosìtsa. Vă aștept acolo unde

este parcarea personalului. Dar grăbiți-vă, vă rog, mișcați-vă repede!

— Venim, Claudio, venim imediat.

Puse telefonul la loc, se repezi pe coridor, deschise ușa celuilalt dormitor și aprinse lumina: Norman Shields și fata cu care dormea se ridicară amețiți în capul oaselor, frecându-se la ochi. Michel înhăță hainele lui Norman lăsate în dezordine pe un scaun și i le aruncă în brațe.

— Armata atacă Politehnica. Claudio ne așteaptă. Hai, nu avem decât câteva minute. Eu cobor și pornesc mașina. Fata venise în chiloți după el fără să înțeleagă despre ce era vorba.

— *Would you please tell me*... Dar Michel nici n-o luă în seamă. Își îmbrăcă blugii, trase pe el un pulover, se încălță cu o pereche de adidași, iar șosetele și le strecură în buzunar, înhăță în treacăt canadiana și porni în jos pe scări scotocindu-se prin buzunare după cheile mașinii. Motorul micului Citroën 2CV porni imediat fără să facă nazuri și, în timp ce Michel făcea manevra de ieșire din garaj, Norman deschise portiera din dreapta și se urcă și el, încă îmbrăcându-se.

— Dar este chiar atât de grav? Ce ți-a spus, mai exact?

— Armata atacă Politehnica. Au scos și tancurile.

— Dar au atacat chiar sau au luat doar poziție în fața Universității? Poate că vor numai să-i intimideze...

Nu știu. Claudio parcă era scos din minți. Trebuie să ne grăbim.

Luă o curbă în mare viteză și mașina se înclină periculos într-o parte, răsturnându-l pe prietenul său care tocmai își înnoda șireturile la pantofi. Norman răbufni:

— Mașinile astea franceze de rahat, te fac să suferi de rău de mare!

Michel continua să apese pe accelerație și-i spuse.

— Au suspensiile prea moi... pe la noi sunt multe drumuri cu pavaj. Vezi că în torpedo este un pachet de Gauloises. Aprinde-mi, te rog, una, parcă am un ghem în stomac.

Ofițerul înaintă până în mijlocul străzii și începu să vorbească la o portavoce cu baterii. Glasul ieșea din pâlnie neclar și fonfăit.

— „Aveți cincisprezece minute ca să eliberați clădirile Universității. Repet, ieșiți imediat și părăsiți Universitatea. Dacă nu vă supuneți acestui ordin, vom fi nevoiți să vă scoatem cu forța!”.

Studenții se îngrămădiseră în curte în spatele porților și priveau uluiți și dezorientați tancurile și trupele în ținută de luptă. Urmară câteva clipe de liniște în care nu se auzea decât zumzetul amenințător și surd al motoarelor tancurilor M47.

Cineva aținâ focul și un roi de scântei se înălță spre cer. Un tânăr cu părul creț și cu obrajii abia umbriți un puf fin al adolescenței înaintă hotărât către poartă și-i strigă ofițerului: „*Molòn lavè!*” Era cuvintele din greaca veche pe care Leonida le aruncase persanilor în față la Termopile cu douăzeci și cinci de secole înainte: două cuvinte seci și dure ca niște împușcături: „Vino să ne capturezi!”.

Un altul se apropie și repetă și el: „*Molòn lavè!*”, imitat mai apoi de mulți alții. Se cățărară pe barele de fier ale porților și-și agitau ritmic pumnii, iar strigătul lor devenise un cor, un singur glas vibrând de entuziasm, de dispreț, de hotărâre. Și ofițerul tremură auzind glasurile acelea, iar cuvintele acelea pe care le auzise

încă de copil pe băncile școlii, strigătul Elladei împotriva barbarului care o cotropea îi pătrundeau în piept ca niște lovituri de pumnal. Își privea ceasul și oamenii săi își încleștau mâinile pe arme gata să declanșeze atacul la un ordin de-al său.

Strigă din nou la megafon:

— „Este ultimul avertisment, răspândiți-vă și eliberați imediat clădirile Universității". Dar strigătul studenților era mai tare și mai plin de forță și nimic nu părea să-i poată calma. Pe neașteptate, de la o biserică din apropiere se auzi dangătul unui clopot, grav, des, neliniștitor, clopot bătut în dungă. Un altul îi răspunse dintr-o altă clopotniță și sunetul acela părea să dea noi energii studenților și o nouă forță strigătului lor.

Cele cincisprezece minute se scurseseră și cuvintele acelea continuau să plouă peste ofițer, ca un foc din cer, nelămurite ca tunetul de bronz al clopotelor.

Își privi din nou ceasul și apoi se uită la oamenii săi, fără să se poată hotărî. Un alt ofițer, mai mare în grad, înaintă în primul rând de soldați și se opri lângă el:

— Ce mai așteptați, hai, dați ordinul de atac!

— Dar, domnule colonel, sunt cu toții urcați pe gard și pe porți...

— Au fost avertizați. Timpul a trecut. Înainte!

Tancul înaintă către poartă, dar studenții nu se clintiră din loc. Comandantul tancului, aflat în turelă se întoarse către colonel și acesta îi făcu semn cu mâna:

— Înainte am spus! Înainte!

Mașina se puse în mișcare și se năpusti asupra porților care cedară sub forța izbiturii. Studenții se prăbușiră ca niște ciorchini la pământ și fură striviți sub barele de fier și sub șenilele tancului. Soldații porniră la atac în

timp ce alți studenți ieșeau din clădiri încercând să opună rezistență. Soldații deschiseră focul la înălțimea corpului și curtea se umplu de strigăte, de vaiete, de chemări amestecate. Prietenii se strigau între ei, încercând să-i ajute pe cei răniți. Tânărul cu părul creț zăcea la pământ într-o baltă de sânge. Mulți alergau urlând în sus, pe trepte, urmăriți de soldați, erau doborâți cu patul armei, străpunși cu baionetele. Unii căutau adăpost în interior și închiseră ușile, dar soldații le sfărâmară și năvăliră pe coridoare și prin sălile de curs trăgând nebunește. Peste tot zburau așchii de lemn și bucăți din tencuială. Cădea moloz din pereți și de pe tavane.

Mașina lui Michel ajunse în clipa aceea la locul convenit, dar Claudio nu mai era acolo. Strada Tosìtsa era de-acum prea expusă.

— Ce facem? întrebă Norman.

— Așteptăm. Acesta este locul de întâlnire. Cu siguranță s-a dus înăuntru. Dacă iese cu Heleni va avea nevoie de noi și de mașină. Să lăsăm motorul să meargă și noi să fim pregătiți. Nu poate ieși decât pe aici.

Claudio se afla deja în Universitate și alerga dintr-o aulă în alta căutând-o pe Heleni, îi striga numele pe coridoare și pe scări. O văzu pe neașteptate ieșind pe o platformă a scării, împreună cu un grup de colegi. Un pluton de soldați apăru în aceeași clipă de pe un coridor și un subofițer strigă:

— Stați pe loc! Sunteți arestați!

Tinerii fugiră către o fereastră, încercând să iasă afară și să coboare pe afară la etajul de jos. Gradatul strigă din nou:

— Stați pe loc! și trase o rafală de pistol mitralieră. Claudio o văzu pe fată rămânând timp de o clipă

nemișcată în dreptul unui perete, o pată roșie care se lărgea pe pieptul ei, picioarele care se îndoiau din genunchi, ochii închiși.

Se repezi pe scări fără să ia în seamă împușcăturile, strigătele, mirosul pătrunzător al prafului de pușcă. Ajunse la fată cu o clipă înainte ca ea să se prăbușească pe jos. O prinse în brațe. În capătul scării, gradatul scosese pistolul și acum îl îndrepta înspre el. Se uită disperat la dreapta, la stânga, văzu ușa unui lift și se repezi într-acolo apăsând butonul cu cotul. Cabina era chiar acolo și ușa se deschise. Se aruncă înăuntru și închise ușa cu o clipă înainte ca patul unei puști s-o blocheze. Apăsă pe butonul pentru parter, cabina vibră în timp ce ușa bubuia sub loviturile de picior ale soldaților. Se lăsă jos ținând-o pe brațe pe fată, la timp pentru că două sau trei găuri apăreau în tabla ușii și mirosul acru al pulberii umplea spațiul strâmt. Cabina se puse în mișcare și începu să coboare. De îndată ce ușa de la parter se deschise, Claudio ieși cu fata în brațe, fără cunoștință, palidă, ca moartă. Era plin de sângele ei. Golul scărilor răsuna sub cizmele soldaților care-l urmăreau. Se trezi în fața unei aule deschise și se ascunse împreună cu fata sub catedră. Soldații intrară și acolo, aruncară o privire și se întoarseră din nou în fugă pe coridor.

Ieși și alergă spre aripa din spate a clădirii, ajunse la o ușă de serviciu și ieși în curtea care dădea spre strada Tosìtsa. Lipit de un perete, așteptă ca strada să fie pustie.

Încă se mai auzeau împușcături, vaiete, urlete de protest și de furie, uruit de motoare, scrâșnet de cauciucuri pe strada Patissìon, ordine scurte. Revolta fusese de-acum înăbușită. Doar dangătul de clopote continua să sfâșie bezna nopții, obsesiv și disperat.

O lăsă jos pe fată și alergă spre portița care dădea în stradă, o deschise, după care veni s-o ia și alergă în neștire, cât de departe putea. Michel și Norman se treziră față în față cu el: era de nerecunoscut; avea ochii injectați, fața înnegrită și cu urme de arsuri, hainele sfâșiate. Ținea pe brațe trupul inert al lui Heleni și avea cămașa și blugii plini de sânge. Când îi zări pe prietenii săi, căzu în genunchi și abia reuși să bolborosească printre lacrimi:

— Eu sunt... ajutați-mă, vă rog, ajutați-mă...

Ari se trezi când începură să se audă dangătul clopotelor și zgomotele de împușcături, dar era atât de obosit că nu reușea să iasă din starea aceea intermediară între veghe și somn. I se părea că trece iarăși prin unul din miile de coșmaruri care îi chinuiseră scurtul somn agitat. O durere în șold îl trezi de-a binelea și se ridică masându-și locul dureros. Sunetul clopotelor bătute în dungă ajungea mai slab, aproape înăbușit în subsolul acela, dar aceasta făcea ca el să pară și mai ireal și mai înfricoșător. Aprinse lumina și-și întoarse privirile către peretele din fața sa: colțurile păturii căzuseră și vasul scânteia din nou sub ochii săi, în timp ce de afară pătrundea vacarmul de împușcături și plânsete și strigăte de durere. Îl împachetă la loc, înnodând bine colțurile păturii, apoi se îndreptă către ieșirea de serviciu. Se auzeau zgomote dinspre ușa aceea, cineva bătea cu putere, încerca s-o deschidă.

— Cine este? întrebă. Ce doriți?

— Deschideți, pentru numele lui Dumnezeu, suntem studenți, avem un rănit. Ari deschise și un mic grup de tineri intră în grabă: erau trei băieți și unul dintre ei purta pe brațe o fată fără cunoștință, rănită.

— Ari, dumneavoastră sunteți? spuse Michel. Din fericire așa este. Vă credeam la Parga, împreună cu Harvatis.

— Michel, tu ești? Oh, da, m-am întors astă-noapte. Dar de ce ați venit aici? Fata asta trebuie dusă la spital imediat.

Claudio făcu un pas înainte, strângând-o la piept pe fata care părea să-și revină; de pe buzele sale ieșea un geamăt slab de durere.

— Este rănită cu o armă de foc. Dacă intrăm într-un spital vom fi cu toții arestați. Trebuie să ne ajutați să găsim un medic... sau o clinică în care putem avea încredere.

Ari le făcu loc să intre.

— Urmați-mă, repede. Traversară sala sculpturilor cicladice, ajunseră la scara de serviciu și coborâră din nou la subsol. Deschise ușa camerei de siguranță.

— Aici n-o să vină nimeni să vă caute, spuse. Așteptați-mă, mă întorc repede. Încercați între timp să-i țineți un tampon pe rană. N-ar trebui să mai piardă sânge. Ieși, închizând în urma sa ușa din fier.

— Trebuie să stea întinsă la orizontală, spuse Claudio. Neteziră cum putură mai bine sacul cu rumeguș pe care-l folosise cu puțin timp înainte și Ari, așezând-o apoi cu grijă pe Heleni. Claudio îi scoase cu mare atenție vesta și i descheie bluza ca să-i examineze umărul. Michel veni mai aproape.

Rana este sus de tot și glonțul s-ar putea să nu fi atins niciun organ vital. Trebuie să ținem un tampon apăsat pe rană.

Claudio scoase din buzunar o batistă.

— E curată, s-o folosim pe asta.

Norman privi în jur.

— Este un laborator de restaurări. Ar trebui să găsim pe undeva și alcool. Scotoci prin dulăpioare, pe rafturi și deschise mai multe sticluțe cu solvenți, mirosindu-le pe toate.

— Uite, aici este alcool.

Claudio umezi batista și curăță cu grijă rana. Fata tresări, gemând de durere. Deschise ochii și privi rătăcită în jur.

— Claudio... Claudio... unde ne aflăm?

— Suntem în siguranță, iubito. Fii calmă, trebuie să stai nemișcată, să nu faci nicio mișcare... Ești rănită. Imediat o să te ducem în altă parte. Fii liniștită, încearcă să te odihnești. Heleni închise ochii.

Claudio își rupse în fâșii cămașa și o bandajă cum putu mai bine. Rana încetase să mai sângereze.

— Trebuie să menținem temperatura corpului. Ne-ar trebui o pătură.

Michel vru să-și scoată canadiana.

— Uite, acolo este o pătură, spuse Norman arătând spre un pachet mare aflat pe o masă. Îl desfăcu și încremeni de uimire.

— Doamne, Doamne, ia uitați-vă aici! Claudio și Michel se întoarseră spre el și văzură vasul de aur cizelat cu măiestrie, imaginea unui războinic cu o vâslă pe umăr, berbecul și taurul și mistrețul cu colți lungi. Ultimul clopot al revoltei își trimitea dangătul agonizant spre cerul atenian plin de stele și de disperare.

Michel părea uluit de priveliștea aceea. Se ridicase și fixa împietrit acel miracol apărut pe neașteptate din neant:

— Dar ce-i asta? Dumnezeule, nu-mi pot crede ochilor, Claudio, Claudio, dar ce-i asta?

Claudio era aplecat deasupra fetei și-i ținea strâns mâna, de parcă ar fi vrut să-i transmită căldura sa și viața sa. Se întoarse încet și aruncă o privire asupra marelui vas. Timp de câteva clipe lungi păru că totul dispare din jurul lui. Revăzu cu ochii minții pentru un moment cărțulia care căzuse la picioarele sale în biblioteca din școala de arheologie: *Ipoteze privitoare la ritualul necromantic în Odiseea XI*. Își întoarse din nou privirea către fată.

— Probabil că este un fals... inspirat, poate, de câteva versuri din *Odiseea*, Nekya, călătoria pe tărâmul morților.

— Dar... dar este... din aur, bâigui Michel.

— Marile falsuri sunt făcute întotdeauna din materiale prețioase... ca să fie mai credibile. Uite, vrea să imite stilul cupelor din Ugarit... Nu poate fi veritabil. Mai bine, dă-mi pătura aceea.

Norman ridică, tremurând, vasul și Michel luă de dedesubt pătura, întinzându-i-o lui Claudiu care acoperi cu ea fata.

— Ce facem cu ăsta? întrebă Norman așezând din nou vasul pe masă.

— Ascunde-l, răspunse Claudio. Era ascuns când l am găsit.

— Ai dreptate, spuse Norman. Nu-i ciudat? Arată ca și cum ar fi fost găsit de curând... încă mai are pe el urme de praf și de noroi.

Michel se apropie, își trecu degetele peste suprafața vasului, luând puțin din sedimentele acelea între arătător și degetul mare.

— Nu este noroi... este sânge.

Norma tresări:

— Ce tot spui, Michel?

— Ăsta-i sânge, îți spun eu... sânge vechi de secole, poate chiar de milenii... transformat acum în humus. Mi s-a mai întâmplat să văd așa ceva într-un șanț de sacrificii în Plutoniumul din Hierapolis, în Turcia. Vasul acesta a fost cufundat în sângele multor victime. Provine, cu siguranță, dintr-un sanctuar important.

Pe Claudio îl trecură fiorii.

— Ascundeți-l, spăuse el fără să-și ia ochii de pe chipul lui Heleni. Norman și Michel îl ascultară și puseră vasul într-un dulap vechi de colț aflat în capătul camerei.

La scurt timp după aceea, apăru Ari.

— Aveați dreptate, spuse. Poliția ține sub supraveghere toate spitalele și-i arestează pe toți care sunt internați cu răni și cu contuzii

Claudio se întoarse către el.

— Heleni trebuie îngrijită cât se poate de repede, spuse. I-am pus o compresă pe rană, dar are temperatură, are nevoie de sânge, de antibiotice și poate că glonțul mai este încă în rană.

— Peste cinci minute la intrarea din spate va veni un taxi și vă va duce la cabinetul unui chirurg. Este un prieten de-al meu, n-o să vă pună întrebări incomode, dar are nevoie de câteva medicamente și de instrumentar pentru transfuzie. Tu, Michel, te vei duce cu mașina ta să cumperi ce este scris pe biletul acesta de la farmacia deschisă non-stop, din piața Dimitriou, după care vei aduce totul la adresa pe care ți-am scris-o pe partea cealaltă. Știe cineva ce grupă sanguină are fata?

— A pozitiv, spuse Claudio, scrie pe medalia aceea mică pe care o poartă la gât.

— Este aceeași cu a mea, spuse Norman. Am să-i dau eu sânge.

— Bine. Să nu mai pierdem timpul. Haideți, s-o ducem afară. Privirea îi căzu pe pătura cu care era învelită Heleni, se întoarse către masa pe care fusese pus vasul și-i privi pe băieți.

— N-am găsit altceva, spuse, încurcat, Michel.

Ari ezită o clipă, apoi spuse:

— Ați făcut bine.... Unde l-ați pus?

Michel arătă înspre dulăpior.

— Nu vorbiți cu nimeni despre asta, vă rog... vă rog foarte mult. Este... este o descoperire a profesorului Harvatis, ultima lui descoperire... a murit din cauza aceasta. Am să vă spun mai târziu ceea ce știu. Acum, trebuie să jurați că n-o să vorbiți cu nimeni despre ceea ce ați văzut.

Băieții fură de acord.

— Să mergem, acum, spuse Ari, trebuie s-o ajutăm pe fata asta.

Norman și Claudio își încrucișară mâinile, formând un scăunel și o transportară pe Heleni până la taxiul care aștepta cu motorul pornit. Ari îi șopti șoferului adresa și mașina porni cu toată viteza. Norman ședea în față, iar Claudio, ghemuit într-un capăt al banchetei, ținea pe genunchi capul fetei, îi trecea palma peste fruntea scăldată în sudoare: era rece.

În acest timp, Michel gonea cu mica sa mașină 2CV pe străzile care începeau să se aglomereze ca de obicei în primele ore ale dimineții.

Se părea că farmacistul fusese deja anunțat: îi dădu imediat cele cerute, fără să pună vreo întrebare. Michel plăti și plecă imediat. Merse cu grijă ca să nu atragă atenția prea mult atenția asupra sa și încercă să ocolească zonele periculoase. Când consideră că era în afara

oricărui pericol, apăsă cu toată puterea pe accelerație. Locul indicat prin adresă era destul de departe.

La un moment dat, pe când se pregătea să facă un viraj la stânga, o mașină a poliției ieși pe neașteptate din lateral, cu sirena și girofarul în funcțiune. Michel simți că-i sare inima din piept. Mașina îl depăși și o paletă cu inscripția „Stop" apăru pe fereastra din dreapta. Michel trase la bordură, încercând să-și păstreze calmul.

Polițistul aruncă o privire asupra numărului de înmatriculare din Franța și se apropie ducând o mână la cozorocul șepcii.

— *Tò diavatirio, parakalò.*

Michel scoase din buzunar permisul de conducere și pașaportul și i le dădu polițistului.

— Ah, înțelegeți limba greacă, spuse acesta.

— Da, răspunse Michel, vorbesc puțin limba dumneavoastră. Sunt de la școala franceză de arheologie din Atena.

— Un student, atunci. Asta-i bine. Dar știți că aici limita de viteză este de cincizeci de kilometri la oră?

— Oh, îmi pare rău, dar trebuie să mă duc să-l iau pe profesorul meu de la gară și sunt puțin în întârziere. N-am auzit deșteptătorul și...

Celălalt polițist, care până atunci se aflase la volan, coborâse și dădea târcoale mașinii, trăgând cu ochiul în interior. La un moment dat se apropie de colegul său și-i șopti ceva la ureche. Michel simțea că-l trec toate nădușelile, dar încerca să arboreze un aer calm.

— Vă rog să coborâți, spuse gradatul pe un ton care devenise pe neașteptate serios.

— Vă rog, fiți amabil, sunt într-adevăr în întârziere. Duse mâna la buzunarul în care ținea portofelul. Dacă

imi spuneți ce amendă trebuie să plătesc... vedeți, dacă profesorul sosește și eu nu sunt acolo, aș putea avea necazuri și...

— Vă rog să coborâți.

Michel ieși din mașină și rămase țeapăn în mijlocul străzii, cu portofelul în mână.

Polițistul aprinse o lanternă și începu să inspecteze interiorul. Aținti fascicolul de lumină asupra banchetei din spate unde se putea vedea o pată mare de sânge. Sângele scurs din rana lui Heleni. Întinse mâna și deschise punga luată de la farmacie: erau pansamente, un ac pentru transfuzie, xylocaină, catgut, antibiotice.

— Cred că profesorul dumneavoastră va fi nevoit să ia un taxi, spuse el cu un rânjet în colțul gurii. Dumneavoastră trebuie să ne dați explicații despre unele lucruri, domnule Charrier.

Michel nu simțise niciodată durerea fizică, cu excepția, poate, a vreunui incident minor. Îl duseră într-o clădire mare, cenușie, din apropiere și-l închiseră într-o cămăruță goală. Stătu câteva minute să tragă cu urechea: i se părea că aude strigăte înăbușite, vaiete, zgomote de pași, uși care se trânteau, foială pe coridoare. Omului care veni să-l interogheze îi răspunse că nu va scoate nici o vorbă fără a fi de față un reprezentant al consulatului francez.

În schimb, vorbi și chiar fără să treacă prea mult timp: printi eraau aceia care puteau rezista la așa-numita tortură a falangei. La primele lovituri pe tălpile goale, strânse din dinți, căutând să-și adune tot curajul de care era în stare și toată dragostea față de prietenii săi, dar durerea îi pătrundea cu cruzime până în creier anihilându-i voința.

Strigă, urlă, și înjură, apoi plânse, deznădăjduit. Durerile ascuțite care asaltau fiecare fibră a trupului său și fiecare centimetru al pielii îi permiteau, totuși, să gândească și el era conștient că deja cedase, că deja trădase și lucrul acesta era mult mai dureros decât tortura.

Cel care-l bătea, lovea cu calm și precizie, ca și cum nu auzea nimic; părea să depună o muncă oarecare și mai continuă o vreme, chiar și după ce Michel strigă din răsputeri că avea să spună totul... absolut totul. Părea să-l pedepsească în felul acesta pentru că nu-l scutise de truda aceea, chiar scurtă cum fusese.

Își șterse cu batista fruntea și pieptul păros și asudat, apoi spuse ceva într-un difuzor atârnat pe perete; după câteva clipe, intră un funcționar în haine civile ca să-l ducă pe Michel în camera alăturată. Torționarul rămase în pragul ușii și imediat doi polițiști aduseră un alt tânăr încătușat, cu fața plină de vânătăi, cu gura plină de sânge și cu ochi înspăimântați.

Michel dădu să se ridice, dar de îndată ce tălpile sale atinseră pardoseala, se prăbuși pe jos scoțând urlete de durere. Cei doi polițiști îl legară pe celălalt tânăr de patul de tortură, îi scoaseră pantofii și ciorapii, apoi îl ridicară de subsuori pe Michel, ducându-l afară.

Ușa se închise în urma sa cu un trosnet sec. Fu dus aproape târâș în cealaltă cameră, urmându-l pe un ofițer căruia îi spuneau Karamanlis. Înainte de a intra se întoarse și auzi, deși înăbușit de grosimea ușii, un muget prelungit, aproape animalic. Lăsă ochii în jos și-l urmă clătinându-se și împiedicându-se pe cel care devenise de-a dreptul stăpânul său. Îl împinseră să se așeze pe un scaun din fier.

— Ei, începu ofițerul, pe cine ați transportat cu mașina și cui duceați lucrurile pe care le aveați în mașină?

— O prietenă de-a mea a fost rănită la Politehnică astă-noapte. Încercam s-o îngrijim.

Omul clătină din cap.

— Vai, ce imprudență. Trebuia s-o duceți la un spital. Sau poate aveați ceva de ascuns?

— Nu aveam nimic de ascuns. Voiam să evităm ceea ce mi-ați făcut mie și acelui sărman băiat, acolo înăuntru.

— Sunt niște elemente turbulente, nu merită să avem milă de ei. Reprezintă ruina acestei țări. Dumneavoastră, care sunteți străin, nu trebuia să vă amestecați în așa ceva. Dar acum trebuie să-mi spuneți tot ce știți și noi o să ne prefacem că nici măcar nu v-am întâlnit vreodată. Nimeni nu va afla că ați fost aici în noaptea asta. Nu se va încheia niciun proces-verbal. Cum se numea fata aceea?

— Se numește... Heleni Kaloudis.

— Kaloudis ați spus? Bine. Și acum trebuie să-mi spuneți unde este. Haideți, vă dau cuvântul meu de ofițer că nu va păți nimic. Ba chiar o s-o îngrijim. Mai târziu o să mai vedem. Va trebui să răspundă și ea la unele întrebări, așa-i normal, dar credeți-mă, noi nu facem niciun rău femeilor. Sunt un om de onoare.

Michel îi spuse totul și fața ofițerului se lumină de satisfacție.

În sfârșit, în sfârșit: vocea aceea de la radio... blestemata aia de voce de la radio... Bravo, tinere, bravo, nici nu știți ce mare serviciu ne-ați făcut. Erați pe punctul de a ajuta o criminală periculoasă, o amenințare pentru siguranța statului. Sigur, dumneavoastră, ca străin, nu puteați să vă dați seama...

Michel făcu ochii mari.

— Dar ce spuneți, ce tot îndrugați, fir-ar să fie? Ce este povestea asta cu radioul? Ce criminală periculoasă? Nu cred nici o iotă din tot ce ați spus. Nenorocitule! Ticălosule!

Karamanlis rânji.

— Duceți-l în celulă, le spuse el oamenilor săi. Deocamdată nu mai avem nevoie de el. Ieși și dispăru în sus pe scări. Michel fu dus din nou târâș pe coridor. În urma lui, în pragul ușii, bărbatul cu pieptul păros fuma o țigară. Din interior nu se auzea niciun zgomot, nici măcar un vaiet.

— Eu am făcut tot ce am putut, spuse medicul. I-am făcut o perfuzie cu ser fiziologic ca să-i ridic tensiunea, am oprit hemoragia, dar fata asta are nevoie de o transfuzie și prietenul vostru nu a apărut. Cu siguranță i s-a întâmplat ceva.

Claudio își frângea mâinile.

— Nu înțeleg, nu reușesc să înțeleg…

Norman se ridică în picioare.

— Claudio, situația noastră poate deveni foarte dificilă dintr-un moment în altul. Dacă s-ar fi întâmplat o simplă întârziere, Michel ar fi telefonat, ne-ar fi anunțat în vreun fel. Cu siguranță, i s-a întâmplat ceva grav. De ce nu-i suni pe părinții lui Heleni? Iei asupra ta o răspundere foarte mare.

— Stau la Komotini, n-ar putea face nimic. S-ar îngrijora și atât. Dar ce naiba să se fi întâmplat?

— Nu pot să-mi închipui. Ar fi trebuit să ajungă aici de mai mult de o oră, chiar luând în calcul blocări ale circulației, devieri, ambuteiaje…

— S-ar putea ca zona în care se afla să fi fost închisă de militari, iar el să nu mai poată ieși.

— Da, bine, dar de ce nu dă un telefon?

— Poate că militarii au deconectat o parte din rețea, ce știu eu?

Heleni, întinsă pe un pat, deschise ochii.

— Claudio, spuse ea, nu mai putem rămâne aici, este periculos și pentru doctorul acesta care ne-a ajutat... La spital nu vreau să merg, m-ar aresta imediat. Ascultă, mă simt ceva mai bine. Găsește un taxi și du-mă acasă la mine. Apoi, te vei putea duce să cauți medicamentele și celelalte lucruri pe care trebuia să le aducă Michel. Doctorul ar putea veni acolo diseară ca să termine tratamentul. A spus că glonțul a ieșit pe partea cealaltă. Pot să mă descurc. Mai devreme sau mai târziu, Michel va da un semn de viață, ai să vezi, dar acum trebuie să plecăm, te rog...

— Heleni are dreptate, Claudio, spuse Norman.

— Da, poate că este singurul lucru pe care-l putem face. Se întoarse către medic. Dumneavoastră ce părere aveți, domnule doctor?

– Poate... este tânără, nu mai pierde sânge. Transfuzia avea și componente nutritive. Dar nu puteți face nimic altceva, trebuie să stea culcată, să doarmă dacă se poate. Eu trebuie să rămân la cabinet până la șapte, apoi am să vin la voi. Unde este casa? Îi dădură adresa.

- La ora opt voi fi acolo. Pentru medici, interdicție de circulație nu este valabilă. Dumneavoastră, Norman, trebuie să fiți acolo, pregătit pentru transfuzie.

- Și când vom putea s-o mutăm? întrebă Claudio.

Nu mai devreme de o săptămână, categoric nu mai mainte.

— Sigur. Sigur. Între timp, o să-i anunțăm și pe părinții ei.

— Plecați acum. Vă chem un taxi.

Claudio o îmbrăcă și Norman coborî în stradă ca să vadă dacă era liniște în cartier. Când sosi taxiul, sună de două ori la soneria de la ușă și Claudio coborî împreună cu doctorul, susținând-o pe Heleni care era palidă și abia se putea ține pe picioare.

— Cum te mai simți?

Fata făcea eforturi să pară liniștită.

— Mi-a mai bine… îți spun drept. O să vezi, totul o să meargă bine. Dacă reușim să ajungem la mine acasă, s-a rezolvat. Urcară în mașină și Norman închise portiera. Claudio coborî geamul din partea sa și-i făcu semn prietenului său să se apropie.

— Norman…

— Da, ce este?

— Nu mergem acasă la Heleni. Poliția ar putea avea niște informații. O duc în camera mea din Placa.

— Da, ai dreptate, este mult mai bine așa… voiam să-ți propun și eu asta. Bine, atunci ne vedem acolo.

Claudio îi apucă mâna.

— Te rog mult, vino și nu vorbi cu nimeni, pentru numele lui Dumnezeu… în afară de doctor, bineînțeles. Anunță-l de schimbarea de adresă pentru diseară.

— Fii liniștit, nu vă las de izbeliște. Zâmbi. Dar, trebuie să te previn că Heleni nu va mai fi la fel cu o jumătate de litru de sânge galez în vine… o să te țină sub papuc. Hai, acum plecați.

Claudio îi dădu șoferului adresa și mașina porni imediat la drum.

— De ce i-ai dat adresa ta? îi șopti la ureche Heleni.

— La ora asta poliția strânge cu ușa zeci de persoane: au arestat sute de studenți. Mulți dintre ei te cunoșteau... s-ar putea ca vreunul să fi vorbit.

— Printre noi nu sunt trădători, spuse Heleni și chipul său palid păru să se îmbujoreze.

— Sigur, dar este mai bine să nu riscăm. Erați cam două mii înăuntru... Nimeni nu mă cunoaște: îi vom suna pe părinții tăi de la cabina telefonică de lângă casa mea. Acum fii liniștită. Sprijină-te de mine.

Heleni își rezemă capul de umărul lui și închise ochii. Șoferul îi privea din când în când prin oglinda retrovizoare: se aflau în cabinetul unui doctor, ea atât de palidă, ochii încercănați, el mare, puternic și atât de speriat. Curvulița aia probabil că făcuse un avort... și el era vinovatul... niște nenorociți... derbedei fără rușine și fără nici un dram de morală... biciul, asta le trebuie. Lasă-i în voia lor și uite câte belele fac... ca și ăia de la Universitate. Le dai un deget și ei îți iau toată mâna... biciul le trebuie lor și nicidecum Universitatea...

Taxiul făcu un lung ocol ca să ajungă în piața Placa, trecând prin spatele vechiului Olimpieion și se opri în cele din urmă în fața unei case văruite în alb. De pe zidul împrejmuitor atârnau tulpinile fără frunze ale viței de vie și două pisici scotoceau prin pungile cu gunoaie pe care nimeni nu le adunase. Claudio se ridică de pe banchetă și i plăti șoferului. Heleni care părea să fi ațipit, tresări.

— Am ajuns, îi șopti la ureche Claudio. Ești în stare să faci câțiva pași? Trebuie să încercăm să nu dăm de bănuit.

Heleni îi făcu un semn aprobator cu capul. Claudio coborî și deschise portiera luându-i-o înainte șoferului; o luă de mână și o conduse cu pași rari către scara exterioară care ducea la mica sa garsonieră. Mașina dispăru de îndată, luând-o pe străduțele întortocheate ale

orașului vechi și Claudio își trecu un braț în jurul taliei fetei, susținând-o cum putea mai bine. O duse înăuntru și o întinse pe pat, acoperind-o cu o pătură.

— Am puțină carne în frigider. Îți pregătesc imediat o supă. Trebuie să bei multe lichide și să stai culcată. Aici te afli în siguranță: nimeni nu mă cunoaște.

Învârti de două ori cheia în broască. Heleni îl urmărea din priviri.

— Știi cum li se spune celor care stau în Placa?

Claudio deschise ușa frigiderului și scoase carnea.

— Nu. Nu știu. Cum li se spune?

— *Gàngari*. Înseamnă „lacăte".

— Este o poreclă destul de caraghioasă.

— Amintește de rezistența locuitorilor în 1925, când turcii au asediat Atena. Au închis porțile orașului și s-au baricadat în toate casele din Placa, hotărâți să se apere casă cu casă, dacă ar fi fost nevoie. Îndreptă înspre el o privire mângâietoare, plină de melancolie. Acum și tu ești un *gàngaros*... din vina mea.

— Chiar așa: tu ești chiar mai rea decât turcii. Și acum stai liniștită și încearcă să dormi. Te trezesc eu când este gata supa.

Puse carnea în cratiță, adăugă apă și mirodenii.

— Mai trebuie destul de multă sare... este higroscopică, reține lichidele din corp și ridică tensiunea. Până ce ajung aici Norman și doctorul ca să-ți completeze sângele, iubito... Dar de ce nu dă Norman niciun semn de viață... de ce, fir-ar să fie, nu apare... Aprinse ochiul mașinii de gătit și se așeză, obosit, pe un scaun. Privi câteva clipe flăcăruia albăstrie de sub cratiță, dar se simți cuprins pe neașteptate de o oboseală cumplită. Încercă să reziste o vreme, apoi își lăsă capul să se aplece în față și ațipi.

III

Atena, Ambasada britanică, 17 noiembrie, orele 14

Funcționarul de la Ambasadă puse la loc receptorul și completă cu conștiinciozitate biletul de acces la birouri: „Domnul Norman Shields pentru domnul James Henry Shields, însărcinat cu afaceri".

Pierzându-și răbdarea, Norman aproape că-i smulse hârtia din mână.

— George, cum e posibil ca pentru a mă duce la tatăl meu să fie nevoie de toate hârțoagele astea? Ce naiba, nu vezi că sunt grăbit? Probabil că atmosfera din Atena te a molipsit și pe tine.

— Ăsta-i regulamentul, domnule, și, apoi, ziua de astăzi este una foarte proastă, ca să nu spun mai mult.

- Of, Doamne, dar mă cunosc aici până și femeile de serviciu... Da, este îngrozitor, George, dar acum pot să merg la tata?

Funcționarul dădu din cap aprobator și Norman se îndreptă rapid în lift, urcând la etajul al doilea. Intră în biroul tatălui său care îi dicta secretarei sale o scrisoare.

— Tată, trebuie să vorbesc urgent cu tine într-o chestiune foarte importantă.

— Ai răbdare o clipă să termin scrisoarea asta și sunt al tău... „și, deci, având în vedere vechile relații de prietenie dintre țările noastre, nu putem decât să ne dorim ca această operațiune să se încheie în mod fericit și cu rezultate reciproc avantajoase. Exprimându-vă stima noastră cea mai profundă, rămânem în așteptarea unei note din partea Ambasadei dumneavoastră care să ne permită să trecem la executarea operațiunii. Sincer al dumneavoastră etcetera, etcetera". Ei, ce mai este de data asta? Ai pierdut la joc, ai necazuri cu vreo fată sau ce altceva?

Norman așteptă ca secretara să iasă din birou, apoi se așează, punându-și amândouă mâinile pe masă.

— Tată, este un lucru al naibii de serios. Am nevoie de ajutorul tău. James Shields îl privi ceva mai puțin distrat. Isuse, Norman, arăți groaznic, de parcă ți-ar fi dat cineva câțiva pumni în ochi...

— N-am dormit toată noaptea, am fost în oraș cu Michel și cu Claudio Setti, un prieten italian... prietena lui se afla în clădirea Universității. O cheamă Heleni Kaloudis, poate că ai auzit vorbindu-se despre ea. A fost rănită, criminalii ăia au găurit-o dintr-o parte în alta. Am dus-o la un doctor ca să-i facă o transfuzie, dar n-a fost posibil. Ea nu voia să meargă la spital: poliția ar fi băgat-o imediat la închisoare. Michel plecase ca să cumpere medicamente și nu s-a mai întors; eu am impresia că l-au băgat la zdup...

James Shields se întunecă la față.

— Liniștește-te, spuse. Liniștește-te, ți-am spus. Ia-o de la capăt și povestește-mi de-a fir a păr totul. Dacă vrei să te ajut, trebuie să-mi spui totul cu cea mai mare exactitate.

Norman își luă mâinile de pe masă, apoi și le strecură între genunchi.

— Of, Doamne. Eu nu știu nici măcar dacă mai avem timp să-i salvăm... Atunci, eu și Michel ne aflam la Kifissìa cu două prietene și, pe neașteptate, Claudio ne-a dat telefon ca să ne spună să venim imediat la Politehnică...

Povesti totul până în cele mai mici amănunte, uitându-se din când în când la pendula de pe perete și mai apoi la ceasul de la mâna sa, ca și cum s-ar fi luptat cu scurgerea timpului. Tatăl său îl asculta cu atenție și-și lua mereu notițe pe un carnețel.

— Crezi că s-ar putea să vă fi văzut cineva? Vreau să spun, cineva de la poliție?

— Nu știu, nu pot să exclud asta, era o zăpăceală așa de mare în jurul Universității. Eu mă tem cel mai mult că l-au prins pe Michel... altă explicație n-ar fi. Și, apoi, Heleni se simte rău și nu poate fi îngrijită cum trebuie. Și nu poate fi dusă la spital. Zilele astea s-a expus prea mult, a vorbit deseori și la radio. Tată, eu te rog să trimiți o mașină de-a Ambasadei ca s-o ia de acolo și s-o ducă la spitalul englez. Are nevoie urgent de o transfuzie de sânge.

— Nu-i o treabă prea simplă, Norman. Dacă este așa cum spui tu, sunt sigur că poliția greacă o caută. Din partea noastră ar fi un amestec nepermis în afacerile interne ale unei țări care ne găzduiește și....

— Doamne, tată! strigă Norman. Eu îți cer să salvezi viața unei fete de douăzeci de ani care riscă să moară pentru că a vrut ca țara sa să fie liberă, iar tu îmi vorbești de chițibușuri diplomatice. Se ridică brusc răsturnând scaunul pe care stătuse. Nu mai avem ce vorbi, am să mă descurc singur.

Dădu să iasă, dar tatăl său se ridică și se interpuse între el și ușă.

— Ridică scaunul acela și stai jos. O să văd ce pot face. Lasă-mă câteva minute.

Formă un număr de interior, schimbă câteva cuvinte cu un coleg dintr-un alt birou. Își luă carnetul de pe birou și ieși. Norman se ridică și începu să patruleze înainte și înapoi prin mica încăpere.

Relațiile cu tatăl său erau de la o vreme destul de reci, dacă nu chiar ostile. De aceea nu avusese de gând să-i ceară ajutorul. Nu voia să-i dea o asemenea satisfacție. Dar acum, când găsise forța de a i se adresa, regreta că n-o făcuse mai devreme. Ar fi fost mult mai bine: la ora asta totul ar fi fost rezolvat. La naiba, ar fi trebuit să se gândească la asta. Atât Claudio, cât și Michel cunoșteau bine situația și nu îndrăzniseră să-l roage să intervină la tatăl său. Păcat, mare păcat, și acum cine știe pe unde era Michel și cine știe dacă mai era timp ca s-o salveze pe Heleni. Prost, fusese un prost. Trebuia să-și poată permite să fie independent. Dacă, atunci când ești la mare necaz, trebuie să te supui ca o marionetă, cu atât mai mult trebuie să te adaptezi.

Nu mai avea acum nici un rost să se frământe: singurul lucru care-l interesa în momentul acela era ca totul să se facă repede, simțea că minutele erau numărate. Tatăl său se întoarse, zâmbitor.

— Unde sunt prietenii tăi? O mașină de serviciu este gata de plecare: peste o oră vor fi în siguranță.

Lui Norman îi tremura vocea.

— Tată, nici nu știu cum... Prietenul meu italian stă într-o garsonieră din Placa, Aristomenis 32, la etajul întâi, este o scară exterioară. Dar aș putea merge eu cu șoferul.

— Exclus. Trimitem un agent de-al nostru care a mai avut misiuni de genul acesta, dar trebuie să fie singur. Cred că-ți dai seama de ce.

— Da, da, sigur. Dar grăbiți-vă, vă rog.

— Aristomenis 32 ai spus?

— Da.

— Cobor chiar acum ca să-i dau instrucțiuni. Porni spre coridor.

— Tată.

— Da, ce este?

— Mulțumesc.

Norman se întoarse în birou și se apropie de fereastră. Îl văzu pe tatăl său coborând în curte, apropiindu-se de o mașină cu motorul pornit și spunându-i câteva cuvinte omului de la volan. Mașina porni imediat și porni în viteză înspre Placa. Strada era circulată, avea nevoie de timp... timp...

— Aristomenis 32. Au coborât dintr-un taxi și au urcat la primul etaj, fata împreună cu un tânăr. Sunt înăuntru cam de o oră.

Ofițerul de la *astynomìa* luă în mână microfonul.

— Sunt căpitanul Karamanlis. Puteți verifica dacă apartamentul are telefon?

— Nu. Nu este nici o linie conectată.

— Sunteți siguri că nu s-au întâlnit cu nimeni înainte de a ajunge acolo?

— Foarte siguri. Taxiul i-a adus direct aici fără a se opri pe undeva. Au vorbit doar cu prietenul care era cu ei.

— Și el unde este acum?

— A plecat pe jos, dar l-au urmărit Roussos și Karaghiorghis, mașina 26.

— Bine. Nu te mișca de acolo și nu-i scăpa din vedere nici măcar o secundă. Răspunzi pentru asta.

— Puteți fi liniștiți. Agentul închise radioul și-și aprinse o țigară. Fereastra de la primul etaj era tot închisă și în toată casa nu se vedea niciun semn de viață. Nu înțelegea prea bine de ce trebuia să-i supravegheze pe cei doi tineri. Lui i se păreau cu totul inofensivi. Colegul său de la volan își dădu scaunul mai în spate și-și trase pălăria pe ochi. Nu trecură decât câteva minte și se auzi din nou radioul.

— Căpitanul Karamanlis, sunteți pe recepție?

— Da, căpitane, spuneți.

— Treceți la arestare, imediat.

— Dar nu s-a întâmplat nimic.

— Am vorbit cu mașina 26. Tânărul pe care l-au urmărit a intrat în Ambasada britanică și imediat după aceea a plecat de acolo o mașină cu un agent în civil. Vine înspre voi. S-ar putea să intervină, s-a mai întâmplat. Nu vreau scandal. Ridicați-i imediat și aduceți-i aici.

— Recepționat. Se execută.

Intrară în curticică și urcară pe scara exterioară până la etajul întâi. Bătură la ușă.

— Deschideți, poliția!

Claudio se trezi brusc și Heleni își reveni și ea din toropeala care-o cuprinsese. Cratița fierbea pe foc și în cameră se simțea un miros plăcut de supă. Cei doi tineri se priviră cu o expresie de uimire și de îngrijorare.

— Ne-au trădat, spuse Claudio. Repede, pe ferestruica de la baie poți ieși pe terasă și de acolo ajungi în apartamentul de lângă pod. Nu locuiește nimeni acolo. Apoi, întorcându-se către ușă, spuse: O clipă, vin imediat! O ajută pe fată să se scoale și să ajungă la baie unde ea se urcă pe un scăunel ca să iasă pe fereastră.

— N-are rost, spunea Heleni. N-are rost. Lasă-mă să merg cu ei.

— Deschideți sau spargem ușa! strigau de afară polițiștii.

— Am să-i rețin eu. Fă cum ți-am spus. După aceea, ieși pe portița din spate, treci strada și exact în față este o bisericuță a lui Aghios Dimitrios. Ascunde-te înăuntru și așteaptă-mă până când ajung și eu. Închise ușa băii și se duse să deschidă ușa care începea deja să cedeze, împinsă cu umărul de agenți.

— Unde e fata? strigară ei cu pistolul îndreptat către el.

— A plecat cu părinții ei, acum o oră.

Agentul care-l întrebase îl lovi puternic cu palma.

— Unde este? Claudio nu răspunse. Celălalt vru să deschidă ușa băii, dar tânărul se năpusti asupra lui, lovindu-l disperat cu pumnul în ceafă și doborându-l. Celălalt se aruncă asupra lui vrând să-i aplice o lovitură cu mânerul pistolului, dar Claudio reuși să-l vadă cu coada ochiului, se feri și îi puse piedică. Omul se prăbuși greoi pe pardoseală, dar se răsuci fulgerător și îndreptă țeava pistolului către Claudio, tocmai când acesta încerca să-l atace din nou.

— Îți împrăștii creierii pe pereți dacă mai faci vreo mișcare. Claudio se opri și se dădu înapoi cu mâinile ridicate. Polițistul îl lovi în stomac o dată, de două ori, de trei ori, făcându-l să se frângă de mijloc, apoi îi mai dădu o lovitură cu genunchiul spărgându-i buza. Claudio se prăbuși cu sângele curgându-i din gură și din nas. Celălalt agent se ridică și deschise cu piciorul ușa băii, văzu scaunul din dreptul ferestruicii și se urcă pe el. Heleni era pe terasă și se târa cu greu către peretele mansardei. Îndreptă spre ea pistolul.

— Întoarce-te imediat aici, micuțo, ca să stăm puțin de vorbă.

Mașina Ambasadei britanice ajunse la doar câteva minute după aceea. Agentul parcă și dădu să coboare, dar rămas pe loc în scaun, cu capul plecat: pe scara exterioară coborau doi bărbați. Unul o ducea de braț pe o fată albă ca varul la față și cu cearcăne vinețiii în jurul ochilor, celălalt îl ducea aproape târâș pe un tânăr pe jumătate leșinat, cu fața și cu hainele pline de sânge. Se urcară cu toții într-o mașină parcată de cealaltă parte a străzii și porniră în viteză.

Agentul deschise radioul.

— Hallo?

— Sunt Shields. Ce este?

— Sorry, prea târziu. I-au ridicat cu un minut înainte de a sosi eu. Ce trebuie să fac? întrebă după aceea.

De cealaltă parte fură câteva minute de tăcere.

— Domnule, dacă ați trimite în urma mea doi băieți de la trupele speciale, am putea rezolva treaba asta înainte ca ăștia să ajungă la destinație.

— Nu. Întoarce-te imediat. Nu mai putem face nimic.

Shields se întoarse către Norman.

— Îmi pare rău, fiule, i-au arestat cu o clipă înainte ca agentul nostru să ajungă acolo. Îmi pare rău… regret din inimă.

Norman își acoperi ochii cu palmele.

— Oh, Doamne, spuse, Doamne Dumnezeule.

Mașina intră în curtea sediului central al poliției. Agentul care conducea coborî și se duse să deschidă portiera din spate. Alți agenți se apropiară și o luară în primire pe Heleni. Claudio încercă s-o țină lângă el, dar

fu împins fără menajamente către o altă intrare. În momentul acela, ușa se deschise și îl putu vedea pentru o clipă pe Michel stând între doi polițiști într-o cameră de alături.

Privirile celor doi tineri se încrucișară, dar Michel nu păru să-l recunoască. Claudio avea fața complet tumefiată, ochii îi ajunseseră ca două crăpături, buzele umflate și sparte, părul murdar și năclăit de sudoare și de sânge îi acoperea pe jumătate fruntea.

Michel nu reușea să-și dea seama cum de se petrecuse totul într-un timp atât de scurt. Înainte cu douăzeci și patru de ore era un băiat plin de entuziasm și bună dispoziție, acum era un om copleșit de cele întâmplate, fără sentimente și fără voință. Îl urcară într-o mașină care porni în viteză către Falero.

— Unde mă duceți?

— La aeroport. Ai un ordin de expulzare. Te întorci în Franța.

— Dar am casă în Atena, lucruri și haine... Nu pot pleca în felul acesta.

— Ba da. Ți se va expedia totul acasă. Avionul tău pleacă peste o oră și un sfert. Ți-am cumpărat și bilet.

La aeroport, o stewardesă se apropie de mașină cu un cărucior și Michel fu urcat pe el.

- A suferit o intervenție chirurgicală, spuse polițistul. Nu poate merge o săptămână de acum încolo. Va trebui ajutat și la îmbarcare.

Bineînțeles, spuse fata. Am fost anunțați. Trecu în spatele cărucciorului și-l împinse prin punctul de control până în sala de îmbarcare. În avion fu dus pe brațe până la locul său de lângă fereastră. Avionul decolă și înainte de a începe să urce făcu un ocol larg pe deasupra

golfului și a orașului. Stewardul începu să descrie funcționarea dispozitivelor de prim-ajutor de la bord și să arate cum trebuia îmbrăcată vesta de salvare în cazul unei amerizări accidentale, dar Michel privea sub el povârnișul Acropolei și i se păru, pentru prima oară până atunci, un spectacol dezolant, un maidan cu schelete arse de soare. Nu avea să se mai întoarcă la Atena, niciodată în viața lui. I se părea că distinge Agorà, clădirea școlii arheologice printre clădirile scunde ale cartierului Placa. Și cu amintirile ce era de făcut? Ar fi putut să scape și de ele? Prietenii: Claudio și Norman. Îi întâlnise pentru prima oară cu doi ani înainte, ei făcând autostopul pe un drum de munte între Metsovon și Ioannina. Avuseseră pană de motor și el îi luase în micul său 2CV până la Parga. Fusese o prietenie născută la prima vedere, exclusivă, complice, nebunească, pentru a umbla împreună prin lume, pentru a fi cei mai buni în toate, pentru a plănui aventuri, pentru a învăța, a se certa, a discuta despre destinele omenirii într-o cârciumă, pentru a bea retsina prin taverne, pentru a umbla după femei... Heleni, frumoasă de-ți lua ochii, Heleni care-l alesese pe Claudio și pe care o dorise și el, dar dăduse uitării asemenea gânduri pentru că femeia unui prieten îți devine ea însăși un prieten... Pe Heleni cea frumoasă și dragă, curajoasă și mândră o predase poliției dintr-o slăbiciune de neiertat, din lașitate. Acesta era gândul care-l tortura, îi sfâșia până la sânge întreaga ființă. Oare putea să uite vreodată toate acestea?

Avionul continua să urce și el se simțea strivit în scaun de o dublă apăsare. Jos se vedea acum o întindere lăptoasă și fără contururi distincte, o defilare continuă de fantasme albe, de franjuri alburii, plutind în toate

părțile, dar continuă să rămână cu privirile ațintite în gol pe ferestruică pentru că ochii îi erau înecați în lacrimi.

Ce avea să se aleagă de viața sa începând din acel moment? Cum mai putea găsi forța de a face altceva? Oh, Atena... Atena... n-avea s-o mai vadă niciodată, niciodată în viața lui.

Stewardesa îl întrebă a doua oară.

— Doriți ceva de băut, domnule?

Michel nu se întoarse spre ea, dar răspunse cu o voce fermă și politicoasă:

— Nu, mulțumesc. Nu doresc nimic.

Claudio fu lăsat ore întregi complet izolat într-o celulă fără ferestre, rece, fără pat, cu o ușă de fier și doar cu un scaun și el de fier. Îi luaseră cureaua de la pantaloni și șireturile de la pantofi și chiar și portofelul și ceasul. În felul acesta nu putea să-și dea în nici un fel seama de scurgerea timpului.

Becul aprins din tavan răspândea o lumină uniformă și nemiloasă, prin pereți nu răzbătea nici un zgomot, iar ecoul pașilor săi, când se ridica la răstimpuri ca să se întindă cât de cât în spațiul acela strâmt, răsuna ca într-o cutie de tablă.

Niciodată sufletul său nu fusese torturat de atâta neliniște, niciodată disperarea nu-l chinuise atât de tare și în plus, durerile ascuțite din ochi, din buze, din coaste îi dădeau un sentiment insuportabil de apăsare pentru că nu i măcar o părticică din ființa sa nu era liberă de sufe-rință. Când zgomotul unor pași se opri în dreptul celulei și ușa se deschise, era pregătit să ucidă, ar fi vrut să-l lovească pe omul care apăru în cadrul ușii cu toată forța de care mai era în stare și-și încleștă degetele pe spătarul

scaunului în spatele căruia se așezase ca pentru a-și face din el scut.

Omul era de statură potrivită, bine ras, purtând uniforma impecabilă a celor din *astynomìa*. Avea părul grizonat, iar mustățile subțiri erau perfect îngrijite. Avea un aspect calm și aproape liniștitor. Se apropie și parfumul loțiunii după ras era proaspăt, aproape plăcut.

— Așezați-vă, îi spuse în italiană. Sunt căpitanul Karamanlis și mă aflu aici ca să vă ajut.

— Sunt un cetățean italian: am dreptul la asistență din partea Consulatului meu. Dumneavoastră va trebui să mă eliberați, iar eu vă voi da în judecată.

Ofițerul zâmbi.

— Prietene, eu am posibilitatea să vă elimin, să fac să dispară cadavrul dumneavoastră astfel încât să nu mai poată fi găsit niciodată și după aceea să colaborez cât se poate de intens cu Consulatul dumneavoastră pentru a găsi informații false în ceea ce vă privește și apoi să clasăm cazul.

Scoase un pachet de țigări și-i oferi una lui Claudio care o luă, o aprinse și trase adânc fumul în piept.

— Și acum, că v-am spus în ce situație vă aflați, vreau să știți că asemenea lucruri sunt ultimele pe care aș dori să le fac. Mi-am făcut studiile în Italia, o țară pe care o admir mult și pe care o iubesc...

„Și acum", se gândi Claudio, „o să-mi spui și proverbul: italieni și greci, toți o apă și-un pământ."

— Și, de altfel, continuă ofițerul, cum zice proverbul: italian și grec, tot o apă și-un pământ... Nu se spune așa? Claudio rămase tăcut. Acum, ascultați-mă cu atenție: nu există decât un singur mod prin care vă puteți salva

dumneavoastră și prietena dumneavoastră... O iubiți, nu-i așa?

— Duceți-o imediat la spital. Este rănită, este în mare pericol ...

— Știm asta. Și cu cât așteptăm mai mult, cu atât crește pericolul. Dar totul depinde de dumneavoastră. Noi vrem să știm totul despre Heleni Kaloudis: cu cine se mai întâlnea în afară de dumneavoastră, care îi erau complicii, cine îi dădea ordine. Ce planuri aveau, ce puneau la cale. Ce legături aveau cu conducătorii partidului comunist și cu agenții străini... Erau, oare, bulgari? Sau ruși...

Claudio se simți pierdut: omul acela voia să aibă o confirmare neîndoielnică a tuturor lucrurilor pe care, practic, era sigur că le știe. Nimic nu l-ar fi făcut să-și schimbe acele convingeri.

— Ascultați-mă, voi fi sincer pentru că singurul lucru de pe lume care mă interesează este s-o salvez pe Heleni. Nu este nicio fărâmă de adevăr în tot ceea ce credeți dumneavoastră. Heleni face parte doar din mișcarea studențească, la fel ca mii de colegi de-ai săi și nimic altceva. Dar, dacă vreți, eu pot să declar sub semnătură toate aceste lucruri despre care ați vorbit: comploturi, agenți străini, șefi, doar ca s-o văd imediat pe fata aceea pe un pat de spital îngrijită și tratată de medici corecți.

Karamanlis îl privi cu o expresie de compătimire și, în același timp, de satisfacție.

— Sunt mulțumit că v-ați hotărât să colaborați, deși, dacă înțeleg eu bine, doar din dorința de a o scoate de sub acuzare pe față. Trebuie să vă spun, totuși, că... mărturisirea dumneavoastră... va fi mai apoi confruntată în toate detaliile cu ceea ce vom reuși să aflăm direct de la față.

Claudio se retrase către perete, strângând în continuare spătarul scaunului.

— Doar nu vreți s-o supuneți unui interogatoriu în halul în care se află! Nu puteți face așa ceva, vă spun eu că nu puteți!

— Și totuși, trebuie să facem asta; ne-o impune datoria, domnule Setti, și după ce vom confrunta cele două declarații și vom constata că sunt la fel, ei bine, veți putea fi eliberat, iar fata va fi îngrijită pentru a se înzdrăveni în așteptarea procesului...

— Oh, domnule căpitan, n-am făcut nimic, dumneavoastră n-ați înțeles nimic, știți asta? Nimic! Eu colaborez doar dacă mai întâi o văd pe fată îngrijită și asta imediat, altfel nu scot nici măcar un cuvânt. Puteți să mă tăiați în bucățele, să mă castrați, să-mi smulgeți unghiile... ce altceva mai aveți pe lista torturilor? Asta-i, nu vă voi spune nimic, nici măcar un cuvânt, m-ați înțeles? Ați înțeles ce v-am spus? Fata trebuie dusă imediat la spital, nu interogată, ați priceput? Urla de-a dreptul, cu ochii ieșiți din orbite, cu vinele de la gât și de la tâmple umflate. Părea nebun.

Ofițerul se retrase până la ușa care se deschise chiar în momentul acela. Un gradat se apropie de el ca să-i spună ceva la ureche. „N-a scos nicio vorbă", îi șopti acesta la ureche. Pe fața lui Karamanlis apăru o grimasă ciudată, un fel de tic care contrasta într-un mod grotesc cu fața sa netedă și cu înfățișarea respectabilă.

— Cum se simte? întrebă.

— Este slăbită, dacă forțăm nota s-ar putea să nu reziste.

— Nu-mi pasă. Trebuie să vorbească. Și ăsta de aici... A venit englezul?

— Da, dar până acum nu avem mare lucru să-i spunem...

Claudio se apropiase cu un pas și încerca să înțeleagă ce se petrecea. Karamanlis privea cu plăcere expresia lui îngrijorată.

— Prietena dumneavoastră n-a vorbit încă, spuse, dacă asta vă interesează să știți, dar acum va vorbi, vă asigur eu. L-am chemat aici pe cel care este foarte potrivit pentru a o face pe prietena dumneavoastră să vorbească... Și va veni și ea... Sergentul Vlassos. Gradatul rânji. Sergentul Vlassos știe într-adevăr cum să se poarte, mai ales cu femeile... știți cum îi spun colegii lui? Îi spun *ò Chìros*, „Porcul".

Claudio scoase un urlet disperat și ridică scaunul, repezindu-se către ușa care între timp se închisese în urma căpitanului Karamanlis, așa că lovitura năprasnică se abătu asupra tablei groase care scoase un zgomot dogit.

Ari ieși pe la orele paisprezece de la serviciul de conservare al muzeului. Se prezentase în cursul dimineții la director pentru a-i povesti despre moartea neașteptată a profesorului Harvatis, pentru a-i preda cheile și pentru a rămâne la dispoziția lui. Directorul nu-i mai pusese alte întrebări și datorită faptului că Harvatis era un inspector din partea Administrației centrale și depindea de el. Ari fusese detașat de la Minister în fiecare an, pe o durată de câteva luni la săpăturile de la Efira și toamna revenise întotdeauna în serviciul muzeului. Totul era perfect normal. Dar Ari nu-i spuse nimic nici despre vasul de aur care se afla închis în camera subterană și nici despre scrisoarea pe care o avea încă în buzunar.

Intră într-o tavernă și comandă ceva de mâncare. Și, în timp ce aștepta, încerca să pună puțină ordine în mintea sa, încerca să stabilească felul în care avea să procedeze. La cine să se ducă? Cui să-i ceară un sfat? Ce să facă, de asemenea, cu scrisoarea? O scoase din buzunarul interior al hainei și o învârti mult timp între degete. Chelnerul îi aduse un sfert de retsina din care sorbi o înghițitură fără a-și lua privirile de la plicul mototolit pe care-l lăsase pe masă. La un moment dat luă cuțitul ca să-l deschidă și să vadă măcar ce scria în el, dar se abținu: îi promisese bătrânului profesor în clipa morții să predea scrisoarea la adresa scrisă pe plic.

Avea să se întoarcă în strada Dionysiou la tipografia aceea: cu siguranță, găsea acolo pe cineva. Făcuse rău că se lăsase speriat de individul acela: în fond, putea să fie oricine, unul dintre numeroșii dezaxați care umblă noaptea prin oraș, fără țintă și fără scop. Ziua, totul este altfel, dar în noaptea aceea, Doamne, oricine risca să fie făcut bucăți.

Chelnerul îi aduse pui cu orez și un castron cu salată în care erau amestecate bucățele de brânză. Ari începu să mănânce cu poftă: la urma urmelor, în ultimele douăsprezece ore nu mâncase mai nimic. Se gândi la tinerii aceia care se refugiaseră la el în muzeu, la sărmana fată rănită. Oare reușiseră s-o salveze?

Chelnerul apăru la un moment dat cu încă un sfert de vin.

— Dar n-am mai comandat alt vin, spuse Ari.

Chelnerul puse pe masă carafa și arătă înspre masa de lângă ușă.

— Vi l-a trimis domnul de acolo.

Ari se întoarse încet și sângele îi îngheță în vine: era el, nu avea nicio îndoială, era bărbatul cu care vorbise în fața tipografiei de pe strada Dionysiou. Atunci nu-l putuse vedea la față, dar avea același palton negru și aceeași pălărie cu boruri largi, trasă pe ochi.

Fuma și avea în față doar un pahar cu vin.

Ari își puse în buzunar scrisoarea, luă într-o mână carafa cu vin, în cealaltă paharul și cu pași hotărâți se îndreptă către masa necunoscutului. Puse jos carafa și paharul.

— Nu accept nimic de la o persoană pe care nu o cunosc. Cum ați făcut să mă găsiți? Ce vreți de la mine?

Bărbatul își ridică privirile înspre el și întinse mâna.

— Scrisoarea. Scrisoarea adresată lui Stavros Kouràs.

Avea ochi albaștri, un albastru curat cu un cerc în jur mai întunecat, ca gheața din cele mai reci dimineți de iarnă, iar părul și barba erau negre cu câteva fire albe, pielea bronzată, brăzdată cu riduri adânci. Părea să aibă cam cincizeci de ani.

— Dar dumneavoastră nu sunteți Stavros Kouràs, spuse Ari cu o voce nesigură.

— Luați loc, spuse omul ca și cum i-ar fi dat un ordin pe care trebuia neapărat să-l execute. Ari se așeză și omul trase adânc în piept fumul țigării.

— Acum ascultați-mă, spuse. Nu putem pierde nici măcar o clipă. Stavros Kouràs nu există, este doar un nume. Scrisoarea aceea a fost scrisă de Periklis Harvatis, nu-i așa?

Lui Ari i se puse un nod în gât.

— Periklis Harvatis a murit.

Omul rămase tăcut câteva momente, fără ca pe fața lui să se poată citi emoția.

— Erați prieten cu el? Îl cunoșteați?

Omul lăsă privirile în jos.

— Aveam un proiect în comun... un proiect important. De aceea trebuie să-mi dați neapărat scrisoarea aceea. Este absolut necesar s-o citesc.

Ari scoase plicul din buzunar și-l privi fix drept în ochi.

— Dar dumneavoastră cine sunteți? Privirea sa era greu de suportat.

— Sunt omul căruia îi este adresată scrisoarea aceea. Dacă n-ar fi fost așa, cum de m-ați găsit la adresa aceea, exact în momentul acela? Și de unde aș putea ști cine a scris-o? Dați-mi-o. Este singurul lucru pe care-l puteți face. Vorbea ca și cum se referea la lucruri evidente, imposibil de contrazis. Ari i-o dădu. Omul o luă, aproape că i-o smulse din mână, o deschise rupând plicul cu vârful arătătorului și o citi rapid. Ari îi privea chipul umbrit de pălărie. Nicio tresărire. Era ca de piatră, fără urmă de vreo emoție.

— Harvatis a adus cu el un obiect. Știți ce vreau să spun. Unde este?

— Sub cheie, în subsolurile Muzeului Arheologic Național.

— Dumneavoastră l-ați... văzut?

— Da.

— Și nimeni altcineva?

Ari se simți în încurcătură ca și cum, dintr-o dată, el trebuia să dea seamă de tot ceea ce făcuse acelui om despre care nu știa nici cum îl cheamă.

— L-au mai văzut și patru tineri... niște studenți care... Omul se încruntă și un fulger de furie îi trecu prin priviri. Oh, Sfântă Fecioară, știți ce s-a întâmplat astă-noapte, nu-i așa? Ba, cum să nu știți, erați și

dumneavoastră pe străzi astă-noapte. Erau studenți care fugeau de la Politehnică. Era o fată, rănită... Îi cunoșteam aproape pe toți... Sunt studenți la școlile arheologice străine. Ce altceva puteam face? Depozitul de la subsol era singurul loc sigur. Apoi s-a întâmplat că...

— Unde sunt ei acum?

— Nu știu. Le-am dat adresa unui doctor care o putea îngriji pe fată fără s-o denunțe la poliție. Nu am mai aflat nimic despre ei, niciunul n-a dat vreun semn de viață.

— Atunci, au fost prinși. Sigur au fost prinși. Se ridică și lăsă o monedă de douăzeci de drahme pe masă. Cine sunt? Spuneți-mi cine sunt.

— De ce, ce vreți să faceți?

— Dacă nu-mi spuneți cine sunt, n-au nicio speranță.

— Cunosc mai bine pe unul dintre ei, un băiat pe nume Michel Charrier, de la școala arheologică franceză. Ceilalți doi se numesc Claudio Setti și Norman... Fata rănită se numește Heleni Kaloudis. Altceva nu știu.

Omul dădu din cap aprobator, apoi se îndreptă către ieșire.

— Stați puțin, spuneți-mi măcar numele dumneavoastră, cum vă pot găsi... Ari merse după el, împinse ușa de sticlă pe care necunoscutul o închisese în urma sa și ieși pe trotuar. Treceau camioane pline cu soldați și liniștea orașului era sfâșiată la tot pasul de vaierul sirenelor.

Omul dispăruse.

IV

Atena, sediul central al poliției, 18 noiembrie, orele 7,30

Sergentul Vlassos înainta pe coridor cu pași mici și iuți, îndreptând în afară vârfurile picioarelor și mișcându-și ritmic în dreptul șoldurilor mâinile scurte și grase. Era robust și îndesat, iar cămașa părea gata să plesnească pe burta mare și proeminentă de deasupra curelei pantalonilor. Purta părul tuns foarte scurt pentru a masca un început de chelie, dar avea cu toate acestea barba nerasă de două zile, o barbă neagră și zbârlită în contrast cu un ten alb ca untul. Și avea ochi mici, albaștri și apoși, pașnici, de adevărat funcționar credincios. Feroce și laș în același timp, fidel și respectuos cu șefii, ca un câine, era în stare de orice grozăvie dacă era sigur că nu se va afla și nu va fi pedepsit.

Acum era vorba despre curvișstina asta care se distrase zile întregi cu studenții de la Politehnică și care acum nu voia să colaboreze; scroafa aia prăpădită care scuipase de la radio tot felul de calomnii veninoase și injurii la adresa poliției. Acum refuza să răspundă la întrebările care i se puneau.

— Asta-i o treabă pentru tine, îi spusese comandantul. Vlassos, ocupă-te tu: puștoaica aia îți stă la dispoziție, fă ce vrei cu ea... m-ai înțeles, bătrâne? ce vrei... Și comandantul zâmbise de parcă ar fi vrut să spună, „ne-am înțeles noi și altădată, nu-i așa”? Și Vlassos răspunsese:

— Contați pe mine, domnule comandant, știți doar ce bine știu să mă descurc.

— Așa, bravo, și după... tratamentul tău va fi mai blândă și mai înțeleaptă, altfel o să mai repetăm tratamentul de câte ori va fi nevoie, până când o să cedeze. Tu n-ai probleme să repeți tratamentul dacă va fi nevoie...

Și Vlassos rânjise.

— Oh, nu, nici vorbă să am probleme...

Heleni era întinsă pe un pătuț de fier, amețită de slăbiciune și epuizată de pierderea de sânge, dar își înălță capul și încercă să se sprijine în coate când văzu că ușa se deschide și statura mătăhăloasă a sergentului Vlassos înaintează către ea.

— O să te fac eu să vorbești acum, târfă ce ești, să vezi tu dacă nu te fac să vorbești...

Heleni îl imploră cu lacrimi în ochi.

— Te rog din suflet, spuse ea cu voce slabă, te rog mult nu-mi face rău....

— Tacă-ți fleanca! se răsti Vlassos. Știu eu mai bine ce am de făcut.

Ridică mâna și o lovi în obraz cu toată forța. De dincolo de ușă, Karamanlis privea totul printr-un geam transparent doar dintr-o direcție: în spatele său, un bărbat cu fața trasă, evident stânjenit, se trăgea în umbra coridorului de parcă nu voia să vadă ce se petrecea dincolo.

— O să aflăm acum tot ce ne interesează, îi spuse Karamanlis fără să se întoarcă. Și, dacă nu va vorbi ea, va vorbi el, vă asigur, mister.

— Metodele astea sunt josnice și dumneata ești un nemernic, Karamanlis. Sper să-ți rupi gâtul cândva.

— Nu fiți ipocrit: prietenii dumneavoastră sunt interesați la fel ca noi să afle cine se află în spatele acestei afaceri, cine îi manevra pe maimuțoii ăștia. Am avut bafta să punem mâna pe un grup destul de mare de la care vom putea afla informațiile care ne sunt necesare. Lăsați-mă să-mi văd de treabă și nu mă bateți la cap.

Apăru în clipa aceea și Claudio, adus de un agent. Karamanlis făcu un semn și polițistul îl împinse în ușă astfel încât să aibă ferestruica în dreptul ochilor. Claudio îl văzu pe Vlassos lovind din nou cu toată puterea în chipul însângerat al lui Heleni. Se întoarse urlând către Karamanlis, dar omul care-l ținea imobilizat îi răsuci brațul gata să i-l frângă. Claudio căzu în genunchi, dar continua să strige și să-l acopere cu vorbe de ocară pe ofițer:

— Lașule, barbarule, nenorocitule, mă-ta te-a făcut cu un turc! ticălos nenorocit și asasin!

Karamanlis păli, îl apucă de umeri și-l ridică din nou la înălțimea ferestruicii.

— Uite, privește, acum o să vorbești, o să-mi spui tot ce știi, nu-i așa? N-o să mai faci pe șmecherul, nu-i așa?

Claudio rămas ca paralizat de groază: Vlassos se excitase lovind-o pe fată, care părea să-și fi pierdut complet cunoștința, poate că leșinase... Își descheia pantalonii lăsând la vedere părul pubian, ridica fusta fetei, îi smulgea slipul, după care se urca pe ea, plin de sudoare, gâfâind și grohăind.

Claudio se simți zdrobit, făcut fărâme ca un cub de gheață lovit de un ciocan.

— Nu-i nimic de spus! urlă el. Nu-i nimic de spus! Opriți-l, vă rog, opriți-l! Opriți-l!

Se smuci furios, își eliberă brațul cu o mișcare fulgerătoare și-l lovi cu pumnul pe agentul care încerca să-l oprească, sfărâmându-i fața. Omul se prăbuși cu un muget de durere, apăsându-și cu mâinile nasul zdrobit și falca scoasă din articulații. Claudio se năpusti către ușă ca un berbec și s-ar fi strivit la rândul său de tabla groasă dacă alți doi agenți nu s-ar fi aruncat asupra lui, lovindu-l în față și la corp cu o violență sălbatică, imobilizându-l din nou la pământ. Unul dintre cei doi îi ținea un genunchi în piept și cu mâinile îl strângea de gât.

Karamanlis, alb la față ca varul, le ordonă celor doi să-l ridice și să-l forțeze din nou să privească înăuntru, dar bărbatul din spatele său interveni:

— Opriți-l pe animalul ăla, Karamanlis. Pentru Dumnezeu, opriți-l, nu vedeți că e moartă? Hristoase, a murit, ticălos nenorocit. Opriți-l sau, pe Dumnezeul meu, o să plătiți scump pentru asta.

Trupul lui Heleni tresărea sub ultimele asalturi ale monstrului, ca acela al unei păpuși de cârpă; ochii dați peste cap își dezveleau albeața.

Karamanlis deschise gura și-l strigă pe omul său, dar în zadar; fu nevoie de intervenția celorlalți agenți ca să-l dea jos de pe cadavrul fetei.

Omul aflat în umbră nu se mai putu abține și înaintă către Karamanlis.

— Idiotule, acum trebuie să-l omorâți și pe băiat după tot ce a văzut, halal treabă... idiotule... dobitoc nenorocit,

și este totuși cetățean al unei țări aliate... cretin blestemat ce ești.

Claudio era pe punctul de a-și pierde cunoștința, pe fața sa umflată doar ochiul stâng se mai putea deschide; clipea din el cu mișcări dese ca ale unui automat, dar la fiecare mișcare a pleoapelor, ochiul înregistra și păstra ca un fier înroșit în memorie chipuri ale celor de față: căpitanul Karamanlis, agenții Roussos și Karagheorghis, bărbatul cu accent englezesc luminat acum pentru câteva clipe de lampa fluorescentă din tavan... și Vlassos. Nu-l văzu ieșind, dar, în timp ce mintea i se cufunda în inconștiență, simți puternic în nări mirosul grețos al violului.

Karamanlis, până în momentul acela încordat și aparent nepăsător, păru dintr-o dată sleit de puteri, epuizat, cu o expresie răvășită și speriată, cu fruntea năclăită de sudoare.

— Luați-l de aici, spuse, îndată ce se întunecă, scoateți-l în afara orașului și faceți-i de petrecanie. Nu trebuie să rămână din el nici cea mai mică urmă sau o pățiți cu toții... Puteți s-o îngropați și pe aia în același loc. Și arătă către trupul fără viață al lui Heleni care fusese întins pe pat.

La un ceas după aceea, trecând prin fața celulei în care fusese închis Claudio, se opri stupefiat: de dincolo de ușă venea un sunet ciudat, un cântec se părea, dar nu se puteau distinge cuvintele: o melodie blândă și plină de durere care, treptat, devenea tot mai ascuțită și mai puternică, un fel de neliniștită și disperată litanie funebră. Ofițerul avu o senzație neplăcută de disconfort la auzul acelui cântec absurd care îi suna ca o provocare de netolerat. Bătu cu pumnul în ușă, strigând isteric.

— Gata! Încetează, luate-ar dracu'! Termină cu văicăreala asta!

Vocea tăcu și pe coridor se așternu tăcerea.

Mașina mare, albastră, se opri frânând brusc în fața corpului de gardă al cazărmii poliției: pe aripa stângă, stegulețul cu trei stele aurii indica faptul că era vorba despre un ofițer de rang înalt. Șoferul coborî și se duse să deschidă portiera, luând poziția de drepți în fața superiorului său. Bărbatul purtând uniforma elegantă a marinei grecești își netezi mantaua și-și trase mănușile albe pe degetele lungi și puternice. Plantonul îl privi la început distrat, dar fulgerat de privirea bărbatului, înțepeni prezentând arma.

Intensitatea pătrunzătoare a privirii, tenul bronzat și ridurile adânci care îi brăzdau chipul indicau faptul că galoanele acelea fuseseră dobândite după o lungă viață pe mare, prin vânt și arșiță.

Intră cu pași apăsați, ducând pentru o clip mâna la viziera șepcii, ajunse la biroul pazei și sergentul de serviciu sări în picioare și luă poziția de drepți.

— Sunt amiralul Bògdanos, spuse ofițerul, arătând o legitimație pe care o puse imediat la loc în buzunarul interior al mantalei. Trebuie să vorbesc imediat cu comandantul.

— Așteptați o clipă, domnule amiral. Îl anunț imediat. Ridică receptorul și formă un număr de interior.

Karamanlis îi avea în fața biroului său pe agenții Roussos și Karagheorghis care trebuiau să-i facă dispăruți pe Heleni Kaloudis și pe Claudio Setti, ca și cum n-ar fi existat niciodată. Când sună telefonul, își întrerupse șirul instrucțiunilor amănunțite ca să răspundă pe un ton iritat.

— Ce este? V-am spus să nu mă deranjați.

— Domnule căpitan, este aici amiralul Bògdanos, vrea să vorbească imediat cu dumneavoastră.

— Nu pot acum. Spuneți-i să aștepte.

Karamanlis vorbise destul de tare pentru ca ofițerul aflat în picioare în fața sergentului să audă ce spusese. În privirile sale apăru un fulger de mânie.

— Spuneți-i să se prezinte aici într-un minut dacă nu vrea să ajungă în fața unei curți marțiale; îi amintesc că este încă în vigoare starea de asediu.

Sergentul coborî privirile.

— Ar fi mai bine să veniți imediat, domnule căpitan, spuse pe un ton supus și așează receptorul la loc în furcă. Aveți răbdare o clipă, domnule amiral. Vine acum.

Karamanlis se ridică.

— Peste câteva minute se întunecă, spuse. Luați băiatul și plecați. Își luă șapca din cuier și porni către ieșire. Parcurse cu pași mari coridorul care ducea la biroul corpului de gardă, deschise ușa cu geam și se opri în fața ofițerului. Acesta aștepta cu picioarele depărtate și cu mâinile la spate.

Privirea îi căzu pe șapca pusă pe un scaun: probabil că avea de-a face cu un membru al Statului major sau chiar al Consiliului militar. Încercă în orice caz să adopte o poziție dură.

— Pot să știu, domnule amiral, cu ce drept mă întrerupeți de la munca mea într-un moment foarte delicat și aș putea vedea legitimația și ordinul dumneavoastră de serviciu?

Ofițerul îi făcu un semn cu mâna înmănușată, apoi îi întoarse spatele și se duse într-un colț al încăperii de

unde nu puteau fi auziți de subofițerul de serviciu. Karamanlis îl urmă fără grai.

— Sunteți nebun de legat, șuieră amiralul, întorcându-se brusc către el. Ce-ați avut în minte când ați ținut sechestrați doi cetățeni străini și, mai ales, din două importante țări aliate? Dar ați văzut ce scrie presa străină despre noi? Ne-au acoperit de rușine. Împrumuturi importante cerute de Banca noastră Națională au fost deja suspendate din cauza aceasta. Asta ne mai lipsea acum, să provocăm incidente diplomatice. Băiatul francez, Charrier, și italianul, Claudio Setti, ce naiba au făcut?

Karamanlis simți că i se moaie genunchii: era, cu siguranță, un ofițer din serviciile secrete care știa totul.

— Ei? Aștept un răspuns.

Karamanlis încercă să blufeze.

— Probabil că ați fost greșit informat, domnule amiral; nu se află niciun străin aici.

Ofițerul îl fulgeră cu privirea.

— Nu vă înrăutățiți situația, domnule căpitan. Oricine poate greși și eu aș putea înțelege că din exces de zel dumneavoastră ați avut anumite inițiative, dar dacă refuzați să colaborați, riscați mult mai mult decât cariera. Am primit de la superiorii mei misiunea de a rezolva imediat treaba asta blestemată înainte să ne scape de sub control. Și acum vorbiți, pentru Dumnezeu!

Karamanlis renunță la împotrivire.

— Charrier a fost interogat până când a dezvăluit numele complicilor săi. L-am expediat în Franța cu un ordin de expulzare. A plecat cu o cursă Air France ieri după-amiază la orele 16.

Bògdanos avu un gest de furie, lovind cu pumnul în palma stângă.

— Nenorocire, o adevărată nenorocire, asta va duce la un mare scandal. Guvernul francez o să ne scuipe în față.

— Băiatul nu va vorbi în niciun caz. El este primul care ar avea interes să facă uitată povestea asta.

— O să controlez lista pasagerilor. Și italianul?

— Este pe moarte.

— Presupun că în urma unui interogatoriu luat de dumneavoastră.

Karamanlis dădu din cap afirmativ.

— Îmi închipuiam eu. Mi-l predați, acum. Dacă moare, trebuie să simulăm un accident și să născocim o versiune pentru părinți și pentru presa italiană.

— Mă și ocup de asta, domnule amiral.

— Să vă ia naiba, faceți cum v-am spus sau, pe bunul Dumnezeu, vă trimit în fața unei curți marțiale. N-am încredere în dumneavoastră. Afacerea asta trebuie s-o rezolv eu însumi.

Karamanlis avu un moment de șovăire.

— Veniți cu mine, vă rog, spuse și porni înainte către coridor. Ajunseră la o ușă laterală și ieșiră într-o curticică din spatele sediului. O mașină cu doi agenți la bord era pe punctul de a ieși pe poartă.

— Opriți-vă! strigă Karamanlis. Mașina se opri. Îi ceru agentului de la volan cheile și deschise portbagajul. Apărură două trupuri pline de sânge: cel al unei fete și cel al unui tânăr.

— Iar aceasta este Heleni Kaloudis, spuse Bògdanos. Karamanlis tresări. Nu și-ar fi închipuit nici în ruptul capului că serviciile militare îl țineau atât de strâns sub control.

— Era pe jumătate moartă când a fost adusă aici. Fusese rănită la Politehnică. Am încercat s-o fac să spună ce știa. Era deja pe moarte...

În momentul acela se auzi un geamăt și ceva se mișcă în portbagaj.

— Doamne, este încă viu. O să dați socoteală, domnule căpitan. Ar trebui să vă arestez. Pentru moment sunteți eliberat din funcție și așteptați ordine de la Statul major. Se întoarse către unul dintre agenți. Du-te în curtea din față și cheamă aici mașina mea, imediat.

Agentul îl privi pe Karamanlis cu un aer întrebător.

— Fă ce ți s-a spus.

Mașina albastră apăru după câteva clipe și amiralul ordonă să fie așezat Claudio Setti pe bancheta din spate.

— Dați ordin să fie îngropat trupul acela, spuse, arătând spre cadavrul lui Heleni ghemuit în portbagaj și-i aruncă lui Karamanlis o privire plină de dispreț. Toată povestea asta este deja destul de scârboasă. Forțele Armate nu trebuiau să-și murdărească mâinile... există poliție pentru așa ceva.

Se întunecase de-acum. Mașina cu cadavrul fetei porni în viteză spre nord, iar mașina albastră a amiralului Bògdanos o urmă în trafic, cotind la primul sens giratoriu în direcție opusă.

Claudio simți dintr-o dată toată durerea minții care-și recăpăta cunoștința și a corpului chinuit care se trezea la viață, văzu un vârtej ciudat de lumini colorate, auzi timbrul unei voci groase și răgușite. Cât mai era până la ultimul ceas? Speră că va veni cât mai repede, poate chiar imediat. Nu-și putea închipui că ar mai putea trăi cu amintirea celor văzute.

— Coteşte acum la dreapta, spuse vocea şi parchează sub copacii aceia. Şoferul făcu întocmai şi opri motorul. Aşa. Acum semnalizează cu farurile de două ori şi după aceea stinge luminile.

Claudio îşi dădu seama că se afla într-o maşină, întins pe bancheta din spate, că mâinile şi picioarele îi erau libere. Pe locul din faţă dreapta se afla un ofiţer în uniforma marinei. Se ridică încet până ajunse la marginea geamului. Un bărbat se apropia de maşină păşind în grabă în umbra copacilor de pe bulevard. Se opri la distanţă de câţiva metri şi lumina unui felinar îi luminã faţa: Ari. Era custodele de la Muzeul Naţional care îi lăsase să intre în subsol şi după aceea îi trimisese la medic. Oare el era cel care-i trădase?

Omul care stătea pe scaunul din faţă deschise portiera şi se apropie de noul venit. Privirea lui Ari căpătă o expresie de uimire totală de îndată ce-l recunoscu.

— Dumneavoastră? Sfântă Fecioară! Dar... uniforma asta...

— Lăsaţi întrebările, n-avem timp, poliţia ar putea să ne descopere dintr-o clipă în alta. Băiatul italian este în viaţă, este aici în maşina mea, dar este făcut zob... pe dinafară şi pe dinăuntru. Vedeţi dacă puteţi face ceva pentru el. Se pare că prietenul său francez a fost trimis acasă, expulzat, probabil cu un ordin special. Din păcate, fata a murit. Am ajuns prea târziu. Făcu un semn şoferului care deschise portiera din spate şi-l ajută pe Claudio să coboare.

— Sper că aţi venit cu maşina.

Ari îşi reveni din zăpăceala care aproape că-l paralizase.

— Da... sigur că da, este aici, în spate, iată, aici, alături de copacii aceia.

Claudio fu urcat în vechiul Peugeot care-l dusese la Atena pe Periklis Harvatis doar cu două zile înainte și se ghemui în spate ca un câine. Nu avea putere nici măcar să scoată vreo vorbă.

— Dar eu ce trebuie să fac? întrebă Ari. Cum pot să vă găsesc dacă aș avea nevoie de ajutor?

— Îl duceți undeva departe unde nu-l poate recunoaște nimeni.

— Și misiunea pe care mi-a încredințat-o profesorul Harvatis... Nu știu ce trebuie să fac...

O rafală de vânt rece trecu printre copaci împrăștiind pe pământ o mulțime de frunze uscate. Bărbatul respiră adânc și se întoarse către strada pe care înainta încet un autobuz rablagit, hurducăindu-se la fiecare adâncitură din asfalt și scârțâind din toate încheieturile ca și ar fi fost gata să se desfacă în fiecare moment în bucăți.

— Vasul acela... spuse privindu-l din nou în ochi. Obiectul acela este tot în subsolul Muzeului?

— Da.

— Și dumneavoastră n-ați spus nimic nimănui?

— Nimănui, spuse Ari.

— Luați-l cu dumneavoastră chiar în noaptea aceasta și ascundeți-l. Am să vin eu la dumneavoastră atunci când va fi cazul. Plecați acum.

– Dar, vă rog... spuneți-mi măcar...

– Plecați, am spus.

– Dar cum o să mă găsiți... eu însumi nu știu încotro o apuc.

– O să vă găsesc eu, fiți sigur. Nu-i ușor să scăpați de mine.

Ari îi întoarse spatele și se duse la mașina lui. Băgă în viteză și porni.

— Unde mă duceți? se auzi vocea lui Claudio din spatele lui.

— Într-un loc în care n-o să te poată găsi nimeni. Și acum stai liniștit, fiule, și încearcă să dormi.

— Lăsați-mă să mor... nu vă puteți închipui ce-am văzut... cât am îndurat.

— Ai să găsești un motiv și ai să trăiești... ca să-ți faci dreptate. Nu la asta trebuie să te gândești, băiete, pentru că ai fost smuls viu din gura infernului. Încetini ca să vireze și să se înscrie pe șoseaua către Pireu.

— Așteptați, spuse Claudio. Opriți-vă o clipă, vă rog. Ari trase mașina lângă trotuar și Claudio reuși cu greu să se ridice, coborî geamul și scoase capul afară ca să privească în urmă. Automobilul albastru al amiralului Bògdanos dispăruse. Pe marginea străzii mai rămăsese acum doar un bărbat cu pălăria trasă pe ochi, înfășurat într-un palton negru care ridica brațul către mijlocul străzii. Autobuzul cel rablagit se opri cu greu, gemând și scârțâind, așteptând ca el să urce. Porni din nou, scuipând pe țeava de eșapament un nor gros de fum negru, împrăștiat în câteva clipe de vântul care bătea acum mai puternic și mai rece. Claudio ridică la loc geamul și văzu că și Ari se întorsese la fel ca el ca să privească în urmă.

— Cine este omul care m-a adus aici? De ce a făcut asta?

— Nu știu, spuse Ari, răsucind cheia în contact și pornind din nou mașina. Îți jur că nu știu, dar sunt sigur că o să-l mai vedem. Culcă-te acum pe banchetă, avem de făcut un drum destul de lung.

Claudio se ghemui pe banchetă, apăsându-și cu genunchii pântecele chinuit de crampe și înăbușindu-și

în palme plânsul de disperare și de furie, de durere neostoită, de singurătate copleșitoare.

Trecu o oră sau două, sau poate doar câteva minute, nu-și putea da seama: mașina se opri și Ari veni să-i deschidă portiera pentru a-l ajuta să coboare.

— Am ajuns, fiule, vino, reazemă-te de mine.

Zbârnâitul telefonului întrerupse gândurile negre ale căpitanului Karamanlis care stătea în biroul său în fața unui sandvici din care abia mușcase și a unui pahar cu apă minerală. Ridică receptorul.

— Sediul central al poliției, cine sunteți?

— Sunt doctorul Psarros de la spitalul municipal din Kifissìa, am un caz suspect de semnalat.

— Spuneți-mi mie, sunt căpitanul Karamanlis.

— Sâmbătă seara am primit un bărbat pe moarte. Din documentele sale reiese că este profesorul Periklis Harvatis, inspector la Administrația Centrală a Antichităților. În ciuda eforturilor noastre, n-am reușit să-l salvăm: a decedat la o oră după ce a fost adus. Omul care l-a adus la spital a revenit după o vreme, a cerut să vadă cadavrul, dar comportamentul lui era ciudat și eu am anunțat asta la comisariatul districtual, dar când a sosit agentul trimis de acolo, omul dispăruse fără a lăsa nicio urmă. Nu suntem în stare să reconstituim situația din cauza căreia pacientul a ajuns la noi într-o stare atât de disperată.

— Știți cum se numea omul acela?

— La internarea bolnavului a spus că se numește Aristotelis Malidis, dar s-ar putea să fie un nume fals.

— Ați putut stabili cauza decesului?

— Stop cardiac. Am cerut autorizație pentru autopsie, dar în actuala situație... medicul legal nu este de găsit.

Karamanlis își notă ceva pe un carnet.

— Malidis ați spus. Am să văd dacă pot afla ceva despre el. Vă mai sun eu dacă am nevoie de alte informații. Dar la comisariatul din Kifissìa ce vi s-a spus?

— Nu cred că ei se pot ocupa de cazul acesta: comisarul este anchetat, cred, pentru poziția pe care a avut-o în urma operațiunii de evacuare a Politehnicii. De aceea am sunat la dumneavoastră.

— Ați făcut bine, domnule doctor. Vă mulțumesc. Noapte bună.

— Noapte bună, domnule căpitan.

Karamanlis sună imediat la centrală.

— Caută-mi-l pe administratorul-șef de la Antichități. Locuiește la Kleoménis Ikonòmou.

— Dar, domnule căpitan, la ora asta oficiile telefonice s-au închis deja.

— Caută-l acasă, fir-ar să fie. Cere numele lui de la Ministerul Educației. Chiar trebuie să vă învăț și cum să vă suflați nasul?

— Dar și acolo probabil că nu mai sunt decât portarii și agenții de pază.

— Trezește din somn vreun director general, dă-l naibii, și află dacă ei au un inspector cu numele de Harvatis... da, Periklis Harvatis. Și un oarecare Aristotelis Malidis... Nu, nu știu ce funcție are. Așa, bravo, sună-mă când afli ceva.

Karamanlis luă sandviciul și începu să mestece fără poftă, sorbind din când în când o înghițitură de apă minerală. Ceva îi spunea că povestea acea ciudată l-ar putea scoate cumva din încurcătură. Nenorocitul acela de Bògdanos îți vâra nasul peste tot și era periculos. Avea de gând să ceară informații despre el, într-un mod discret,

de îndată ce va fi posibil. Mai avea și el câțiva prieteni pe la Ministerul Apărării. Telefonul sună din nou.

— Ei, ai aflat ceva?

— Nu încă, domnule căpitan. Vă sunt dintr-un alt motiv. Este aici un tânăr, un străin care insistă să ajungă la comandantul centralei. Zice că este urgent și de cea mai mare importanță.

— Știi cine este?

— Spune că se numește Norman Shields.

— Shields ai spus? S-H-I-E-L-D-S?

— Exact așa.

— Lasă-l să vină. Îl primesc imediat.

— Veniți, domnule Shields, domnul Norton vă așteaptă în biroul său. Ofițerul porni pe coridoarele pustii din Ambasada Statelor Unite, ajungând în cele din urmă în fața unei uși pe care scria „atașat cultural". Ciocăni.

— Intră! se auzi o voce dinăuntru.

— Domnul James Henry Shields vă deranjează, mister Norton.

— Vino, Shields, ia loc. Cum au mers lucrurile?

— O porcărie, domnule colonel, nu așa era înțelegerea! M-ați amestecat într-o afacere scârboasă. Nu pot avea de-a face cu așa ceva. Există o limită pentru toate, trebuie respectate niște principii, la naiba. Nu suntem niște criminali. Dar cum de v-a trecut prin minte să lucrați cu nenorocitul acela de Karamanlis?

Colonelul Norton își schimbă imediat aerul amabil cu care-l întâmpinase pe musafir.

- Ascultă, Shields, fii atent la felul în care vorbești cu pun pe oamenii mei să te dea afară fără prea multe menajamente. Ai acceptat misiunea din partea serviciului

dumitale de a colabora cu noi, iar nouă ne trebuiau anumite informații. Dacă le ai, raportează-mi totul și apoi mișcă-ți fundul de aici. M-am săturat până peste cap de mofturile dumitale și nu-mi pasă de meritele pe care le ai. Dacă nu-ți convine meseria asta, du-te să te angajezi la cercetași și, pentru Dumnezeu, nu mă mai bate la cap!

Shields se liniști, ținându-și nervii sub control.

— Bine, domnule colonel, atunci vreți să știți cum au decurs lucrurile, nu-i așa? Foarte bine: aflați că acest Karamanlis n-a făcut mare scofală și știe despre ce ne interesează exact cât știa înainte; în schimb, a pus la cale o asemenea monstruozitate că, dacă transpiră ceva, suntem cu toții în găleată, inclusiv eu și dumneavoastră. Și acum, sper că aveți stomacul suficient de rezistent ca să ascultați ce am să vă spun, pentru că eu mi-am vomat și sufletul din mine înainte de a veni aici ca să vă dau raportul.

Norton lăsă ochii în jos, stânjenit, nereușind să-și închipuie ce-l tulburase atât de tare pe un om ca James Henry Shields, fost ofițer în S.A.S. și agent detașat de spionajul britanic în Grecia în timpul războiului civil cu partizanii, apoi în Vietnam și Cambogia, în anii cei mai grei ai gherilei.

— Sunt căpitanul Karamanlis, poftiți, vă rog. Cu ce vă pot fi de folos?

Norman Shields avea ochii cu cearcăne negre și umflați de parcă nu dormise de mai multe zile. Cămașa de pe el avea manșetele și gulerul murdare, iar pantalonii îi erau stropiți de noroi și suflecați până sub genunchi. Ezita să răspundă, ca și cum căuta cuvintele potrivite ca să înceapă.

— Domnule căpitan, spuse el mai apoi, ascultați-mă bine pentru că în acest moment eu vă ofer posibilitatea de a deveni putred de bogat în cel mult o oră.

Karamanlis îl privi stupefiat, îndoindu-se dacă persoana din fața lui era în toate mințile. Norman îi ghici gândurile.

— Sunt în măsură să vă dovedesc ceea ce am să vă spun. Vă veți putea asigura de aceasta în timp ce eu voi rămâne aici la dispoziția dumneavoastră.

— Și ce am făcut eu ca să merit o asemenea ocazie minunată de a mă îmbogăți?

Norman își continuă discursul pe care și-l pregătise în minte fără să ia în seamă întrebarea lui Karamanlis.

— Sâmbătă noaptea, aici, la Atena, cineva a ascuns într-un loc secret un vas micenian din aur masiv, de o valoare inestimabilă. Obiectul nu a fost catalogat și nimeni, după câte se pare, nu știe de existența lui. Provine cu siguranță dintr-o săpătură recentă, dar nu știu să vă spun altceva.

Karamanlis deveni deodată interesat.

— Continuați. Vă ascult.

— Eliberați-i pe prietenii mei, Claudio Setti și Heleni Kaloudis și, de asemenea, pe Michel Carrier, dacă este aici, iar eu am să vă spun unde se află obiectul acela. Dumneavoastră îl puteți lua fără niciun efort și eu pot face ca el să ajungă la Londra pe masa casei de licitații Sotheby's. Ar putea să valoreze un milion de dolari. Mi se pare un schimb rezonabil.

Karamanlis tresări la auzul unei asemenea cifre, dar adoptă cea mai potrivită expresie de funcționar cinstit și slujitor al statului, cu toate că barba nerasă de câteva

zile și mustățile neîngrijite erau dovada că se afla într-o stare de criză și de derută.

— Ceea ce mi-ați spus este foarte grav, dar mă voi preface că n-am auzit. Ce mă interesează, însă, este să recuperez și să predau Administrației un tezaur arheologic care aparține trecutului acestei țări. Cât despre prietenii dumneavoastră, eu nu am puterea de a elibera pe cineva care trebuie să dea seamă justiției, dar, dacă îmi aduce eu bine aminte, au fost reținuți doar pentru simple verificări, se prefăcu el că se uită într-un dosar, așa că ar putea fi eliberați foarte curând.

— Eu îi vreau afară acum sau nu vă spun nimic.

— Fiți atent la ce spuneți, v-aș putea aresta.

— N-aveți decât să încercați. La Ambasada britanică se știe că sunt aici, minți el, iar tatăl meu este însărcinatul cu afaceri în Grecia.

— Eu nu pot decât să vă garantez scurtarea formalităților pentru a-i putea elibera, să zicem, chiar mâine. Bineînțeles, dacă dumneavoastră nu-mi dați informația de care vorbiți, s-ar putea să fiu obligat să prelungesc durata arestului preventiv....

— Greșiți dacă vă închipuiți că eu am să vă dau acea informație fără o garanție precisă.

— Îmi pare rău, dar va trebui să aveți încredere. Spuneți-mi unde se află obiectul acela și mâine dimineață îi veți vedea pe prietenii dumneavoastră.

— Mâine dimineață?

— Exact cum am spus.

— Vasul se află la Muzeul Arheologic Național.

— Este, într-adevăr, o ascunzătoare potrivită. Vedeți, în cazul acesta nu sunt probleme. Muzeul este inexpugnabil datorită sistemelor sale de alarmă în afara orelor

de vizitare. Dacă dumneavoastră nu vă vedeți mâine dimineață prietenii, l-ați putea anunța pe director ca să găsească el vasul, dacă nu aveți încredere în mine.

— Atunci am să vă spun mâine dimineață.

— Imposibil, trebuie să plec din oraș pentru câteva zile. Trebuie să-mi spuneți acum.

— Bine. Am să vă spun, dar să nu încercați să mă păcăliți, fiți sigur că voi găsi o modalitate ca să vă fac să plătiți pentru așa ceva. Karamanlis nu reacționă în niciun fel. Vasul este ascuns în dulapul din colțul depozitului, a doua ușă la stânga pe coridorul de la subsol. Este într-un sac cu rumeguș, vârât într-un butoi. Țineți minte, domnule Karamanlis, dacă nu veți respecta înțelegerea aceasta, vă voi găsi și veți regreta că m-ați înșelat. Se ridică și se îndreptă către ușă. Nu cred o vorbă din intențiile dumneavoastră de a preda Administrației vasul acela, mai spuse el înainte de a ieși. În orice caz, eu mă voi ține de promisiune. Dacă îi veți scoate pe prietenii mei din arest, vă voi asigura toate condițiile pentru a vinde piesa și a obține imediat banii despre care am vorbit, dar dacă doriți să vă ocupați singur de chestiunea aceasta, n-am nimic împotrivă. Voi mai rămâne în oraș câteva zile și mă puteți găsi la școala arheologică britanică; după aceea voi pleca și nu voi mai călca niciodată prin țara asta nenorocită.

Ieși pe stradă parcurgând grăbit în sens invers coridorul și atriumul, opri primul taxi pe care-l văzu trecând și se urcă în el.

— Unde mergem? îl întrebă șoferul. Norman îi dădu adresa sa din Kifissìa ți, în timp ce mațina se punea în mișcare, se întoarse să privească încă o dată clădirea centralei de poliție. Își imagina că pe undeva, în clădirea

aceea cu aspect mohorât, se află prietenii săi captivi și disperați. Dacă își jucase bine cărțile, suferința lor avea să se termine în curând. Și totuși, în mintea sa continua să rămână o îndoială care devenea din clipă în clipă o certitudine: cum de sosise poliția în garsoniera lui Claudio Setti din Placa, din moment ce doar el știa asta? Și unde se afla Michel? Dispariția lui avea o singură explicație: probabil că poliția îl arestase și poate că îl forțase să vorbească. Sărmanul Michel.

La zece minute după plecarea lui, căpitanul Karamanlis ieși din sediul poliției și sări în mașina de serviciu, îndreptându-se către piața Omonia. Directorul general al Antichităților fusese descoperit într-un restaurant din centru și acum îl aștepta să bea împreună o cafea.

V

Atena, Muzeul Arheologic Național,
18 noiembrie, orele 23,45

Splendoarea enigmatică a regilor micenieni ieșea în evidență în lumina lămpii electrice, scânteiau sub fulgerarea trecătoare chipurile severe în eterna fixitate a aurului bătut și sălile tăcute ale marelui muzeu răsunau sub pașii lui Kostas Tsountas, șeful custozilor: își făcea ca în fiecare noapte rondul de control, un parcurs abia luminat de ledurile de la întrerupătoare; un parcurs care, în mod invariabil îl ducea din sala miceniană în cea a kouroilor, apoi în sala cicladică și, la sfârșit, în cea a vaselor de ceramică și a frescelor de la Santorini.

Fascicolul de lumină mângâia superbele forme marmoreene și în atmosfera aceea fără timp custodele se simțea în largul său, ca în vestibulul de o dimensiune încă ireală, dar acum apropiată și aproape familiară.

Trăise o viață printre acele creații din piatră, din aur și din bronz, iar singurătatea nopții făcea ca ele să i se pară apropiate și, într-un fel, însuflețite. În obscuritatea

aceea el parcă le aducea la viață prin raza lămpii sale. Ziua, în agitația și în zgomotul făcut de pașii vizitatorilor, nu erau decât niște obiecte neînsuflețite și încremenite, oferite spre vedere atenției grăbite a grupurilor turistice organizate care tropăiau în urma ghizilor, într-o hărmălaie a limbilor de pe tot globul.

Urcă la primul etaj și aruncă o privire la uriașul vas de la Dyplon, la scena lamentației funebre care trona pe pântecele enormei piese din ceramică, la acele figurine imobile în disperarea lor plasată geometric. Kostas Tsountas avea de-acum vârsta la care se putea întreba cine avea să deplângă dispariția sa, atunci când ar fi sosit clipa aceea. Își privi ceasul înainte de coborî la cabina sa: mai erau douăzeci de minute până la miezul nopții: peste puțin timp va trebui să coboare.

Auzi sunând telefonul: un zgomot enorm și neașteptat în tăcerea aceea îl făcu să tresară. Cine putea fi la ora aceea? Se grăbi către intrarea lângă care se afla aparatul și reuși să ridice receptorul înainte ca soneria să se întrerupă.

— Alo? spuse el cu vocea întretăiată.

— Sunt Ari Malidis, cu cine vorbesc?

— Ari? Ce vrei la ora asta? Sunt Kostas.

— Kostas, iartă-mă că te deranjez: am o problemă.

— Spune, dar repede, peste un sfert de oră ies din serviciu.

— Ascultă, am controlat inventarul săpăturilor și mi-am dat seama că nu am inventariat o piesă importantă. Dacă mâine dimineață directorul face un control, sunt terminat. Știi cât este de sever în asemenea cazuri. Realitatea este că bătrânul profesor Harvatis n-a putut pune lucrurile în ordine așa cum se cuvine. Profesorul a

dispărut pe neașteptate și eu a trebuit să fac predările pentru el. Te rog, Kostas, lasă-mă să intru ca să pot introduce piesa în depozit.

— Ești nebun, Ari. Știi că pe timpul cât muzeul este închis, nu poate intra nimeni.

— Kostas, pentru numele lui Dumnezeu, este vorba despre o bijuterie, o piesă unică și prețioasă: acum mi-am dat seama că se află la mine acasă de trei zile, directorul o să-mi ceară explicații și aș putea avea neplăceri cu el. Fă-mi plăcerea, îți jur că fac asta în două minute: doar timpul ca să pun obiectul acela împreună cu alte vestigii de la săpături.

Tsountas tăcu timp de câteva clipe.

— Bine, spuse el în cele din urmă, de data asta te las să intri, dar dacă ți se mai întâmplă, te descurci cum știi. Nu vreau să am necazuri.

— Mulțumesc, Kostas, ajung acolo într-un sfert de oră.

— Mai repede. Dacă nu vii la timp, va trebui să-l convingi pe agentul din schimbul doi care este nou. N-o să-ți deschidă nici măcar dacă te tăvălești pe jos.

— Vin imediat. O să bat de trei ori la ușa din dos.

— De acord, dar mișcă-te iute.

Puse receptorul la loc și luă dintr-un sertar cheile pentru a deconecta alarma din sectorul de răsărit al muzeului. „Unii oameni chiar nu au bun simț”, gândi el. „Cum adică să ceri favoruri? Altul își riscă locul de muncă, fir-ar să fie”. Pe de altă parte Ari era băiat cumsecade, o persoană cinstită și la telefon părea atât de îngrijorat....

Așteptă vreo zece minute, apoi traversă din nou sala cicladică și se îndreptă către zona birourilor. Întrerupse alarma și imediat după aceea auzi cele trei lovituri în ușa exterioară și o voce:

— Eu sunt, Ari, deschide-mi, te rog.

— Intră și grăbește-te. Peste cinci minute mă întorc să pun din nou în funcțiune alarma. Ai grijă să fii deja afară.

— Tocmai timpul ca să cobor și să urc, spuse Ari strecurându-se prin ușa întredeschisă și pornind în mare grabă pe scările care duceau către subsol.

Kostas se întoarse pe drumul pe care venise, bombănind, dar telefonul începu să sune din nou.

— Of, Doamne, spuse bătrânul grăbind pasul, cine o mai fi și acum? Treizeci de ani fără să se întâmple nimic și acum, în zece minute... Oh, cerule, sfinți din cer. Ar mai lipsi doar ca...

— Muzeul Arheologic Național, spuse el, ridicând receptorul și încercând să-și stăpânească emoțiile.

— Sunt directorul general al Antichităților, cine este la aparat?

— Sunt custodele-șef, Kostas Tsountas. Spuneți, domnule director.

— Sun dintr-o mașină a poliției. Vom fi la intrarea principală peste cinci minute, veniți să deschideți, trebuie să facem o percheziție.

Bătrânul simți că i se taie răsuflarea, dar încercă să tragă de timp.

— Nu am permisiunea să deschid nimănui la ora aceasta, dacă dumneavoastră sunteți cu adevărat domnul director, știți că noi trecem și prin tipul acesta de controale și că trebuie să refuzăm orice cerere. Nu putem face pe plac unei voci de la telefon.

— Aveți perfectă dreptate, domnule Tsountas, spuse vocea de la telefon. De altfel, vă voi strecura pe sub ușă un ordin scris pe hârtie cu antetul Ministerului și

legitimația mea de serviciu. Cu mine este căpitanul Karamanlis de la poliția Atenei. Vă felicit pentru corectitudinea dumneavoastră.

Tsountas găsi cu greu puterea să mai și răspundă.

— Voi vedea documentele, domnule, și doar atunci voi hotărî dacă este sau nu cazul să deschid ușa, apoi puse receptorul în furcă și se lăsă să cadă, epuizat de emoție, pe scaun.

Ari! Trebuia să-l scoată imediat de acolo înainte să se facă inspecția. Poate că îl văzuse careva intrând și telefonase la poliție, asta era, altă explicație nu putea să existe. Se ridică și alergă spre scările care coborau la subsol. Strigă:

— Ari! Ari! ieși imediat, vine o inspecție a poliției. Nu primi nici un răspuns. Coborî, sărind câte două trepte odată, riscând să-și rupă vreun picior și ajunse la ușa depozitului.

— Ari! Vino repede, sosește o inspecție, pot ajunge aici dintr-o clipă din alta! Cuvintele sale răsunară între pereții de cărămidă goală ai subsolului, dar când se stinseră, marele edificiu se cufundă iarăși în tăcere.

Puse mâna pe clanță: ușa era închisă. Ari ieșise deja, slavă cerului. Căută febril în legătura de chei pe aceea care deschidea ușa depozitului ca să se asigure că totul era în ordine. Deschise, aprinse lumina și aruncă o privire rapidă în jur. Totul era la locul obișnuit. Închise și urcă din nou la parter. Era cu sufletul la gură: kilogramele în plus, vârsta și emoția îi tăiau răsuflarea. Auzi țârâitul cafenelei de la parter și mai apoi un bubuit care părea să zguduie toată clădirea. Cineva bătea în ușa principală cu un obiect greu, făcând să răsune sălile și coridoarele întregului muzeu.

Ajungând în fața intrării, își aranjă uniforma, își șterse broboanele de sudoare de pe frunte, apoi cu o voce cât mai fermă strigă:

— Cine este? Ce doriti?

— Sunt directorul general, domnule Tsountas, împreună cu căpitanul Karamanlis de la poliție. V-am dat telefon acum cinci minute. Vă trec pe sub ușă un ordin scris pe hârtie cu antet, așa cum v-am anunțat, legitimația mea de serviciu și pe cea a căpitanului Karamanlis: controlați totul și apoi deschideți imediat: orice refuz ulterior va fi considerat drept insubordonare cu toate consecințele care decurg din aceasta.

Tsountas controlă documentele asigurându-se că totul era în regulă, apoi deschise, cu inima ușoară după ce constatase că Ari ieșise după ce lăsase piesa aceea în depozit.

— Intrați, Excelență, spuse, scoțându-și șapca, și vă rog să mă scuzați, dar sper că vă dați seama de răspunderea...

— Aveți un plan al muzeului? întrebă brusc Karamanlis, Trebuie să fac o inspecție.

— Dar ce s-a întâmplat? întrebă Tsountas luând de pe masa de vânzare a suvenirurilor un pliant din acelea care se oferă turiștilor și întinzându-i-l ofițerului.

— Se pare că niște anarhiști s-au folosit de subsolul muzeului ca bază în timpul ocupării Politehnicii, spuse directorul. Desigur, cu complicitatea unui angajat al muzeului, fără ajutorul căruia n-ar fi putut intra. Căpitanul vrea să facă o inspecție, înainte ca eventuale probe sau urme să poată dispărea... înțelegeți, nu-i așa?

Tsountas nu se mai simți atât de sigur și pe neașteptate îi veni în minte rugămintea ciudată a lui Ari Malidis de

a intra în depozit în toiul nopții... el să fi fost complicele despre care vorbeau cei doi? Nu, asta nu se putea. Ari nu avusese niciodată de-a face cu politica în toți cei treizeci de ani de când îl cunostea.

În depozit, Ari era disperat: se uitase peste tot după ce căutase cu atenție în dulapul din colț, acolo unde băieții îi spuseseră că lăsaseră vasul, întrerupându-se doar pentru câteva secunde când auzise pașii lui Kostas Tsountas și cheia care se învârtea în broască. Se trăsese în spatele unor rafturi, printre mături, apoi, de îndată ce Tsountas se îndepărtase, continuase căutările, uitându-se peste tot, dar fără rezultat. Avea un nod în gât și se simțea pierdut.

Profesorul Harvatis murise pentru nimic... un tezaur care costase o viață dispăruse acum, ajungând poate în mâinile cuiva care n-ar fi înțeles niciodată valoarea și semnificația acelui obiect. Și ce avea să-i spună omului aceluia când avea să vină din nou ca să-i ceară vasul? Pentru că nu era nicio îndoială că avea să apară într-un moment oarecare pentru a lua ceea ce voia...

Încăperea nu era prea mare și nu erau multe locuri în care s-ar fi putut ascunde un obiect de felul acela, dar îngrijorarea îl făcea să scotocească peste tot, fără metodă și fără precizie, pentru a reveni iar și iar în aceleași locuri, cu convingerea că nu căutase suficient de bine...

Omul acela se va întoarce, Sfântă Fecioară, ...se va întoarce cu privirea aceea ca de oțel și cu vocea aceea capabilă să se facă ascultată de oricine... cum să-i spună că l pierduse... îl pierduse pentru totdeauna?

Se auziră pași pe coridor și ari se opri, retrăgându-se din nou în ascunzătoare. Cineva introducea cheia în

broască, deschidea ușa, se îndrepta cu pași hotărâți către dulapul din colț.

Căpitanul Karamanlis mergea la sigur. Scoase din dulap sacul cu rumeguș, își afundă mâinile în el și ridică vasul frumos ornamentat către tavan pentru a-l contempla mai aproape de lumină. Reflexele aurului dădeau feței sale un aspect buimac și o paloare nenaturală, dar privirea sa era elocventă: minunea aceea îi ocupase imediat toată mintea. Părea fulgerat și expresia uluită și lacomă a ochilor săi lăsau să se întrevadă uneori semnele unei emoții ciudate.

Ari își dădu seama că nu mai avea de ales. Se strecură în spatele lui, strângând în pumn o lampă electrică masivă și, când Karamanlis puse vasul pe masa de alături, îi aplică o lovitură puternică între ceafă și umeri. Se prăbuși fără să scoată măcar un geamăt.

Tsountas și agentul care venise să-l schimbe îl găsiră la zece minute după aceea întins pe podea și gemând. Îl ajutară să se ridice:

— Domnule căpitan, domnule căpitan, ce aveți? Vă este rău?

Karamanlis se ridică rezemându-se câteva clipe de perete, își trecu palmele peste ochi, apoi privi încet în jur, privi țintă masa pe care o avea în față și spuse cu o voce calmă.

— O amețeală, mi s-a făcu rău dintr-o dată. N-am dormit de două nopți… poate și aerul închis din subsolul acesta… nu sunt ferestre. Să ieșim de aici, am nevoie de aer proaspăt. Urcară cu toții la parter.

— Domnul căpitan nu s-a simțit bine, spuse Tsountas.

— Nu-i nimic, o amețeală trecătoare. Sunt obosit și…

— Ați găsit ceea ce căutați? întrebă directorul general.

Karamanlis făcu o grimasă ciudată în timp ce-și trecea mâna peste ceafă și între umeri.

— Da, spuse, am găsit... și cineva va plăti, mai devreme sau mai târziu va plăti, poate fi sigur de asta.

Ieșiră și coborâră împreună treptele din fața intrării în Muzeu. Ajunși în stradă, Karamanlis opri un taxi pentru a-l conduce pe înaltul funcționar.

— Aristotelis Malidis.... vă spune ceva numele acesta?

Directorul clătină din cap negativ.

— Este un angajat al administrației dumneavoastră. Vreau să știu totul despre el. Trimiteți-mi, vă rog, dosarul lui personal, chiar astăzi dacă se poate. Îl aștept.

— S-a făcut, domnule căpitan. Aveți, oare, vreun indiciu?

— Nimic concret... doar o bănuială, dar este mai bine să verific.

— Desigur.

— Noapte bună, domnule director, și vă mulțumesc pentru colaborare.

— Noapte bună, domnule căpitan. Considerați că vă stau întotdeauna la dispoziție.

Karamanlis privi taxiul care se îndepărta în noapte și se duse la mașina lui. Era și pentru el momentul să se ducă la culcare, deși ziua fusese una dintre cele proaste și fără satisfacții. A doua zi, cu mintea limpede, avea să se gândească la modul în care va proceda mai departe.

Ieșit din serviciu, Kostas Tsountas se ducea și el la culcare. Încălecă pe bicicletă și începu să pedaleze cu sârg. Abia aștepta să se vâre în pat, deși se temea că nu va putea adormi. Farul lui arunca un mic fascicul de lumină pe strada cufundată în semiîntuneric, mai intens sau mai slab, în funcție de viteza bicicletei. Ajuns în

fața locuinței sale, scoase din buzunar cheia de la micul garaj, ridică oblonul și puse la adăpost bicicleta, la fel de lucioasă cum o cumpărase în urmă cu douăzeci de ani. Coborî cu grijă oblonul, căutând să nu facă zgomot și îngenunche cu greu ca să închidă lacătul, deși era pe deplin conștient că nu era nimic de furat înăuntru.

Simți o mână pe umăr în timp ce se ridica: picioarele îl lăsară și căzu în genunchi, tremurând de spaimă.

— Sunt eu, Kostas, sunt Ari.

Bătrânul se ridică greoi în picioare, sprijinindu-se după aceea cu spatele de oblon.

— Tu? Ce mai vrei? Nu crezi că ți-ai bătut joc destul de mine? Eu sunt sigur că n-ai adus nimic în depozitul acela. Ai venit mai degrabă ca să ștergi vreo urmă. Nu-i așa? Și nu ți-a păsat câtuși de puțin că pui în pericol reputația și onoarea unui vechi coleg?

— Așa este, spuse Ari cu fruntea plecată, am venit ca să șterg niște urme și eu sunt acela care i-am adus în muzeu pe anarhiști; trei băieți înspăimântați, disperați, și o fată, rănită, o sărmană ființă străpunsă de un glonț tras de măcelarii ăia. Am încercat să-i salvez, da, în timp ce mulți alții ca ei cădeau sub focul soldaților, zdrobiți sub șenile... sărmani copii. Vocea îi tremura de mânie și de milă. Erau copiii noștri, Kostas, oh, Sfântă Fecioară... Plângea stând în picioare, cu capul plecat. Erau copiii noștri.

— Bine ai făcut, spuse bătrânul. Pentru Dumnezeu, ai făcut bine. Eu nu-mi puteam închipui așa ceva. Se așeză pe treptele de la intrarea în casă. Hai, vino să ședzi o clipă lângă mine, spuse, doar o clipă.

Agenții Petros Russos și Yorgo Karagheorghis goneau în clipa aceea pe șoseaua către Maraton și intrau în

zona cu păduri de pe povârnișurile Pentelicului. Se apropiau de locul stabilit: marele lac de acumulare alimentat de râul Mornos. Ajungând pe malul apei, o luară pe un drumeag care se îndepărta de drumul național, urmând conturul lacului în partea sa de nord-est, până când se afunda complet în pădure. O barcă îi aștepta legată de un stâlp înfipt în mal.

Urcară în barcă trupul lui Heleni și un bolovan mare. Karagheorghis lăsă aprinse luminile de poziție ale mașinii, apoi urcă în spatele colegului său care stătea la cârmă. Roussos porni micul motor de la pupa și se îndreptă către mijlocul lacului, acolo unde apa era mai adâncă. Era întuneric beznă și singurul punct de referință pentru cârmaci era felinarul de la cabina de control a digului, care clipea la o jumătate de milă în fața lor. Așezat la pupa și ținând în mână bara cârmei, Roussos făcea socoteala cum va folosi banii din premiul pe care aveau să-i primească de la comandant pentru îndeplinirea acestei misiuni. Karagheorghis pregătise totul cu grijă: bolovanul legat cu frânghie de nailon de trupul fetei avea să-l țină la fund până când putrezea complet sau îl mâncau peștii.

Ajunseseră în locul potrivit, în dreptul unei mici peninsule care se prelungea în lac la stânga lor. Karagheorghis aprinse felinarul bărcii ca să verifice cu grijă nodurile, apoi împinse corpul în apă și imediat după aceea bolovanul care îl trase la fund.

În lumina slabă a lămpii, fruntea albă a lui Heleni și părul său lung fură ultimele lucruri care se mai zăriră timp de o clipă: semănau cu un banc de alge negre care se unduiau în apa întunecată ca a infernului.

Apoi, Roussos stinse felinarul, acceleră și coti către mal, orientându-se după luminile de poziție ale mașinii

și ochii aceia mici, albi, nemișcați în noapte îl conduceau fără ezitare, readucându-i pe el și pe colegul lui în lumea celor vii.

Ploua torențial, o ploaie murdară care lăsa dâre negre pe parbrizul mașinii de serviciu. Karamanlis băuse doar o cafea și fumase două țigări. Bine măcar că Roussos și Karagheorghis își îndepliniseră misiunea; îi lăsaseră semnalul că totul era O.K.: un *kombolòi* atârnat de bara din spate a mașinii sale pe care o lăsa întotdeauna parcată sub ferestrele casei. Alta era acum problema: băiatul italian. Ce făcuse cu el Bògdanos? Tânărul acela putea vorbi și i-ar crea necazuri foarte mari: militarii puteau fi câteodată foarte ciudați, imprevizibili.

Trebuia mai întâi să descopere de la cine primea ordine și cum l-ar fi putut ține sub control. Vreo posibilitate de șantaj trebuia totuși să existe prin fișierele secrete ale centralei poliției. Deschise radioul ca să asculte jurnalul de dimineață și o știre pe care o auzi după numai câteva clipe îl făcu să tresară: „S-a produs un atentat la mică distanță de sediul central al poliției. Un autoturism plin cu explozibil a sărit în aer cu două persoane la bord: un bărbat și o femeie. O aripă a clădirii a suferit stricăciuni".

Karamanlis deschise radioul de serviciu și luă microfonul.

— Sunt căpitanul Karamanlis, ce naiba așteptați de nu mă anunțați? Trebuie să aud știrea de la radiojurnal.

— Tocmai încercam să vă contactăm, domnule căpitan, stația radio este aici, aproape, au auzit și ei.

— Am înțeles. Nu lăsați pe nimeni să se apropie, ajung și eu acolo în două minute. Terminat.

— Vă așteptăm. Ce trebuie să facem cu jurnaliștii?

— Țineți-i la distanță și nu dați nicio declarație până nu vin eu. Judecătorii sunt acolo?

— Nu încă, dar procurorul a fost deja anunțat. Sosește în douăzeci de minute. Terminat.

— Bine. Repet: nu lăsați pe nimeni să se apropie. Eu ajung imediat acolo. Terminat transmisia.

Luă din torpedoul un girofar mobil și îl lipi pe acoperișul mașinii, porni sirena și intră cu toată viteza în traficul deja aglomerat al metropolei. Când ajunse la fața locului, văzu un cordon de polițiști care țineau la distanță un grup de câțiva curioși; în spatele lor, resturile unui automobil erau răspândite pe o suprafață mare a asfaltului și ceea ce mai rămăsese din carosabil era învăluit într-un nor de aburi și spumă de extinctor. Și cam peste tot era sânge și fragmente de trupuri omenești acoperite cu folii de plastic.

Un subofițer îi ieși în întâmpinare:

— Totul ne face să credem că pregăteau un atentat, dar încărcătura se pare că a explodat în timp ce parcau mașina: probabil că erau niște amatori.

— Există vreo posibilitate de a identifica trupurile?

- Niciuna, era o cantitate enormă de explozibil la bord: cei doi ocupanți ai mașinii au fost dezintegrați. Dacă vreți să intrați, pregătim raportul pentru magistratură.

Bine. Ceilalți să continue cu toate măsurătorile și cu prelevarea de probe, mă întorc în câteva minute. Dacă sosește judecătorul, anunțați-mă fără întârziere.

Intră în biroul său și ceru să i se aducă raportul pe care l parcurse rapid cu privirea. Telefonul sună.

Sediul central al poliției: căpitanul Karamanlis, cine sunteți?

Un glas inconfundabil îi răspunse de la celălalt capăt al firului.

— Sunt Bògdanos. Karamanlis își slăbi nodul cravatei și-și aprinse nervos o altă țigară.

— Vă ascult.

— Este adevărat că la bordul mașinii se aflau un bărbat și o femeie?

— Da, așa este.

— Trupurile pot fi recunoscute?

— Bucata cea mai mare din ele este cât un pachet de țigări.

— Bine. Avem o rezolvare a problemei noastre: nu pot să vă spun nimic prin telefon. Ieșiți și traversați strada: mă găsiți la barul de vizavi.

— Dar trebuie să sosească procurorul.

— Tocmai de aceea. Trebuie să vă văd neapărat înainte ca să vorbiți cu el. Veniți imediat, este o chestiune de viață și de moarte.

Karamanlis se apropie de fereastră și privi în direcția barului: era, într-adevăr, acolo un bărbat care stătea în picioare în fața telefonului, cu o pălărie cu boruri largi și un palton negru.

— Vin acum, spuse el și ajunse cu pași grăbiți în barul de peste drum. Bògdanos se așezase la o măsuță și avea în față o ceașcă de cafea turcească.

— Atentatul acesta ne scoate din toate încurcăturile și ne oferă două cadavre anonime pe care le putem folosi după cum avem nevoie: cei doi ocupanți ai mașinii erau Claudio Setti și Heleni Kaloudis. Ea era o teroristă și îi ceruse ajutorul tânărului italian care îi era amant. Dați versiunea aceasta presei și totul s-a rezolvat. Ambasada italiană va deschide o anchetă, dar nu vor ajunge la nici un rezultat.

— Un moment, domnule amiral: fata știu că nu se va mai întoarce niciodată, dar băiatul trăia atunci când l-ați luat cu dumneavoastră. Cine îmi poate spune că nu va reapărea când eu am să-i anunț moartea?

Bògdanos avea fața aproape acoperită de borurile pălăriei și nici măcar nu se obosi să-l privească pe interlocutorul său.

— Băiatul nu se va mai întoarce: după tot ceea ce a văzut, nu puteam, desigur, să-l lăsăm să plece. Dar, cel puțin, la noi a vorbit. Dumneavoastră, cu metode atât de josnice, n-ați reușit să aflați nimic.

— Metodele mele or fi ele josnice, dar eu mă folosesc în mod cinstit de violență, violență pur și simplu: iese învingător cine este mai tare. Voi v-ați folosit de o înșelătorie: a crezut, probabil, că ați venit ca să-l salvați din mâinile mele. Voi nu sunteți decât mai ipocriți.

Bògdanos ridică un pic capul, arătându-și maxilarele încleștate.

— Înșelătoria este o armă umană și inteligentă, poate chiar blândă; violența aparține brutelor. Faceți așa cum v-am spus. Aveți vreun obiect personal rămas de la Heleni Kaloudis care să-i dovedească identitatea?

— Legitimația ei de student la universitate.

— Arătați-o judecătorului după ce o veți pârli puțin cu o flacără de benzină. Și adăugați și asta. Scoase din buzunar două mici medalioane și i le dădu. Karamanlis le învârti printre degete: amândouă aveau gravate două grupe sangvine diferite și pe una era scris cu litere grecești: „Lui Claudio, cu dragoste, Heleni". Nu vor putea exista bănuieli din moment ce tinerii aceia doi sunt efectiv morți, iar complicii teroriștilor care se aflau în mașina aceea se vor feri să iasă la iveală.

Karamanlis șovăi o clipă, apoi puse cele două medalioane în buzunar și spuse:

— Cred că este o soluție bună: voi face așa cum spuneți. Privi în stradă: mașina procurorului sosise și unul dintre oamenii săi arăta înspre bar. Acum trebuie să plec.

— Karamanlis.

— Ce este?

— Ce căutați astă-noapte în depozitul subteran al Muzeului Național? Polițistul simți că-l iau amețelile și în câteva clipe mintea sa de copoi versat căută mii de căi și de legături, dar toate erau de-a dreptul absurde.

— O percheziție obișnuită. Primisem niște semnale...

— Orice ai căuta, uită de asta. Și uită tot ce referă la acel lucru. M-ați înțeles? Uitați dacă țineți la pielea dumneavoastră. Nu vor mai fi alte avertismente. Se ridică lăsând o monedă pe masă și plecă.

Karamanlis ieși la câteva clipe după el și traversă strada cu un aer buimăcit și parcă venit de pe altă lume, ajungând în fața magistratului care-și începuse deja ancheta.

— Vă salut, domnule procuror.

— Bună ziua, domnule căpitan. Mă tem că sunt puține speranțe să-i identificăm, spuse magistratul arătând către sărmanele resturi de pe asfalt.

— N-aș zice, domnule procuror. Avem, în schimb, elemente care nu par să lase loc îndoielilor. După ce vă veți termina treaba aici, veniți vă rog în biroul meu: am să vă arăt ceva.

La o oră după aceea, Claudio Setti, aflat într-o cămăruță rece și aproape goală din cartierul portuar al Pireului, auzi la radio știrea despre moartea sa și a lui Heleni.

Plânse pentru viața pierdută a lui Heleni, pentru pângărirea atroce și pentru enorma insultă care îi distrusese și înjosise trupul, sufletul și amintirea și plânse pentru propria lui viață, pierdută și ea cu aceeași ocazie. Avea să mai respire în continuare aerul celor vii, nu știa cât timp, dar era sigur că tot ceea ce îl aștepta nu era viață, niciodată nu mai putea fi, și că sufletul său era deja îngropat într-un mormânt necunoscut împreună cu corpul martirizat al dragei lui Heleni.

În seara aceea, după toate expertizele medico-legale, avu loc înmormântarea profesorului Harvatis în prezența unui *papàs* și a doi ciocli. Fu coborât într-o groapă săpată de un excavator și deja parțial inundată de ploaia care cădea cu insistență încă de dimineață. Ari intrase de serviciu la muzeu în dimineața aceea și primise vestea de la Kostas Tsountas, pentru că spitalul, dacă mortul nu avea rude, anunțase doar Direcția Antichităților care trimisese un mic anunț mortuar în principalele sale birouri din oraș.

Se duse la funeralii, dar se ținu departe ca să nu se facă remarcat. Ascuns în dosul unei coloane dintr-un portic, spuse rugăciunea morților pentru sufletul lui Periklis Harvatis, astfel încât Dumnezeu să-l primească în lumina sa eternă, dar își simțea sufletul apăsat de o povară care nu era doar compasiune pentru acea ceremonie modestă și grăbită. Resimțea o prezență neclămurită, o forță care domina acel peisaj cu cruci și morți, neliniștea și tulburarea unui mister care se închidea pentru întotdeauna, nelimpezit, în groapa aceea mizeră.

Privi îndelung în jur, fiind sigur că-și va face apariția acea persoană care, ea singură, știa, poate, pentru cine și de ce murise Periklis Harvatis, dar porticurile cimitirului

erau pustii și nu se vedea nici picior de om în orice direcție s-ar fi uitat.

Papàs și cioclii plecaseră deja. Se șterse la ochi și se grăbi către ieșire pentru că paznicul trebuia să încuie porțile. Mai rămase o vreme dincolo de barele de fier ale porții, privind la grămada de pământ a mormântului, brăzdată de șuvoaiele ploii, apoi, aproape cu regret, își deschise umbrela și porni prin ploaia care nu mai contenea.

VI

Atena, 19 noiembrie, orele 18

Norman Shields află de moartea lui Claudio Setti și a lui Heleni Kaloudis citind ediția de seară a cotidianului „I'à Nèa". Era un titlu în paginile din interiorul ziarului luță în față cu pagina sportivă pe care se afla, pe opt coloane, reportajul de la meciul anului: Panathinaikòs contra AEK. Venise în dimineata aceea în fata sediului central al poliției, dar ajunsese la puțin timp după explozie și-și dăduse seama că, într-o asemenea situație, prietenii săi n-ar fi putut să fie eliberați. Ascuns în mașină, privise mult timp la forfota polițiștilor și a funcționarilor ce îl văzuse și pe căpitanul Karamanlis intrând în barul de vizavi și stând de vorbă cu un necunoscut.

Când citi știrea din ziar, avu certitudinea că fusese tras pe sfoară, chiar dacă nu-și dădea seama cum. Ar fi vrut să meargă imediat la Muzeul Arheologic Național, dar consideră că la ora aceea era închis de mult și că, de altfel, Ari plecase, admițând că fusese de serviciu în acea zi.

Poate că tatăl său l-ar fi putut ajuta. Se duse la el în Ambasada britanică și-i arătă ziarul cu știrea despre atentat. Cum era posibil ca Heleni și Claudio să fi fost în mașina aceea blestemată dacă erau prizonieri ai poliției? El știa foarte bine, fir-ar să fie, că fuseseră arestați de poliția greacă, târâți pe străzile din Placa, sub ochii unui agent special britanic.

— Norman ... Norman, mă tem că i-au asasinat, spuse tatăl său cu capul plecat. Au simulat un atentat terorist și astfel au făcut să dispară corpurile, urmele, totul.

Norman simți că-i vine să moară. Se întoarse către zid și izbucni în plâns.

— Dar de ce? spuse, dar de ce... de ce?

— Norman, Heleni Kaloudis era considerată unul dintre liderii mișcării studenților de la Politehnică. Poate că poliția credea că ar putea scoate de la ea informații importante. Poate că au folosit mijloace dure, trecând chiar peste limita permisă de lege... este doar o ipoteză, ia seama. Uneori pot apărea situații fără ieșire pentru care singura soluție este eliminarea fizică a martorilor. Mă tem că tocmai aceasta a fost cauza morții prietenilor tăi.

— Dar, dacă așa stau lucrurile, noi avem martori că Heleni și Claudio se aflau în mâinile poliției și îi putem face răspunzători pe polițiști. Noi putem face măcar dreptate.

— Nu. Nu putem. Nu putem folosi ca martor un agent al serviciilor noastre speciale și nu putem crea un caz de asemenea natură într-o situație ca aceasta și într-o țară ca Grecia de azi. Consecințele sunt incomensurabile, am risca de-a dreptul s-o facem să iasă din alianțele europene. Suntem neputincioși, fiule. Din păcate, trebuie să te resemnezi. Este o experiență cumplit de amară

pentru tine... și pentru mine, crede-mă. Eu am făcut tot ce-am putut.

— Îmi dau seama, spuse Norman, părând resemnat. Atunci, rămâi cu bine.

— Unde te duci?

— Mă întorc în Anglia. Nu mai vreau să rămân în țara asta. Plec de îndată ce găsesc bilet la vreo cursă aeriană.

— Și cu studiile tale ce faci?

Norman nu răspunse.

— Vii pe aici ca să-ți iei rămas bun de la mine?

— Nu știu. Dacă n-o voi face, să nu mi-o iei în nume de rău. Nu am nimic să-ți reproșez. Am ce am cu lumea întreagă, cu mine însumi. Vreau doar să uit, dar nu știu dacă voi reuși vreodată. La revedere, tată.

— La revedere, fiule.

James Shields se ridică pentru a-l însoți pe fiul său până la ușă și, în timp ce băiatul trecea pragul, îl opri și, pe neașteptate, îl strânse la piept într-o îmbrățișare părintească.

— O să uiți zilele astea, îi spuse, ești tânăr.

Norman se desfăcu din îmbrățișare.

— Tânăr? Doamne, nu mai este nimic tânăr în mine. Am pierdut totul.

Ieși în stradă și porni grăbit către stația de autobuz. Tatăl său îl privi timp de câteva minute de la fereastra biroului său, până când îl pierdu din vedere.

Nu considerase niciodată că fiul său ar fi putut fi atins, decât și în treacăt, de consecințele profesiei sale. Îl ținuse întotdeauna departe de asemenea lucruri, nu fusese niciodată împotriva pasiunii sale pentru arheologie, deși o considera un exercițiu pe cât de costisitor, pe atât de

inutil. Acum, printr-o întâmplare stranie, cele două vieți ale lor se împletiseră într-un mod periculos și riscau să intre în contradicție. El însuși, în fața acestui fiu disperat, se simțea pe neașteptate un apropiat al victimelor, compromis într-un mod dureros. Nu mai era vorba despre niște cadavre anonime, ca multe altele pe care, în cariera sa, se obișnuise să le trateze cu cinismul celui care trebuie să pună întotdeauna mai presus de toate rațiunea de stat. Iar lacrimile fiului său îl făceau să-l simtă mai apropiat de el, cu nevoia lui de ajutor, îl făceau să întrevadă posibilitatea unei împăcări după certurile exasperante care îi îndepărtaseră unul de altul în ultimii ani: băiatul rebel, independent, de-a dreptul sfidător, iar el atașat de concepția autoritară tradițională de când lumea în familia sa. Cu toate acestea, era un lucru bun că pleca, întorcându-se în Anglia. Timpul avea să-i vindece rănile, poate că reușea să găsească o fată lângă care să uite de zilele acelea.

Norman se închise în micul său apartament din Kifissìa și-ți adună câteva lucruri într-un rucsac, își numără banii și-și dădu seama că nu avea destui pentru a lua un avion și nici măcar un tren.

Se hotărî să facă autostopul ca să nu fie nevoit să-i ceară bani tatălui său.

Dormi agitat, un somn plin de vise neliniștitoare: mașina plină cu explozibil care sărea în aer dezintegrându-se în mii de bucăți de carne însângerate, el care îi întindea o cursă lui Karamanlis și-l ucidea trăgând în el zeci de gloanțe. Îi vedea trupul fără viață tresărind la fiecare glonț, fața zdrobită, pieptul sfârtecat, uniforma întotdeauna impecabilă mânjită de sânge și de noroi. Se trezi de mai multe ori scăldat într-o sudoare rece.

Când, în cele din urmă, se făcu dimineață, ieși din casă lăsând cheile și un plic cu banii pentru chiria din ultima lună sub ușa portarului. Era întuneric și străzile erau încă tăcute și pustii. Ajunse la un mic bar care deschidea tocmai atunci și se așeză ca să bea o cafea turcească și să mănânce două chifle cu semințe de mărar. Erau întotdeauna atât de gustoase, proaspete și crocante, abia scoase din cuptor. Mâncase așa ceva de multe ori cu prietenii, întotdeauna în jurul acelei mese. Nu mai rămăsese niciunul, în afară de Michel, dar nu mai avea sens să-l caute. Michel se ascunsese pe undeva prin Franța, chinuit de remușcări și copleșit de rușine: ce rost ar fi avut să-i ceară socoteală, prin prezența sa, pentru că nu reușise să fie mai puternic? Cine știe, poate că într-o zi vor avea amândoi curajul de a se întâlni pe undeva, din întâmplare, și s-ar preface că nimic nu se întâmplase. Își vor aminti de zilele frumoase petrecute împreună, de momentul primei lor întâlniri în Epir, serile petrecute prin taverne, studiile, fetele...

Ieși pe stradă, în timp ce zorile reci făceau să iasă în evidență povârnișul golaș al muntelui Himet, pe fondul unui cer cenușiu, și-și aruncă pe umăr sacul de drum, îndreptându-se către nord. Un camion care ducea un transport de oi către pășunile din Tessalia se opri să-l ia. Urcă în cabina care se legăna și se ghemui pe scaun cu sacul între picioare. Behăitul oilor, glumele șoferului, zgomotul motorului bătrân și scârțâitul tablelor desprinse din nituri nu reușeau cu nici un chip să alunge tăcerea obsesală a sufletului său, fixitatea îndurerată a privirii sale.

Traversă astfel Tessalia și Macedonia, trecu granița pe la Evzoni și străbătu Serbia cu un TIR bulgăresc care ducea carne în Italia. Trecu prin Austria și Germania,

dormind prin hosteluri sau pe sub acoperișurile benzinăriilor. În trei zile și trei nopți ajunse pe malul Canalului Mânecii și debarcă la Dover care se afla sub mantia zăpezii.

Atena i se păru atunci îndepărtată ca o planetă străină și dezolantă.

Când deschise pașaportul ca să-l arate polițistului de la frontieră, îi căzu pe jos o fotografie aflată între pagini: o imagine luată cu un aparat polaroid în care era împreună cu Michel și cu Claudio alături de mașina 2CV pe un drum din munții Epirului. Nu se aplecă s-o ia și o lăsă sub tălpile pline de noroi ale camionagiilor care treceau pe rând la controlul documentelor.

Așa călca în picioare, în sinea sa, amintirile ultimilor ani ai tinereții sale.

Consulatul italian deschise o anchetă asupra morții lui Claudio Setti, deși băiatul nu avea rude apropiate, în urma instrucțiunilor primite de la Ministerul de Externe, pentru că versiunea furnizată de poliția greacă se deosebea destul de mult de informațiile pe care funcționarii consulatului le putuseră culege din rândul colegilor de studii și al profesorilor din școala arheologică italiană din Atena: Claudio era descris ca un băiat liniștit și politicos, destul de conservator în ideile sale politice, sârguincios la învățătură. Desigur, nu putea fi considerat un terorist periculos, dar, la urma urmelor, se putea ca el să fi acceptat s-o însoțească pe prietena sa în mașina aceea fără să-și dea seama ce era în ea. În orice caz, nu fu posibil să se găsească nici cea mai mică urmă a unei eventuale implicări și moartea lui rămase, de fapt, un mister pentru toți.

Cât despre căpitanul Karamanlis, el ar fi vrut să afle mai multe despre Ari Malidis, dar destul de multe motive contribuiau la abandonarea acelei piste: dosarul pe care-l ceruse îi fu predat, din cauza formalităților birocratice și a redusei simpatii a Direcției Antichități pentru poliția politică, foarte târziu și servea mai mult ca să alimenteze suspiciuni decât să ofere informații. În plus, cuvintele amiralului Bògdanos avuseseră asupra lui un efect puternic și prelungit, îi umblau prin minte ca o amenințare obscură și permanentă, iar obligațiile care îi reveneau în vederea normalizării situației îl ținuseră, apoi, ocupat mult timp cu controale extenuante, cu interogatorii prelungite, cu percheziții și arestări.

Fusese, de asemenea, nevoit să se deplaseze la Patras și la Salonic pentru a aresta și pune sub acuzare mai mulți profesori care se declaraseră solidari cu studenții în timpul revoltei de la Politehnică și o serie de fruntași ai sindicatelor clandestine care aderaseră la apelul studenților pentru o grevă insurecțională.

În cursul acestor operațiuni nu reușise să descopere mare lucru în afară de ceea ce se afla sub ochii tuturor: nemulțumirea și revolta împotriva guvernului, dar nu-l încerca în nici un fel îndoiala că ideile și convingerile sale ar fi fost greșite sau preconcepute: era sigur că exista o minte care organiza întregul complot și că numai ghinionul îi adusese în plasă doar câțiva peștișori neînsemnați.

Câteodată, la ore târzii de seară, zăbovea în birou cu un sandviș și un pahar de bere trasând pe hârtie schema conexiunilor care păreau să adune laolaltă un grup de persoane care marcaseră prin multe semne de întrebare un moment al vieții sale: Norman Shields, care știa de

vasul de aur, era fiul lui James Henry Shields agent de legătură între serviciile grecești și cele americane, era prieten cu Claudio Setti, Michel Charrier și Heleni Kaloudis și-l cunoștea pe Ari Malidis care adusese un muribund, în toiul nopții, la spitalul din Kifissìa.

Și pe amiralul Bògdanos care știa întotdeauna totul și era prezent întotdeauna peste tot și se arătase a fi la curent cu nefericita sa expediție din subsolul muzeului... cine să-l fi informat? Directorul de la Antichități? Puțin probabil. Shields însuși? Și ce legătură putea fi între un ofițer de grad înalt din servicii și un student abia trecut de douăzeci de ani? Lucrul cel mai ciudat era că între persoanele acestea nu exista o relație plauzibilă, cu excepția grupului de tineri, desigur colegi de studii, dar toate sau aproape toate acestea aveau, cu siguranță, ceva în comun: minunatul vas de aur pe care timp de o clipă îl avusese și el în mâini.

Aceea să fi fost conexiunea? Acela să fi fost centrul de gravitație? Dacă, dintr-o întâmplare, ar fi putut afla unde se afla și ce semnificație avea, sensul figurilor sculptate pe el... poate că ar fi descoperit ce anume lega între ele toate acele persoane. Dar obiectul acela dispăruse și el nu avea la dispoziție nici un mijloc pentru a-i lua urma și chiar dacă ar fi avut o asemenea posibilitate simțea că era ceva prea periculos pentru a se aventura într-o astfel de vânătoare. Avertismentul pe care i-l dăduse Bògdanos aproape că-l făcuse să uite până și lovitura pe care un necunoscut i-o aplicase între ceafă și umeri în subteranele Muzeului Național.

Timp de câteva săptămâni fu obsedat și de bănuiala că Bògdanos ar fi putut să-i facă probleme cu povestea lui Claudio Setti din moment ce nu avea în fond nicio

probă că fusese efectiv suprimat și blestema graba lui din ziua aceea. Se lăsase pus la colț ca un novice. Poate că Bògdanos acționase astfel încât să-l țină mereu în lesă prin amenințarea că va învia un mort și-l va asmuți împotriva sa. Dar, la urma urmelor, ce i se putea întâmpla? Putea să-și dovedească oricând buna credință făcând referire la obiectele personale, legitimația și medalionul pe care i le arătase judecătorului. Când nu se mai gândea de-acum la asemenea lucruri, din moment ce nu se întâmpla nimic, într-o zi un poștaș îi aduse un plic: conținea o fotografie care înfățișa corpul lui Claudio Setti pe o masă de la morgă. Dacă ar fi fost vorba despre altcineva, ar fi dat fotografia tehnicienilor de la laboratorul fotografic al departamentului științific, dar în cazul acela se gândi să se încreadă doar în experiența sa personală. Arse fotografia și nu se mai gândi la ea.

Pe măsură ce timpul se scurgea, situația revenea cu fiecare zi care trecea la normal, viața își relua ritmul obișnuit, centrala poliției se ocupa din nou de hoți și de tâlhari, de contrabandiști și escroci. Opozanții stăteau la răcoare ca să mediteze la prostia lor.

Ar fi trebuit să se liniștească, să lase pacea să-i coboare în suflet și totuși se simțea încordat și nervos. Până și acasă, unde își propusese să lase dincolo de ușă grijile și tensiunile muncii sale, devenise iritabil și enervat, astfel că soția lui îl întreba mereu „Dar ce ai?”. Uneori, întorcându-se acasă pe jos ca să mai ia aer, făcând câțiva pași, avusese chiar senzația că era urmărit: o umbră pe care i se părea că o zărește cu coada ochiului și care dispărea de îndată ce întorcea capul în direcția aceea. Urmărit, el! El care era copoiul, capabil să urmărească o

pradă timp de săptămâni, de luni: probabil că era într-adevăr obosit.

Într-o zi luă telefonul și-l sună pe un prieten de la Ministerul Apărării.

— Aveți printre angajații de la marină un ofițer pe nume Bògdanos?

— La ce-ți trebuie?

— La nimic special. Vreau doar să-mi satisfac o curiozitate.

— Bògdanos ai spus... Așteaptă să mă uit... Sigur, Bògdanos Anastasios. Te sun eu după ce mă uit prin fișierele mele. Astfel că ne-am putea întâlni pe undeva. Ce naiba, nu te mai vede omul cu lunile. Dai un semn de viață doar când ai nevoie de mine.

— Ai dreptate, ar trebui să-mi fie rușine. Oricum, îți mulțumesc de pe acum.

Se întâlniră după câteva zile, într-o după-amiază, ca să bea o cafea într-o tavernă din Placa.

— Este un erou de război, îmbarcat pe submarinul *Velos*, de mai multe decorat, medalia de aur, mai întâi comandant al academiei navale, apoi membru al statului major cu însărcinări speciale.

— Ar fi prea mult dacă te-aș întreba despre ce însărcinări este vorba?

— Ai spus-o chiar tu. Las-o baltă, amice, nu-ți băga nasul în asemenea chestii.

— Este un tip atât de puternic?

— Este un om cinstit. Nimeni nu-l poate avea la mână cu nimic. În situația de față, aceasta face din el un om de temut pentru că știe totul despre toți, dar nimeni nu-l poate acuza de nimic.

— Și, după tine, se poate avea încredere în el?

— Nu cred că și-a încălcat vreodată cuvântul. Dacă ai colaborat cu el în vreo operațiune ești în siguranță. Este unul care, dacă este necesar, plătește el în persoană... Și pedepsește.... tot el în persoană.

— Unde este acum?

— Nu cred că-ți pot spune altceva, chiar dacă aș vrea. Sper că-ți ajunge aceasta și că ți-a fost de ajutor.

— Oh, sigur că da. M-ai ajutat foarte mult. Îți mulțumesc.

Funcționarul schimbă vorba, vorbiră despre campionatul de fotbal și despre festivalul de muzică ușoară de la Salonic, dar dintr-o casă vecină ajungeau până la ei sunete de bouzouki și versurile unui cântec al lui Theodorakis.

În celula sa l-au torturat pe Andrèas
Și mâine îl vor duce la moarte...

— Ia ascultă ce porcării cântă. Ar trebui arestați și trimiși în judecată. Ar trebui arestați cu toții.

Karamanlis frământa între degete *kombolòi*-ul său înainte să alunece pe ață granulele de plastic galben.

– Așa este.

– Bine. Atunci, te salut. Mai ieși și tu la vedere din când în când. Ce naiba, tu apari doar când ai nevoie de ceva.

Se lăsa seara și Karamanlis porni către mașina lui. Se opri să cumpere de la un vânzător ambulant un cornet de castane coapte ca să le ducă băieților săi: le plăceau foarte mult.

VII

Tarquinia, Italia, 28 mai 1983, orele 19,30

Funcționarul de la recepție își dezlipi cu vădită neplăcere privirile de la micul televizor portabil care transmitea Marele premiu de Formula 1 pentru a se ocupa de clientul care abia intrase pe ușă.

— Nu avem camere libere, spuse... doar dacă nu aveți o rezervare.

— Am, într-adevăr, o rezervare, spuse străinul lăsându-și jos valiza.

Funcționarul luă registrul, orientând în același timp televizorul pentru a putea trage cu coada ochiului la transmisie.

— Pe ce nume?

— Kouràs. Stavros Kouràs.

Funcționarul parcurse cu vârful degetului arătător lista clienților.

— Kouràs cu „K", da?... Da, spuse, este aici. Camera numărul 45, primul etaj. Fiți amabil, dați-mi un document și după aceea vă rog să intrați.

Străinul puse pașaportul pe tejgheaua de la recepție.

— Scuzați-mă, spuse, aș avea nevoie de o informație.

— Spuneți, răspunse funcționarul din ce în ce mai împărțit între client și adevăratul său interes de la televizor.

— Caut o persoană care se numește Dino Ferretti. Locuiește aici, în Tarquinia, și este ghid turistic.

— Ferretti? Ah, da, îi însoțește deseori și pe clienții noștri. Dacă vă grăbiți puțin, s-ar putea să-l mai găsiți cu ultimul grup de turiști la necropola de la Monterozzi. Știți cum se ajunge acolo?

— Nu, dar am să găsesc pe cineva care să mă îndrume, răspunse străinul.

— Da, sigur că da, spuse recepționerul dând din nou mai tare televizorul.

Străinul lăsă bagajul în grija unui angajat al hotelului ca să i-l ducă în cameră și se îndreptă către ieșire lăsând în urmă zgomotul asurzitor făcut de mașina Mc Laren a lui Niki Lauda. Se urcă în mașina sa și porni către marginea orașului pentru a ajunge la intrarea în necropolă. Era aproape de ora închiderii și custodele încuiase pachetul cu bilete, trăgând în jos geamul cabinei sale. Stătea acum alături de poarta de la intrare, așteptând să iasă ultimul grup. Turiștii sosiră fără prea mare grabă și se îndreptară către autocarul care-i aștepta: ghidul, un tânăr cam de treizeci și cinci de ani, cu legitimația unei agenții turistice atârnată la rever, se afla printre ultimii și mai zăbovea răspunzând întrebărilor puse de câțiva turiști mai interesați de cele văzute. Erau niște doamne americane în vârstă cu leisure suits și pălăriuță, încă tulburate de scenele de sex din mormântul taurilor, și li se păru acum tânărului, cu oarecare stânjeneală, mai multe lămuriri.

Când urcară cu toții în autocar, ghidul puse și el piciorul pe treapta de la ușa din față; întoarse capul o clipă ca să vadă dacă nu cumva a mai rămas cineva pe jos și privirea îi căzu pe Mercedesul negru cu număr de Atena parcat în capătul pieței. Se posomorî dintr-o dată, privind mai atent silueta nelămurită care se zărea în spatele parbrizului. Ușa autocarului se închise cu un fâșâit și el se așeză lângă șofer, privind în urmă prin oglinda retrovizoare. Mașina Mercedes pornea și ea din piață și venea la câteva sute de metri după autocar. Turiștii coborâră în fața hotelului „Rasenna" și ghidul îi însoți până în holul de la intrare, după care ieși și porni pe jos către orașul de pe colină. Mașina Mercedes dispăruse.

Se opri într-o băcănie ca să cumpere puțină brânză și câteva felii de șuncă, cumpără o revistă de la un chioșc și, răsfoind-o, își continuă drumul către un bloc de câteva etaje, nu departe de piața Domului. Se întoarse iarăși ca să privească în jur, ca și cum se simțea în continuare urmărit, apoi intră pe ușa mare de la parter și urcă la ultimul etaj.

Se duse la fereastră, lăsându-și privirea să se rotească peste întinderea de acoperișuri de țiglă roșie și apoi mai departe, în aerul înmiresmat al ierbii proaspăt cosite, peste câmpia înflorită, oprindu-se pentru câteva clipe asupra unui stol de grauri care plutea agale pe cer căutând un adăpost pentru seara care începea să se lase.

Se auzi o bătaie în ușă: o lovitură scurtă, decisă. Simți în spatele ușii aceeași prezență pe care o intuise în spatele suprafeței lucioase a parbrizului, sus, la necropolă. Departe, pe câmpie, stolul de grauri se destrăma sub amenințarea siluetei întunecate a unui șoim. Se duse să deschidă.

— Bună seara, fiule.

— Amirale Bògdanos... dumneavoastră?

— Nu te mai așteptai să apar, nu-i așa?

Tânărul lăsă ochii în pământ și făcu un pas într-o parte.

— Veniți, vă rog să intrați.

Omul intră, traversă camera cu pași rari și se opri în fața ferestrei. Un loc foarte frumos, spuse. O vedere încântătoare. Așadar, aici locuiește Dino Ferretti.

— Da, aici. Și tot aici va muri, foarte curând... M-am hotărât să-mi reiau adevărata identitate. Bògdanos se întoarse către el și Claudio Setti citi în ochii săi, pentru prima oară de când îl cunoscuse, o expresie neliniștită, s-ar fi putut spune chiar de panică, dacă n-ar fi persistat forța de nezdruncinat a privirii sale. Se simți rușinat de ceea ce spusese. Vă sunt îndatorat, domnule comandant... viața, liniștea acestui loc la adăpost de orice amenințare, dar simt acum că n-are rost să mai continui această amăgire. Nu-mi pot imagina o viață normală în acest fel.

Bògdanos parcă luă foc.

— Normală? Vrei o viață normală? Înțeleg, îți vrei numele înapoi și, eventual, o femeie, copii, o casă cu grădină și vacanțe peste tot în lume... asta vrei? Spune, asta vrei? Spune-mi, fir-ar să fie, ca să știu și eu că a fost în zadar tot ce am construit și pregătit, să știu că omul pe care l-am cunoscut și l-am salvat de la moarte nu mai există.

Claudio se prăbuși pe un scaun și-și acoperi fața cu palmele.

— Timpul schimbă multe lucruri, domnule comandant. Chiar și rana cea mai îngrozitoare se poate cicatriza. Putem muri subit, de furie sau de durere, dar dacă

rămânem în viață înseamnă că o forță necunoscută ne împinge către viață. Nu mă puteți învinovăți pentru asta, domnule comandant.

— Am înțeles. Acum, când situația politică din Grecia s-a schimbat radical și tu nu te mai simți amenințat crezi că a sosit momentul să-ți reiei adevărata identitate. Va fi o veste grozavă pentru ziare: un mort care învie...

— Dumneavoastră mă credeți un laș și un nerecunoscător, așa-i? Greșiți. Am trăit ani de zile în dimensiunea pe care am primit-o de la dumneavoastră, așteptând clipa în care mă voi putea răzbuna... Am urmat întocmai instrucțiunile dumneavoastră, dar astăzi simt că totul este în zadar. Răutatea omenească rămâne, orice aș putea face eu.

Bògdanos dădu aprobator din cap și păstră tăcerea timp de câteva clipe, apoi își luă pălăria și se îndreptă către ușă.

Claudio păru să se trezească.

— Domnule comandant. Bògdanos se întoarse spre el, având deja mâna pe clanța ușii. Care era motivul vizitei dumneavoastră?

— Acum nu mai are nicio importanță.

— Nu. Vreau să știu.

— Îmi pare rău că te găsesc într-o asemenea stare sufletească. Eu am venit ca să redeschid rana ta, ca s-o fac să sângereze în continuare... în ciuda voinței tale... Am probe care îi incriminează pe cei răspunzători de moartea lui Heleni și am un plan pentru a-i distruge. Pe toți.

Claudio se făcu alb la față.

— De ce nu le oferiți magistraților?

Bògdanos îl privi cu o expresie uimită, ca și cum ar fi avut în față un necunoscut care spunea lucruri fără noimă, dar vocea lui nu trădă nicio emoție.

— Toate delictele din zilele acelea sunt în curs de prescriere sau intră sub efectul amnistiei și unii dintre vinovați vor fi prin urmare în afara jurisdicției... Vor rămâne nepedepsiți... Știu și unde a fost aruncat trupul lui Heleni: în lacul artificial de la Tournaras, după ce i-au scos hainele. Se temeau ca nu cumva vreo zdreanță să iasă la suprafață și să trădeze existența cadavrului... un mormânt rece...

Claudio simți că ochii i se umplu de lacrimi care i se scurg și pe obraji, dar nu reuși să scoată nici măcar un sunet. Bògdanos îl privi câteva clipe în tăcere, apoi o luă în jos pe scări. Claudio se aplecă peste balustrada de pe palier.

— Domnule comandant! strigă el cu voce răgușită. Bogdanos se opri și ridică încet capul spre el. De ce vreți să se întâmple așa ceva? Ușa care dădea în stradă se deschise și intră o femeie cu o pungă de cumpărături.

Bògdanos așteptă ca femeia să dispară după ușa apartamentului său de la parter.

— I-am pedepsit întotdeauna pe infractori, fără milă. Continuă apoi să coboare scările, pe întuneric.

Claudio strigă din nou, printre lacrimi.

— Dar de ce m-ați ales pe mine? De ce nu m-ați lăsat să mor?

Amiralul se afla acum pe ultima porțiune a scării și se pregătea să deschidă ușa de la intrarea în bloc. Se întoarse din nou și vocea sa răsună înfundat în semiîntuneric, ca mârâitul unui lup din bezna vizuinii sale.

— Nu eu te-am ales. Ceea ce s-a întâmplat îți impune o obligație dură... Cât despre mine... trebuie să mă lupt cu o soartă potrivnică: nu mă pot expune deschis, de unul singur, cel puțin nu în momentul acesta... Acum trebuie să mă întorc la hotel. Sunt obosit. Am făcut cercetări ani întregi... înțelegi? Sunt obosit...

— În care hotel?

— Rasenna.

— Pe ce nume? Dacă v-aș căuta, pe ce nume?

— Kouràs, Stavros Kouràs. Noapte bună, băiete.

Dispăru în stradă și ușa se închise cu zgomot în urma sa. Claudio își rezemă fruntea de balustradă si rămase o vreme în această poziție, numărând în minte pașii amiralului Bògdanos care se îndepărta și i se păru că zărește trupul lui Heleni, alb în apa întunecată, dispărând înghițit de abis.

— Noapte bună, domnule comandant, murmură el.

VIII

Universitatea din Grenoble, Franța, 10 iunie, orele 17

— Bună ziua, domnule profesor.

— Bună ziua, Jacques. Ceva nou?

— Nimic. Ah, vă amintesc că azi după-amiază este ședință de consiliu pe facultate.

— Așa este. Plutește cumva prin aer vreun semn de furtună?

— S-ar putea. Madame Fournier este foarte furioasă pentru că secția dumneavoastră i-a suflat două burse de studii, iar studenții vor să înainteze o moțiune pentru reforma examenelor din anul academic viitor.

- Am înțeles. O să încercăm să trecem prin furtună ca să rămânem în viață. Nu-mi da nicio legătură telefonică vreo zece minute: trebuie să-mi deschid corespondența și să-mi revăd notițele pentru curs.

Michel Charrier își atârnă haina în cuier și se așează la birou. După un minut, sună telefonul.

Jacques, ți-am spus să mă lași măcar zece minute.

Legătura asta trebuia să v-o fac: este senatorul Lamothe, de la Paris.

— Este în regulă, Jacques, bine ai făcut. Alo? Alo? Tu ești, Georges? Mă bucur să te aud.

— Eu sunt, Michel. Și am vești bune. Comitetul director al secretariatului de partid a decis să-ți sprijine candidatura pentru un loc în Parlament, la viitoarele alegeri. Nu-i rău deloc, nu? Ei bine, nu spui nimic?

— La naiba, Georges, ce-aș putea să zic... eu, nu prea știu ce să zic... nu mă așteptam la așa ceva... poftim... sunt fericit să aud asta. Mai mult, te rog să le mulțumești tuturor pentru încredere... nu am cuvinte...

— Cum se face că unul ca tine nu are cuvinte? Nu mă face să râd. Va trebui să-ți găsești cuvintele. Vei avea întâlniri, va trebui să prezidezi comisii, să susții conferințe. Va trebui să găsești cuvinte pentru toate astea, nici nu poate fi vorba să nu găsești!

— Dar, Georges, ce fac cu Universitatea?

— Uite, ăsta este un lucru foarte important. Vezi, noi ne pregătim cu mult timp înainte pentru a fi gata la momentul potrivit. Și tocmai în privința aceasta, uite, ar fi foarte bine dacă ai putea deveni titular al catedrei înainte de începerea apropiatei campanii electorale. Ar fi un element de prestigiu care nu strică niciodată. Noi vrem să ne folosim din plin de acest aspect: înaltul nivel intelectual al candidaților noștri. Vremurile în care candidau muncitori au trecut. Concurența aduce în față anumite personaje și nu ne putem permite prea multe concesii ideologiei.

— N-ai spus nimic cu asta. Nu este deloc o glumă. Și, apoi, cred că facultatea ar avea intenția de a cere titularizarea acestei discipline.

— Mă rog, dar avem o soluție pentru asta. Suntem în minoritate, dar prin părțile acelea suntem destul de puternici și avem niște prieteni cu greutate.

— Georges, eu mă tem că nu este suficient. Am nevoie de un sprijin, ca să spun așa, mai direct.

— Vom încerca să ne gândim și la asta, dar tu trebuie să te agiți: să produci ceva important, care să poată avea un ecou și dincolo de lumea academică, poate chiar în exterior.

— Înțeleg. Eu... am să văd ce pot face. Trebuie să-mi lași un răgaz. Știi, așa, bătând din palme... Am deja o cercetare efectuată, dar mă tem că nu are nimic senzațional. ...Trebuie să mă mai gândesc la asta.

— Sigur că da, se înțelege. Nu sta să-ți storci creierii acum. O să ne mai vedem, vom analiza împreună problema, poate chiar cu ajutorul altor prieteni. Important este că tu te simți gata să înfrunți această provocare.

— Mă rog, dacă este pe-așa...

— Ei vezi, bravo, așa este bine. La restul ne vom gândi noi. Te salut, atunci. Am să-ți mai dau un semn de viață săptămâna viitoare. Îți convine săptămâna viitoare?

— Da, bineînțeles. Mulțumesc. Mulțumesc foarte mult.

Puse telefonul în furcă și se rezemă de spătarul fotoliului respirând adânc: Doamne, Michel Charrier, dintr-o singură lovitură profesor titular și membru al Parlamentului Republicii, nu sună deloc rău, fir-ar să fie. Unul dintre cei mai tineri și mai străluciți intelectuali ai Franței, unul dintre cei mai tineri deputați: așa s-ar fi vorbit despre el dacă totul avea să meargă bine.

Întinse o mână spre marginea biroului ca să ia rama cu portretul unei fete frumoase cu soarele în păr.

Mireille, o strălucită colegă, profesor asociat de istoria artei. Frumoasă și aristocrată. Una dintre cele mai ilustre familii din oraș, Saint-Cyr, și una dintre cele mai distante ființe trufașe. Dacă lucrurile ieșeau cum era plănuit, ai

ei n-ar mai fi avut motive să-l țină la distanță. Aveau să-i recunoască noua poziție, încetând să se mai opună relației sale cu fata. Puteau chiar să se căsătorească.

Îi era în același timp și un pic rușine. El care o iubea pe ea și îl iubea și ea; ei care nu-l vor... și, iată, un tânăr de succes, dintr-o modestă familie burgheză care pornește să urce treptele turnului de fildeș al celei mai vechi aristocrații din regiune fără a renunța la principiile sale progresiste... rahat! Un foileton, asta era! Și se simțea ridicol.

Dă-o dracului de treabă. O singură dată trăiește omul și viața este făcută și din locuri comune, de ce nu. O iubea pe fată, se simțeau grozav împreună. Era o relație simplă și curată. Încercă să-și domine entuziasmul, frenezia care-l cuprindea întotdeauna când putea câștiga potul cel mare la roata norocului, dorința de a se arunca imediat în luptă.

Trebuia să mediteze cu toată atenția, să nu se grăbească. Partidul era dispus să mizeze pe el, ca intelectual remarcabil și de succes, dar credincios principiilor sale politice și ideologice: acesta era modul în care înțelegeau să-l caracterizeze și să-l propună electoratului. Senatorul fusese amabil și încurajator, dar era destul de evident faptul că el, Michel Carrier, trebuia să dea lovitura, să scoată din mânecă asul câștigător.

Puse la loc pe birou fotografia lui Mireille și luă dosarul cu notele privind desfășurarea cercetării sale: „Valențe propagandistice ale monumentelor din agora de la Efes în epoca romană”... un subiect nu prea îmbietor.

Riguros, original și subtil argumentat, dar de anvergură modestă. Bun ca să poată participa onorabil la un concurs, dar, cu siguranță, nu ca să-l câștige și cu

atât mai puțin să uimească înăuntrul și în afara Universității. Aici i se cerea o destinație instrumentală a cercetării și i se cerea, de asemenea, să se prefacă mereu că lucrul în sine nu constituia o contradicție în termeni, că politica și știința ar putea trăi într-o uniune strânsă, fără ca politica să domine știința, în cuvinte sărace.

Să-i telefoneze senatorului și să-l trimită la dracu' sau să lase impresia că merge mai departe, încercând o conciliere între cele două lucruri, cu cele mai mici riscuri. Sau să încerce și în caz că nu-i venea în minte nicio idee constructivă, atunci să renunțe invocând onestitatea intelectuală care admite compromisuri. Vulpea și strugurii. Rahat.

Luă pachetul cu corespondența necitită și începu să deschidă plicurile. Nu exista alternativă, îl cucerise cu totul frenezia acestei mize puse în joc, a provocării de a învinge și acea provocare îi punea la lucru toate energiile. Toate împreună, învălmășite, țâșneau în toate direcțiile ca niște muște prizoniere într-o sticlă.

„Calm și hotărât: încă nu este momentul, nu este stabilit definitiv, nu există pentru moment modalitatea, nici mijloacele, ci doar intenția și nici aceasta sigură sau limpede. Mai bine să deschid corespondența și, după aceea, să mă gândesc la curs."

Cataloage, oferte de abonamente, o invitație la un congres, facturi de la o librărie. Idei principale de urmărit:

„Despre obscenitatea vieții din castru în epoca imperială";

„Valența asindetului în proza salustiană";

„Compoziția mortarului de construcție la construcțiile din epoca silană";

„Ipoteze asupra ritualului necromantic în *Odiseea* XI";

„Posibilități de comunicație în jurul valului lui Hadrian";

„Metafore falice în inscripțiile de pe proiectilele de piatră folosite în războaie".

Se părea că nici colegii săi de prin alte universități ale lumii nu aveau idei mai strălucite ca ale sale. Omul de serviciu bătu la ușă.

— Studenții vă așteaptă la curs, domnule profesor.

Își luă servieta cu cărți și notițe și intră în aulă, dar concentrarea sa era doar cu puțin peste zero. Își ținu târâș-grăpiș lecția pentru că un gând prinsese formă în adâncul minții sale, dar avea nevoie de o conexiune care nu-i venea în minte. Ideea plutea vag fără găsească un suport din care să găsească o semnificație... dar era o idee importantă, simțea asta, o idee care ar fi putut rezolva situația... dar ce dracu' era... Își dădu seama că lăsase în vânt o frază din prelegerea sa și că studenții în priveau în tăcere, uimiți.

— Scuzați-mă, spuse el venindu-și în fire. Scuzați-mă, mi-a fugit gândul în altă parte. Ajutați-mă, vă rog: ce spuneam?

— Spuneați că, dintr-un fragment de Eraclides Ponticus se poate deduce intenția lui Alexandru cel Mare de a cotropi și Occidentul, spuse o fată așezată în primul rând de bănci, mereu atentă și mereu pe fază, una dintre studentele acelea care mai devreme sau mai târziu își susțin teza de licență și apoi de doctorat, după care se instalează în Universitate și nu mai pleacă de acolo.

— Mulțumesc, draga mea. Așa este, precum am spus, dar nu pentru că Eraclides Ponticus ne vorbește expres despre o intenție războinică a lui Alexandru. Autorul ne spune pur și simplu că zeul Dionyssios ocupase mai întâi India și mai apoi Etruria, adică mai întâi regiunea din

capătul de est al lumii și, apoi, regiunea de la capătul dinspre apus, conform cunoștințelor din vremea aceea, se înțelege. Acum, știind despre Alexandru că, datorită educației pe care o primise și tipului de religiozitate transmis de mama sa, Olimpiada, se considera un imitator al zeului Dionyssios, putem presupune, pe bună dreptate, că, după cucerirea Indiei, el intenționa, la fel ca zeul, să subjuge și Etruria, adică Italia, Occidentul, la urma urmelor. Forța miturilor se traducea foarte des în consecințe reale și foarte concrete, în antichitate. Asta este. Atât pentru astăzi. Vă rog încă o dată pentru ce s-a întâmplat: sunt cam obosit.

Tinerii ieșiră unul după altul și ultima fu studenta care-i sugerase cuvintele de încheiere a lecției, aruncându-i pe deasupra unei elegante perechi de ochelari cu ramă de aur, o privire de înțelegere maternă și de admirație mai mult decât școlărească.

Michel rămase însă în aulă și se așeză din nou la catedră după ce toți studenții plecară. Așa, acum avea să se concentreze și să prindă din zbor gândul acela buclucaș, ideea aceea care continua să-i scape. În mod ciudat, ea era însoțită acum, aproape învăluită, într-o muzică, doar câteva note, poate un vechi motiv popular, o melodie intensă și emoționantă...

Ideea aceea era titlul uneia dintre notele lui de la curs...

Era o ipoteză... așa...

Ipoteză asupra ritualului necromantic în Odiseea XI.

Aceea era cheia unei formidabile realizări, capabilă să-l facă faimos și să-l impună în lumea științifică... Invocarea morților, profeția lui Tiresias!

Ideea țâșni ca fulgerul, aducând cu ea din străfundurile creierului o imagine rămasă acolo, prizonieră și ascunsă timp de ani întregi sub o veche cicatrice, străluci ascuțită ca lama unui brici, tăindu-i fără milă sufletul, înainte să-și poată da seama ca să închidă breșa aceea. Ideea apăru cu toată forța unui arc mult timp comprimat: imaginea unui războinic cu o vâslă pe umăr, în fața lui un bărbat în veșminte scitice care îl întreba sau îi cerea ceva și, pe fundal, altarul cu un taur, un vier sau un porc mistreț și un berbec. Vasul de aur înfățișa profeția lui Tiresias și alte scene necunoscute, aventuri neștiute ale eroului, niciodată împărtășite oamenilor. Vasul de aur al lui Tiresias era continuarea *Odiseei*!

Și din vasul acela, ca și din cutia Pandorei, ieșeau în valuri halucinațiile despre care se credea că s-au stins. vinile la care nu se mai gândea nimeni, morții uitați, sarea vechilor lacrimi uscate de ani și ani, vălul albastru de pe ochii lui Heleni, ultima privire a lui Claudio Setti încețoșată de apropierea morții. ...Și muzica aceea ciudată... era un cântec pe care Claudio obișnuia să-l îngâne sau îl cânta la flautul său când îl cuprindea o emoție mai puternică... când se simțea singur pe malul mării, departe de glumele și râsetele prietenilor...

Așteptă ca inima să absoarbă impactul, să-și calmeze bătăile care înnebuniseră pe neașteptate și, când vârtejul se mai potoli și doar notele blânde ale cântecului lui Claudio rămaseră în adâncul sufletului, privirea sa poposi pe masă, pe foile albe ale unui carnet de notițe.

Luă un creion și făcu o schiță cu o mână ușoară și sigură: o reproducere aproape perfectă a obiectului pe care-l văzuse cu zece ani înainte în subteranele Muzeului Național, noaptea în care avusese loc măcelul de la Politehnică.

Dintr-o dată era ca și cum trecuseră doar câteva minte de atunci: vasul se rotea în spațiu în fața lui, arătându-și pe rând fragmentele cu ilustrații, cu scene care se continuau una pe alta și mâna aluneca pe hârtie, creionul îngroșa contururile, umbrele; se oprea câteodată timp de câteva clipe ca să dea timp memoriei să se reașeze, să refacă formele afectate deseori de emoții și de tresăririle umanității sale din nou chinuită. Fiare și monștri necunoscuți, animale ridicate pe două picioare într-o încremenire heraldică în fața sabiei scoase de erou din teacă, munți și văi, păsările nemișcate în metalul care întruchipa cerul, cu aripile larg deschise.

Cămașa îi era udă de transpirație și șuvițele din păr i se lipeau de frunte și nu mai știa cât timp trecuse, când omul de serviciu apăru în ușa aulei.

Domnule profesor, ce faceți aici? V-am căutat peste tot... știți că ședința de consiliu pe facultate s-a terminat deja de o jumătate de oră?

Michel își ridică privirile și omul de serviciu se apropie cu o expresie de surpriză și teamă.

Dar ce se întâmplă, ce aveți?

Michel își adună în grabă foile care acopereau aproape toată masa și le aruncă de-a valma în servietă. Scoase o batistă din buzunar și-și tamponă fruntea.

Cât este ceasul?

Șapte și jumătate. Eu tocmai îmi făceam rondul obișnuit înainte de închidere. Doamne iartă-mă, dacă nu mi-aș vârî nasul în aula aceasta, vă închideam înăuntru. Facem întotdeauna așa: trebuie controlat peste tot, în toate colțișoarele, nu se știe niciodată la ce surprize să te aștepți.

Șapte și jumătate... este târziu... așa este... chiar prea târziu. Scuză-mă, Jacques, nu m-am simțit prea

bine și... am așteptat să-mi treacă starea asta proastă, nu voiam să alarmez pe nimeni. Este o nimica toată, n-ai grijă, un fleac. Doar că în ultima vreme am cam exagerat cu munca. Luni o să mă simt din nou perfect, ai să vezi. O să fiu iarăși în formă...

— Vreți să vă chem un taxi?

— Nu, mulțumesc. Am mașina mea. Nu-i nevoie.

— Ei, atunci vă salut, domnule profesor. Vă urez o duminică plăcută.

— Mai stai un minut, Jacques.

— Da, spuneți.

Michel ocoli biroul, luă plicul cu recenzia din teancul de scrisori și i-l arătă omului de serviciu.

— Jacques, toate prezentările astea pe care le vezi sunt trimise pe adresa instituției și dumneata le aduci la mine pentru eu mă ocup în mod obișnuit de ele. Totuși, pe plicul acesta apar scrise numele și prenumele meu, dar nu apare numele expeditorului. Crezi că ai putea afla dacă avem relații cu acest editor și dacă mai există în Universitate alte lucrări publicate de aceeași editură?

— Luni am să controlez și am să vă pot spune dacă-mi lăsați plicul. Dar, ca să vă spun drept, eu n-am mai auzit de numele acestei edituri și nimeni n-a pomenit până acum de ea. Dacă nu știți dumneavoastră, care sunteți destinatarul, mă îndoiesc că eu aș putea să vă spun mare lucru.

— Uită-te, te rog, prin fișiere și vezi dacă mai avem și alte lucrări publicate de același editor și fă-mi o listă. Eu o să plec din oraș până miercuri.

— Am înțeles. E bine, pentru că, atunci când vă veți întoarce o să vă spun ce am putut găsi.

— Îți mulțumesc. Atunci, iau eu recenzia aceasta.

Vârî hârtia în buzunarul hainei și ieși. În piață încă mai era cald după soarele de după-amiază și un nor înalt ca un turn în mijlocul cerului era tivit de o lumină gălbuie. Michel intră într-o cafenea pe cealaltă latură a pieței și se așeză cerând un coniac: avea nevoie de un stimulent ca să-și revină. De emoție nici nu se mai putea ține ca lumea pe picioare. Era ca și cum ar fi mers multe mile pe jos și simțea o greutate în dreptul rinichilor. Când chelnerul veni ca să-l servească, sorbi o înghițitură zdravănă de coniac, apoi căută în buzunar prezentarea pe care o primise prin poșta de după-amiază. Citi din nou numele autorului și titlul și căută să afle cine era editorul. Nu mai auzise niciodată de numele lui: „Perièghesis", Dionysiou 17... Atena...

Atena... Oare avea să mai vadă Atena?

Grenoble, 13 iulie, orele 20

Mireille Catherine Geneviève de Saint-Cyr era de mai multă vreme pregătită, îmbrăcată cu blugi și o jachetă de piele cu franjuri pentru o seară teatru-bistro cu Michel și încă două cupluri de prieteni și acum nu înțelegea de ce prietenul său nu-i telefonase măcar ca s-o anunțe că întârzie.

Se hotărî să-l sune, pentru că nici ei nu-i plăcea să-i facă pe alții să aștepte. Telefonul făcea apel, dar nu răspundea nimeni. Cu siguranță, Michel plecase de la întâlnire și se afla de-acum pe stradă: chiar calculând că ar ajunge acasă în mașină în clipa aceea, luând în considerare chiar și snobismul absurd de intelectual de stânga care îl făcea să prefere o mașină Citroën 2CV prăpădită

și veche de zece sau doisprezece ani și ținând seama de traficul din seara aceea de sâmbătă, ajunse la concluzia că în maximum o jumătate de oră ar fi trebuit să ajungă la intrarea în vilă. Le telefonă prietenilor, scuzându-se pentru întârziere și încercând să încropească o scuză cât de cât plauzibilă și l-ar fi pus mai târziu la curent pe Michel, dar trecu și jumătatea de oră, trecu și o oră fără să se întâmple ceva. Îi sună din nou prietenilor ca să-i scutească de orice obligație și mai încercă acasă la Michel, dar tot fără rezultat. În cele din urmă, intră la idei. Michel devenise cam ciudat în ultima vreme, dar nu exista nicio explicație pentru comportarea lui din seara aceea.

Coborî în garaj și ieși în viteză cu mașina, făcând să scrâșnească roțile pe pietrișul aleii. În mai puțin de douăzeci de minute ajunse în fața casei în care locuia Michel, în rue des Orfèvres. Mațina 2CV era parcată în stradă, plină de praf. Își ridică privirile și văzu că la ferestrele apartamentului era lumină. Și atunci, dacă era în casă, de ce nu răspundea la telefon? Poate că i se făcuse rău sau fusese, cine știe, atacat, jefuit?

Urcă scările fără să facă zgomot, ajunse la ușa apartamentului lui Michel și bătu. Mai întâi nu primi nici un răspuns, dar după câteva clipe se auzi o voce necunoscută.

— Cine este?

Nu era vocea lui Michel, n-o mai auzise niciodată până atunci și, pe deasupra, avea și un accent străin. Lumina de pe scări, acționată printr-un automat, se stinse și Mireille începu să caute pe pipăite butonul ca s-o aprindă iarăși, dar apăsă din greșeală pe butonul soneriei și vocea de dincolo de ușă se auzi din nou:

— Este deschis, intră.

Se întoarse, înspăimântată, vrând să plece, dar nu putu ajunge la scări pentru că în fața ei apăruse o siluetă nemișcată. Scoase un strigăt scurt de surpriză.

— Mireille, liniștește-te, eu sunt.

— Michel? Dar ce se întâmplă, de ce nu m-ai anunțat... Este cineva înăuntru... știi cine este?

— Da, este... un prieten. A sosit pe neașteptate în oraș cu o treabă foarte importantă.

— Dar aveam un program împreună în seara asta, puteai măcar să-mi dai un telefon.

— Îmi pare rău, Mireille, te rog să mă ierți. Vocea sa era puțin răgușită de parcă vorbise foarte mult până atunci. A intervenit ceva neprevăzut. A trebuit să ies din casă câteva minute.

Este ceva grav? S-a întâmplat vreo nenorocire?

Nu, dragă. Nu-i vorba de nicio nenorocire. Dar, acum, te rog să pleci. Am să te sun eu mâine și-ți explic totul.

Aprinse lumina și Mireille îl privi: era palid, dar privirea îi era vie.

Ești sigur că te simți bine? Nu vrei să rămân cu tine?

Nu, n-am nimic. Te rog să pleci acum.

Fata plecă fără prea mare tragere de inimă și Michel atinse cu degetul pe întrerupătorul luminii de pe scări, ascultând pașii ei care coborau.

Prietena ta? întrebă o voce din spatele său.

Da. Uitasem de ea. Era foarte îngrijorată.

Îmi pare rău. Ți-am stricat programul din seara asta.

N are importanță, Norman, oricum, nu cred că voiam chef să ies în oraș. Hai mai bine să facem o cafea.

Michel puse cafetiera pe foc și pregăti două cești.

— De ce ai venit la mine? întrebă fără să se întoarcă spre oaspetele său.

— Suntem prieteni, nu?

— Da, sigur că da.

— Ești unul dintre cei mai buni în meseria ta.

— Sunt alții mult mai buni.

— S-ar putea. Dar, după cum cred că-ți dai seama, ceea ce mi s-a întâmplat în numai câteva zile este prea mult pentru un singur om: tatăl meu ucis în împrejurările acelea stupide și vasul lui Tiresias care apare pe neașteptate, după zece ani, într-un sat prăpădit din Pelopones. Totul ne duce cu gândul la zilele acelea pe care am căutat să le uităm.

— Dar de ce eu... de ce?

— Tatăl meu a fost ucis de o săgeată care i-a străpuns inima, o armă Pearson ucigătoare, un arc dublu... și, apoi, după moarte, i s-a pus un bandaj negru pe ochi și un căluș în gură... Și, în plus, din informații secrete pe care am reușit să le obțin, se pare că asupra lui a fost găsit un mesaj, un fragment dintr-un text antic pe care nimeni nu a reușit până acum să-l înțeleagă. Nu știu, s-ar părea că este un fel de mesaj funebru... Toate astea mă fac să mă gândesc la ziua în care am părăsit Atena ca să mă întorc la Londra: tata mi-a spus că, în opinia lui, Claudio și Heleni fuseseră asasinați de poliție, dar nu putea face nimic, rațiuni de stat îl împiedicau să vor- bească. Îți dai seama, Michel? Multe indicii se referă la zilele acelea și doar tu mă poți ajuta pentru că tu cunoști... cunoști și....

— Da, cunosc și... să zicem, culisele.

— Așa este. Eu n-aș putea să-mi închipui că aș putea face această tentativă cu oricine altcineva. Și, de

asemenea, cred că dacă aș fi încercat să dezleg aceste enigme de unul singur fără a-ți spune ție nimic și dacă aș fi reușit... ei, cred că tu m-ai fi blestemat pentru că nu te-am consultat și pe tine.

— Poate că ar trebui să mă supăr pentru că m-ai căutat.

Norman lăsă privirea în jos.

— N-ai putut uita....

— De ce, tu ai putut?

— Eram niște băiețandri, Michel... am făcut ceea ce am putut.

— Tu, poate. Vocea îi tremură. Eu... eu... Nu putu continua.

— Tu ai fost doar cel mai nenorocos... Tocmai ție ți s-a întâmplat, Michel...

Ei au fost și mai nenorocoși. Au murit.

Norman rămase fără cuvinte și-și privi prietenul, fața pe care începea să se rideze ca aceea a unui bătrân, gura care i se deforma într-un fel de rictus, lacrimile care se pierdeau sub pleoapele strânse. Îi puse o mână pe umăr.

Eram doar niște băiețandri, Michel... doar niște băiețandri.

Michel se șterse la ochi.

Of, Doamne, cafeaua, e gata să dea în foc. Stinse un bumbul de la aragaz, își suflă nasul, cu zgomot, apoi turnă cafeaua în cele două cești desperecheate. Aveam pe undeva și un serviciu mai ca lumea, dar nu-l mai găsesc.

Las-o baltă. Tu ai fost întotdeauna dezordonat. Nu mai e cazul să te schimbi acum la bătrânețe. Ai și tu o țigară?

Gauloises, spuse Michel, scoțând pachetul din buzunar.

Norman luă o țigară și și-o aprinse.

— Doamne, tot porcăriile astea le fumezi... se pare că te-ai întors la vremurile de demult. Cafeaua asta e bună, dar parcă mi-e dor de o cafea turcească, n-am mai băut de multă vreme.

— Las-o baltă și tu, spuse Michel aprinzându-și și el o țigară. N-are rost să faci o introducere așa de lungă. Spune-mi mai bine ce se întâmplă. Și spune-mi și ce ai de gând.

— Să aflu cine l-a ucis pe tatăl meu și de ce.

— Asta încearcă să afle poliția greacă și Intelligence Service: am impresia că este de-ajuns.

— Dacă nu mă-nșel, noi știm mai multe decât ei.

— Și după aceea?

— Să luăm înapoi vasul lui Tiresias. Michel rămase cu ceașca de cafea la jumătatea drumului către gură. Bea, că ți se răcește.

— Ce știi despre obiectul acela?

— A apărut din nou. Se află într-un sătuc din Pelopones, Skardamoula. Și este de vânzare.

— Cât?

— O jumătate de milion de dolari.

— Cine mai știe de asta în afară de tine?

— Cred că nimeni, în afară de cei care-l vând. Semnalul mi-a parvenit mie în mod direct. Acum trei zile. Eu lucrez la un ziar, „Tribune", dar de patru ani sunt și consultant la agenția Sotheby's pentru ofertele de piese arheologice, chiar și pentru cele clandestine.

— Furate.

— Așa este. Uneori sunt și piese furate, răspunse Norman fără să pară stânjenit.

— Cum poți fi sigur că despre obiectul acela este vorba și nu despre altul?

Norman scoase o fotografie din servietă și i-o întinse lui Michel.

— Uite-l. Nu cred că poate fi vreo îndoială.

— Nu. Nu este nicio îndoială. Cine ți-a dat fotografia asta?

— Nu știu. O voce m-a anunțat la telefon că este sub ștergătorul de parbriz al mașinii mele. Era o voce bărbătească și avea un accent străin. Grecesc, aș zice, și cred că nu mă înșel.

— Tipul acela ți-a spus unde se află vasul?

— Da. Și mi-a mai spus și cum se poate ajunge acolo.

— Și eu... cu ce te pot ajuta? Poți foarte bine să faci singur totul. Îl aduci în Anglia și-l vinzi.

Vasul acela ne poate conduce la Pavlos Karamanlis... și poate că am descoperi adevărul despre felul în care au dispărut Claudio și Heleni.

Michel puse ceașca de cafea pe masă, se ridică în picioare și se apropie de fereastră. rămase mult timp așa, nemișcat și fără să scoată vreo vorbă. Jos, pe stradă, viața nocturnă de sâmbătă seara era veselă, într-o frenezie de lumini și culori.

N-ar fi trebuit să te întorci, spuse într-un târziu. Norman, n-ar fi trebuit să te întorci.

Dar sunt aici, Michel, și aștept un răspuns de la tine.

Michel veni din nou lângă masă și luă în mâini prezentarea de carte pe care o primise prin poștă la Universitate.

Ciudat, spuse.

Ce anume?

Tu ai primit fotografia aceea. Eu am avut un alt email amândouă duc la vasul acela.

Ți-e frică de ceva?

— Da, dar nu știu de ce anume.

— Atunci, ce zici?

— Plec cu tine. Imediat ce termin cu ultimele reexaminări de la Universitate.

— Tu ce fel de semnal ai primit?

— Prezentarea aceasta.

— Ai citit-o?

— O studiez de câteva săptămâni: vorbește despre o ipoteză asupra ritualului evocării morților așa cum este descrisă în capitolul unsprezece al *Odiseii*. Și ipoteza aceasta este strâns legată de ceea ce am văzut pe vasul acela... De douăzeci și cinci de secole, sfârșitul lui Ulisse constituie o taină care nu a putut fi dezlegată... dar poate că nu este momentul potrivit să-ți vorbesc despre toate astea: tatăl tău a murit nu demult...

— Nu. Spune, te rog, mai departe.

— Până acum cheia acestui mister a fost considerată a doua parte a profeției lui Tiresias. Ulisse este oaspetele vrăjitoarei Circe și îi cere acesteia să-i prezică soarta care-l așteaptă, dar Circe nu poate. Doar profetul Tiresias ar putea, dar este mort așa că eroul va trebui să treacă dincolo de mare, să ajungă la țărmul Oceanului și să găsească o stâncă acolo unde se unesc Aheronul, Cocitus și Piriflegetont, cele trei râuri ale infernului. Acolo va trebui să taie beregata unui berbec negru, astfel încât sângele acestuia să se scurgă într-o groapă săpată cu sabia sa. Sângele va atrage din Hades sufletele morților și, printre ei, și pe Tiresias. Ulisse îi va putea pune întrebări după ce-i va da să bea din sângele acela.

Norman se apropie de bibliotecă și, de pe raftul cu operele clasicilor greci luă o ediție a *Odiseii*.

— De la versul 119, îi spuse Michel.
Norman căută pasajul și citi rar:

Și după ce-i vei ucide pe pretendenții din palatul tău
fie prin viclenie, fie pe față, cu sabia ta bine ascuțită,
atunci va trebui să pornești la drum luând cu tine
o vâslă bună, până ce vei ajunge la oamenii
care nu știu ce este marea, nu mănâncă mâncare cu sare,
n-au văzut niciodată corăbiile cu bordurile vopsite
în roșu și nici nu știu ce sunt vâslele care,
ca niște aripi, le poartă pe ape.
Și îți voi spune un semn fără tăgadă pe care
nu se poate să nu-l vezi: un alt călător,
atunci când te va întâlni va spune că ai o lopată
de țăran pe nobilul tău umăr.
Înfige atunci în pământ vâsla ta dibace
și oferă sacrificii Stăpânului Poseidon:
un berbec, un taur și un vier de prăsilă.
Întoarce-te apoi acasă, adu laudă smerită
zeilor nemuritori ce casă în ceruri au,
așa cum este soarta oamenilor toți. Moartea de pe mare
te va cuprinde, împăcat și istovit în bătrânețea ta
senină. De jur împrejur popoare fericite vor fi.
Aceasta este prezicerea ce ți-o fac și ea nu dă greș.

„*Thànatos èx halòs*" repetă Michel. „Moartea de pe mare". Pe baza acestor cuvinte lumea și-a imaginat că Ulisse a murit pe mare. Dante Alighieri, care nu cunoștea, totuși, originalul grec, își imaginează că eroul a înfruntat Oceanul, mergând dincolo de Coloanele lui Hercule, scufundându-se cu corabia sa în fața muntelui

Purgatoriului. Tennyson îl crede murind în mijlocul Atlanticului în timp ce pânza navei sale îl poartă către lumea nouă, dar sunt și unii care interpretează expresia din grecește ca „în afară, departe de mare" vrând să spună că Ulisse trebuie să fi murit departe de elementul său natural...

— Într-adevăr, profeția pare să facă aluzie la o călătorie de-a sa către infern...

— Da, către un loc în care oamenii nu cunosc marea, nu au văzut niciodată o corabie și nu știu să facă diferența dintre o vâslă și o lopată din acelea cu care țăranul separă grâul treierat de pleavă.

— O odisee terestră, prin urmare, despre care, după câte știu eu, n-a existat niciodată vreun semn. Norman căută la sfârșitul volumului notele despre textul pe care-l citise cu puțin timp înainte. Acest comentariu spune că a doua parte a profeției lui Tiresias este o soluție oarecare găsită de poet care nu-și putea încheia opera lăsând deschisă dușmănia dintre Ulisse și zeul Poseidon, al cărui fiu, ciclopul Polifem, fusese orbit de eroul grec. Homer nu putea concepe ca un om să poată sfida până la capăt zeii.

— Mulți consideră capitolul al unsprezecelea drept o adăugire ulterioară, dar noi avem acum o dovadă: vasul acela reprezintă o mărturie incontestabilă a celei de-a doua *Odisei* și este cu cel puțin patru sute de ani mai vechi decât prima formă scrisă a poemului... vino, uită-te aici, nu poate exista îndoială: este un vas micenian din secolul al XII-lea.

Căută pe rafturi o mapă cu desenele pe care începuse să le facă la universitate și le înșiră unul lângă altul pe masă. Norman le privi uluit.

— Cine a făcut desenele astea? Doamne, parcă am în fața ochilor vasul acela, ca și cum ar fi fost ieri...

— Eu. În ultima vreme. Pe neașteptate, imaginea obiectului aceluia mi-a apărut în minte, clară, strălucitoare. Desenam ca și cum l-aș fi avut în față.

— Ai fi plecat, deci, și fără mine?

— Nu știu. Poate. În ultimele săptămâni am fost chinuit de multe îndoieli.

— Michel, te-ai hotărât să pleci: care este ținta ta? O călătorie are întotdeauna un scop și o țintă, îți amintești? Așa spuneam cândva.

— Scopul meu s-a schimbat de mai multe ori în ultima vreme sub imboldul unor emoții pe care nu mai sunt în stare să le controlez: era acela de a găsi un suport pentru ambițiile mele, apoi era acela de a face cea mai mare descoperire a secolului nostru: să prezint lumii ultimele zile ale lui Ulisse și să leg numele meu de această realizare... Iar acum... nu știu. Poate că vreau și eu să-l găsesc pe Karamanlis. Eu am acum treizeci și cinci de ani, el ar trebui să aibă vreo șaizeci: timpul îți acordă întotdeauna posibilitatea unei revanșe dacă ești în stare să aștepți. Timpul care pe mine m-a făcut mai dur, iar pe el l-a împins către decădere... sunt niște schimbări normale. Dar tu? Tu te întorci acolo doar pentru a căuta adevărul? Sau vrei și tu să dai de urma comorii aceleia? Dacă plecăm, trebuie să dăm cărțile pe față. A trecut mult timp: ne-am schimbat și noi... trebuie să dăm cărțile pe față dacă vrem să plecăm împreună.

Nu o fac doar din cauza morții tatălui meu. Ceea ce am trăit în zilele acelea s-a pietrificat în sufletul meu și nu credeam că ar mai putea ieși la suprafață, după

care fotografia aceea a trezit la viață o parte din mine pe care o credeam moartă... ura pe care aș fi vrut s-o înăbuș... melancolii, vise. Michel, vreau să mă întorc în locurile acelea pentru că acolo mi-am pierdut acum zece ani o parte din viața mea: vreau să aflu cine mi-a furat-o și de ce. Și ce-mi mai rămâne. În momentul acesta nimic nu mă mai poate opri.

Michel așeză la loc *Odiseea* pe raftul din bibliotecă și puse ceștile de cafea în chiuvetă dând drumul la apă peste ele.

— Dacă este să ne întoarcem acolo, spuse, și dacă vrei să-l revezi pe Karamanlis, poate că va trebui să-ți povestesc tot ceea ce mi s-a întâmplat în noaptea aceea... dacă nu ești prea obosit.

— Nu, spuse Norman. Am băut cafea. Avem tot timpul la dispoziție. Și este bine ca și tu să afli ceea ce-ți pot povesti eu.

Ghemuită pe scaunul din față al mașinii sale, Mireille avea privirea ațintită asupra ferestrei luminate a lui Michel, îi zărea din când în când silueta profilându-se pe geam, gesturile repezite, nervoase: i se păru la un moment dat că-l vede ducându-și mâinile la față și aplecându-se ca și cum ar fi apăsat de o durere sau de o amintire amară.

Un tânăr care purta peste pieptul gol o geacă plină de ținte se apropie de mașină și bătu cu degetul în geam.

— Ei, frumoaso, mă duci și pe mine undeva?

— Du-te dracului, îi spuse Mireille, răsucind cheia în contact. Motorul porni și ea băgă în viteză călcând pedala de accelerație până la podea. Mașina parcă zbură

prin orașul care se distra, după care ajunse pe câmpul cald și înmiresmat și se îndreptă către un orizont plin de nori grei și brăzdat de fulgere.

Norman și Michel mai stătură mult timp de vorbă și la fel de mult timp rămaseră și tăcuți, nemișcați pe scaune, privindu-se fără a se vedea, pentru că unele dintre gândurile lor aveau nevoie de acea ciudată amorțire pentru a putea ieși la iveală. Și, atunci când Michel termină ceea ce avea de spus, ridicându-se ca să meargă la culcare, Norman îl opri cu un gest.

— Michel.

— Suntem obosiți. Hai să ne culcăm.

— Ce este vasul acela? Ce înseamnă imaginile acelea?

— Este fața ascunsă a *Odiseii*, este călătoria neștiută pe care trebuie s-o facem fiecare dintre noi: traiectoria se înalță mai întâi către vis și aventura se îndreaptă către orizontul înflăcărat, pentru ca mai apoi să coboare, inexorabil, către ținuturi încețoșate și singurătăți reci, către țărmurile îndepărtatului Ocean cu ape întunecate și fără valuri.

Norman își ridică gulerul hainei ca și cum, pe neașteptate, ar fi simțit pe gât o adiere înghețată.

Este doar un vas, Michel, spuse, un minunat vas micronian din aur bătut. Și noi o să-l găsim.

IX

Parthenion, Arcadia, 15 iulie, orele 21,30

Polițistul pensionar Petros Roussos pedala pe panta ușoară care ducea în sat și farul bicicletei sale lumina în față marginile prăfuite ale drumului de țară. Pe dreapta și pe stânga se întindea o plantație bătrână de măslini seculari cu trunchiurile aspre și răsucite și cu coroane mândre care străluceau sub razele lunii. Un iepure se opri pe drum câteva clipe, orbit de lumina farului, apoi fugi cu sărituri sprintene, dispărând imediat în hățișul de umbre de sub copaci.

Polițistul trecu pe lângă un izvor, care susura într-o mică grotă, acoperit cu mușchi, și-și făcu semnul crucii când ajunse în fața micului altar cu icoana Fecioarei; pe deasupra unui câmp cu secară se zăreau mii de licurici care palpitau ca niște stele, o frântură de firmament printre mărăcini.

Era ceea ce își dorise din totdeauna: să se întoarcă la pensie în satul său, în Arcadia, departe de agitația orașului, de zgomot, de aerul cenușiu și înăbușitor, să simtă din nou mireasma florilor de lămâi și de cedru, a

rozmarinului sălbatic, să se bucure de gustul bucătăriei simple a păstorilor și a țăranilor, să se ocupe de câmpul și de pășunea pe care le avea de la părinții săi morți de multă vreme.

Și să uite de treaba nu tocmai plăcută pe care o făcuse atâția ani. Omul trebuie să se descurce cumva și este nevoie de cineva care să facă și lucrurile mai urâte, iar când te naști sărac într-un sat de munte, nu ai de ales dacă nu vrei să mori de foame. Dar, mulțumită Domnului, totul se terminase cu bine. Se întorsese în satul său doar de șase luni și i se părea că nu plecase niciodată de aici, dacă n-ar fi fost o mulțime de prieteni din copilărie și înmormânțe care nu mai erau pe acolo. Unii plecaseră în America, unii muriseră, Dumnezeu să-i ierte, iar alții se mutaseră prin alte locuri. Dar, din fericire, mai rămăseseră câțiva, cum era Yannis Kottàs. Păscuseră împreună turmele stăpânului până când plecaseră în armată. Și acolo fuseseră împreună, la Alexandroupolis, pe granița turcească. Și fusese mare plăcere să-l descopere sub zbârciturile feței și părul cărunt pe băiatul pe care nu l mai văzuse de atâta timp și să-și amintească de poznele de odinioară. Și devenise deja un obicei să se întâlnească în fiecare joi seara pentru o un joc de cărți și o ulă de retsina.

Suna din clopoțel când traversă șoseaua principală și o luă pe străduța care urca ușor către sat: doar câteva ferestre erau luminate și sus pe deal se vedea bisericuța Hagios Dimitrios. Yannis Kottàs lucra ca paznic de noapte la singura întreprindere din zonă: o fabrică de gheață care aproviziona pe locuitorii din sat la care nu ajungea curentul electric. Își rezemă bicicleta de zidul exterior și sună iar din clopoțel ca să-și anunțe sosirea.

Își lipi nasul de geamul de la ghereta paznicului; lumina era aprinsă, dar Yannis nu era înăuntru, probabil că-și făcea rondul. Ușa era deschisă, așa că intră.

— Yannis! Yannis, eu sunt, Patros. Ai pus la rece sticla aia? Hai că în seara asta îți acord revanșa.

Nu primi niciun răspuns. Intră în hală și strigă iarăși, de data aceasta mai tare ca să acopere zgomotul compresoarelor, privi peste tot, dar nu văzu pe nimeni.

— Yannis, ești la closet?

Lumina se stinse brusc, dar compresoarele continuau să funcționeze.

— Yannis, ce glume sunt astea? Chiar vrei să mă sperii? Haide, aprinde lumina, nu fi caraghios.

Compresoarele se opriră și ele și în toată clădirea se făcu liniște. Se mai simțea acum, în depărtare, zgomotul câte unei mașini care trecea pe șoseaua principală. Nu Yannis făcea astfel de glume: Yannis n-ar fi oprit cu niciun chip compresoarele. Se dădu înapoi către perete ca să aibă spatele asigurat și luă de pe jos un cârlig cu care se manevrau blocurile de gheață. „Hai, ieși de acolo, șmechere," își spuse în sinea lui, „am să-ți tai eu cheful de glume".

— Petros! Petros Roussos! Vocea răsună pe sub construcția metalică a acoperișului ca bubuitul unui tunet.

„Aici sunt", se gândi Roussos, „o să vedem noi cine ești". Și încercă să-și aducă aminte de nenumăratele întâmplări din viața sa de polițist în care își crease dușmani de moarte arestând, bătând, torturând. Probabil că era unul dintre aceia, unul care strânsese din dinți și așteptase cu răbdare un moment prielnic. Cine altcineva putea fi?

— Cine ești? strigă. Ce vrei?

— Unde ai dus-o pe fată, Roussos? Pe Heleni Kaloudis, unde ai dus-o?

Deci asta era. O treabă foarte urâtă, se gândi, o întâmplare veche de zece ani; tocmai acum când se întorsese acasă ca să se bucure de pensie.

Se lipi cu spatele de perete și strânse puternic cârligul cu degetele. Își dădu seama că s-ar putea să mai aibă doar câteva minute de trăit. Vocea răsună din nou, aspră și rece, reflectată în mai multe ecouri între pereții de beton ai halei.

— Nu tu ai fost barcagiul morții? Roussos!

— Cine ești? mai întrebă. Un frate? Un părinte? Și eu sunt părinte... Aș putea să-ți explic... Vocea sa era întunecată: avea gâtul uscat, iar fața îi era udă de sudoare.

— Sunt cel care va încheia socotelile cu tine, Roussos!

Vocea venea acum din altă direcție, dar nu se auzise nici un zgomot de mișcare.

- Atunci, vino aici, te aștept! Pot să te trimit și pe tine în infern! Înaintă cu precauție în direcția din care se auzise vocea, ținând pregătit cârligul, dar, pe neașteptate, o explozie din apropiere îl făcu să stea locului, ca paralizat. În clipa aceea se aprinseră toate luminile, orbindu-l. Un bloc de gheață căzuse de sus, explodând în mii de bucăți care străluceau ca diamantele pe podea: se auzi un zgomot metalic și după aceea un bubuit ca de tunet: o avalanșă de gheață se prăvălea peste el, distrugând tot ce întâlnea în cale. Se întoarse, încercând cu disperare să ajungă la adăpost în spatele lui stâlp, dar un bloc îl lovi în plin proiectându-l într-un perete și zdrobindu-i picioarele. Într-o frântură de luciditate auzi din nou pulsul ritmic al compresoarelor care se puneau din nou

în mișcare, văzu o umbră care îndrepta lumina proiectoarelor asupra lui și înțelese că pentru el sosise clipa judecății.

Yannis Kottàs urcase în sat ca să cumpere două sticle de la tavernă, astfel încât să nu fie găsit pe uscat de prietenul său Petros și acum cobora agale spre fabrică. Era aproape sigur că mai avea cam jumătate de duzină de sticle în dulapul său, dar îl găsise gol: probabil că ticăloșii de muncitori îi făcuseră figura aceea urâtă. De acum înainte avea să pună sub cheie vinul. Văzu bicicleta prietenului său rezemată de peretele gheretei și-l strigă.

— Ei, Petros, pe unde umbli? Ai venit de mult? Eu vin acum de la cârciumă, rămăsesem fără vin... Scoase din buzunar cheile ca să deschidă, dar văzu că ușa era deja deschisă. Intră la bănuieli. Era sigur că încuiase cu cheia înainte de a pleca. Cine putea s-o fi deschis? Poate că broasca fusese forțată. Dar unde era Petros?

Se duse până la masa lui și luă pistolul din buzunar, vârând un glonț pe țeavă, apoi înaintă către sala compresoarelor. Deschise ușa și rămase ca orbit: toate luminile erau aprinse și luminau o catastrofă: blocuri de gheață peste tot, dulapuri făcute țăndări, frânturi din țevile de amoniac răspândite din loc în loc pe podea. Într-un colț, o pată de sânge se transformase într-o dâră care ducea către una din formele de congelare. Peretele de metal era și el mânjit de sânge. Ridicând capacul ca să arunce o privire înăuntru, simți că-l lasă genunchii și un fior rece îi scutură tot corpul. Scăpă arma din mână și capacul lăzii căzu, închizându-se cu zgomot. Se dădu înapoi, clătinându-se, cu ochii holbați ca și cum văzuse un demon.

— Oh, Sfântă Fecioară, bolborosi el, Doamne Dumnezeule...

Inspectorul de poliție chemat de la cea mai apropiată secție sosi abia pe la miezul nopții cu un scuter, atunci când în jurul fabricii de gheață se adunase aproape toată suflarea satului. Găsi cadavrul lui Petros Roussos complet gol, înglobat într-un bloc de gheață. În călcâi se vedea urma cârligului cu care fusese târât până acolo, ca un animal sacrificat până la frigoriferul măcelarului.

Sub capacul lăzii cineva scrisese cu o bucată de cretă câteva cuvinte de batjocură.

Sunt goală, mi-e frig.

Inspectorul nu se atinse de nimic până la sosirea judecătorului și a medicului legist; abia după ce aceștia examinară cu grijă fiecare colțișor al locului crimei, fu curios să afle ce credea judecătorul despre inscripția aceea în care adjectivul era, în mod ciudat, la feminin.

Judecătorul ridică din umeri și clătină din cap: nici el nu se hazarda să emită vreo ipoteză. Roussos nu avea dușmani în sat; era chiar respectat și iubit pentru caracterul său deschis și expansiv. Nu se gândi nici să telefoneze la secția de poliție din oraș ca să se controleze drumurile: cu siguranță, asasinul era deja departe. Avusese tot timpul la dispoziție pentru a pleca pe șoseaua principală, cu mașina sau pe motocicletă și poate că o luase pe unul din miile de drumuri care ducea în inima munților.

Aflând că Petros Roussos era un agent de poliție pensionat, se gândi să urmeze și pista unei posibile răzbunări, a unei pedepse din partea vreunui delincvent

pe care, în anii săi de activitate, polițistul îl prinsese și-l deferise justiției. Pe la ora două dimineața, după ce făcuse toate fotografiile și măsurătorile necesare, după ce constatase că nu exista nicio urmă sau indiciu în afară de acea inscripție bizară, aparent fără semnificație, după ce-i întrebase pe oameni dacă observaseră în ultimele zile persoane suspecte umblând prin sat, obținând din partea tuturor un răspuns negativ, se urcă pe motoreta sa ca să se ducă la culcare.

La început curioșii se împărțiră în grupuri mici, discutând cu însuflețire despre cele întâmplate și făcând presupuneri dintre cele mai năstrușnice, apoi se despărțiră, îndreptându-se trăncănind între ei către sat.

A doua zi, judecătorul se întâlni cu medicul legist care își întocmise referatul: Petros Roussos murise înecat după ce amândouă picioarele îi fuseseră zdrobite de un corp contondent: aproape sigur unul dintre multele blocuri de gheață pe care cineva le lansase pe jgheabul din capătul halei. Asasinul târâse după aceea trupul către una dintre lăzile de congelare și-l aruncase înăuntru. Când sosise Yannis Kottàs, Roussos era, probabil, mort de puțin timp; acțiunea compresoarelor avusese mai apoi timpul necesar pentru a congela apa din jurul corpului în cele două ore care se scurseseră până la sosirea echipei de anchetatori.

Judecătorul se închise singur în biroul său ca să mediteze asupra acelui caz complet absurd: un asasinat atât de crud într-un sătuc liniștit din cea mai liniștită regiune a țării. Consultă arhivele și constată că în toată Arcadia fuseseră doar patru omucideri în ultimii douăzeci și cinci de ani. Sună la comandamentul local al poliției și ceru de acolo fișa personală a lui Roussos: agentul

provenea dintr-un district al poliției portuare din Patras, unde rămăsese în ultimii doi ani dar, înainte de aceasta, fusese timp de cincisprezece ani în poliția politică din Atena. Acolo era cazul să cerceteze cum stăteau lucrurile.

Sergentul Yorgo Karagheorghis își efectua ultimul an de serviciu într-un loc liniștit din sudul Peloponesului, la Areopolis, în circumscripția Kalamàta. Era un loc plăcut, vara veneau acolo mulți turiști să facă baie sau să viziteze grotele din Dirou din capătul peninsulei, aproape de Capul Tenaros. Și tot vara venea și fiul său cu soția și cu nepoțelul ca să-și petreacă acolo zilele de concediu. În fiecare seară, după ce ieșea din serviciu, se îmbrăca în civil și se ducea să-l ia pe copil ca să-l ducă la plimbare cu bicicleta pe malul mării. Uneori lua undița și se așeza împreună cu copilul pe o stâncă. El lansa cârligul cu momeală, își aprindea o țigară și-l urmărea din priviri pe băiat cum alerga încolo și încoace pe plajă, căutând scoici sau stârnind cu un băț crabii cuibăriți în nisip. Dacă avea noroc, prindea câțiva barbuni pe care îi frigeau pentru cină pe pajiștea din fața casei pe care o închiriaseră la marginea satului. Uneori, nepoțelul venea la el în birou și-l ruga: „Bunicule, îmi arăți pistolul?", iar el zâmbea „Lasă-l încolo de pistol, Panos, lasă-l, nu trebuie să te joci niciodată cu armele, când te-aștepți mai puțin poate ieși un glonț de pe țeavă. Știi doar că noi trebuie să avem întotdeauna armele încărcate". „Dar bunicii ai omorât vreodată?" îl mai întreba băiețelul. „Oh, da, pe unii, din când în când, dar numai ca să mă apăr". Și îi povestea acțiunile cele mai periculoase la care luase parte, mimând toate fazele palpitante, urmăririle, schimburile de focuri de armă, pam, pum!"

În ultimele zile i se întâmplase să observe un personaj cam ciudat, un bărbat cam de vreo treizeci de ani, brunet, cu părul sur la tâmple, care se așeza uneori la circa două sute de metri de locul în care pescuia el. Stătea acolo, cu bărbia sprijinită în pumni și privea mișcarea ritmică a valurilor până când se întuneca și atunci se ridica, pornind pe jos spre sud, către Capul Tenaros.

În partea aceea nu era nimic: muntele cobora într-o pantă abruptă către mare, iar stâncile se amestecau cu valurile, șlefuindu-se de-a lungul timpului într-o mulțime de muchii tăioase, colorate pe margini în alb și albastru.

De mai multe ori fusese tentat să-l urmărească, din pură curiozitate sau din instinct, dar se abținuse de fiecare dată: la urma urmelor, fiecare făcea ce voia și pe lume sunt o mulțime de ciudați...

Într-o seară, ieșind din tură, vru să facă un ocol cu mașina de serviciu ca să-l vadă mai bine. Era tot acolo, la locul său obișnuit, așezat pe un bolovan și privind marea. Dar, de îndată ce auzi zgomotul motorului și văzu de la depărtare mașina de patrulare cu însemnele poliției, se ridică și o rupse la fugă în direcție opusă, dispărând după o cotitură a drumului. Karagheorghis acceleră ca să-l ajungă din urmă, dar după ce trecu de curba respectivă îl văzu urcându-se într-o mașină parcată pe marginea străzii și pornind în mare viteză către sud. Mări și el viteza ca să nu-l scape din vedere, dar fără să riște: șoseaua era strâmtă, cu multe curbe și exista pericolul de a cădea în mare. În orice caz, omul acela nu putea ajunge departe pentru că șoseaua se termina la capătul peninsulei. Deschise radioul și-l chemă pe colegul de la secția de poliție din sat.

— Andrea? Sunt eu, Yorgo; urmăresc un tip suspect care în clipa asta gonește ca un nebun către Dirou: de îndată ce a văzut mașina mea a fugit în mare viteză. Încearcă să vii spre mine cu cealaltă mașină, n-aș vrea să fie vreun dezechilibrat mintal care, pe deasupra, ar putea fi și înarmat.

Agentul ieși imediat din clădirea secției, pornind și el în grabă în direcție care-i fusese indicată Yorgo Karagheorghis scoase în acest timp pistolul din teacă, punându-l pe scaunul din dreapta ca să nu fie luat prin surprindere. Mai avea de-acum doar un kilometru până la promontoriu și soarele la asfințit scălda într-o lumină roșie golful Messeniei aflat în dreapta sa. În câteva minute ajunse pe platforma din fața grotelor și văzu mașina pe care o urmărise până atunci, oprită și cu portiera din stânga deschisă. Coborî cu pistolul în mână și se apropie: mașina era goală și avea radioul deschis. În jur erau numai stânci abrupte, inaccesibile: cu siguranță, omul acela trecuse de gardul metalic și probabil că intrase în grote.

Încălecă și el obstacolul și intră, oprindu-se după câțiva pași.

- Ieși afară! strigă și vocea i se răsfrânse în labirintul subteran, transformându-se într-un muget ca de animal. Privi în urmă pentru a vedea dacă sosise și colegul său; nu voia să riște intrând de unul singur pe coridoarele acelea întortocheate: dacă individul acela era într-adevăr periculos, putea să-l ciuruiască în orice clipă stând ascuns după una dintre miile de coturi ale galeriilor. Calculă în minte de cât timp ar fi avut nevoie colegul său ca să apară: erau doar câțiva kilometri, fir-ar să fie, zece minute în total de mers pe șosea, de ce naiba întârzia atât de mult?

Dar Andrea nu putea nicidecum să-i vină în ajutor prea repede: întâlnise în drum un camion greu care mergea în sens contrar cu o încărcătură mare de lemn care bloca aproape toată lățimea șoselei.

— Dă-te mai în margine, fir-ar să fie, trebuie să trec!

Camionagiul scoase capul pe fereastră.

— Unde vreți să mă duc, doar nu vreți să zbor! N-avem loc amândoi.

— Atunci dă-te înapoi până găsești un loc mai larg.

— Nici vorbă. Dumneavoastră să vă dați înapoi, nu este nici un loc mai larg în spate pe o distanță de doi kilometri, iar eu nu pot să merg în marșarier doi kilometri cu chestia asta; risc să cad de pe șosea.

Polițistul fu nevoit să se dea înapoi și începu să se retragă pe șoseaua care avea curbă după curbă, cu capul scos în afară ca să vadă dacă nu venea cineva din urmă.

Yorgo Karagheorghis își dădu seama că probabil se întâmplase ceva și se hotărî să intre singur: nu-l putea lăsa pe individul acela în grote; a doua zi urmau să vină o sumedenie de turiști și se putea întâmpla ceva neplăcut, iar el ar fi fost considerat răspunzător. La naiba. Se întoarse la mașină și-l chemă prin radio pe colegul său.

— Ce-ți miști așa greu fundul? Nebunul ăla a intrat în grota Katafigi: trebuie să-l scoatem neapărat de acolo.

— Ascultă, este aici un camion care urcă panta și nu pot trece de el: trebuie să merg cu spatele până dau de un loc mai larg.

— Un camion? Și cine este șoferul?

— Nu știu, dar mi s-a părut că este unul din Gerolimenas.

— Dă-i măcar o amendă: nu poate circula cu o asemenea încărcătură pe șoseaua asta așa de strâmtă; îndată ce scapi de el vino încoace. Între timp, eu intru.

— Bine. Vin și eu cât pot de repede.

Yorgo Karagheorghis intră în grotă și-și dădu seama că instalația de iluminat era în funcțiune. Prin urmare, omul acela avea cheile sau știa unde să le găsească. Scoase din nou pistolul din teacă, vârî glonț pe țeavă și străbătu cu pași largi prima porțiune în linie dreaptă. Destul de curând, galeria se lărgi mult, transformându-se într-o adevărată sală de pe pardoseala căreia răsărea o pădure de stalagmite de un alb imaculat. Trase cu urechea, dar nu reușea să perceapă decât concertul delicat al picăturilor care cădeau de pe stalactitele din tavan. La un moment dat se auzi un clipocit slab: lacul! Individul intrase în lacul subteran și probabil că luase una dintre bărcile cu care erau plimbați turiștii.

Începu să alerge din ce în ce mai repede, ajungând în doar câteva secunde pe malul celui dintâi dintre lacurile care se întindeau în măruntaiele uriașei peșteri. Nu-și amintea să mai fi văzut vreodată acel loc într-un asemenea mod și cu astfel de ochi: absența oricărei ființe vii, tăcerea, deschiderea largă a grotei, jocul schimbător al luminilor pe suprafața întunecată a apei, culorile stupefiante ale rocilor îi dădură dintr-o dată sentimentul unei uimiri religioase. De ce oare omul acela voise să pătrundă într-un asemenea loc, la ora aceea și ce căuta acolo? Înaintă cam o sută de metri pe cărarea bătătorită de pe malul lacului: pe suprafața apei, lucioasă și neagră ca o placă de oțel brunat, nu se vedea nici cea mai mică mișcătură și totuși, în clipele acelea părea să ascundă orice amenințare posibilă, orice gând negru părea că poate prinde formă și forță sub lucirea aceea de-a dreptul stranie. Luă de pe jos o piatră și o aruncă în apă ca pentru a rupe o vrajă și a alunga un posibil coșmar: piatra

fu înghițită aproape fără niciun zgomot. Yorgo Karagheorghis nu reușea să audă altceva decât propria sa respirație, nu percepea decât bătăile inimii sale care, dintr-o dată, părea să fi obosit.

Îi trecu prin minte că ar fi fost mai bine să se întoarcă și să vadă dacă apăruse colegul său. L-ar fi așteptat în orice caz la intrare: omul acela trebuia să iasă într-un târziu. Dădu să pornească înapoi, dar o voce răsună pe deasupra lacului, se amplifică între pereții peșterii, se lovi de pădurea stalagmitelor care ieșeau din pământ și din apă:

— Yorgo Karagheorghis!

Sângele parcă îi îngheță în vine, inima începu să-i bată nebunește; strânsă în mână arma care devenise alunecoasă din cauza sudorii, dar în fața sa nu avea decât pădurea de stalagmite albe, pătate cu picături verzi, fără suflet și fără viață.

— De unde-mi știi numele? strigă. Și vocea necunoscutului ajunse la tavanul plin și el de stalactite de unde se întoarse către capul său, tremurătoare și parcă formată din mii de bucățele.

— Tu ai aruncat-o pe fată în lac, Yorgo Karagheorghis! Nu ai aruncat-o tu, fără nimic pe ea, în lac?

Glasul părea să vină acum de undeva din spatele său... dar cum era posibil așa ceva...

— Vin acum să pun mâna pe tine... Nu știi că asta este gura infernului?

Karagheorghis se lipi cu spatele de perete, rămânând nemișcat și neîndrăznind să facă nici cel mai mic zgomot. Respiră adânc. „Ori eu, ori tu, deci", se gândi el și începu să se strecoare către un ungher mai întunecos și mai îndepărtat. Își înălță capul către tavanul peșterii și

i se păru că vede fălcile căscate ale unui câine monstruos și două stalactite pătate cu roșu păreau colții însângerați ai fiarei. Era o prevestire urâtă.

Dintr-o dată, tăcerea fu întreruptă de un clipocit ușor și el își îndreptă, uluit, privirile către suprafața lacului: dinspre malul opus, cufundat complet în întuneric, apăruse o barcă, având la pupa un personaj înfășurat într-o mantie și cu o glugă trasă pe față care mânuia o vâslă.

Karagheorghis, rânji: „N-o să mă pui tu jos, amice, cu o mascaradă ca asta", își spuse și calculă cu grijă distanța dintre el și țintă. Când consideră că era cea potrivită, ieși din ascunzătoare și îndreptă pistolul în față, ținându-l cu amândouă mâinile

— De ce ai făcut asta? se auzi iarăși în clipa aceea vocea necunoscutului. Și părea să fie o voce omenească, plină de durere.

— Nu ai scăpare, strigă Karagheorghis. Nu poți scăpa, fire-ai tu să fii! Dar, când era gata să apese pe trăgaci, luminile se stinseră pe neașteptate. Împușcătura șfâșie atmosfera încremenită a peșterii, bubuitura pătrunse până în cele mai îndepărtate colțișoare și se întoarse multiplicată de mii de ori, întreruptă și transformată, parcă, într-un cor de urlete, un lătrat repetat de nenumărate ori.

Când vacarmul acela se stinse, Karagheorghis, înconjurat de un întuneric total, nu mai putea avea vreo senzație de dimensiune și de spațiu. Își asculta doar bătăile palpitante ale inimii.

Auzi din nou clipocitul acela ușor: barca înainta în continuare spre el. Își pierdu orice control și începu să tragă fără noimă în fața lui, dar, îndată după ce trase primul foc, un fulger spintecă bezna din stânga sa.

Nu putu înțelege și nici gândi: explozia, urmată de un șuierat ascuțit și de două, trei împunsături nemiloase îi sfârtecară trupul și mintea.

Un fascicul slab de lumină se zări și în apropierea lui se auzi scrâșnetul unor pași pe prundișul de pe cărare. Mâinile reci ale acelei fantome atingeau corpul mutilat, lăsându-l gol, pradă fiorilor morții. Apoi, raza firavă de lumină se îndepărtă, dispărând în beznă, lăsându-l pe polițistul muribund singur, în căldura umedă a sângelui său care se scurgea pe pământ.

Agentul Andreas Pendeleni ajunse la intrarea grotei Katafigi și văzu mașina de serviciu a lui Karagheorghis, cu motorul oprit și radioul încă deschis. Trecu de gardul de protecție și intră. Luminile erau aprinse și parcursul stabilit pentru vizitele turistice era iluminat normal. Polițistul înaintă prevăzător, ținând strâns în mână pistolul Beretta calibru 9, cu glonț pe țeavă. Își strigă colegul.

— Yorgo! Yorgo, ești acolo? Dacă ești acolo, răspunde-mi!

Avu impresia că aude un horcăit și porni cu pași mari în direcția din care părea să vină zgomotul. Ajunse pe malul lacului și văzu pe jumătate scufundat în apă trupul gol și însângerat al sergentului Karagheorghis.

Era străpuns între gât și claviculă, în stomac și în zona inghinală de trei stalactite, ascuțite ca niște vârfuri de lance. Încă mai respira. Îi strecură o mână pe sub ceafă ca să-i ridice capul.

— Ce s-a întâmplat, Yorgo, ce-ai pățit?

Karagheorghis își ridică privirile către tavanul grotei și Andreas văzu locul din care se desprinseseră stalactitele ucigașe. Nu putea fi vorba despre un fenomen natural.

— Cine a fost? întrebă Andreas. Ai văzut cine a fost?

Karagheorghis deschise gura, încercând să scoată un sunet și colegul său își apropie urechea de buzele lui, sperând să audă cuvântul care îl putea indica pe asasin, dar nu mai auzi decât ultima suflare și simți că trupul se lasă moale, fără viață. Andreas îi închise ochii, apoi își scoase jacheta și-l acoperi cum putu mai bine. În timp ce se întorcea către ieșire, privirea îi căzu pe un perete de stâncă de pe marginea potecii: cineva scrisese cu sângele colegului său o inscripție:

Sunt goală, mi-e frig.

Grăbi pasul și ajunse la mașina sa de serviciu. Deschise radioul și chemă centrala din Kalamàta.

— Aici este agentul Pendeleni. S-a întâmplat o nenorocire. Nu, o crimă. Sergentul Karagheorghis a fost asasinat în grotele de la Dirou. Trimiteți echipa de investigații și anunțați-l pe judecător. Vă aștept aici.

Soarele dispăruse acum în spatele liniei orizontului și doar reflexe palide aurii mai luminau în depărtare norii cenușii de la Gerolimenas.

X

Areopolis, Pelopones, 22 august, orele 19

Comisarul de la districtul de poliție din Kalamàta ordonă imediat să se instaleze posturi de control pe toate șoselele din peninsulă: asasinul se afla pe cuprinsul promontoriului și ajunsese acolo cu un automobil: dacă ar fi încercat să se întoarcă pe continent, ar fi căzut în plasa poliției. Fu pusă în stare de alarmă și garda de coastă ca să oprească orice ambarcațiune suspectă care ar fi încercat să iasă în larg din Gerolimenas sau de la Capul Tenaro. Un elicopter se ridică în zbor pentru a controla de la înălțime toate ieșirile din grote.

Fu anunțată și centrala operativă de la Atena care puse imediat întâmplarea în relație cu celălalt asasinat recent al agentului pensionar Petros Russos, la Parthenion, în Arcadia: mesajul lăsat de asasin era același, la fel de absurd și aparent lipsit de noimă. Cei de la Atena spuseră că vor trimite pe cineva ca să colaboreze cu comisarul de la Kalamàta. Între timp, forțele locale trebuiau să nu lase să scape criminalul care-l ucisese pe Karagheorghis: cu siguranță, era aceeași persoană care-l omorâse pe

Roussos, aceeași minte întortocheată, aceeași fantezie plină de cruzime.

Agentul Pendeleni, cel care-și găsise colegul pe moarte în grota de la Katafigi, luă parte activă la cercetări, împreună cu colegii veniți ca să-i dea o mână de ajutor: controlară toate grotele, cerând ajutorul ghizilor de prin partea locului și chemară chiar și speologi de la universitatea din Patras care făceau în mod obișnuit cercetări în zonă, dar nu se putu găsi nicio urmă. Toată noaptea, agenții controlară și ei în schimburi de câteva ore fiecare colțișor și fiecare galerie. Scufundătorii cercetară și ei apele lacurilor subterane, dar tot fără vreun rezultat.

Chiar în seara aceea, agentul Pendeleni se întâlnise într-o tavernă din Gerolimenas cu șoferul de camion care îi blocase drumul pe când alerga în ajutorul lui Karaphorghis. Omul era absolut în afara oricărei bănuieli și locuia în sat de peste treizeci de ani; ceea ce era suspectă era comanda pe care o primise: în micul port al satului trebuia să primească lemnul după ce acesta fusese descărcat de pe o barcă mare, și i se comandase să-l ducă în portul de la Gythio unde muncitorii îl descărcaseră într-o barcă foarte asemănătoare cu prima, dacă nu era chiar aceeași.

Și lucrul acesta nu ți s-a părut ciudat? întrebă agentul Pendeleni.

Oh, ba da, sigur că mi s-a părut ciudat.

Și nu ți-a trecut prin minte să-i întrebi pe cei din barcă de ce se jucau astfel?

Mi au plătit anticipat: de ce m-aș fi amestecat în treburi care nu mă privesc? Mi se cere să preiau o marfă dintr-un loc și s-o duc într-altul: mie-mi e indiferent dacă primesc bani pentru asta.

— Și cine te-a angajat pentru acest transport? Ți-l mai amintești?

Camionagiul dădu din cap aprobator.

— Mi-l amintesc foarte bine: o fată ca a omului ăluia nu poate fi uitată.

— Este cineva de prin partea locului?

— Nu. Nu l-am mai văzut pe aici, dar cunoaște bine toate locurile.

— Ce vrei să spui?

— Ieri dimineață sufla vântul Meltemi când el a sosit cu barca aceea și pot să-ți spun că făcea manevrele necesare ca și cum ar fi cunoscut apele acestea din totdeauna, era ceva care le lăsa paf!

— Și ai putea să mi-l descrii?

— Un tip de statură mijlocie, bine legat, cam de cincizeci de ani, cu ochi albaștri... un albastru deschis, ca apa de pe lângă stânci și o față ca de piatră... un marinar, fără îndoială, și încă unul al naibii de bun.

— Se afla si la bordul bărcii în care trebuia reîncărcat lemnul la Githio?

— Nu. Ba chiar, pe barcă părea să nu fie nimeni. Eu am descărcat pe cheu și am luat semnătura de primire de la șeful hamalilor. Nici nu știu dacă au luat lemnul acela.

Galeria, strâmtă ca un mat și totalmente întunecată începea în sfârșit să se lărgească și o lumină slabă, abia perceptibilă, se zărea pe tavanul tunelului.

— Încă un efort, doar câțiva metri și pe urmă ne putem odihni. Hai, curaj, mai înaintează puțin, gata...

Galeria se lărgi și mai mult, bolta de deasupra deveni imensă, curbându-se peste o suprafață imensă de apă. O lumină foarte slabă, dar persistentă, în

comparație cu bezna totală care o precedase, lăsa să se vadă forma peșterii.

— Domnule comandant, de unde vine lumina asta?

— Este o fosforescență naturală a rocilor care în locul acesta au o radioactivitate destul de ridicată: de aceea te-am pus să porți mantia aceea de plastic și ai face bine să-și tragi pe cap și gluga. Va trebui să rămânem aici câteva ore și n-are rost să riscăm inutil.

— Nu reușesc să înțeleg. Cum de ați știut de existența acestui pasaj pe sub apă și de unde știați că tunelul ăsta groaznic va ajunge în peștera asta ca o catedrală...

– Și încă nu s-a terminat, fiule, ceva mai încolo marea care închide capătul acestei grote va scădea suficient de mult pentru a lăsa să pătrundă razele lunii și vei putea vedea și alte minuni...

- N-ați răspuns la întrebarea mea... Nu răspundeți aproape niciodată la întrebările mele.

Greșești. Am răspuns la toate întrebările tale, la cele adevărate...Voiai dreptate și eu am pregătit ziua judecății pentru cei care au distrus viața ta și a lui Heleni... Mai are vreo importanță restul?

In clipa aceea, capătul din depărtare al grotei începu a lumina ușor și pe boltă apăru o lumină, parcă lichidă și vibrantă, însuflețită de valurile care nu făceau niciun zgomot. Era lumina lunii reflectată de suprafața vălurită a mării. Culorile rocilor prindeau viață prin tonalități mereu schimbătoare și începea să se distingă respirația mării, o răsuflare lungă și plină de forță, ca a unui uriaș adormit și în clipele următoare un miros sărat se răspândi în aerul care vibra continuu prin nenumărate reflexe.

Hai, să pornim spuse amiralul Bògdanos, mai avem nevoie de o oră de mers ca să ajungem la ieșirea

din grotă și la malul mării. Trebuie să plecăm de aici înainte ca nivelul apei să crească prea mult. Porni pe pietrișul fin și zgomotul pașilor săi se uni cu cel al valurilor Mării Egee și cu freamătul vântului. Claudio îl urmă, dar destul de curând se opri, încremenit de uimire: lumina ajunsese acum la picioarele lor și scotea la iveală cel mai mic detaliu.

Pe suprafața aceea imensă și netedă de pământ se vedeau nenumărate tumule, mii, zeci de mii de morminte, multe marcate printr-o lespede de calcar, de selenit sau de cuarț; din loc în loc, câte o armă, roasă de mediul sărat și acum greu de recunoscut, era lăsat pe jos sau înfiptă în sol. În câteva locuri șuvoaiele de apă săpaseră mormintele, scoțând la iveală fragmente de trupuri, iar încrustațiile de carbonat de siliciu îmbrăcaseră trupuri, arme, platoșe, dând naștere unor compoziții spectrale.

— Ce este aici? Domnule comandant, ce este locul acesta, necropola aceasta fără margini... Este de necrezut... un asemenea loc... nu poate exista.

Bògdanos continua să meargă și nu se întoarse către el.

— Acesta este Hadesul. Lăcașul morților. Legenda spune că grotele de la Dirou erau intrarea în Avern. Uite, aici este Avernul.

— Vă bateți joc de mine?

— Miturile nu sunt altceva decât adevăruri deformate de trecerea timpului, la fel ca obiectele cufundate în adâncurile apelor. Peștera aceasta a fost folosită ca necropolă timp de trei mii de ani. Aici își dorm somnul de veci minii, miticii pelasgi stăpâni ai mării, aheii cu frumoase armuri, distrugători ai Troiei. Aici ascultă cu cântecul mării în fiecare noapte și așteaptă ca razele lui Hecato, luna, să le mângâie oasemintele goale. Au fost

cândva tineri seceraţi înainte de vreme de Hera, fete neprihănite, mame smulse de lângă fiii lor, bărbaţi în puterea vârstei, băieţandri cărora abia le mijiseră tuleiele. Au cutreierat mările pe corăbii sprintene şi pământul pe cai focoşi, în care de luptă bogat împodobite şi cu roţi nemiloase... Dorm pe patul acesta de nisip curat, printre stărâmături de piatră, sub bolta aceasta solemnă, în aerul acesta necontaminat de nimic. Odihna lor este aici sacră şi inaccesibilă oamenilor...

Întoarse încet capul spre el: pupilele îi erau fixe şi dilatate, ca şi cum s-ar fi cufundat în cele mai adânci tenebre. Claudio îl privi plin de uimire.

— Vorbiţi ca şi cum aţi fi obosit să trăiţi, domnule comandant... de ce? De ce?

Bògdanos îţi plecă fruntea şi-şi ascunse ochii în umbra glugii.

— Să ne continuăm drumul, spuse.

Agentul Andreas Pendeleni îşi descheie centura cu tocul reglementar de pistol şi o atârnă în cuier; comisarul de poliţie sosit de la Kalamàta îl privi în faţă cu o expresie întrebătoare.

Nimic?

Pendeleni clătină din cap.

Absolut nimic. Grotele au fost scotocite centimetru cu centimetru, lacurile cercetate de scufundători: nicio urmă, nicio amprentă.

Comisarul avusese şi el o noapte albă lângă staţia de radio: avea ochii umflaţi de nesomn şi vocea răguşită din cauza ţigărilor pe care le fumase. Scrumiera de pe birou era plină cu mucuri, iar aerul din cameră era plin de fum albăstrui. Agentul Pendeleni deschise fereastra.

— Vă deranjează dacă aerisesc puțin?

— Vă rog... Probabil că sunteți și dumneavoastră mort de oboseală... poate că vreți să vă culcați puțin. S-a făcut dimineață, fir-ar să fie.

— Și degeaba.

— Nici măcar un indiciu, un suspect?

— După părerea mea, totul a fost pregătit cu mare grijă: când sărmanul Karagheorghis m-a chemat prin stație ca să-l ajut, eu m-am grăbit cât am putut, dar m-a oprit un camion cu cherestea care bloca tot drumul: am pierdut aproape o jumătate de oră... timpul suficient pentru asasin ca să-l masacreze pe nefericitul acela... Sărmanul de el, mai avea doar câteva luni până la pensie.

— Așa este. a murit ca soldații aceia care cad în ultima zi de război. De ce nu l-ați arestat pe șoferul camionului?

— N-avea niciun rost. Este complet nevinovat. El executa o comandă foarte bine pregătită. Încărcătura a fost trimisă la puțin timp după ce Karagheorghis intrase în grota de la Katafigi...

— Prin urmare, asasinul avea un complice. S-ar putea ca asta să fie o urmă...

— Am cercetat, dar nimeni nu-l cunoaște pe omul descris de camionagiu. Și chiar dacă am reușit să-l găsim, ar fi foarte greu să scoatem ceva de la el, admițând că ar fi complicele: nu există nicio lege care să interzică transportarea unei cantități de lemn dintr-un loc în altul..

scoase o foaie de hârtie din buzunarul interior al hainei și o puse pe masă. În orice caz, aici este descrisă înfățișarea omului care a dat comanda pentru transportarea lemnului de la Gerolimenas la Githio. Se ridică și se duse să închidă fereastra. Dar punctele de control? Elicopterul, garda de coastă?

Comisarul clătină din cap.

— Nimic. Este ca și cum s-ar fi evaporat... N-avem altceva decât inscripția aceea tâmpită care n-are niciun înțeles... „Sunt goală. Mi-e frig". Pare bătaie de joc... și cadavrul dezbrăcat de haine... Probabil că este vreun maniac nenorocit.

În clipa aceea, în birou intră un chelner de la barul de peste stradă cu o tavă.

— Poate că vă este foame. Am comandat cafea și câteva sandviciuri. Mâncați ceva. Agentul luă o ceașcă de cafea fierbinte. Dacă nu vreți să plecați imediat, peste câteva minute trebuie să sosească un coleg de la Atena: se pare că este un polițist de elită din centrală... unul dintre aceia care rezolvă chiar și cele mai încâlcite cazuri.

Pendeleni își luă centura din cuier.

— Nu, mulțumesc. Salutați-l din partea mea. Eu sunt sleit de puteri și mă duc să mă culc. Dacă aveți nevoie de mine, știți unde mă găsiți.

Ieși tocmai în clipa în care o mașină se oprea la ușa principală a secției de poliție. Din ea coborî un ofițer care intră apoi în birou cu pași iuți și fără să bată la ușă. Comisarul îi ieși în întâmpinare cu mâna întinsă. Ofițerul duse mai întâi degetele la cozorocul caschetei și după aceea strânse cu putere mâna funcționarului.

— Căpitanul Karamanlis de la poliția din Atena, mă bucur să vă cunosc, domnule comisar. Aruncă o privire spre tăvii abia aduse. Dar văd că tocmai luați micul dejun. V-am deranjat.

— Oh, nu, deloc. Luam ceva în gură... știți, am făcut o noapte albă... dar vă rog, poate îmi țineți companie.

Karamanlis se așeză.

— Nu refuz, domnule comisar. Și eu am făcut o noapte albă ca să ajung aici cât mai repede posibil. Dar, în acest timp, aș vrea să vă rog să-mi prezentați în amănunțime tot ce s-a întâmplat. Vă dați seama că avem de-a face aproape sigur cu un maniac: acum mai bine de o lună, la Parthenion, în Arcadia, a fost găsit ucis, masacrat este cuvântul exact, un alt coleg, agentul pensionar Petros Roussos.

— Îl cunoșteați?

— Da, personal. Lucrase pentru mine timp de cincisprezece ani. Un element foarte bun... capabil, curajos, credincios.

— Dar pe Karagheorghis, îl cunoșteați?

Karamanlis dădu din cap aprobator.

— Și el a fost mulți ani un colaborator direct de-al meu și, în plus, a luptat alături de mine luni întregi în timpul războiului civil, împotriva comuniștilor din munți, un om dintr-o bucată, nu se temea nici de diavol.

Comisarul îl privi cu o expresie de teamă amestecată cu uimire.

— Karamanlis. Dar atunci dumneavoastră sunteți Pavlos Karamanlis, cunoscut în timpul războiului civil mai mult sub numele de luptător *ò Tàvros*. Dumnezeule, domnule căpitan, eu mă trag de prin Kastritza... Acolo se mai vorbește încă despre dumneavoastră... practic, sunteți un personaj de poveste...

Karamanlis zâmbi cu un aer obosit.

— Ei, alte vremuri. Dar îmi face plăcere să aud că oamenii își mai aduc aminte de „Taurul".

Comisarul nu îndrăzni să adauge ce motive aveau oamenii din Kastritza să-și mai amintească de *ò Tàvros*.

dar lăsă să se înțeleagă că aceste motive erau cele pe care și le imagina Karamanlis.

— Dar, domnule căpitan, mai spuse el, dacă Roussos și Karagheorghis v-au fost colaboratori direcți atâta vreme și în asemenea situații, înseamnă că mai degrabă dumneavoastră sunteți acela care ne-ați putea da informații, decât noi dumneavoastră. I-am telefonat aseară judecătorului care conduce ancheta asupra morții lui Roussos la Parthenion. Și el crede că motivul acestei crime ar trebui căutat în anii în care cele două victime s-au aflat în serviciu la poliția politică, la Atena... prin urmare, împreună cu dumneavoastră.

Există, cu siguranță, ceva care leagă aceste crime una de alta și există chiar și un suspect care începe să-și facă loc în mintea mea, dar este ceva aproape imposibil... la limita absurdului... trebuie să mai găsesc și alte elemente...

Și inscripția aceea? Mi s-a spus că a apărut și la Parthenion, lângă cadavrul mutilat al lui Roussos.

Sigur că da: acesta este elementul comun al celor două crime. Într-un anumit sens, este semnătura asasinului și, totodată, provocarea pe care ne-o adresează.

Sau un semnal?

Da, desigur, un semnal... sau o cursă... trebuie descoperit despre ce este vorba. Acum, spuneți-mi tot ceea ce s-a întâmplat.

Comisarul își goli cu o ultimă înghițitură ceașca de cafea, își șterse buzele cu un șervețel și-și aprinse o țigară Papastratos.

Fumați? spuse el, întinzând pachetul spre Karamanlis.

M-am lăsat de un an.

— Ferice de dumneavoastră. Ei bine, nu sunt prea multe de spus. Cercetările noastre au dat până acum rezultate destul de subțiri. Cred că ne aflăm în fața unui delincvent de o șiretenie excepțională și de o cruzime fără margini. Singura pistă pe care am putea merge este, în opinia mea, cea a unui necunoscut care a comandat acum două zile un transport de lemn de la portul Gerolimenas la cel din Githio, fără un motiv prea clar.

Karamanlis devenea din ce în ce mai atent în timp ce comisarul îi povestea amănuntele cazului și, când colegul său termină, citi de mai multe ori foaia de hârtie lăsată de agentul Pendeleni, conținând descrierea omului care comandase transportul de lemn.

— Vă amintește în vreun fel de cineva? întreba comisarul.

— Într-un anumit sens... da... În orice caz, vreau să merg până la capăt cu povestea asta. Găsiți-mi-l pe șoferul acela: voi încerca să reconstitui un portret robot și, între timp, nu neglijați presa: nenorocitul acela nu se putea pierde așa, fără urmă.

— De acord, domnule căpitan. Adjunctul meu mă va schimba și va continua să coordoneze cercetările și strângerea de informații. În seara aceasta vom primi și raportul medicului legist: vă va parveni fără întârziere.

— Vă mulțumesc, domnule comisar. Dacă aveți nevoie de mine puneți pe cineva să mă caute la hotelul „Xenia".

Puse hârtia în buzunar și se duse la mașina sa. Soarele se ridicase de-acum către înaltul cerului și se anunța o zi frumoasă. Karamanlis se duse la hotel și urcă în camera ca să facă un duș și să se întindă pe pat câteva ore, înainte de a porni propriu-zis la vânătoare.

În timp ce apa îi șiroia pe trup, destinzându-i membrele contractate de oboseală și de lungile ore de condus pe șoselele Peloponesului, gândul îi zbura cu insistență la un telefon pe care-l primise cu trei zile înainte la Atena. Se întorsese acasă noaptea târziu după o zi obositoare și se dusese în birou ca să se relaxeze câteva minute și să arunce o privire pe ziare. Telefonul începuse să sune. Parcă auzea și acum timbrul acelei voci și cuvintele acelea, rare și rostite apăsat.

– Domnul căpitan Karamanlis?

– Cine este la telefon?

– Vă aduceți aminte de vasul acela de aur care a dispărut acum zece ani din depozitul subteran al Muzeului Național?

Cine este la telefon?

Cineva care știe unde se află vasul.

N-aveți decât să-l luați dumneavoastră: păstrați-l și nu mă mai bateți la cap cu așa ceva.

Nu spuneți asta, mai bine ascultați-mă o clipă. Mai sunt și alții care știu de așa ceva și sunt cunoștințe din alte vremuri: domnul Charrier și domnul Shields. Au debarcat la Patras în dimineața aceasta și au pornit imediat spre sud... vor să pună mâna pe vas...

N-au decât să-l ia.

Dar ar putea să scoată la iveală o chestiune mai veche, cred... moartea a doi dintre prietenii lor în împrejurări misterioase din noaptea măcelului de la Politehnica... Claudio Setti și Heleni Kaloudis... dumneavoastră vă spun ceva numele acestea, domnule căpitan?

Karamanlis închisese telefonul, dar gândul acela nu l-a părăsise după aceea: Shields și Charrier, ce dracu' mai voiau să facă după atâta timp... și, mai mult,

împreună. Zgomotul apei care curgea îi calma nervii; se ghemuise pe pardoseală și-și rezemase fruntea de perete: doamne... ar fi vrut să se dizolve în apă și, în loc de aceasta, peste puțin timp avea să sară în picioare și să înfrunte cea mai neplăcută încurcătură din viața sa. Toate fantomele din noaptea aceea îndepărtată păreau să-și fi dat întâlnire pe fâșia aceea prăpădită de pământ a Peloponesului, dar una dintre ele lovea cu o determinare nemiloasă. Cui îi va veni rândul data viitoare? Lui, oare? Și care era mobilul acelor crime și semnificația frazei acele absurde și misterioase? Simțea că dâra aceea de sânge care forma literele era destinată să aducă la îndeplinire un plan.... Așa era: un alt mort poate ar fi fost suficient pentru a putea înțelege... sau pentru a se afunda veșnic în neant.

Apa devenise călduță și mai apoi rece și căpitanul sări în picioare ca lovit de o cravașă. Se șterse de apă și se întinse pe pat. Era obișnuit să doarmă chiar și în condiții mai grele, dar se simțea amenințat din mai multe părți fără a ști din ce direcție aveau să vină primele lovituri.

Pe la asfințit, Michel Charrier intră încet în mica așezare Skardamoula și parcă mașina în piațeta strâmtă din centru. Îl lăsase pe Norman la Kalamàta chiar în dimineața aceea pentru că prietenul său avea o întâlnire cu un vechi funcționar de la Consulat care părea să știe câte ceva despre moartea tatălui său.

Era zi de hram și o procesiune înainta încet pe străzile din centru îndreptându-se către biserica împodobită sărbătorește cu nenumărate beculețe colorate. La tot pasul se vedeau tarabele negustorilor ambulanți și chioșcurile în care se prăjea pește și se rumeneau pe grătar *souvlakia*

astfel încât aerul era plin de mirosuri îmbietoare. Făcu câțiva pași încolo și încoace uitându-se mereu la ceas. La un moment dat, simți că o mână îl bate pe umăr.

— Ce zici, Michel, ne oprim să mâncăm aici? spuse Norman arătând către unul dintre chioșcuri.

— Ah, ai și sosit, răspunse Michel întorcându-se către prietenul său. Spune-mi, ai descoperit ceva.

Norman clătină dezamăgit din cap.

— Practic, nimic: poliția iugoslavă bâjbâie prin întuneric. Tata a fost ucis într-o pădure de pe valea râului Strimon, în Macedonia, la câțiva kilometri de granița cu Grecia. Cineva i-a întins o cursă și i-a luat viața: o singură lovitură, drept în inimă, cu un arc de vânătoare foarte puternic, poate un Pearson, ori un Kastert... În rest, pare sigur că gura și ochii i-au fost închiși când era deja mort.

Dar ce căuta prin locuri atât de neumblate?

- Plecase la vânătoare: o pasiune veche de-a lui. Îi plăcea să meargă de unul singur la vânătoare, uneori timp de zile întregi, dormind pe unde apuca.

Prin urmare, era înarmat.

Sigur că da. Dar asta nu i-a servit la nimic: nu s-a tras niciun cartuș cu arma lui. Dar hai să ne așezăm pe undeva ca să stăm de vorbă pe îndelete. Îți convine locul acesta? Miroase destul de bine.

Da, sigur, e foarte bine aici, răspunse Michel. Se așezară la o măsuță și comandară pește fript, pâine, vin și salată grecească tradițională cu brânză feta. Negustorul întinse pe masă două pagini de ziar în loc de față de masă, aduse farfurii, tacâmuri, chifle și o cană cu retsina, iar după câteva minute veni cu doi barbuni mari, prăjiți în ulei, și cu castronul de salată. Norman turnă pentru amândoi și bău pe nerăsuflate un pahar: părea dornic

să-i împărtășească prietenului său gândul apăsător care-l chinuia.

— Așa se bea retsina, se dă pe gât dintr-o dată, altfel nu se poate... doamne, gusturile astea, sunetele din jur... parcă n-am plecat niciodată de aici... bea și tu să vezi că am dreptate.

Michel bău cu înghițituri mari, închizând ochii de plăcere ca și cum ar fi fost vorba despre un adevărat elixir.

— Ai dreptate, Norman, ai dreptate, este ca și cum am fi din nou tinerii de altădată.

— Îți amintești cum ne-am cunoscut noi la Parga, când ne-ai luat în rabla aia de Citroën 2CV?

— Sigur că da. Am mers la hanul acela, la Tassos, dacă nu mă-nșel, și eu m-am îmbătat pentru prima oară în viață.

— Cu retsina.

— Da, cu retsina. Și am jurat că n-am să mai pun niciodată pe limbă așa ceva.

— Toți spun așa.

— Ehei, da.

Norman ridică paharul umplut din nou.

— Pentru zilele acelea, prietene.

— Pentru zilele acelea, spuse Michel ridicând și el paharul. Bău, apoi lăsă capul în jos fără să mai spună nimic și Norman tăcu o vreme și el.

— Îl iubeai pe tatăl tău? întrebă la un moment dat Michel.

— N-am fost niciodată prea apropiați. După ce m-am întors în Anglia, ne-am mai văzut din când în când la câte un Crăciun... dar asta nu înseamnă că...

— Sigur, nu înseamnă nimic.

— Singurul moment în care mi s-a părut că am putea deveni cu adevărat prieteni, a fost atunci, la Atena, când s-a oferit să mă ajute să-i salvez pe Claudio și pe Heleni. Michel își aținti privirile în farfurie. Te-au cuprins iar gândurile acelea rele? Doamne, am venit la o partidă de vânătoare nu ca să plângem pentru trecut, suntem pe urmele unui vânat important, ai înțeles, Michel? Și bea, te rog frumos, încă un pahar. Îi turnă din nou retsina.

Michel ridică fruntea: în privirea sa se putea citi mirarea și deznădejdea. Arătă cu degetul spre masă.

- Eu îl cunosc pe tipul ăsta, Norman, îl cunosc pe bună de aici, l-am văzut în noaptea aceea, la Atena, când m au arestat, când i-au arestat și pe Claudio și pe Heleni... Vocea îi tremura și ochii îi sclipeau de o emoție plină de furie.

Michel, Michel, ce tot spui? Nu rezişti la retsina, n au ținut niciodată...

Michel dădu la o parte farfuria, paharul, tacâmurile, împingându-le către Norman, apoi ridică foaia de ziar de pe masă și o întoarse ca s-o vadă și prietenul său.

Uită-te aici! Știi cine este omul ăsta?

Norman privi fotografia unui bărbat culcat la pământ, ochii larg deschiși. Pieptul gol era mânjit cu sânge și se vedea un obiect ascuțit înfipt între gât și claviculă. Titlul reportajului era: „Crimă misterioasă în grotele de la Dion: sergentul Karagheorghis de la secția de poliție din Acropolis ucis de un maniac". Clătină din cap.

Nu l-am văzut niciodată. Ești sigur că-l cunoști?

Cum te văd și cum mă vezi. A mai îmbătrânit, părul este mai rar, iar mustățile îi sunt cărunte, dar îți spun adevărul este. L-am văzut în noaptea aceea. El împreună

cu un coleg m-au dus în celula pentru interogatoriu, după ce m-au torturat după metoda falangei.

— Asta-i ciudat.

— Așteaptă puțin. Lasă-mă să citesc. Michel parcurse rapid cu privirea articolul, cu atenția încordată, apoi lăsă foaia de jurnal să cadă pe masă și mai dădu pe gât un pahar.

— Ei, ia-o încet, nu ții la băut.

Michel se aplecă în față, apucă amândouă mâinile prietenului său și-și apropie fruntea de fruntea lui, privindu-l cu ochi ca de lunatic.

— Claudio s-ar putea să trăiască, spuse el dintr-o suflare.

— Eu cred că vinul ți s-a cam urcat la cap.

— Câtuși de puțin. Uită-te aici: acum douăzeci de zile, la Parthenion, în Arcadia, a fost ucis un alt agent de poliție, Petros Roussos, coleg de-al lui Karagheorghis timp de cincisprezece ani în poliția centrală de la Atena, cu alte cuvinte colaboratori ai lui Karamanlis. Si uită-te cine a fost trimis să coordoneze ancheta: Pavlos Karamanlis în persoană. În clipa asta, el se află la Areopolis, la câțiva kilometri de aici. Toți oamenii ăștia au legătura cu cele petrecute la Politehnică.

— Dar ce legătură are Claudio cu toate astea?

De masa lor se apropie o fetiță cu o cutie de bomboane:

— Mister, vrei să cumperi *loukoumia*?

— Nu, draga mea.

— Claudio a murit, Michel. Mi-a spus asta tatăl meu când știrea a apărut în ziare și mi-a mai spus și că povestea cu atentatul era, probabil, o manevră a poliției ca să scape de două cadavre incomode fără să lase urme compromițătoare. Resemnează-te.

Michel nu-și lua privirile de pe jurnal.

— Poate că a fost doar o senzație, poate ceva mai mult, dar cred că lucrurile acestea se vor lămuri foarte curând.

— S-ar putea...

— Și soluția se află în cuvintele acelea pe care le-au găsit scrise alături de cadavrul lui Roussos și de cel al lui Karagheorghis: „Sunt goală, mi-e frig". Este un mesaj, înțelegi? Este fără îndoială un mesaj și dacă reușim să-l descifrăm, putem ajunge la ucigaș și la motivul care-l face să omoare cu atâta cruzime.

Pe neașteptate, Norman se posomorî.

— Un mesaj... exact ca tatăl meu. Dar asta înseamnă că asasinul ar putea fi același... Tu crezi că prietenul nostru Claudio s-a întors ca să-i ucidă pe călăii săi, nu-i așa?

— Și tu crezi că aceasta ar putea fi o reacție a subconștientului meu care nu se resemnează cu vina de a-l fi dat pe mâna lor, nu-i așa? Spune-o, hai, spune-o, nu asta crezi?

— Dar tu nu înțelegi că este absurd? Dacă există o legătură între aceste trei crime, ce amestec are tatăl meu? Tata a încercat să-i salveze: a trimis un om, o mașină... eu eram acolo și-ți pot spune că a încercat să-i salveze. Comerciantul se întoarse către ei și la fel făcură și ceilalți clienți, așezați la mesele vecine. Norman își lăsă privirile în farfurie și începu din nou să mănânce în tăcere, în timp ce Michel își mușca buza de jos, încercând să-și oprimă lacrimile pe care le simțea umplându-i ochii.

— Ești la pământ cu nervii, îi spuse Norman după câteva clipe. Mănâncă, nu sta, barbunul rece nu-i bun.

XI

Skardamoula, 9 august, orele 22,30

Michel bătu la ușa camerei lui Norman.

— Eu cobor și scot mașina din garaj. Te aștept jos.

— Bine, îi răspunse Norman, vin și eu în zece minute.

Michel scoase mașina din garajul hotelului, ieși în stradă și parcă sub un felinar, după care opri motorul. Scoase din servietă extrasul din studiul lui Periklis Harvatis, *Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI* și începu să citească... Ipoteza lui Harvatis.. citise textul de mai multe ori: după părerea autorului, ritualul necromantic descris în capitolul XI al *Odiseii*, plasat la hotarele lumii, pe țărmul Oceanului, nu era altceva decât ritualul de consultare a oracolului morților de la Efira, aflat în Epir exact în dreptul insulelor ioniene ... în dreptul Itacăi. Iar săpăturile demonstraseră că oracolul era frecventat încă din epoca miceniană, adică din vremea eroilor homerici. La Efira se vărsa în mare Aheronul, după ce primise în apele sale afluenții Cocit și Piriflegeton, la Efira se afla mlaștina Stixului, în satele de pe munții din jur morții încă mai erau îngropați după

ce li se punea în gură o monedă de argint de douăzeci de drahme... obolul datorat lui Caron, cel care-i transporta cu barca pe morți, și se mâncau boabe crude de fasole în ziua în care erau comemorați morții ... La Efira, timpul părea să se fi oprit în loc.

Fusese timp de secole un loc vrăjit și înspăimântător: exact în fața Efirei, lângă insula Paxos, comandantul unei nave care se îndrepta către Italia auzise în vremea împăratului Tiberius o voce care striga:

Marele zeu Pan a murit!

Auzise clar aceste cuvinte, repetate de câteva ori și mai auzise și un cor lugubru de vaiete venind dinspre pădurile care acopereau insula. Și vestea se răspândise imediat, impresionându-l chiar și pe împărat. Tiberiu însuși își exprimase dorința de a-l primi pe comandantul corăbici pentru a-i cere mai multe amănunte despre misteriosul eveniment: anunțul că zeii păgâni începeau să dispară și că se năștea o nouă epocă... Era, poate, mult, poate că și luna și ziua morții și înălțării la ceruri a lui Christos... a întoarcerii lui din infern... La Efira se știa deja această și glasul plin de neliniște al unei lumi sortite pieririi strigase între cer și mare:

Marele zeu Pan a murit!

Norman deschise portiera din dreapta și urcă în mașină.

— Tot chestia aia o citești? Cred că ai învățat pe de rost fiecare frază a fiului aceea.

— Da. Și totuși este ceva care continuă să-mi scape. Textul lui Harvatis pare naiv, aproape superficial, și

totuși a dus la cea mai incredibilă descoperire: vasul lui Tiresias, dovada unei a doua *Odisei*. Eu încep să mă gândesc că este vorba despre un studiu incomplet. Cred că lipsește ceva important... chiar fundamental.

— Se poate. Dar nu suntem siguri că partea de încheiere și concluziile studiului său au fost publicate: poate că profesorul Harvatis redactase doar niște notițe pe care n-a avut ocazia sau posibilitatea de a le da la tipărit... Hai, pornește: avem nevoie de cel puțin o oră ca să ajungem la locul în care am stabilit întâlnirea.

Michel răsuci cheia în contact și porni motorul: mașina traversă mica piață aproape goală și porni spre sud, în direcția Capului Tenaro. Cerul era senin și plin de stele, dar fără lună și șoseaua cufundată în beznă era îngustă, strecurându-se printre munți și mare.

— Norman.

— Da.

— Este ceva în locul acela. La Efira vreau să zic.

Norman își aprinse o țigară și trase adânc fumul în piept.

— Este poarta infernului. Era acolo și un oracol al morților în antichitate, nu?

— Putem să și glumim pe chestia asta, dar există cu siguranță în locul acela ceva care i-a convins pe oameni să intre în contact cu lumea de dincolo de moarte timp de aproape două mii de ani.

— Mă rog, la Delfi credeau că aud vocea lui Apollo care prezicea viitorul...

— Și în privința asta este o explicație... Și tocmai în dreptul Efirei, în vremea împăratului Tiberius a avut loc întâmplarea de la Paxos. Se crede că aceasta s-a întâmplat în ziua învierii lui Christos. Pricepi? Vocea aceea anunța

sfârșitul păgânismului și al tuturor zeilor păgâni avându-l ca simbol pe zeul Pan... vocea aceea poate că venea de la Efira...

— De la poarta infernului. Și eu ce am spus?

Michel păru să nu ia în seamă ironia din spusele lui Norman.

— Și vasul acela vine tot de la Efira: acolo l-a scos la iveală profesorul Harvatis, purtând încă urmele nenumăratelor victime... Și acum apare din nou în apropiere de Dirou: și aici exista o intrare în Hades. Îți amintești de noaptea aceea de la Politehnică? Ari Malidis ne-a spus că vasul acela era o descoperire a profesorului Harvatis, că profesorul murise pentru el... spunea că ne va explica mai târziu... de ce anume a murit Periklis Harvatis? Eu nu l-am mai văzut niciodată de atunci. În dimineața următoare am fost urcat într-un avion și expediat în Grecia. Nu l-am mai văzut niciodată pe omul acela.

Știu.

S-ar putea ca Aristotelis Malidis să fie acela care ne așteaptă acolo.

Sau Pavlos Karamanlis.

De ce?

Eu i-am spus lui Karamanlis unde se afla vasul. Michel se răsuci brusc spre el. Fii atent la drum, era gata să cadem în gol. Uite, satul acela din capătul golfului e Oitylos; mergi înainte până la Pirgos Dirou, apoi coti la stânga către munte.

La ieșirea din Oitylos dădură peste un post de control al poliției. Agentul se aplecă până la înălțimea ferestrei și îndreptă lumina unei lanterne către interiorul mașinii. Michel simțea cum îi îngheață sângele în vine: în lumina aceea i se părea că este un tânăr speriat cumplit,

într-o mașină rablagită, care încerca disperat să explice poliției de ce alerga nebunește în toiul acelei nopți blestemate și de ce bancheta din spate a mașinii era plină de sânge.

— Vă rog să prezentați documentele, spuse polițistul.

Norman își dădu seama că era ceva în neregulă cu prietenul său, așa că-i strânse tare umărul cu mâna stângă și se aplecă să vorbească el cu polițistul.

— Imediat, spuse el în grecește și-i întinse cartea de identitate, în timp ce Michel avea deja pregătit permisul de conducere. Este vreo problemă?

— A fost o crimă alaltăieri la grotele de la Dirou și controlăm toată lumea care trece pe aici. Unde mergeți?

Norman șovăi o clipă.

– La Kharouda, spuse recăpătându-și luciditatea Michel. Avem o bărcuță acolo și ne-am luat o săptămână de concediu ca să mergem la pescuit. Am vrea să vizităm și grotele, dar probabil că acum sunt închise din cauza celor întâmplate.

— Oh, nu, spuse polițistul. De mâine vor fi cu siguranță redeschise. Le puteți vizita fără probleme.

— Putem pleca?

— Oh, da, sigur că da. Dar fiți atenți, criminalul acela s-ar putea să se mai afle încă prin împrejurimi.

— Vă mulțumim pentru că ne-ați avertizat, domnule, spuse Norman, vom fi foarte atenți.

— Parcă ziceam că trebuie să dăm cărțile pe față, spuse Michel după o vreme. De ce mi-ai ascuns lucrul acesta?

— Am încercat să-l conving pe Karamanlis să facem un schimb: vasul acela pentru a-i elibera pe Claudio și pe Heleni. ...Nu ți-am spus ca să nu...

— Ca să nu mă umilești și mai tare.

— Nu mi s-a părut că era cazul să-ți spun. Dar acum, gândindu-mă la momentul acela, dat fiind că mergem să ne întâlnim cu un necunoscut, este mai bine ca tu... ca noi doi să fim pregătiți pentru orice surpriză.

— Atunci, semnalele acelea... extrasul primit de mine la Universitate, fotografia aceea de pe parbrizul mașinii tale... s-ar putea să fie o cursă întinsă de Karamanlis... Noi doi suntem singurii care am putea depune mărturie că, în momentele acelea, Claudio și Heleni erau prizonierii lui.

— Și că versiunea atentatului terorist este o invenție a poliției pentru a acoperi un dublu asasinat.

— Dar de ce acum, după atâția ani...?

— Nu știu... Poate că altcineva știe toate astea... poate că se simte amenințat, șantajat... Sau chiar, chiar... o bănuială rece îl făcu să se încrunte pentru o clipă, ...sau ne facem griji prea mari și peste puțin timp ne vom întâlni cu un traficant obișnuit care ne va cere doar o groază de bani.

Chestia asta este prea mult pentru un traficant oricare... poate chiar și pentru Pavlos Karamanlis... Norman, ascultă-mă, noi încercăm să descâlcim meandrele unui plan complicat. Eu cred că între toate aceste evenimente există o legătură strânsă: moartea lui Roussos și a lui Karagheorghis... moartea tatălui tău, reapariția fratelui lui Tiresias, prezența lui Karamanlis și chiar prezența noastră în locurile acestea... nu pot fi rodul unei simple întâmplări...

Norman tăcu și părea să privească drumul de pământ bătut care urca, strâmt și plin de curbe, printre pereții de

piatră ai unui defileu care continua în direcția trecătorii. Michel rupse din nou tăcerea.

— Norman.

— Da.

— Fără secrete. Dacă mai există ceva ce nu știu eu, dar știi tu, spune-mi acum, chiar dacă asta îmi poate face mult rău.

— Altceva nu mai există. Și dacă mai sunt și alte secrete, ei bine, ele sunt astfel pentru amândoi. Împreună le putem descifra.

Ajunseră la trecătoare și Michel luă piciorul de pe pedala de accelerație: timp de câteva clipe, se văzură sclipind jos, spre răsărit și apus undele golfului Messenia și cele ale golfului Laconia. Către sud se putea vedea întregul promontoriu până la Capul Tenaro. Lanțul muntos, foarte erodat, cu marginile și creasta adânc săpate, semăna cu spinarea unui dragon care se îndrepta către mare.

— Dar de ce ne face să mergem pe drumul acesta ca o cărare când exista mai jos o șosea mai comodă care duce la Kòtronas? spuse Michel.

— Mi se pare evident: omul nostru este foarte ospitalier și vrea să ne bucurăm de panorama aceasta splendidă.

— Mă bucur că ai chef de glume.

— Bine, mi se pare evident. A avut loc o crimă, șoselele sunt pline de polițiști. Omul nostru are nevoie de tăcere și de singurătate: în fond, afacerea este ilegală și nu este o bagatelă: o jumătate de milion de dolari înseamnă ceva. Este ora unu. Întâlnirea este stabilită peste o jumătate de oră lângă un far părăsit pe șoseaua de coastă, la sud

kilometri după ce acest drum prăpădit dă în drumul principal, în direcția sud. Acolo, cineva ne va da un semnal. Michel coti la stânga și începu să coboare panta.

Căpitanul Karamanlis îl atinse pe umăr pe agentul care conducea mașina de serviciu.

– Oprește la punctul acela de control, spuse. Să vedem dacă putem afla ceva nou. Agentul frână lângă semnul de oprire și Karamanlis se apropie de cel care părea să fie șeful. Nimic de semnalat? întrebă.

Practic, nimic.

Ticălosul ăla nu putea să plutească prin aer. Ați controlat toate mașinile care au trecut pe aici ieșind din zonă?

Toate, domnule căpitan.

Nicio mașină suspectă care să intre în zonă?

Aș zice că nu. De curând a trecut o mașină cu număr de înmatriculare englezesc, având doi turiști la bord, un englez și un francez. Mergeau la Kharoudha pentru o săptămână de pescuit. Probabil că sunt niște obișnuiți ai locului... vorbeau grecește amândoi, foarte bine chiar.

Karamanlis dădu din cap, apoi se urcă în mașină și-i făcu semn șoferului să continue drumul spre sud. După câteva clipe păru brusc să-și aducă aminte de ceva, îi puse agentului să oprească și coborî din nou.

Cum se numeau? strigă către șeful punctului de control. Îți amintești cumva numele lor?

Francezul se numea Charrier, mi se pare, Michel Charrier! îi strigă polițistul ca răspuns.

Ce mașină aveau?

— Un Rover albastru.

Karamanlis sări grăbit în mașină.

— Pornește, îi spuse șoferului. Gonește cât poți de repede: mergem la Kharoudha.

În momentul acela, Michel, după ce ajunsese pe șoseaua principală, vira la dreapta, către sud, după ce aruncase o privire asupra kilometrajului ca să-și dea seama cu precizie ce distanță avea de parcurs până la locul de întâlnire. După exact șase kilometri se apropie de marginea din dreapta a drumului și opri mașina, lăsând aprinse doar luminile de poziție.

— Am ajuns, spuse Norman. Acum trebui să așteptăm doar semnalul.

— Cum te simți, fiule?

— Slăbit și foarte obosit.

— Pe mare era un control strict. Nu puteam risca să ieșim cu barca. A trebuit să aleg galeria asta. Mai sunt și alții care trebuie să plătească: nu se poate să dai greș.

— Dar pe uscat nu am fi și mai expuși, domnule comandant?

— Pe uscat este deja cineva care te așteaptă ca să te ducă departe de aici, la următoarea întâlnire. Acum stai pe loc unde te afli și lasă-mă pe mine să merg înainte. Te chem eu peste un minut.

Claudio auzi un scârțâit și la scurt timp după aceea văzu apărând deasupra capului său un pătrat luminos: o deschizătură care dădea într-un spațiu luminat. Fața amiralului Bògdanos apăru în cadrul chepengului.

— Vino sus, este o scară săpată în piatră.

Claudio urcă pe treptele alunecoase și ajunse într-o încăpere goală, plină de praf, cu ferestrele sparte și cu

obloanele rupte la singura fereastră existentă. Se auzea în apropiere clipocitul valurilor care se izbeau de țărm.

— Unde ne aflăm, domnule comandant?

— Pe latura cealaltă a peninsulei, pe coasta răsăriteană. Acesta este farul părăsit de la Kòtronas, nefolosit de la ultimul război mondial. Încă din vremea aceea mă foloseam de trecerea aceasta ca să ajung la submarinul meu aflat printre stâncile de la Gerolimenas.

— Vreți să spuneți că am traversat Capul Tenaro pe sub pământ?

— Exact. Și am făcut aceasta mai repede decât șalupele gărzii de coastă care mai patrulează încă pe la Gerolimenas luptându-se cu vântul Meltemi și cu stâncile periculoase de lângă țărm. După cum spune poetul:

'Ephthes pezòs iòn è egò syn neì melàine
(„Ai ajuns tu mai repede pe jos decât eu
pe corabia neagră").

– Înțeleg greaca veche: este un vers din *Odiseea*, spuse Claudio fără să-și poată aminti cu precizie pasajul.

Bògdanos lăsă capul în jos și o umbră de melancolie trecu timp de o clipă prin privirea sa albastră.

Sunt cuvinte adresate unui prieten dispărut de timpuriu... acum, vino după mine, spuse el, nu mai avem timp. Se apropie de fereastră și văzu o mașină de culoare închisă parcată la vreo sută de metri, cu luminile de poziție aprinse. Bine, totul este în regulă. Vino pe aici. Intră într-o încăpere alăturată, un fel de garaj în care se afla parcată o camionetă mică, un pick-up Toyota, cu boba acoperită de o prelată. Ridică marginea din spate a

pânzei. Urcă-te aici, spuse, și stai liniștit. Aceasta este camioneta cooperativei pescarilor și poliția a văzut-o de mii de ori. Cineva te va duce către nord. Punctele de control sunt cel mult până la Githion. Dincolo de oraș, îndată ce camioneta va încetini, sări afară și continuă-ți drumul. Cel care conduce nu trebuie să te vadă pentru niciun motiv: e clar? Curaj, la Aighìa este o tavernă care deschide la șase dimineața pentru șoferii de pe camioane: servesc ouă în tigaie *ommatia* și fasole cu sos. Cu două sute de drahme îți recapeți puterile. Ne vedem îndată ce va fi posibil, fiule.

Lăsă jos prelata și se întoarse în camera farului. Aprinse o lumânare și o trecu de trei ori prin fața ferestrei. Dinspre mașina parcată primi ca răspuns un semnal cu farurile. La un minut după aceea, cei doi bărbați care părăsiseră autoturismul înaintară până la zidul farului, dar el continua să se țină în umbra ferestrei, astfel încât fața să-i rămână nevăzută.

— A fost o situație neprevăzută, spuse. Ați auzit, probabil, că s-a comis o crimă la Dirou și poliția a început să cerceteze fiecare palmă de pământ de pe această peninsulă. N-am putut aduce vasul: ar fi fost prea periculos.

— Și eu cred că a fost mai bine așa, spuse Norman.

— Când am putea să-l vedem? întrebă Michel.

— În curând, răspunse Bògdanos, dar acum trebuie să faceți ceea am să vă spun: lăsați-mi mie mașina voastră și plecați cu camioneta din garajul acela. Treceți de Githion și lăsați-o la motelul Esson pe care-l veți găsi pe stânga, la ieșirea din oraș, la cinci kilometri după trecerea la nivel. Mașina voastră vă va fi adusă la hotelul în care stați mâine dimineața.

— Dar cum am putea avea încredere... ce rost are schimbul acesta?

— Cineva v-ar fi putut urmări și poate că a remarcat mașina voastră. Vreau să evit orice risc.

— Demonstrați-ne că aveți cu adevărat vasul acela, spuse Michel.

— Vasul a fost luat din depozitul subteran al Muzeului Arheologic Național din Atena în noaptea de 18 spre 19 noiembrie a anului 1973, cu o clipă înainte ca un căpitan de la poliția din Atena să pună mâna pe el. Cineva probabil că i-a spus în ce loc se afla: într-un bidon plin cu rumeguș dintr-un dulap...

— Vă credem, spuse Norman, uluit. Vă credem, vom face precum spuneți.

— Spuneți-ne cum vă numiți, spuse Michel cuprins, parcă, de o îngrijorare subită, astfel încât să vă putem găsi.

— Oamenii ca mine au multe nume și în același timp niciunul. Treceți acum prin ușa aceea, urcați-vă în camioneta și îndepărtați-vă, este mai bine ca fiecare dintre noi să meargă pe drumul lui și asta cât mai curând posibil.

La un minut după aceea, Claudio simți că pick-up-ul se punea în mișcare și lua viteză. Se duse la oblonul din spate și privi în urma mașinii: bătrânul far ruinat se zărea pe fondul cerului înstelat și al valurilor luminiscente. Timp de o clipă i se păru că vede silueta neagră a amiralului Bogdanos ridicând o mână în semn de salut.... Depănatul dezordonat al mașinii îl făcu să se cufunde în somnul vis care-l mai putea ține acum în viață: ochii mamei sale Heleni, vocea sa, mâinile, trupul său cald și plin de viață, parcă veșnic, iar visul acesta îl învăluia ca o mână blândă, ca un vânt de primăvară care topește zăpezile și lasă liberă apa să curgă în fântâni... doamne,

când avea să sfârșească iarna aceea cumplită care se abătuse peste existența sa? Bògdanos poate că știa, neapărat știa... el știa totul... nu era un ca toți ceilalți... mintea sa știa cărări necunoscute și misterioase. Îl abătuse de pe făgașul unei vieți oarecum normale, îi redeschisese vechile răni, se întorsese dintr-un trecut care i se părea îngropat pentru a-l conduce prin infern. Poate că de așa ceva era nevoie pentru a face ca pacea să coboare asupra amintirii lăsate de Heleni? Poate că aceasta era cupa amară pe care trebuia s-o bea până la fund pentru a putea, mai apoi, să trăiască sau să moară? Sigur, el avea întotdeauna dreptate și avusese de asemenea dreptate și atunci când îi spusese ce forță formidabilă va descătușa în el revederea celor vinovați... Câți alții mai rămâneau? Alteori avea să se simtă invadat de forța aceea, de frenezia distructivă și, după aceea, de fiecare dată, de liniștea aceea obosită și sinistră. Dar mai ales pentru una dintre bestiile acelea, el aștepta cu răbdare ziua judecății, asupra lui avea să descarce toată violența pe care o îndurase și pentru care suferise atâta. Pentru el alesese deja mesajul morții.

După ce-i dăduse liber agentului cu care venise, Karamanlis pornise pe străduțele complet pustii ale satului Kharoudha fără a găsi vreo urmă a mașinii Rover albastre, după cum bănuise și prevăzuse și-și închipuise că Michel Charrier și Norman Shields, pentru că despre ei era, fără îndoială, vorba o porniseră către vest în direcția coastei răsăritene a promontoriului: voia să o găsească și apoi să-i urmărească neîncetat, cu toată discreția, fără a i se observa prezența. Se întoarse înapoi spre șoseaua locală, după care la intersecție o luă la dreapta către Kòtronas; noaptea aceea era una norocoasă

făcuse doar câțiva kilometri când văzu Roverul albastru cu număr englezesc părăsind o parcare cu servicii și îndepărtându-se către vest. Făcu o întoarcere bruscă și o ajunse din urmă după câteva minute, ținându-se la o distanță suficient de mare pentru a nu fi observat. Mașina ajunse pe șoseaua locală și porni apoi spre nord, către Kalamàta până când se opri la semnalul patrulei care bloca drumul la Oitylos. Karamanlis se opri și el, așteptă ca Roverul să pornească din nou, apoi continuă urmărirea. Încetini când trecu prin fața postului de control, ca să fie recunoscut, dar nu se opri să stea de vorbă cu agenții care-i schimbaseră pe cei dinainte.

Mașina albastră își continuă drumul cu viteză redusă până la Skardamoula unde parcă în fața unui mic hotel. Coborî un bărbat, încuie portiera, intră la recepție și ieși după câteva clipe, îndepărtându-se pe jos. Era posibil să se fi înșelat? Era posibil să existe două mașini Rover albastre cu număr englezesc umblând de încolo și încoace în toiul nopții, pe drumurile acelea pustii? Și dacă omul acela era asasinul? Dacă fusese doar un șiretlic pentru a putea trece de posturile de control? Dar de ce agenții îl lăsaseră? Opri mașina și se duse la recepție.

Sunt de la poliție, îi spuse portarului de noapte. Îl cunoașteți pe omul care a intrat aici acum un minut?

Nu. Nu l-am mai văzut niciodată.

Dar a parcat mașina în curtea hotelului.

Desigur. La cererea proprietarilor care sunt clienții noștri.

Karamanlis îi mulțumi portarului.

Și să nu spuneți nimănui despre acest control. A fost vorba despre o greșeală și n-ar avea nici un rost să-i alarmăm degeaba pe proprietari.

— Aveți dreptate, spuse funcționarul și-și concentră din nou atenția asupra rebusului cu care se ocupase până atunci.

Karamanlis se urcă în mașină și ieși din nou în stradă ca să-l ajungă din urmă pe omul care lăsase în parcarea hotelului mașina Rover a lui Shields: voia să-i pună câteva întrebări dacă-l găsea. Înaintă încet, privind cu atenția marginea din stânga a străzii, până când îl văzu. Mergea cu pași repezi, ținându-și mâinile în buzunare: purta o pereche de pantaloni de bumbac și o geacă închisă la culoare, tot din bumbac, iar în picioare avea pantofi ușori din sfoară împletită. Karamanlis acceleră, depășindu-l, apoi, după ce trecu de prima curbă, întoarse mașina și porni înapoi cu farurile aprinse ca să-i lumineze fața. Îl recunoscu imediat: aceeași privire tăioasă, aceeași expresie poruncitoare, aceeași față cu trăsături dure, aspră ca fierul unei nicovale.

Era Anastasios Bògdanos.

Trecuseră zece ani peste trăsăturile acelea dar era ca și cum apa ar fi trecut peste o stâncă de bazalt. Fu gata să apese pedala de frână, dar se abținu. Trecu mai departe până se pierdu din vedere și se întoarse pe jos ca să-l mai urmărească. Îl văzu părăsind la un moment dat strada și urcând către vârful unui mic promontoriu de pe malul mării; acolo se așeză, cu mâinile între genunchi și rămase mult timp astfel, contemplând nemișcat întinderea scli pitoare a apei.

Claudio Setti privi, de la postul său de observație, șoseaua plină de curbe strânse care ducea către Gythion, în timp ce din cabina camionetei răzbătea un murmur nedeslușit de voci alternate cu lungi tăceri și cu muzica

de la radio. Camioneta încetini de două ori la punctele de control, dar Claudio nu se alarmă și privi de fiecare dată fără emoție polițiștii și mașinile lor dispărând în bezna nopții dincolo de oblonul din spate al mașinii.

Trecură de Gythion și porniră pe șoseaua care ducea spre nord. Oboseala începea să-l învingă și legănarea camionetei îl îmbia la somn. Muzica de la radio, auzindu-se acum mai slab, îi amintea de cântecul acela care îl însoțise întotdeauna în cele mai încordate momente ale vieții sale, un fel de baladă populară pe care mama obișnuia să i-o cânte când era copil. O pierduse pe mama încă de când era mic și cântecul acela era singurul lucru care-i amintea de ea.

După vreo zece kilometri camioneta încetini, apoi se opri la o trecere la nivel și Claudio tresări; când mașina se punea din nou în mișcare coborî și, după ce așteptă câteva clipe ghemuit pe marginea drumului, porni pe jos în aceeași direcție. Necunoscuții aceia îl ajutaseră fără măcar să-și închipuie să-și bată joc de efectivele importante de poliție care-i controlau pe călători.

Începea să-și revină, să-și recapete forța și voința, deși nu mâncase de mult timp. Porni cu pași repezi prin noaptea călduță, însoțit de cântecul cocoșilor și de lătratul câinilor, iar atunci când începu să se lumineze de ziuă un tractor îl luă până la taverna de la intrarea în Aghìa. Cu numărul îi aduse ouă în tigaie *ommatia*, fasole cu ulei și pâine proaspătă.

Totul era foarte gustos și la sfârșit plăti doar două mii de drahme.

XII

Areopolis, 12 august, orele 8

Căpitanul Karamanlis se trezi când sună telefonul: era un agent de la centrala din Atena.

— Domnule căpitan, am găsit o telegramă Interpol care fusese trimisă la arhivă și care sunt sigur că vă interesează: acum două luni, a fost găsit ucis în Iugoslavia un funcționar al ambasadei engleze la Belgrad, un anume James Henry Shields. Se afla la vânătoare în Macedonia pe valea râului Strimon: o săgeată i-a străpuns inima și cadavrul a fost găsit cu gura și ochii închiși.

Karamanlis tăcu câteva clipe, impresionat de această veste, apoi spuse:

— Nu este un lucru prea ciudat: era un om care avea o meserie urâtă.

— Și mai este ceva: prinsă de haină a fost găsită o foaie de hârtie cu un mesaj în limba greacă. De aceea m-am gândit că s-ar putea să vă intereseze; m-a făcut să mă gândesc la cazurile Roussos și Karagheorghis.

— Știi cum suna mesajul?

— Aparent, este o frază fără niciun sens...

— Vrei să mi-o citești, te rog?

— Imediat, domnule căpitan. Textul transmis de poli-ția iugoslavă spune așa: „Ai fost amestecat deja în măcelărirea multor oameni, în încăierarea violentă, dar în masacrul acela ai plâns și tu, din adâncul inimii".

Karamanlis simți nevoia să se așeze pe pat: iată că apărea și a treia crimă, cea care completa tabloul. Era greu acum să nu pui toate acestea în legătură cu noaptea aceea de acum zece ani. Dar ce voia să spună asasinul? Ce mesaj conțineau cuvintele acestea? Agentul de la telefon îl trezi din gândurile care-l asaltaseră.

— Domnule căpitan, mai sunteți la aparat?

Da, te ascult.

Mai vreți să știți ceva? Trebuie să cerem și alte amănunte?

Vassilios Vlassos, sergentul Vlassos, unde se află în momentul acesta?

O clipă, domnule căpita, verific imediat... Vlassos... mm, Vlassos și-a luat liber de sărbători.

Și unde este?

La Portolagos.

Ce naiba de loc este ăsta, Portolagos? N-am auzit niciodată de o localitate cu un asemenea nume.

Este un sat din Tracia. Iubita lui Vlassos este de prin părțile acelea.

Luați imediat legătura cu el și spuneți-i să fie cu ochii în patru: este foarte probabil ca s-o pățească și el într-un mod la fel de fantezist ca Roussos, Karagheorghis și nenorocitul celălalt. Ai înțeles ce-am spus?

Da, domnule, sigur că da. Ne ocupăm imediat de asta.

— Și anunță-l pe colegul meu din Salonic că o să-i dau un semn de viață de îndată ce ajung pe acolo.

— Sigur că da, domnule.

Karamanlis puse receptorul în furcă, luă din buzunarul hainei un carnețel și scrise mesajul care fusese găsit asupra lui Shields, înainte să uite vreun cuvânt, apoi se îmbrăcă în grabă, își adună câteva lucruri de primă necesitate și le îngrămădi cum putu mai bine într-o valiză mică. Înainte de a coborî, sună la sediul central de poliție din Kalamàta și dădu instrucțiuni ca Roverul albastru din parcarea hotelului „Plaja" să fie supravegheată cu discreție, iar mișcările proprietarilor să fie urmărite cu grijă. După doar câteva minute se afla la volanul mașinii sale.

În torpedo avea o hartă rutieră: o desfăcu pe volan și căută cu degetul locul de odihnă și de vacanță al sergentului Vassilios Vlassos. Era un sătuc din Tracia răsăriteană, nu prea departe de granița cu Turcia, la jumătatea drumului dintre Xanthi și Komotini, într-o zonă de mlaștini sau în mijlocul unei lagune, nu se înțelegea prea bine de pe hartă. Cu atâtea locuri frumoase... Împături harta și porni grăbit la drum. Nu voia să se omoare cu firea: ar fi fost suficient dacă ajungea a doua zi, măcar spre seară. Se gândi chiar că nu avea rost să-și mai facă probleme în privința amiralului Bògdanos, cel puțin pentru moment. Intuiția îi spunea că-l va întâlni în curând prin zona satului acela Portolagos, și, dacă era așa, lucrurile ar fi urmat să se desfășoare într-un sens sau într-altul. Chemă prin radio la comanda operativă și-i sfătui pe cei de acolo să ridice punctele de control: asasinul se afla cu siguranță departe la ora aceea și era nevoie de cu totul altceva decât de puncte de control pentru a-l aresta.

Dacă judeca bine lucrurile, avea să vină rândul lui Vlassos și apoi urma el: da, asasinul îl ținea, desigur, la urmă, cum se spunea în latină, *dulcis in fundo*. Chiar așa: ce-i bun la urmă sau și *in cauda venenum*, nenorocitule, fiu de cățea, dar, de data asta, eu am să fiu aici ca să te aștept în mlaștina asta de rahat, am să fiu aici și gata de orice.

Trecu de Sparta când se făcuse ziuă și se opri să mănânce ceva lângă Corint la ora micului dejun. Îi telefonă și soției sale ca s-o anunțe că va lipsi din oraș câteva zile.

Dar când ai să te hotărăști odată să ieși la pensie, spuse săraca femeie, că ai împlinit deja anii de serviciu și cu banii de lichidare am putea chiar să schimbăm casa și să luăm mobilă nouă?...

Dar, Irini, crezi că este momentul potrivit ca să mi spui toate astea... Hai, las-o baltă... Da, da, am să-ți aduc feta de la Komotini că acolo o fac mai bună.

Să iasă la pensie... ca și cum ar fi fost așa ușor să se pensioneze. Tipul acesta de muncă era dintre acelea din care nu poți ieși decât într-un singur fel... atunci când ai încheiat toate socotelile... sau, poate, când cineva mai șmecher decât tine îți ia locul, dintr-o lovitură scurtă și precisă. Săraca Irini, atât de bună, simplă și atât de drăgălașă. O să aibă grijă să-i facă o bucurie aducându-i mâine de la Kalamàta si feta de la Komotini. Ocoli Nomi și o ținu înainte pe autostradă, luând-o prin Termopile și Lamìa. Dar da... de ce nu, la urma urmelor. Intuiția nu greșea prea mult: omul nu trebuie să stea să moară pe acasă până nu se mai poate ține pe picioare, trebuie să iasă la pensie în așa fel încât să mai aibă timp să se

bucure de viață, să călătorească, să meargă la mare, la munte... Copiii erau de-acum mari: Dimitrios avea să-și ia în curând licența în arhitectură la Firenze, iar Maria începuse medicina la Patras și era atât de frumoasă, o adevărată minune că el și soția sa putuseră aduce pe lume o fată atât de drăguță, plină de calități... În fond, era nevoie doar să-l prindă la strâmtoare și să-l ucidă ca pe un câine: legitimă apărare și nici nu se mai discută, cazul este închis. Dar cine putea fi? Englezul putea fi imediat scos din discuție, dar francezul?

Nu: doar un smintit s-ar fi putut întoarce după atâția ani ca să-și riște pielea și pentru ce? Și, apoi, francezul ce putea să știe? Destul de puțin, la urma urmelor. Nu. Trebuie să fi fost vorba despre vreo rudă de-a fetei sau de-a băiatului... Dar cum să afle? Cum ar fi putut o rudă a fetei sau a băiatului să știe de James Henry Shields?

Nu. Niciuna dintre acele ipoteze nu stătea în picioare erau una mai gogonată decât cealaltă și-și dădea seama că-i era frică să admită că nu exista decât o singură soluție a misterului: Claudio Setti! Doar Claudio Setti putea avea toate motivele ca să-i ucidă pe Roussos, Karagheorghis și Shields... dacă n-ar fi fost mort, dacă n-ar fi văzut el însuși o fotografie a cadavrului său... așa este, o fotografie... Bine, la naiba, chiar de-ar fi fost diavolul în persoană tot avea să-l înfrunte și să-l lichideze. Era o satisfacție pe care și-o dorea cu orice preț.

Ajunse spre seară la Salonic și se opri într-un hotel de lângă malul mării. Se culcă devreme, dar înainte de a se vârî în pat își luă pistolul Beretta calibrul 9 lung, umplu încărcătorul, introduse cartuș pe țeavă, puse siguranța și strecură arma sub pernă. Se simțea acum pe poziții de luptă.

Trecură, însă, două săptămâni fără să se întâmple absolut nimic: Vlassos se scula destul de târziu, apoi mergea la o cafenea ca să ia micul dejun și rămânea la mifas cu alți pierde-vară până pe la ora prânzului: după gesturi se putea deduce că discutau despre fotbal și femei. În fiecare zi, mereu, zi după zi. După-amiază dormea până târziu, apoi, de obicei, lua o barcă și mergea departe, în mlaștina aia blestemată și rămânea acolo ca un dobitoc, cu undița în mână, ceasuri întregi. Fuma, arunca undița, fuma iarăși. Prindea din când în când câte un pește, niște pești urâți, plini de negi. Începuse să-i urască de-a dreptul.

Portolagos era cel mai urât loc care se putea imagina: țânțarii pișcau și ziua, veneau cu milioanele. Unii se întrebă cum de pot oameni întregi la minte să trăiască într un loc în care țânțarii te înțeapă chiar și ziua. Se dădea mereu cu soluție contra insectelor, dar, folosit chiar în permanență, substanțele acelea îi provocau eczeme și mâncărime și era mult mai rău. Ajunse în starea în care, dacă i-ar fi tras careva un glonț în spate, lui Vassilios Vlassos mai că nu i-ar fi displăcut.

Chinul cel mai greu de îndurat era în timpul supravegherii de noapte: de fiecare dată, sau aproape, Vlassos se ducea la iubita sa care locuia într-o cocioabă din lagună, unde era podul spre Komotini, un vechi pod militar acoperit cu scânduri groase de stejar. Alături era un salcâm bătrân, având în jur tufe dese în care își aveau cuibul un număr neverosimil de țânțari. Nu exista alt loc în care să fi putut ascunde. De acolo putea ține sub observație tot terenul din jur care era aproape sterp, dar, din când în când, din prudență, se apropia de fereastra casei și arunca o privire înăuntru: făceau dragoste cu lumina aprinsă și pentru el aceasta era pentru el din ce în ce mai stânjenitor.

Femeia era o huidumă imensă, cu sâni uriași și cu coapse rotunde și masive. Pe pielea albă ieșea în evidență părul negru și des de la subsuori și de sub pântece, continuându-se pe interiorul coapselor până aproape de genunchi. Vlassos se arunca peste mormanul acela de carne cu avântul unui vier la montă și reușea întotdeauna s-o facă să vibreze, să tremure și să geamă pe femela aceea imensă, ca o fetișcană în brațele primului său iubit. Iar ea, după ce bărbatul se lăsa pe spate, gâfâind, îl giu giulea și îl lingea peste tot cum face o vacă atunci când are lângă ea vițelul abia fătat. Karamanlis care avea un stomac sensibil simți de mai multe ori că-i vine să vomite... În orice caz, într-o anumită privință, Vlassos era chiar de admirat: la vârsta sa mai era încă în stare să stea călare pe o femeie ore întregi, fir-ar să fie, și, apoi, cu creatura aceea care oricărui bărbat normal i s-ar fi părut imposibil de satisfăcut. Ce-ar fi fost în stare să facă dacă ar fi avut în pat o fată drăguță și proaspătă... dar frumoasă și tânără.

La un moment dat avu convingerea că fusese păcălit. Vlassos putea fi omorât cu ușurință de mii de ori în timpul ce se afla la pescuit. Asasinul nu voia, desigur, să aștepte ca agentul să înceapă din nou serviciul și să plece pe teren înarmat și împreună cu alți colegi. ...Atât Rousos, cât și Shields ori Karagheorghis fuseseră uciși în locuri ascunse vederii și pustii ...Să fi fost vorba doar de o construcție mentală proprie? Mai bine așa, la urma urmelor, mai bine așa, chiar dacă nu va mai ști de unde să înceapă cercetările.

Venise ultima zi de vacanță a lui Vlassos și Karamanlis văzu că sergentul nu mai ieșea la pescuit ca de obicei, ci rămăsese în casă: se gândi că rămăsese ca să-și

pregătească bagajul și toate celelalte. Se hotărî să-și acorde puțină libertate ca să ia cina, apoi avea să se întoarcă iarăși ca să stea de pază la casa lui Vlassos până la unu sau două dimineața așa cum obișnuia și în rest ar fi dormit ca în celelalte nopți în pensiunea din apropiere cu urechile ciulite. Pe de altă parte, Vlassos fusese avertizat de poliție și cu siguranță ținea în casă un pistol și poate lua arma cu el și când pleca de acasă.

Se duse într-un sat la câțiva kilometri de Portolagos, Messemvria și se așeză la o masă din unica tavernă comandând coaste de miel cu cartofi copți. La masa vecină era și un *papàs* iar mulți clienți vorbeau turcește: granița era aproape.

La un moment dat, cârciumarul veni cu o jumătate de litru de retsina.

– Este de la domnul care stă acolo în capătul sălii, spuse el punând pe masă și două pahare curate. Karamanlis ridică fruntea și privirea sa întâlni pe deasupra mărilor și cheliilor lucioase ale celorlalți clienți, prin ceața albăstruie a fumului de țigară, ochii albaștri ai amiralului Bògdanos.

În sfârșit, lucrurile începeau să se clarifice. Îi făcu semn să se așeze la masa lui fără a da semne de prea mare mirare. Bògdanos se ridică în picioare, apărând pe deasupra stratului de fum ca un vârf de munte peste un strat de nori și veni să se așeze în fața lui Karamanlis care turna în timpul acesta vinul în pahare.

Nu păreți surprins să mă vedeți după atâția ani, spuse amiralul.

Într-adevăr. V-am văzut pe lângă Dirou acum câteva săptămâni și inima îmi spunea că am să vă revăd prin părțile astea.

— Ah, da? Și ce vă făcea să credeți așa ceva?

— Faptul că pe aici prin zonă se află în vacanță sergentul de poliție Vassilios Vlassos de la centrala din Atena și i s-ar putea întâmpla și lui ceva asemănător cu ce au pățit sărmanii Karagheorghis și Roussos sau ca domnul James Henry Shields.

— Se pare că dumneavoastră ați tras deja niște concluzii destul de clare despre acest șir de crime.

— Și chiar dumneavoastră, dacă nu mă-nșel.

— Într-adevăr, nu greșiți. Și la ora aceasta n-ar trebui să vă aflați în locul acesta: l-ați lăsat singur pe Vlassos și asasinul ar fi putut avea răbdare până în acest moment ca să lovească acum, în siguranță și fără să fie incomodat de nimic.

Karamanlis bătu cu pumnul în masă, făcând să zăngănească tacâmurile în farfurie și vinul din pahare să facă valuri.

— Aveți un curaj nemaipomenit să veniți ca să-mi țineți predici: dumneavoastră vă datorăm faptul că un nebun dezlănțuit se distrează omorându-mi oamenii și Dumnezeu știe când se va sfârși povestea asta.... Și vreau să știți că, în ceea ce mă privește, nu am decât un singur răspuns la acest măcel: Claudio Setti n-a murit așa cum m-ați asigurat dumneavoastră; este viu și nevătămat și a căpătat gustul de a face bucăți pe rând câte unul și de a ne plictisi cu mesajele acelea caraghioase.

Bògdanos păru primească în plin lovitura.

— Trebuie să recunosc în mod cinstit că totul părea să ducă la o asemenea concluzie...

— Bine. Mă bucur că sunteți de acord cu ipoteza mea. Și dumneavoastră cum justificați toată povestea

asta? Aveam o înțelegere și dumneavoastră nu ați respectat-o.

— Eu nu sunt un măcelar, doar nu vă așteptați ca eu să dau mână liberă cuiva ca să elimine fizic un prizonier. M-am limitat doar la a da un ordin și nu am motive să cred că nu a fost executat.

— Așa este, spuse Karamanlis. Voi nu vă murdăriți mâinile ... alții trebuie să facă lucrurile urâte... În orice caz, acum noi ne aflăm în vizorul nenorocitului ăluia.... Puțin îmi pasă de morga dumneavoastră de gentleman. Trebuie să-mi spuneți ce știți despre sfârșitul lui Claudio Setti, ce dracu' făcea la Dirou și ce face pe aici.

Bògdanos se încruntă.

— Fiți atent cum vorbiți, domnule Karamanlis, nu sunteți în măsură să-mi impuneți și nici să-mi cereți nimic. Mă aflu aici ca să găsesc o explicație pentru aceste crime, pentru a-l descoperi pe asasin și pentru a-l elimina, dacă va fi posibil. Doar în momentul acela vom avea un răspuns sigur și... vom închide definitiv toate jocurile. Vă garantez că după aceea nu mă veți mai revedea niciodată. Dar, până atunci, timpul ne presează: cineva de la minister începe să-și pună întrebări... să lege între ele o serie de coincidențe... Trebuie să încheiem cazul acesta, acum.

Dar mi-ați trimis fotografia cadavrului...

V-a fost trimisă de cel care a executat ordinul. Era vorba despre o persoană de încredere. Pe de altă parte, în asemenea cazuri, nu se poate pretinde, desigur, o declarație oficială din partea medicului legist... Eu nu aveam niciun motiv să mă îndoiesc de eliminarea... subiectului în chestiune. Și acum mi se pare că am pierdut chiar prea mult timp. Unde este Vlassos în acest moment?

— La el acasă, cred.

— Credeți. La naiba, domnule Karamanlis, mă întreb cum un om cu experiența dumneavoastră ... Să plecăm înainte de a fi prea târziu.

Ieșiră în piața din Messemvrìa, luminată de un singur bec aprins pe fațada bisericii parohiale. Porniră amândoi cu Fiatul 131 al lui Karamanlis pentru că Bògdanos nu avea niciun mijloc de transport de parcă ar fi căzut de-a dreptul din cer în acele locuri. Parcurseră într-un nor de praf drumul care ducea la șoseaua principală și cotiră după aceea la stânga, spre Portolagos. Încă nu se făcuse ora zece când Karamanlis opri mașina în apropierea casei lui Vlassos. Fereastra de la bucătărie era luminată: din fericire, omul era acasă. Karamanlis se apropie și aruncă o privire înăuntru: pe masă era o valiză deschisă cu diferite obiecte de îmbrăcăminte, iar pe mașina cu gaz fierbea ceva, poate lapte. Bătu în geam de mai multe ori, apoi strigă, dar nu primi niciun răspuns.

— A ieșit, fir-ar să fie, spuse Bògdanos din spatele lui. Uiteți-vă prin casă dacă puteți.

Karamanlis se duse la ușă și o găsi deschisă. Făcu o inspecție rapidă prin casă, dar părea evident că Vlassos ieșise în mare grabă: după gazul lăsat deschis, după valiza pe jumătate făcută de pe masa din bucătărie, după lumina care fusese și ea lăsată aprinsă. Stinse totul și ieși

— Ceva sau cineva l-a făcu să iasă pe neașteptate din casă: nici măcar nu a mai stins lumina și a lăsat laptele pe foc.

— Unde s-ar fi putut duce? întrebă Bògdanos.

— Singura persoană care l-ar face să se miște atât de repede este țiitoarea lui. Poate că l-a chemat ea.

— Sau poate că altcineva s-a servit de ea ca să-l scoată din casă, fir-ar ea a naibii.

— Nu înjurați, lăsați-o încolo. Dacă ați fi făcut o treabă curată la momentul potrivit, acum nu ne-am mai afla aici ca să alergăm după matahala aia prin satul ăsta de rahat.

Bògdanos se uită la ceas.

— Unde este casa femeii aceleia?

— Nu departe de podul militar.

- Atunci s-o luăm din loc, altfel riscăm să ajungem prea târziu.

Porniră în grabă către pod și în câteva minute cei doi se aflau în fața casei femeii: și aici ușa era deschisă, lumina aprinsă și chiar radioul era deschis transmițând cu volumul dat la maximum un concert al lui Hadjidakis. Erau semne de dezordine, mobile răsturnate, farfurii sparte: namila se apărase înainte de a se lăsa dusă din casă. Bògdanos se încruntă.

Este așa cum mă temeam: cineva a luat femeia și apoi l a anunțat pe Vlassos ca să-l atragă într-o cursă.

Dar unde?

Mlaștina este cel mai bun loc: acolo trebuie să căutăm.

O rafală de vânt încrețește suprafața apei.

Asta ne-ar mai lipsi, să se strice vremea, bombăni Karamanlis.

Tot ce se poate, îi replică Bògdanos, buletinul meteo a anunțat asta și nu m-aș mira ca omul nostru să fi ascultat cu atenție.

Stabiliră să se despartă pentru a porni unul pe malul de la apus și celălalt pe malul opus, dar deodată Bògdanos își opri în loc pe Karamanlis.

Stați puțin, uitați-vă acolo.

Nu văd nimic.

— O lumină. S-a văzut o lumină timp de câteva secunde. Ce este în direcția aceea?

— O insuliță cu o biserică mică închinată lui Haghios Spiridion: oamenii se duc acolo în procesiune la 15 iulie pentru sărbătoarea sfântului, dar în restul anului rămâne închisă. Într-o latură, insula este legată de malul răsăritean printr-un ponton lung de vreo cincizeci de metri. Vlassos se duce de multe ori ca să pescuiască acolo.

— Cât este până acolo?

— Cam un kilometru și jumătate.

— Și intrarea pe ce parte este?

— Spre malul răsăritean.

— Atunci trebuie s-o luăm pe cele două laturi. Eu merg pe mal și am să mă apropii de ponton, dumneavoastră va trebui să luați una dintre bărcile acelea și să vă apropiați dinspre sud. S-ar putea ca asasinul să-și fi lăsat deschisă o cale de scăpare pe apă.

Se despărțiră: Karamanlis se urcă în una dintre bărcile cu fundul plat și cu un motoraș la pupa și începu să vâslească în liniște către insuliță, Bògdanos se uită din nou la ceas după care porni în grabă de-a lungul malului în direcția pontonului. Vremea se strica și rafale de vânt din ce în ce mai puternice măturau suprafața lagunei stârnind valuri care se spărgeau unul de altul. Spre nord, orizontul era străbătut de fulgere și bubuitul unui tunet se rostogoli de pe crestele munților sfârșind în apele mării Egee. Se auzeau slab și uneori chiar acoperite de șuieratul vântului bătăile ceasului din turnul bisericii din Porto lagos. Era zece și jumătate.

Vassilios Vlassos se opri gâfâind în fața ușii bisericuței Haghios Spiridion. Nu se auzea niciun zgomot în afară de scârțâitul pontonului de lemn atunci când vântul

sufla mai puternic și valurile izbeau în pilonii de susținere. Doar o lumină slabă se vedea la fereastră, ca și cum în interior ardea o lumânare în fața vreunei icoane.

Vlassos își scoase pistolul Beretta și vârî un glonț pe țeavă după care se apropie de fereastră, dar de acolo nu reușea să vadă nimic în afară de o parte a băncilor și a stranelor peste care tremurau reflexele unei luminițe. Se hotărî atunci să intre, așa cum era normal, pe ușă: o deschise cu o lovitură de picior și se repezi înăuntru, rostogolindu-se pe o parte pe pardoseală, până ajunse la adăpostul uneia dintre bănci, strângând bine pistolul în mână.

Rămase înmărmurit: iubita lui era legată aproape goală de o coloană a iconostasului ca o grotescă și aproape insultătoare imagine a Sfântului Sebastian. Avea căluș în gură și, în fața ei, așezată pe pardoseală, ardea o lumânare într-un înveliș de carton roșu.

Se înălță limpede și tăioasă o voce din spatele iconostasului și spațiul strâmt o făcea să se audă aproape, intr-o intimitate ciudată.

Fii binevenit, sergent Vlassos! Te afli aici ca s-o salvezi pe iubita ta, nu-i așa?

Vlassos fierbea de o furie neputincioasă.

Las-o în pace. Îți dau tot ce vrei. Las-o să plece, las-o!...

Te doare tare s-o vezi astfel pe porumbița ta, nu-i așa? Bine. Dacă ții atât de mult la ea, aruncă imediat pistolul către altar. Vlassos șovăia. Tu nici măcar nu-ți poți închipui cum este s-o vezi torturată pe femeia iubită, a fi nevoit să asiști la agonia și moartea ei... așa-i?

Vlassos aruncă pistolul pe pardoseală, făcându-l să se îndepărteze până la iconostas. Femeia tresări la auzul acestui zgomot și scoase un geamăt de implorare.

— Nu te teme, spuse Vlassos. Nu te teme. N-o să-l las să te atingă. Știu cine ești, spuse apoi ridicând glasul. Ești cel care i-a căsăpit pe Roussos și pe Karagheorghis. Dar ea n-are nici un amestec, fir-ar să fie. Las-o să plece și ne vom regla socotelile între noi. Ascultă-mă, eu pot să-ți spun totul. N-a fost vina noastră, de vină a fost Karamanlis. El a fost acela care mi-a spus...

— Nu poți să-mi spui nimic, Vlassos. Eu știu deja totul. Eu sunt, în schimb, cel care are ceva să-ți spună. Vino mai în față, încet.

Vlassos se ridică în picioare și merse pe mijlocul micii biserici până în fața iconostasului. Dacă ar fi reușit să ajungă mai aproape, poate că s-ar fi aruncat către femeia sa și ar fi dat cu piciorul acelei lumânări blestemate. La adăpostul întunericului, poate că ar fi reușit s-o salveze. Mai făcu câțiva pași apropiindu-se și mai mult de lumânarea de pe pardoseală.

Un fulger orbitor, urmat de bubuitura asurzitoare a unui tunet, pătrunse prin vitraliile ferestrelor și lumină ca ziua interiorul bisericii, scoțând la iveală albeața pielii femeii prizoniere, iar pe platforma iconostasului se zări silueta parcă ireală a unui bărbat, cu fața acoperită de o cagulă, care ținea în mâini un arc. Săgeata porni cu un șuierat sec și se înfipse sub pântecele polițistului; Vlassos scoase un urlet de durere și se prăbuși pe jos, apoi un alt proiectil îi trecu prin braț și imediat după aceea o altă săgeată i se înfipse într-o coapsă.

Vântul se liniști și începu să se audă răpăitul ploii, în timp ce Vlassos se zvârcolea pe pardoseala mânjită de sânge, așteptând lovitura de grație, dar nu se întâmpla nimic. I se păru că aude zgomotul unor cioburi de sticla care se spărgeau pe jos, apoi o voce blândă, dar agitată,

spunând ceva de genul „trebuie să pleci de îndată, ei sunt deja aici, te așteptau. Pleacă. Nu. Pleacă imediat". Zgomot de pași, două, trei focuri de pistol, strigăte, apoi nimic.

Ud leoarcă de ploaie și ținând în mână o lanternă, Karamanlis sări pe pământ în clipa aceea și Bògdanos îi veni în întâmpinare ținând în mână un pistol care încă mai fumega.

— Un minut, doar un minut mai devreme și l-am fi prins.

— N-are importanță, spuse Karamanlis cu un zâmbet enigmatic. De data aceasta mă pregătisem. Scoase din buzunarul interior al hainei un walkie-talkie. Către toate unitățile, spuse, sunt căpitanul Pavlos Karamanlis. A fost o tentativă de asasinat la biserica Haghios Spiridion, în laguna de la Portolagos. Asasinul a fugit acum două minute, îndreptați-vă cu toate efectivele către zonă, blocați drumurile și potecile, controlați întregul teritoriu al lagunei. Vă jupoi de vii dacă vă scapă de data aceasta. În ce direcție a luat-o?

— Pe acolo, spuse Bògdanos, întinzând mâna în direcția munților, și sunt convins că l-am nimerit. Dumneavoastră ați face mai bine să vă ocupați de rănit: este înăuntru și se află într-o stare gravă. Îl ajută să-l urce pe polițist în barca în care se așezase și femeia, o operită cât de cât.

Karamanlis porni motorul micii ambarcațiuni.

Dumneavoastră ce faceți, nu veniți?

Nu. Vreau să mai arunc o privire pe aici.

Cum vreți, spuse Karamanlis. Dar nu uitați să ieșiți pe latura dinspre sat, acolo unde voi fi și eu, pentru că,

altfel, veți rămâne blocat aici. După cum vedeți, nu sunt chiar atât de imprudent.

Spunând acestea porni în viteză către Portolagos. Văzu în lumina fulgerelor silueta lui Bògdanos detașându-se timp de o clipă sub șuvoaiele de ploaie, după care nu se mai zări nimic. De îndată ce atinse țărmul, apărură oamenii lui cu o ambulanță și-l luară în primire pe Vlassos, încă în viață, dar cu sângele pe jumătate scurs.

Forța furtunii părea să scadă și Karamanlis ajunse la mașina sa, ținând deasupra capului o folie de plastic pentru a nu fi udat de ultimele picături ale ploii. I se păru că aude și ecoul unor împușcături din direcția munților. Să fi reușit, oare, Bògdanos să-l împuște pe nenorocitul acela? Secera lunii se întrevedea printre norii duși acum departe de Meltemi și câteva stele străluceau deja ca niște mici nestemate pe cerul în mare parte încă înnorat. Ecouri de împușcături... sau ecouri ale tunetelor? Poate că Bògdanos avea puterea de a le comanda și lor.

Chemă un ofițer și-i ceru să-i arate pe hartă unde se aflau toate patrulele și punctele de control, examinând cu atenție formele de relief din zonă: nicăieri nu erau galerii, nicăieri peșteri, vegetație puțină, singura cale de acces spre mare era permanent luminată și păzită: o capcană perfectă. Nu-i mai rămânea decât să aștepte. Le recomandă tuturor cea mai mare vigilență, apoi se urcă în mașină și ajunse la spital unde se îndreptă direct către sala de operații.

Tensiunea pacientului fusese refăcută cu ajutorul transfuziilor, dar chirurgul extrăsese, cu mare greutate, doar una dintre cele trei săgeți, cea mai periculoasă, cea care trecuse prin intestinul gros, ieșind prin fosa iliacă și retezându-i de-a dreptul unul dintre testicule.

Chirurgul se opri o clipă ca să-și tamponeze fruntea, în timp ce alți colegi suturau plăgile.

— Doamne, spuse el, întorcându-se către Karamanlis, doamne, care ar putea fi motivul unei asemenea cruzimi?

Privirea lui Karamanlis se opri asupra săgeții abia extrase, încă murdară de sânge: pe coada ei era ceva scris.

— Motivul? spuse, punându-și ochelarii și citind acele cuvinte. Iată aici motivul.

Chirurgul roti între degete coada săgeții pe care o mână hotărâtă scrijelase o frază ciudată și neliniștitoare ca un blestem.

Ai pus pâinea în cuptorul rece.

XIII

Portolagos, Tracia, 27 august, orele 23,30

Bezna încă umedă a nopții era străbătută de strigăte și chemări, întreruptă pe alocuri de fasciculele luminoase ale lanternelor, sfâșiată de lătratul mereu mai apropiat și insistent al câinilor de urmărire. Lipit de peretele unei case vechi, Claudio tremura de încordare și de îngrijorare, spumegând încă de furie pentru că nu-l putuse ucide pe dușmanul pe care îl ura cel mai tare și dezamăgit de epilogul neașteptat al unei acțiuni pe care o crezuse sigură și de neoprit ca toate celelalte pe care amiralul Bògdanos le plănuise și pregătise pentru el.

Se simțea acum ca o fiară încolțită, scorpion închis într-un cerc de foc: strângea spasmodic în mâini ucigătorul arc Pearson din foi de oțel cu care străpunsese corpul lui Vlassos și era pregătit să se lupte până la ultima suflare. Mai degrabă s-ar fi lăsat sfâșiat de câini decât să se predea. Dar bănuiala că Bògdanos îl părăsise lăsându-l la cheremul dușmanilor săi începea să-și facă loc în sufletul său pe măsură ce strigătele oamenilor și lătratul câinilor se auzeau tot mai aproape.

La un moment dat i se păru că aude trosnetul unor crengi care se rupeau; deschise un pic ușa și aruncă o privire peste câmpul cu tufe și mărăcini care se întindea în direcția mlaștinii: silueta omului se distingea cu greu, încă departe pe cărare, printre aburii pe care noaptea de vară îi ridica din mlaștină și din ploaia căzută de curând, dar nu se putea îndoi că era vorba despre amiralul Bògdanos. Lui Claudio parcă nu-i venea să creadă că, în situația aceea, la ora aceea, după toate cele ce se întâmplaseră, mersul său putea fi atât de liniștit și sigur: o deplasare sprintenă, plină de forță și calmă în același timp.

Când Bògdanos intră, aproape că sări pe el.

— De ce nu m-ați lăsat să-l căsăpesc pe porcul acela și de ce m-ați adus în locul acesta? Suntem înconjurați și practic descoperiți.

— Mai întâi să ne punem în siguranță, fiule, apoi îți voi explica totul. Clădirea aceasta era în vechime o mănăstire de călugări, iar puțul este legat de un bazin roman pe care îl utilizau ca rezervă de apă dulce. Vino după mine, n-avem prea mult timp la dispoziție.

Ieșiră în curtea din spate și se apropiară de puțul care părea să nu fi fost folosit de multă vreme.

Acum eu te voi coborî cu lanțul. Cam pe la jumătatea coborâșului vei găsi intrarea în conducta care duce la bazin: ia-ți avânt și sari în ea, apoi oprește-te acolo, eu îți voi trimite celălalt capăt astfel încât să pot coborî și eu în timp ce tu mă susții. Ia cu tine lanterna asta. Lasă-mi mie arcul: ți-l voi trimite după aceea.

Bine, spuse Claudio, dar să ne grăbim: aud din ce în ce mai aproape lătratul câinilor. Fir-ar să fie, de data asta se pare că ne-au așteptat.

Într-un anumit sens, așa este: principalul nostru adversar nu este doar un om nemilos și fără scrupule, el

este dotat și cu o anume inteligență, dar nu știe că orice mișcare a sa era prevăzută dinainte... iată, fiule, dacă-mi amintesc bine, te afli la adâncimea potrivită. Ar trebui să ai în fata ta intrarea în conductă.

— Da, domnule comandant, o văd. Lumina lanternei oscilă în fundul puțului făcând să unduiască fascicolul de lumină între pereți, apoi dispăru pe neașteptate ca înghițit de neant. Glasul lui Claudio se auzi înăbușit. Puteți coborî, domnule comandant, dar dați-mi mai întâi o lungime suficientă de lanț, astfel încât să vă pot susține cu mai multă forță. Bògdanos mai lăsă în jos un metru sau doi de lanț, după care, asigurându-se că acesta este bine ținut începu să coboare și el după ce-și pusese pe umăr arcul. Lătratul câinilor se auzea acum foarte aproape. Ajungând la intrarea în conductă, Bògdanos îi întinse arcul lui Claudio și se lăsă târât în interiorul conductei, având grijă să recupereze lanțul și să-l lase să cadă în apa de pe fundul puțului.

— De ce nu l-ați lăsat să cadă? Oricum, nu ne mai putem servi de el ca să urcăm din nou.

— Ai să înțelegi mai târziu, spuse Bògdanos. Acum, stinge lanterna.

Un grup de polițiști care țineau în lesă câinii sosi după câteva minute: copoii începură să zgârie la ușa fostei mânăstiri, apoi veniră în jurul puțului, se întoarseră, alergară din nou la puț, ca zăpăciți, schelălăind și lătrând cu furie.

— Se pare că miros ceva pe acolo, spuse unul dintre agenți.

— Voi percheziționați clădirea, spuse ofițerul care-i comanda, eu controlez puțul. Se aplecă peste ghizduri și îndreptă în interior fasciculul de lumină al lanternei.

Aici nu este nimic, spuse el după ce privi totul cu atenție. Se întoarse în casă, așteptând ca oamenii săi să termine percheziția.

— Uite, spuse Bògdanos. Dacă aș fi lăsat lanțul să cadă în apă, polițistul acela ar mai fi avut timp să vadă valurile concentrice pe suprafața apei și ar fi înțeles că, mai devreme sau cineva a aruncat sau a scăpat un obiect în puț. Ar fi intrat la bănuieli, poate că ar fi găsit o posibilitate de a coborî... Și, apoi, lanțul acesta ne-ar mai putea fi de folos.

Porniră la drum prin conducta căptușită cu pâlcuri de ciuperci, luminându-și calea cu lanterna până când, după o jumătate de oră, ajunseră în cisterna cea mare, *castellum aquarum* al străvechiului apeduct.

– O construcție ingenioasă, spuse Bògdanos. Când, în urma ploilor sau a topirii zăpezilor, apa creștea în puțuri se revărsa în această cisternă de unde ajungea în alte puțuri din zonele mai secetoase sau contaminate de sărătură, după ce toate sedimentele se depuseseră. Ocoli de jur împrejur bazinul și se opri în dreptul uneia dintre conductele care porneau din el. În vremurile acelea, evident, regimul apelor probabil că era mult mai bogat, dar, după cum vezi, acum nivelul este peste tot destul de scăzut. Claudio îl urma în tăcere, strângând în mâna dreaptă arcul cel mare. La un moment dat, ciupercile începură să fie de dimensiuni mai mici și apoi dispărură, fiind înlocuite de licheni încrustați în piatră: era evident că traseul conductei îi purtase departe de zona umedă a mlaștinilor.

Aproape că am ieșit, spuse, într-adevăr, Bògdanos întorcându-se către tovarășul său de drum. Se opri câteva minute în fața unei deschizături întunecoase și-i făcu semn lui Claudio să se apropie. Vino înainte, fiule, aici

este un puț de ieșire. Este pe jumătate surpat dar ne putem strecura ajutându-ne de mâini și de picioare.

Claudio urcă primul și, după puțin timp, Bògdanos apăru și el: se aflau pe un câmp cu mărăciniș, destul de aproape de mare, la doar câteva zeci de metri la sud de șoseaua regională spre Komotini. Mai merseră puțin până ajunseră pe țărmul mării. Nu departe de locul în care se aflau, licăreau câteva lumini, poate o terasă de pe plajă și se auzeau notele unui cântec amestecate cu zgomotul ritmic al valurilor. Bògdanos se așeză pe nisip.

— Cum te simți? Așează-te și tu, hai, odihnește-te.

— Domnule comandant, spuse Claudio lăsându-se să cadă pe nisip, cum se face că am dat greș de data asta?

Bògdanos lăsă fruntea în jos.

— Am îndrăznit mult, fiule, dar am ieșit bine și din asta ... dar, vezi tu, acum trebuie să întrerupem pentru o vremea acțiunea noastră. Toată poliția greacă ne va vâna pentru că am stârnit rău un întreg viespar. Vlassos va avea în jurul lui mult timp o barieră de protecție impenetrabilă, iar Karamanlis nu este prost: nu se va lăsa luat prin surprindere. Ne-am atins scopul: și cel de-al treilea mesaj a fost trimis. O să vezi că nu peste mult timp are să-și facă și el efectul...

— Nu pot să-mi dau seama cum de sunteți atât de sigur... Eu mă gândesc mereu doar la faptul că ticăloșii ăia doi mi-au scăpat. Eu nu mai sunt o ființă umană de calitate, domnule comandant, și poate că n-o să mai fiu niciodată, doar din cauza lor.... In acest moment, eu trebuie să închei socotelile, înțelegeți? Cu dumneavoastră sau fără, eu trebuie să închei conturile... Doar după aceea, poate, îmi voi putea reface oarecum viața...

Jos, pe linia orizontului, într-o perdea de nori și de aburi, apunea în clipele acelea luna, o lună mare și roșie,

așternând pe mare o cărare lungă de reflexe sângerii. Bogdanos se întoarse brusc spre mai tânărul său tovarăș.

— Trebuie să aștepți momentul potrivit, băiete; trebuie, m-ai înțeles? Nu există alternative... Nu te-am lăsat să-l ucizi pe Vlassos pentru că acel minut în plus ar fi fost suficient pentru Karamanlis ca să te surprindă. Am făcut bine ceea ce am făcut. Și, în orice caz, ai lovit cu toată duritatea; eu l-am văzut pe nenorocitul ăla, l-am ajutat pe Karamanlis să-l urce în barcă; era găurit bine, brațele îi erau pline de sânge... Întinse o mână și mângâie mânerul masivului arc Pearson. A fost din totdeauna cea mai bună armă, spuse, precisă, silențioasă și astăzi tehnica modernă construiește asemenea bijuterii perfecte... altădată trebuiau unse, încălzite la foc...

Eu vreau să-l știu mort...

Va fi precum dorești.

Când?

Nu acum.

Când?

Și nu aici.

Deci?

Mai întâi va trebui să-i adunăm laolaltă pe toți cei care au rămas, pe toți trei, și, de asemenea, pe Vlassos dacă va supraviețui; va trebui să le dirijăm pașii departe de aici, foarte departe, unde nu vor mai avea parte de nici un ajutor și de nicio susținere, unde se vor afla la mila noastră. ...Ai încredere în mine: la momentul potrivit, fiecare dintre ei va urma, fără să știe, drumul care îl va duce la moarte, toți împreună, în aceeași zi, de mână în mână. Dar zilele se vor scurta mult, soarele va fi jos și palid la orizont, vor fi exact aceleași zile ale măcelului și ale masacrului, zilele în care au făcut să curgă lacrimile

și sângele unei ființe nevinovate, i-au călcat în picioare trupul și sufletul.

Claudio nu zicea nimic, privea marginea lunii care se cufunda în hotarul lichid al orizontului și vărsa lacrimi mai amare decât valurile care veneau să moară la picioarele sale. Apoi, rupse tăcerea.

— Domnule comandant.

— Da, fiule.

— Cine era omul pe care l-am ucis în Macedonia?

— L-ai recunoscut, nu? Era persoana care vorbea englezește și care colabora cu Karamanlis în noaptea aceea.

— Da, l-am recunoscut, dar cine era?

— Vrei cu adevărat să afli?

— Da.

— Era James Henry Shields.

— Shields? Nu cumva....

— Da. Era tatăl lui Norman.

Lăsă capul în jos și-l rezemă pe genunchi.

— Și... Norman a fost acela care m-a trădat?

— Nu, Michel a fost.

Claudio își îndreptă brusc spinarea ca și cum ar fi primit o lovitură de cravașă, apoi se ghemui din nou și continuă mult timp să plângă în tăcere. Bògdanos întinse mâna ca să-l mângâie pe umăr, dar nu îndrăzni că-l atingă. Se ridică în picioare.

— Eu trebuie să plec, nu vreau să-l fac pe Karamanlis să intre la bănuieli. Mai mult, trebuie să-i dau o dovadă că poate avea încredere în mine. Scoase din buzunar o batistă și curăță cu ea sângele de la o mică rană pe care Claudio și-o făcuse la un braț atunci când fugiseră prin tufișuri. Nu ne vom mai vedea multe zile de-acum încolo. Să fii în noaptea de 11 noiembrie la Efira, pe promontoriul

Cimero: este aniversarea bătăliei de la Politehnică. Înainte de ziua aceea ai grijă de tine și nu face greșeli. Înainte ca anul să se termine, totul va lua sfârșit, dar ne așteaptă un drum lung. Totul se va întâmpla departe, foarte departe de aici.

Claudio își ridică și-l privi.

— Domnule comandant... dacă mi s-ar întâmpla ceva, dacă aș cădea într-o capcană, fiind ucis... dumneavoastră ați duce la bun sfârșit acest plan?

Bògdanos îți aținti asupra lui privirea de foc.

- Nu trebuie nici măcar să vorbești despre așa ceva. Vei lovi, la momentul potrivit, vei lovi cu mână sigură, pentru Heleni, pentru tine... și... pentru mine. La revedere, fiule.

- La revedere, domnule comandant.

Se pierdu în umbră și Claudio rămase singur cu valurile mării și cu norii care se fugăreau pe cer. Se târî cu greu la adăpostul unei stânci care ferise nisipul de umezeala ploii și, în cele din urmă, oboseala îl învinse și îl fură somnul. Visă că răsărea soarele și că Heleni ieșea goală din valuri, alergând în brațele lui, strălucitoare ca luceafărul de dimineață.

Așezat la volanul mașinii de serviciu, căpitanul Damianlis fu pe punctul de a-și aprinde din cauza stării de nervozitate o țigară din pachetul pe care continua să-l poarte în buzunar cu toate că se lăsase de fumat, dar se abținu încă nu se terminase totul. Nu toate patrulele terminaseră că terminaseră de scotocit zona: în fond mai erau speranțe. Aprinse plafoniera și se uită pe harta zonei în care se afla, însemnând cu o cruce toate sectoarele controlate de oamenii săi. Mai rămăsese puțin, din

păcate. Când își înălță fruntea, îl văzu în fața mașinii, în lumina lămpilor de poziție, pe amiralul Bògdanos. Fără să vrea, tresări. Scoase o scobitoare din buzunarul hainei și, mestecând-o în loc de țigară, ieși din mașină.

— De unde-ați apărut?

— L-ați prins?

— Nu, nu l-am prins. Cel puțin până acum. Dar dumneavoastră de unde veniți?

— Mă îndoiesc că-l vor mai prinde. Dacă am ieșit eu, putea să iasă și el.

— Vreți să spuneți că dumneavoastră ați ieșit neobservat din încercuire? Nu-mi vine să cred așa ceva.

— Bine. Întrebați patrulele dacă m-a văzut cineva. Veți vedea că am dreptate.

— Și, după părerea dumneavoastră, un om care, în plus, probabil că este și rănit cum ar fi putut scăpa de zece patrule și de șaizeci de agenți?

— Nu mă întrebați pe mine, domnule Karamanlis. Omul acela a demonstrat deja că este de o șiretenie ieșită din comun. Poate că l-au ajutat ploaia, întunericul, greșelile oamenilor dumneavoastră... pot fi o mulțime de cauze. Oricum, eu măcar am găsit o urmă. Îi întinse batista plină de sânge. După cum vedeți, nu greșeam când vă spuneam că l-am rănit. Era lângă un pâlc de sălcii din partea de nord-est a lagunei. Trimiteți asta la analize și cereți-le să determine grupa sangvină. Dacă nu mă-nșel, ați avut în mână un medalion cu grupa sangvină a lui Claudio Setti. Sper că o să v-o amintiți sau poate că ați notat-o pe undeva. Dacă datele coincid, măcar vom avea o probă destul de sigură. Vom ști cu certitudine pe cine căutăm.

Pe fața lui Karamanlis apăru o expresie stranie.

— Vă mulțumesc. Voi verifica asta cu toată grija, dar, ca de obicei, n-am să știu unde să vă caut ca să aveți rezultatul cercetărilor.

— Nu vă faceți griji. Am să vă găsesc eu. Nu am reușit întotdeauna să vă găsesc?

— Așa este.

— La revedere.

— La revedere, domnule amiral.

Karamanlis se urcă din nou în mașină și chemă prin stație toate patrulele, una câte una, dar fără prea mare tragere de inimă. Ceva îi spunea că toate rapoartele agenților vor fi negative.

Când primi și ultimele informații dezamăgitoare, închise stația și se întoarse la spital. Era aproape dimineață și Vassilios Vlassos fusese dus deja în sala de reanimare a secției de chirurgie, după o intervenție care durase aproape două ore. I se făcuse o altă transfuzie și zăcea încă pe jumătate adormit pe patul său.

– A suferit o traumă înspăimântătoare, spuse medicul, care ar fi făcut ca oricui să-i explodeze inima, dar acum se simte bine. Își va reveni complet în câteva zile. Va mai trebui să stea cu perfuzii încă o vreme, până când suturile pe care i le-am făcut la nivel intestinal se vor închide bine. Din păcate a pierdut unul dintre cele două testicule: săgeata i l-a distrus complet.

Vă mulțumesc, domnule doctor, pentru tot ce ați făcut.

N-am făcut mare lucru, spuse mediul. Va veni imediat infirmierul ca să vă aducă săgețile pe care le-am extras. Bănuiesc că sunt corpuri delicte.

Mulțumesc. Mulțumesc încă o dată, domnule doctor.

Karamanlis mai rămas câteva minute pe loc, așteptându l pe infirmierul care îi înmână un pachețel într-o

pungă de plastic legată cu un elastic. Deschise punga și examină săgețile, toate având încrustate pe coadă fraza aceea nu mai puțin ciudată decât celelalte. Pe când le mai învârtea încă între degete, Vassilios Vlassos deschise ochii.

— Ai fost operat, Vlassos, trebuie să stai liniștit. A fost greu, ți-au extras astea din corp, și-i arătă săgețile. Au făcut prăpăd: una ți-a găurit intestinul gros și ți-a făcut praf un testicul, dar doctorul spune că nu trebuie să-ți faci griji, că totul a mers bine. Ți-a mai rămas un ouț, bătrâne... pentru unul ca tine este destul și chiar mai rămâne, nu-i așa?

Vlassos mișca din buze ca și cum ar fi vrut să spună ceva, dar nu se auzea niciun sunet.

— Nu trebuie să te forțezi, repetă Karamanlis, o să-mi spui totul atunci când te vei face bine.

Vlassos îi făcu semn să se apropie, vocea sa fiind aproape un șuierat.

— Am să-l omor eu, domnule căpitan, am să-l jupoi pe câinele ăla jegos, eu... eu...

— Da, sigur că da. Dar acum stai liniștit, încearcă să te odihnești.

Vlassos se ridică totuși pe coate.

— Domnule căpitan, trebuie să-mi promiteți că o să mă lăsați să-l omor chiar eu, cu mâinile mele.

— Pune capul jos, căpos ce ești. Ești plin de cusături și pe dinăuntru și pe dinafară. Dacă-ți crapă vreuna, pierzi iar sânge și de data asta nu te mai salvează nimeni.

— Promiteți-mi...

— Da. Îți promit, fu de acord Karamanlis. Când o să-l prindem, am să-l las pe mâna ta. Faci cu el ce vrei.

— Mulțumesc, domnule căpitan... Femeia mea ce face?

— E bine. Am dus-o acasă. Va fi imediat informată că operația a reușit, așa că o să vină să te vadă.

Vlassos lăsă capul pe pernă, cu gura încremenită într-un zâmbet amețit și plin de cruzime. Karamanlis îi puse o mână pe umăr.

— O să-l prindem, bătrâne, fii sigur, mai devreme sau mai târziu pică el în mâinile noastre.

Ieși din spital când soarele răsărea și străzile începeau să se umple de zumzetul tulbure al circulației de zi cu zi.

Claudio se deșteptă când simți pe față primele raze ale soarelui și auzi zvon de clopote de la o turmă. Se ridică în capul oaselor, își aranjă cât putu mai bine hainele, apoi se rezemă cu spatele de stâncă, așa cum ar fi făcut un turist care se oprise în timpul unei plimbări de dimineață devreme ca să se bucure de răsăritul soarelui.

Cine ești? se auzi o voce sonoră din spatele său.

Claudio se întoarse și-l văzu pe ciobănașul care ducea turma la păscut: un băiat cam de treisprezece ani.

Sunt un turist italian. Făceam o plimbare ca să văd răsăritul soarelui. Dar tu cum te numești?

Pe mine mă cheamă Stelios... Știi ce loc e acesta?

Cred că ne aflăm pe aproape de Messemvria.

Aici era Ismaro, cetatea ciconilor. Aici a debarcat Ulise când s-a întors de la Troia. De aici a luat vinul cu care l-a îmbătat apoi pe Ciclop... dar cum, ești turist și nu știi asemenea lucruri?

Claudio zâmbi.

Oh, sigur că le știu, dar nu credeam că tocmai în locul acesta s-au întâmplat asemenea lucruri. Dar tu de unde le știi?

— De la învățătorul meu. Vrei să-l cunoști? Locuiește acolo. Și îi arătă o căsuță albă pe un mic promontoriu.

— Din păcate, acum nu pot să-l vizitez, dar altă dată, sigur, dacă mai trec prin părțile astea.

— Bine, spuse copilul, atunci o să mă găsești și pe mine. Eu îmi aduc oile pe aici în fiecare dimineață.

Claudio se ridică, salutându-l pe micul cioban și se îndreptă către șoseaua națională. Merse o bună bucată de drum pe marginea șoselei, făcând cu mâna la mașinile care treceau, până când se opri un camion care mergea spre Turcia și șoferul îi făcu semn să urce în cabină. După o oră, autotrenul se opri în fața barierei de la punctul de trecere a frontierei și șoferul îi întinse polițistului cele două pașapoarte, unul turcesc pe numele lui Tamer Unloglu, din Urfa, și celălalt italian pe numele lui Dini Ferretti, din Tarquinia.

— Aha, italian! exclamă polițistul, bine dispus. Spaghetti, maccheroni!

Claudio așteptă ca omul să-i înapoieze pașaportul cu ștampilă și-l salută cu un gest larg al mâinii.

— Da, da, prietene; spaghetti, maccheroni și... toate celelalte.

Camionul porni mai departe, trecând podul peste Evros și se opri de cealaltă parte a vămii turcești. Claudio se opri ca să completeze formulare pentru viza de intrare și să scoată niște bani, așteptând apoi întoarcerea șoferului care avea de rezolvat formalități vamale. Trecură de Ipsala și Kesan, unde camionagiul o luă spre sud către Çanakkale și Claudio coborî, îndreptându-se către Istanbul. După câteva minute opri un alt camion care-l duse la lăsarea serii în poarta marelui bazar

Claudio îl salută și dispăru în clipa următoare în mulțimea de oameni care roia pe străzile imensei piețe.

Căpitanul Karamanlis se hotărî să păstreze de data aceasta doar pentru sine mesajul găsit pe săgețile care-l loviseră pe Vlassos și-l făcu pe chirurg să-i promită că nu va spune nimănui despre aceasta, invocând drept motiv secretul asupra anchetei. Nu putu, însă, evita alte consecințe, astfel încât superiorii săi de la Atena îi cerură socoteală în privința expediției sale din Tracia și a atentatului suferit de subalternul său în timp ce acesta se afla în vacanță la Portolagos; lucrul acesta îl puse în dificultate, mai ales fiindcă în cei zece ani care trecuseră, datorită noii orientări politice, toți șefii de la comanda forțelor de securitate se schimbaseră și el nu se mai putea bucura de acoperirea din alte vremuri.

Domnule căpitan, îi spuse șeful poliției, v-am trimis la Dirou ca să coordonați cercetările și ancheta, dar nu ați reușit să găsiți vreun suspect. La Portolagos s-a întâmplat același lucru: fie ne aflăm în fața unei fatalități, și este normal să ne îndoim de așa ceva, fie dumneavoastră ați dat dovadă de ineficiență. Până acum am reușit să ascundem lucrurile acestea de presa centrală, dar nu o mai putem face mult timp.

Karamanlis fu nevoit să admită că așa era.

Din păcate, trebuie să-mi recunosc înfrângerea, dar dați mi voie să vă spun, domnule comandant general, că în ceea ce mă privește, partida nu s-a încheiat și în runda următoare eu voi ieși învingător.

Ar fi prea mult dacă v-aș întreba ce motive aveți când afirmați asta?

— Cred că sunt aproape de identificarea asasinului și cred că mă aflu și eu pe lista celor pe care are de gând să-i ucidă, astfel încât sunt omul cel mai potrivit pentru a continua cercetările, fiind în același timp pradă și vânător.

Comandantul îl privi cu o expresie de nedumerire.

— Este foarte lăudabil din partea dumneavoastră să faceți pe momeala, dar n-ați putea să-mi spuneți ce motiv ar avea asasinul să vă includă și pe dumneavoastră pe listă, în afara oamenilor pe care-i aveți sub comandă?

— Deocamdată nu pot trage niște concluzii definitive așa că permiteți-mi să nu vorbesc despre asta, dar este ușor de imaginat care ar putea fi motivul: munca noastră ne obligă să trimitem în fața justiției cele mai rele scursori ale societății, dar, uneori, unii dintre acești oameni reușesc să evadeze sau să obțină o amnistie pentru merite... politice și atunci se hotărăsc să se răzbune. Vă rog să țineți seama că, de data aceasta, asasinul nu a reușit să-și materializeze intențiile: sergentul Vlassos a fost salvat, chiar dacă la limită, datorită intervenției noastre.

— Și asta este adevărat. Vreți, atunci, ca acest caz să rămână în mâinile dumneavoastră?

— Dacă este posibil, da.

— Bine, domnule căpitan: vă mai ofer o șansă, dar nu puteți conta pe încă una.

— Nu va mai fi nevoie, domnule, spuse Karamanlis și ieși.

În aceeași seară trecu pe la centrală ca să vadă portretul robot trimis de poliția din Kalamàta, reprezentându-l pe omul care închiriase la Gerolimenas camionul pentru a transporta la Gythion încărcătura de lemne pe care el însuși o transportase la Gerolimenas cu o barcă mare: erau aproape sigur trăsăturile amiralului de escadră Anastasios Bògdanos.

XIV

Skardamoula, 13 septembrie, orele 9

După ce abandonaseră camioneta cooperativei pescărești în parcarea stației de servicii care le fusese indicată, Norman și Michel se întorseseră cu autobuzul la hotelul lor și găsiseră acolo Roverul albastru în perfectă ordine, iar cheile în caseta lor de corespondență de la recepția hotelului „Plaja", dar în zilele următoare așteptară în zadar să fie contactați. Michel meditase timp îndelungat cu speranța de a descifra semnificația frazei care fusese găsită alături de cadavrele lui Patros Roussos și Yorgo Karagheorghis, dar fără prea mare succes. Se hotărâseră, prin urmare, la un moment dat, să reia cercetarea din momentul în care viața lor intrase pe neașteptate în contact cu vasul de aur, în subteranele Muzeului Arheologic Național din Atena. Se gândiră, atunci, să se reîntoarcă în capitală ca să pornească din nou pe urmele lui Aristotelis Malidis. El fusese tovarășul din ultimele ore de viață ale lui Periklis Harvatis și tot el fusese ultimul custode al vasului lui Tiresias. El era, poate, elementul de legătură cu misteriosul

personaj căruia îi lăsaseră Roverul albastru și care le promisese să le arate vasul.

Norman, însă, voia în primul rând să meargă în Macedonia, la locul în care fusese găsit mort tatăl său, pentru a vedea dacă poate descoperi vreo urmă sau poate afla mai multe informații în afară de cele pe care le primise pe cale oficială de la Scotland Yard.

Hotărâră să se despartă, stabilind să aibă un contact telefonic la fiecare două zile, dându-și din nou întâlnire la Atena după zece zile pentru a schimba între ei informațiile pe care le putuseră obține. Amândoi fură de acord că era o soluție bună.

Norman ajunse în valea râului Strimon într-o zi frumoasă de septembrie și ținutul minunat prin care călătorea aproape că-l făcea să uite de scopul expediției sale. Râul se întindea cu cotituri largi printre maluri împădurite și pajiști verzi. În spațiile din interiorul meandrelor, undele râului își încetineau curgerea și erau acoperite de nuferi și alte plante acvatice înflorite. Platani și fagi seculari își aplecau ramurile până ce atingeau oglinda apei la care, în orele mai calde ale zilei, veneau turmele să se adape și să se bucure de puțină răcoare. Era patria ancestrală a lui Orfeu și a lui Zamolxes, ținutul mitic al centaurilor și al himerelor.

Înnoptă într-o cămăruță curată și cu miros de var proaspăt dintr-o casă țărănească din apropierea granitei, în satul micuț numit Sidirokastro, unde călătorul se simțea cu adevărat aproape de stele: galaxia parcă se curba pe lanțul muntos al Pindului ca vălul unei zeițe fluturând prin întuneric, iar stelele păreau atât de aproape de pământ încât păreau să fie și ele parfumate ca orhideele de munte.

Seara, la tavernă, întrebă în stânga și în dreapta dacă putea găsi o călăuză care să cunoască bine locurile, de-o parte și de alta a graniței, un ghid care să vorbească vlahì, dialectul răspândit și în munții Macedoniei iugoslave. Nu dură mult până găsi omul potrivit, dat fiind și salariul de cincizeci de dolari pe zi pe care-l oferea. A doua zi pe seară, veni la el un vânător de circa patruzeci de ani, pe numele lui Haralambos Hackiris: se născuse în acele locuri și cunoștea fiecare palmă de pământ din pădurile și de pe malurile răului, pe o rază de douăzeci de kilometri, chiar și pe teritoriul iugoslav cunoștea mulți oameni. Fără îndoială era un contrabandist, după cum îi mărturisise el însuși lui Norman, dar, la urma urmelor, un om serios și demn de încredere.

Norman îi prezentă motivul pentru care venise prin munții aceia și îl întrebă dacă știa ceva sau auzise ceva despre un gentleman englez venit la vânătoare în munții noștri cam pe la începutul verii, ucis cu o săgeată și găsit cu ochii acoperiți de o cârpă și cu un căluș în gură.

Am auzit vorbindu-se despre asta, spuse Hackiris, și vă pot spune că omul care l-a ucis nu este de prin partea locului, altfel noi am fi știut cine era și, mai devreme sau mai târziu, am fi aflat și motivul. Noi știm tot ce se petrece pe munții aceștia. Mai sunt unii braconieri care mai merg încă la vânătoare cu arcul ca să nu-i audă paznicii de vânătoare, dar acum sunt puțini și bătrâni și n-ar fi ucis un om nici pentru tot aurul din lume. Mai sunt unii care transportă peste graniță drogurile turcești, dar n-au alte obiceiuri.

Îmi pot oferi un premiu special de trei sute de dolari, spuse Norman, dacă mă ajuți să culeg informații despre cine ar fi putut să-l ucidă pe englezul acela și despre

împrejurările în care a murit, dar, dacă mă tragi pe sfoară, nu-ți mai plătesc nici salariul.

A doua zi plecară cu mașina, trecură de frontiera iugoslavă, apoi lăsară mașina într-un garaj de pe șoseaua principală și porniră pe jos către coamele munților și, apoi, din nou pe valea dinspre izvoarele râului Strimon.

— Dacă există cineva care ar putea ști ceva, aici îl vom găsi negreșit, spuse Hackiris arătând către un sat aflat la jumătatea povârnișului de dincolo de râu. Traversară prin vad și către ora trei a după-amiezii intrară în satul care părea de-a dreptul pustiu. Doar câteva bătrâne îmbrăcate în negru mai treceau din când în când pe ulița principală cu o legătură de iarbă pe creștet sau cu o cofă de apă. Nu exista un post de poliție, dar era un gardian civil care-și avea sediul în propria sa locuință. Hackiris îi spuse de ce se aflau acolo și șușoti o vreme cu el în vlahì.

— Ai douăzeci de dolari? îl întrebă apoi pe Norman. Norman îi întinse câteva bancnote.

— Ei?

— Sunt niște lucruri interesante: el a fost primul care a examinat cadavrul. Spune că părea să fi murit doar de câteva ore.

— Și ce a găsit?

— Era un mesaj prins de buzunarul hainei de camuflaj cu care era îmbrăcat și l-a pus pe un prieten de-al său care știa grecește să-l copieze, înainte de a-l preda poliției care venise de la Belgrad.

— De ce a făcut asta?

— Douăzeci de dolari nu ți se par un motiv suficient de solid? I s-a părut că, mai devreme sau mai târziu, documentul acela ar fi putut valora ceva.

— Și ni-l poate da?

— Sigur. Gardianul luă un vas dintr-un dulap, vârî mâna în el, scoase o hârtiuță cu pătrățele pe care erau mâzgălite câteva rânduri și i-o dădu lui Norman care o citi rapid.

Te-ai aflat cândva de față la măcelărirea multor oameni, în lupta cruntă de atunci, dar la masacrul acela ai plâns și tu, din suflet.

Hackiris îi pândea expresia feței.

— Este ceva care merita cei douăzeci de dolari? întrebă.

— Merita mult mai mult, răspunse Norman. Valora viața unui om...

Hackiris mai vorbi în vlahì cu săteanul, fără ca vreunul dintre ei să pară câtuși de puțin interesat de cuvintele lui Norman.

Mai este și altceva, spuse apoi, dar asta face dublu: patruzeci de dolari.

Bine, spuse Norman și duse din nou mâna la portofel. Gardianul dispăru în interiorul unei camere și se întoarse cu un pachet din foi de ziar pe care-l puse pe masă. Norman îl deschise: conținea o săgeată.

A găsit-o înfiptă în trunchiul unui copac la o înălțime de circa doi metri, traduse Hackiris, la mică depărtare de locul în care a fost găsit trupul tatălui tău. A pătruns în lemn cu cuțitul de vânătoare ca s-o scoată și a luat-o acasă. Cu siguranță este arma unui străin.

Așadar a greșit prima lovitură, murmură Norman pentru sine. Mâna poate, deci, să-i tremure... Apoi, întoarse-se către călăuza sa. Spune-i să-ți explice unde a găsit corpul și du-mă acolo. Gardianul îi duse afară

din casă și îi însoți până la marginea satului, iar de acolo, cu gesturi largi ale mâinii și arătând către capătul văii, le arătă cum să ajungă la locul care fusese scena crimei. Norman îi spuse călăuzei să-l ducă acolo: era o adâncitură a terenului în inima pădurii, un loc cu umbră deasă și umed în care creșteau fagi uriași cu trunchiuri înfrățite, crescute printre stânci mari acoperite de mușchi plin de apă. Norman își înălță privirea către soarele care pătrundea cu greu prin frunziș, apoi coborî ochii către baza unui trunchi gigantic lângă care clipocea un izvor cu apă cristalină.

— Dacă am înțeles eu bine, cred că acolo s-a întâmplat, spuse călăuza arătând către un fel de nișă între două rădăcini uriașe ieșite din pământ. Norman se așeză pe un bolovan și-și trecu palma peste scoarța aspră a copacului de care tatăl său fusese țintuit de săgeata ucigașă.

Ascultă câteva minute, cu ochii umezi, foșnetul frunzelor și zvonul izvorului, voci blânde ale pădurii în pacea adâncă a după-amiezii.

— Este un loc frumos pentru a muri, spuse el cu tristețe, adio, tată.

Michel încercă o emoție puternică la intrarea în Atena, revăzând acropola, Politehnica, școala arheologică franceză, Muzeul Național. Era ca și cum orologiul vieții sale s-ar fi învârtit înapoi, readucându-l la momentul în care, abia ținându-se pe picioare, cu inima și trupul zdrobite de durere, fusese scos din sediul central al poliției pentru a fi îmbarcat într-un avion.

Se instală într-un hotel din zona Placa, unde își rezervase cameră și unde se înțelesese cu Norman că va putea fi găsit, după care ieși pe jos, mergând pe străzi

fără nicio țintă precisă. Trecu prin apropiere de Olimpicion și apoi prin piața Syntàgmatos unde turiștii așteptau să-i fotografieze pe soldații care schimbau garda, după care intră în barul de la colțul cu strada Stadiou unde petrecuse atâtea seri prelungite cu prietenii săi. Se așeză la o masă și comandă o bere Fix.

– Nu se mai fabrică, domnule, spuse chelnerul.

– Atunci o Alfa.

– Nici aceea nu se mai fabrică. Probabil că dumneavoastră n-ați mai fost demult prin Grecia, domnule. Acum nu mai este decât bere de export.

Da, lipsesc de mult timp din locurile astea... Atunci, nu mai vreau bere, Adu-mi o cafea. Turcească.

Chelnerul îi aduse cafeaua și el începu să privească un grup de tineri care glumeau și râdeau în jurul unei mese dintr-un colț al barului. Și-ar fi dorit să li se alăture, atât de mult se diminuase efectul timpului în mintea sa; ar fi vrut să li se alăture ca și cum ar fi avut aceeași vârstă cu ei, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic între timp, dar în oglinzile din dreapta sa se văzu dintr-o dată pe sine însuși, cu tâmplele încărunțite și cu mănunchiul de riduri de la colțurile ochilor, se văzu singur și înconjurat de fantasme, cufundat în beznă și în gol. Fugi cu un nod în gât, fugi strecurându-se printre oamenii care roiau plecând de la birouri și de la magazine pentru a se întoarce fiecare la casa lui, fără să știe încotro mergea, acum alergând, acum mergând cu pași mari până când ajunse pe neașteptate, ca într-un vis, acolo unde începea strada Dionysìou, ciudat de tăcută și de pustie. Stătu în loc și apoi merse încet pe trotuarul de pe dreapta străzii, pentru a observa pe partea cealaltă șirul numerelor fără soț. Se lăsa seara și cerul deasupra Atenei se colora într-un roșu palid și cețos.

Trecu un băiat pe bicicletă. Un copil se arătă sub arcada unei porți ca să oprească mingea care se îndrepta spre mijlocul străzii și se opri o clipă ca să-l privească în tăcere. Undeva, spre răsărit, trecu în zbor un avion brăzdând cerul cu o dâră albă de fum.

Dionysìou, 17.

Se mai vedea firma spălăcită și cu vopseaua pe jumătate scorojită a unei vechi tipografii, un oblon tras până jos, plin de praf și încuiat cu un lacăt și el prăfuit și mâncat de rugină. S-ar fi putut spune că de mulți ani nu-l mai ridicase cineva. Michel rămase o vreme nemișcat privind locul acela părăsit, devenit inutil, apoi porni mai departe oprindu-se după o sută de metri unde se aprindea chiar atunci firma luminoasă „Bar Milos". Intră și se așeză în apropierea intrării, astfel încât să poată vedea strada în lungul ei și comandă un ouzo cu apă și cuburi de gheață. Când chelnerul îl servi, îl reținu arătându-i oblonul de la numărul 17.

— Tipografia aceea încă mai funcționează după știința dumneavoastră?

Chelnerul se întoarse ca să vadă despre ce era vorba, apoi clătină din cap.

— De când lucrez eu aici numai așa am văzut-o.

— Și de cât timp lucrați aici?

— De șapte ani.

— Și sunteți aici mereu dimineața?

— Toate diminețile, fără excepție, domnule.

— Și n-ați văzut pe nimeni intrând sau ieșind?

— Niciodată, domnule. Dar pot să vă întreb de ce vă interesează?

— Am colecția unei reviste care se tipărea acolo și mi-ar fi plăcut să am câteva numere din urmă.

— Înțeleg.

— Știți cumva dacă în casa aceea există un portar?

— Nu cred, domnule; portar au doar blocurile mari și moderne de pe strada Patissìon, din strada Stadiou sau din piața Omonia. Astea sunt case foarte vechi, dinainte de războiul cu turcii.

— Vă mulțumesc. Michel plăti, lăsându-i omului și un bacșiș frumos, apoi se întoarse de unde venise. Voia să se întoarcă la hotel în caz că l-ar fi sunat Norman. Chelnerul debarasă masa, vârând bacșișul în buzunar, apoi ieși ca să pună o folie de celofan pe șervețelele care acopereau mesele de afară. In momentul acela se întâmplă să-și arunce privirea pe partea cealaltă a străzii: era întunecase și pe sub oblonul de la numărul 17 se zărea o dungă subțire de lumină.

— Domnule! strigă el imediat către Michel care ajunsese deja în capătul străzii. Domnule, stați puțin! Dar Michel nu auzise, fiind acum aproape de zgomotul circulației de pe strada principală și dispăru în clipa aceea după colț. Chelnerul se întoarse la treburile lui și, toată seara, în timp ce-i servea pe clienți, arunca din când în când o privire pe partea cealaltă a străzii. Când plecă acasă, pe la două noaptea, fâșia aceea de lumină mai răzbătea încă pe sub oblonul coborât de pe Dionysìou 17.

Norman sună pe la nouă seara.

— Unde ești? îl întrebă Michel.

— Într-un garaj la câțiva kilometri de Sidirokastro și mâine voi fi acolo.

— Te-ai descurcat repede. Ai găsit ceva?

— Da. Informația pe care o aveam era corectă: Scotland Yardul mi-a ascuns un amănunt asupra morții tatălui meu. Pe cadavru era prins un bilet cu fraza...

— Ce frază, Norman, ce frază?

Norman citi rar cele scrise pe bilet.

Te-ai aflat cândva de față la măcelărirea multor oameni, în lupta cruntă de atunci, dar la masacrul acela ai plâns și tu, din suflet.

— Ce este asta, Michel? Ce înseamnă fraza asta?

— Știu... știu... sună-mă peste zece minute și am să-ți spun. Sunt sigur că știu. Norman închise și Michel dădu fuga la valiza sa luând din ea exemplarul din *Odiseea* pe care-l adusese cu el. Pusese semne la unele fragmente care-l interesau... iată... *Odiseea XI*, cuvintele lui Agamemnon către Ulisse în împărăția morților...

Când Norman sună din nou, el era pregătit, cu textul în fața ochilor.

— Este un pasaj din Nekya, Norman: *Odiseea XI*. Umbra lui Agamemnon în împărăția morților îi descrie lui Ulisse cum tovarășii săi și Cassandra au fost uciși la întoarcerea din războiul Troiei în casa sa... și disprețul său față de masacrarea tovarășilor săi și a unei fete nevinovate.... La celălalt capăt al firului urmă o lungă tăcere și nu se auzea decât zgomotele impulsurilor din convorbirile internaționale. Norman, mai ești pe fir?

Vocea lui Norman sună parcă străină și îndurerată. Se simțea că rostește fiecare cuvânt făcând un mare efort

— Da... Asta ar lega moartea tatălui meu de cea a lui Roussos și Karagheorghis.

— S-ar putea.

— Altă explicație nu este.

— Nu știu, Norman. Nu-i simplu. Vino la Atena și o să mai vorbim despre asta. Între timp, eu am să caut să

descopăr ce semnificație au celelalte mesaje. Mi-a venit o idee.

— Bine, spuse Norman. Ne vedem mâine.

— Norman?

— Da.

— Nu te lăsa doborât. Trebuie să mergem până la capăt.

— Nu te gândi la mine. Mergi pe drumul tău. Am să-ți aduc și altceva.

— Poți să-mi spui despre ce este vorba?

— O săgeată... Exact la fel cu aceea care l-a ucis pe tatăl meu.

Michel se duse la măsuță, se așeză, își aprinse o țigară și începu să confrunte textul pe care i-l spusese Norman cu cel din *Odiseea*. Dădu pagină după pagină ca să vadă dacă și mesajul găsit pe cadavrele lui Roussos și Karaiheorghis provenea tot din poem, așa cum i se păruse probabil în prima clipă, dar căutarea nu ajunse la niciun rezultat.

Se trânti pe pat și rămase o vreme nemișcat, încercând să se relaxeze, dar gândurile nu-i dădeau pace. Rezultatele pe care le obținuse până în acel moment nu erau, decât grozave. Goana după vasul lui Tiresias nu dăduse roade și omul pe care-l întâlniseră la Kòtronas nu mai dăduse niciun semn de viață. Iar acum uciderea lui James Shields părea să se lege de moartea lui Roussos și Karaiheorghis, dar cum, și de ce? Și de unde apăruse aluzia lui Periklis Harvatis dacă tipografia din Dionysiou 17 părea închisă de mult timp?

A doua zi avea să ceară o audiență la directorul Muzeului Național pentru a putea da de urma lui Nikolelis Malidis. Pentru moment, era singura pistă pe care o mai putea urma.

Telefonul sună din nou și recepția îi făcu legătura pentru o convorbire internațională.

— Michel? Sunt Mireille. În sfârșit, am dat de tine.

— Iartă-mă. N-am avut timp până acum să te sun și să te anunța că ajunsesem aici în hotelul din Atena.

— N-are importanță. M-am dat peste cap și, după cum vezi, am reușit. Cum merge?

— Este o căutare foarte lungă și dificilă, plină de obstacole...

— Dar eu aș vrea să te văd.

— Și eu, foarte mult mi-aș dori.

— Începând de săptămâna viitoare sunt liberă. As vrea să vin la tine și să stau o vreme cu tine.

— Mireille, asta nu este doar o cercetare științifică. Eu îl ajut pe Norman să facă lumină în privința morții tatălui său... S-ar putea să ne pândească și niște pericole.

— Tocmai de asta vreau să fiu alături de tine.

— Asta-i tot ce-mi doresc în momentul acesta, cre de-mă... Eu... Te visez în fiecare noapte, dar mă tem că prezența ta aici ar crea unele probleme... cu siguranță, lui Norman. Sunt sigur că își dorește ca unele lucruri să rămână doar între el și mine. Cred că-ți dai seama...

— Sigur... Atunci, vrei să nu mă amestec în treburile voastre, așa-i?

— Mireille, lasă-mă câteva zile; dacă se ivește vreo rază de speranță, te chem imediat ...Și, apoi... n-ar fi exclus ca tu să-mi fii mai de folos acolo unde ești.

— Bine, dar ține minte: cu cât mai mare va fi abstinența la care mă condamni, cu atât mai mare va fi și penitența pe care va trebui s-o faci.

Michel zâmbi.

— Am să mă spun oricărei penitențe la care mă vei condamna, stăpâna mea.

— Îmi lipsești.

— Și tu.

— Michel, nu cumva îmi ascunzi ceva?

— Așa este, Mireille, dar te rog să ai puțină răbdare. Păstrează-ți dragostea pentru mine, acum și... după aceea. Este lucrul la care țin cel mai mult în viața mea.

Norman opri mașina la punctul de frontieră grecesc de la Sidirokastro și-și plăti călăuza așa cum se înțelesese. Hackiris mulțumi și se îndepărtă pe jos către țară, după ce arătase poliției permisul de liberă trecere pentru cei care locuiesc în zona de graniță. Norman se apropie și el de polițist și-i prezentă pașaportul. Agentul privi fotografia, apoi îl privi pe el, dar nu dădu înapoi pașaportul.

Domnule Shields, vreți să veniți cu mine, vă rog.

Dar ce s-a întâmplat?

Este doar o formalitate. Vă rog să mă urmați, este vorba de câteva minute: un simplu control. Lăsați cheile în contact: colegul meu va avea grijă s-o parcheze.

Norman se supuse și-l urmă pe agent în clădirea postului de poliție. Fu introdus într-un birou mic, luminat doar de o veioză. Reușea cu greu să distingă silueta unui bărbat așezat de partea cealaltă a mesei.

Bună seara, domnule Shields, vă rog să luați loc.

Știți ce este, este miezul nopții, eu sunt mort de oboseală și aș vrea să merg la culcare. Dacă vreți să faceți un control, fiți amabil să...

Dar cum, domnule Shields, nu vă amintiți că ne-am cunoscut cândva? Vă rog să acordați măcar câteva clipe unei vechi cunoștințe.

Norman se așeză și privi cu atenție figura omului de dincolo de masă, făcu legătura între trăsăturile pe care începea să le distingă și sunetul nu cu totul străin al vocii și, dintr-o dată, își dădu seama cu spaimă pe cine avea în față.

— Pavlos Karamanlis.

— Exact, domnule Shields.

— Ce este cu farsa asta a controlului, ce doriți de la mine?

— Bine. Dat fiind că vreți să intrăm de îndată în subiect, eu n-am să mă las rugat prea mult. Vreau să știu cu ce scop ați venit în Grecia, dumneavoastră și prietenul dumneavoastră Michel Charrier, ce făceați la Dirou când a fost omorât agentul meu Karagheorghis, în grotele de la Katafigi. Și, de asemenea, cu cine v-ați întâlnit în seara zile de 24 august pe malul răsăritean al peninsulei Laconia și cine este persoana căreia i-ați încredințat mașina.

Norman nu se pierdu cu firea.

— Nu-l mai aveți în față, domnule Karamanlis, pe băiatul disperat de acum zece ani. Nu-mi pasă de dumneavoastră și de întrebările pe care mi le puneți. Nu aveți niciun drept să mă rețineți, așa încât eu plec.

Karamanlis se ridică în picioare.

— Vă sfătuiesc să n-o faceți. Băieții mei au avut tot timpul pentru a vă strecura o cantitate destul de mare de droguri în scaunele mașinii dumneavoastră. Mai mult decât suficient ca să vă trimit la pușcărie.

— Asta-i un bluff, domnule Karamanlis...

— Și mai vreau să știu de ce v-ați dus în Iugoslavia, angajând acolo o călăuză dintre munteni. Norman clătină din cap și dădu să se ridice. Aveți grijă că nu glumesc, domnule Shields, știți și dumneavoastră că nu-i de glumă

cu mine. Chiar dacă ați reușit în cele din urmă să vă demonstrați nevinovăția, asta v-ar costa cel puțin câteva luni de arest, interogatorii, proces... Eu încă vă mai pot face o mulțime de necazuri... Norman clătină din cap. Așteptați, eu nu vreau să vă fac nici un fel de rău, dar aș dori tare mult să știu cine a prins gustul de a-i lua la țintă pe oamenii mei: Roussos, Karagheorghis, ca și tatăl dumneavoastră, domnule Shields.

Norman se simți dintr-o dată gata să leșine: prin urmare, bănuiala i se confirma. Se rezemă de spătarul scaunului. Ce-are a face tatăl meu cu toate astea? spuse el cu capul plecat.

– Tatăl dumneavoastră era ofițerul de legătură dintre serviciile secrete americane și poliția noastră politică din timpul evenimentelor de la Politehnică... el a murit din același motiv pentru care au murit Roussos și Karagheorghis, din același motiv pentru care un alt agent de al meu, Vassilios Vlassos, era gata să-și piardă viața.

Norman înălță fruntea și fața sa era pământie.

Ce i s-a întâmplat?

Vlassos a fost găurit ca o strecurătoare, pe jumătate înecat și n-a lipsit mult să-și dea duhul.

Când s-a întâmplat, unde?

Un moment, domnule Shields. Eu sunt cel care pune întrebările.

Ascultați-mă, domnule Karamanlis, eu vă detest profund și doar Dumnezeu știe ce sacrificiu este pentru mine să vă suport prezența chiar și pentru câteva minute, dar îmi dau seama că aveți niște informații care mă interesează și că eu le pot compensa cu alte informații, așa că fie foarte clar că rămâneți pentru mine un dușman.

Nu am luat vasul acela.

— N-are importanță, dar sunteți răspunzător de moartea lui Claudio Setti și a lui Heleni Kaloudis.

Karamanlis păru să nu sesizeze provocarea.

— Eu nu vreau de la dumneavoastră decât informațiile pe care vi le-am cerut.

— Sunt dispus să vorbesc, dar voi pune și eu întrebări.

Karamanlis se ridică în picioare.

— Trebuie să vă percheziționez, spuse, s-ar putea să aveți un reportofon asupra dumneavoastră. Norman se lăsă controlat, după care se așeză.

— Înainte de toate, spuse, vreau să știu exact ce amestec are tatăl meu în toată afacerea asta.

Karamanlis îl privi îndelung, fără să scoată nicio vorbă, apoi spuse:

— Cum vreți.

Stătură mult timp de vorbă și, din când în când, Norman își aprindea o țigară ca să-și adune ideile și să pună la locul lor piesele acelui mozaic care începea să se contureze. În cele din urmă întrebă:

— Ați văzut săgețile care l-au rănit pe Vlassos?

— Le am la mine, răspunse Karamanlis.

— Scoateți-le. Eu mă întorc imediat. Se ridică, ieși în parcarea postului și luă din mașină pachetul cu săgeata cumpărată în Iugoslavia cu patruzeci de dolari. Când intră din nou în biroul lui Karamanlis, pe masă erau aliniate trei săgeți și el o așeză alături pe cea adusă de el: erau identice, de un model cu totul special, Easton Eagle, din lemn și cu vârf de oțel.

Era ora două noaptea când telefonul sună din nou în camera lui Michel.

— Sunt Michel Charrier, cine este la telefon?

— Michel, au încercat să ucidă un alt agent al lui Karamanlis, un oarecare Vassilios Vlassos, cu arc și săgeți, ca și pe tatăl meu...

— Ah, tu ești, Norman? spuse Michel pe jumătate adormit. Ești sigur?

— Iar pe coada săgeții era scrisă fraza: „Ai pus pâinea în cuptorul rece".

— O altă enigmă... Când vii la Atena?

Norman nu răspunse. Când vorbi din nou, vocea sa era nesigură, tremurată.

– Michel, spuse, Michel, cred că tu ai dreptate....

– Ce vrei să spui?

– Claudio... Claudio trăiește... și-i omoară pe rând pe toți.

XV

Atena, 28 septembrie, orele 23,30

Michel nu reușea să adoarmă la loc după ce auzise cuvintele acelea: să fi fost într-adevăr Claudio autorul acelor crime? Era oare prietenul său de altădată acel justițiar nemilos? Zece ani... să fi fost posibil? Zece ani în umbră și în tăcere, clocind doar ură? Zece ani ca să mediteze la măceluri, perfecționându-și o unică și înspăimântătoare iscusință? Un om poate fi capabil să facă asemenea lucruri?

Încerca să-și readucă în minte alte episoade ale vieții pe care o duseseră împreună în acele vremuri de pomină glumele, discuțiile, prostiile, vorbele de duh, scotocea prin memorie ca să găsească măcar un singur, un amărât de indiciu care să-l lege de acțiunile sale de astăzi, dacă era vorba într-adevăr de el, dar nu reușea să găsească nimic. Scrisese pe o foaie de hârtie, în continuarea celorlalte mesaje, și această ultimă frază:

Ai pus pâinea în cuptorul rece

dar nu reușea să găsească nici cea mai firavă conexiune. Când era gata să ia un somnifer ca să poată dormi, îi veni brusc o idee. Sigur că da, de ce oare nu se gândise mai devreme: dacă fraza găsită pe corpul lui Shields era un fragment din *Odiseea*, poate că și celelalte fraze aparțineau unor autori clasici. Dar unde să caute în imensa cantitate de literatură clasică din moment ce frazele acelea nu-i spuneau nimic? Poate că era vorba despre un pasaj pe care ar fi trebuit să-l cunoască, poate era ceva simplu și la îndemână, dar fraza era atât de ciudată că nu-l putea face să-și amintească vreun context din care ar fi putut face parte. Își dădu seama pentru prima oară că tot ceea se păstrase din literatura antică constituia întotdeauna o construcție uriașă care anihila curajul oricărei ființe umane care ar fi fost nevoită, de una singură, să pornească în căutarea unui cuvânt, a unei expresii anonime... Un om... un om, desigur, dar nu și un aparat de ultimă generație... *Icarus*!

Icarus putea găsi orice combinație de cel puțin două cuvinte în întregul corpus al literaturii grecești și latine, de la Homer la Isidor din Sevilla: cincisprezece secole de gândire umană cuprinse într-un disc optic de cinci milioane de kilobiți... Dar era accesibil *Icarus*? Programul și rezultatele tuturor operelor fuseseră oare duse la bun sfârșit? După cât știa, imensul catalog fusese adoptat de câțiva membri ai British Informatics și era aproape complet, dar banca de date nu era încă deschisă și cu atât mai puțin conectată la terminalele institutelor de cercetări.

Minunile! Părinții ei erau asociați ai companiei și chiar făceau parte din consiliul de administrație. Ea ar fi putut foarte ușor face asta. Dacă ar fi obținut permisiunea, ea s-ar putea duce la Londra, la sediul central, și ar fi solicitat computerului: două cuvinte ca „cuptor rece" sau „sunt

goală" puteau fi suficiente pentru a găsi pasajul din care făceau parte și dacă în transcrierea sa ar fi existat unele inexactități, computerul tot ar fi știut să recunoască exprimarea originală.

Se vârî în cele din urmă în pat și luă câteva picături de valium ca să poată dormi puțin, punând capăt încordării care cu siguranță l-ar fi ținut treaz pentru tot restul nopții.

De îndată ce se trezi, o sună pe Mireille și avu noroc, cu toată diferența de fus orar, s-o găsească încă acasă.

— Mireille, am nevoie de ajutorul tău. Tu poți rezolva o problemă căreia eu nu-i pot da de cap.

— Dar cum se face că în numai câteva ore ți-ai schimbat complet părerea: mai devreme nu voiai să te încurc și acum pot să-ți salvez viața? spuse fata cu o ironie nedisimulată în glas.

— Mireille, nu-i o glumă: este o chestiune de viață sau de moarte, mă înțelegi? Ei bine, British Informatics are un program care se numește *Icarus* și care deocamdată nu este accesibil muritorilor de rând: eu vreau ca tu să obții permisiunea de a-l accesa și de a-i adresa niște întrebări la care ai putea primi răspuns.

Mireille tăcu câteva clipe, surprinsă, apoi spuse:

— Trebuie să-l rog pe tata...

— Știu... spune-i că este pentru tine. N-o să te refuze.

— Nu asta-i problema. Raporturile dintre noi sunt așa cum le știi...

— Mireille, nu uita că este o chestiune de viață sau de moarte.

— Bine, am să fac asta pentru tine.

— Îți mulțumesc.

— Și am să-ți aduc chiar eu rezultatul la Atena.

— Ăsta-i un adevărat șantaj.

— Accepți sau nu?

— De acord. Ia acum ceva de scris pentru că trebuie să-ți dictez o serie de combinații posibile. Este vorba despre un mesaj în greaca modernă pe care eu îl bănuiesc a fi o traducere a unui text original antic, înțelegi?

— Înțeleg. Și vrei ca eu să găsesc pasajul și autorul.

— Dacă se poate... și dacă am intuit eu corect.

Michel îi dictă versiunile posibile în greaca veche ale frazelor cărora *Icarus* trebuia să le găsească proveniența.

— Ai scris tot? întrebă după aceea.

— Da, răspunse Mireille. Ciudate cuvinte, ciudate tare. Nu știu de ce, dar îmi dau fiori.

Dacă Pavlos Karamanlis mai avea încă îndoieli, discuția cu Norman Shields le clarificase pe toate: o singură persoană îi ucisese până în momentul acela pe James Shields, Petros Roussos, Yorgo Karagheorghis și Lambrakis pentru a-l ucide pe Vassilios Vlassos. Aceeași persoană îl ținea pe el însuși, căpitanul de poliție Karamanlis, la urmă. Îl lăsa să se miște, îl urmărea pas cu pas, era, probabil, un joc al pisicii cu șoarecele. Persoana aceea era, după toate probabilitățile, Claudio Setti, deși știind că nu existau dovezi sigure ale morții sale. Dimineața, totuși, și ipoteza că putea fi vorba despre un complice, din motive necunoscute, voia să se dea drept Claudio Setti.

Judecând la rece, era convins că, în orice caz, asasinul avea să încerce din nou să-l ucidă de Vlassos și aceasta îi oferea un avantaj: putea pregăti o altă capcană, de data aceasta încununată de succes.

Părăsi postul de poliție din Sidirokastro pe la opt dimineața și făcu o plimbare prin sat ca să cumpere feta pentru soția sa. Cumpără o bucată frumoasă dintr-o prăvălie pe care i-o recomandase comandantul postului, adăugând la cumpărături și cârnați, urdă proaspătă, pâine și o damigeană de retsina de la butoi. Se urcă în mașină pe la opt și jumătate, pornind spre sud în direcția autostrăzii către Salonic.

Ceea ce nu reușea să-și explice era jocul lui Bògdanos, iar versiunea oferită de Shields asupra întâlnirii de la Kòtronas nu-l convingea absolut deloc.

Îi mai rămânea bănuiala sau poate doar senzația că Bògdanos avusese o legătură oarecare cu asasinarea lui Karagheorghis, dar atunci de ce salvase, practic, viața lui Vlassos și care era adevăratul motiv pentru care se întâlnise cu Shields și cu Charrier?

Era absolut necesar să înțeleagă pe ce front acționa Bògdanos și care era miza aflată în joc. Intră pe autostradă și mări viteza: dacă putea ajunge la Atena la o oră rezonabilă, l-ar fi putut întâlni pe vechiul său prieten de la Ministerul Apărării, dacă nu ieșise între timp la pensie, ca să-i pună unele întrebări. La prânz mâncă în mașină un sandviș și-și continuă drumul până în centrul Atenei. Îl sună pe prietenul său dintr-o piațetă de lângă Minister, dar răspunsul primit îl înmărmuri.

— Anastasios Bògdanos a murit, amice.

— A murit? Nu se poate. Am vorbit cu el acum câteva zile.

— Într-adevăr, asta s-a întâmplat de foarte puțin timp funeraliile au avut loc la Volos. El era de acolo.

— Poți să-mi spui exact când s-a întâmplat?

— Așteaptă o clipă, spuse funcționarul, trebuie să văd documentele... Uite, funeraliile au avut loc marțea trecută

— Marțea trecută... și care a fost cauza morții? întrebă Karamanlis.

— După câte știu eu, era bolnav de mai multă vreme... cred că de inimă. Nu s-a mai putut face nimic. Ce mai voiai să știi? îl întrebă prietenul său.

— Nimic... deocamdată nimic... dacă o să mai fie ceva, te mai caut.

Karamanlis își consultă agenda: „marțea trecută”... prin urmare Bògdanos murise la zece zile după ultima lor întâlnire de la Portolagos... ceva ciudat... foarte ciudat. Și, apoi, să moară de inimă... Îi veni în minte mersul rapid, sprinten, pe strada în pantă, în noaptea aceea de la Skardamoula. Acela nu era mersul unui om care suferea de inimă. Luă din nou telefonul în mână și o sună pe soția sa.

Irini, eu sunt. Iartă-mă, dar o să mă întorc foarte târziu deseară sau poate că nici nu mă întorc, nu știu ce să zic...

Dar cum asta? Mi-ai spus că o să te întorci repede... și urda proaspătă de la Sidirokastro o să se strice.

Irini, te rog frumos, ce-mi pasă mie de urda aia... Irini mă, nu voiam să te supăr, dar ar fi trebuit să știi de mai multă vreme cum este serviciul meu. Bine, la revedere, poate ne vedem totuși în seara asta... cine știe...

Urcă în mașină și se întoarse, punând în funcțiune pentru a-și putea face loc prin circulația orașului până la intrarea pe autostradă și acolo apăsă cu nădejde pedala de turație, storcând din motorul vechi de-acum toată viteza pe care o mai putea da. Ajunse la Volos în două ore și jumătate și porni în căutarea cimitirului. Era închis, așa încât fu nevoit să sune la Primărie ca să afle numele

și adresa paznicului și pentru a i se deschide poarta. Când paznicul răsucea cheia în lacătul porții, soarele era deja aproape de orizont. Cimitirul se afla pe un deal și de acolo se putea vedea golful Volos care începea să se înroșească sub razele asfințitului. Către răsărit, o stea strălucea deja deasupra culmii muntelui Pelios.

— Știți să-mi spuneți unde a fost îngropat amiralul Bògdanos?

Paznicul închise poarta după ce intră vizitatorul, apoi arătă cu mâna înspre un colț al cimitirului.

— Acolo, spuse, în cavoul acela din marmură albă, acolo este mormântul familiei.

Karamanlis porni către locul indicat și intră: se vedea imediat locul în care fusese făcută o înmormântare recentă, pentru că piatra de deasupra era cea mai lucioasă iar florile erau încă proaspete. Cu siguranță, cineva le schimbase chiar în ziua aceea. Inscripția conținea, cu litere mari de bronz, doar numele și prenumele decedatului și data nașterii și a morții.

Karamanlis își puse ochelarii și se apropie ca să vadă mai bine fotografia: văzu cu surprindere un bărbat cu fața mică, cu mustăți subțiri și prelungite către colțurile gurii, ochi mici și negri. O meșă de păr rar, adunat peste creștet masca fără prea mare succes o chelie întinsă. Rămase mut și nemișcat, copleșit de uimire: omul acela nu era amiralul Bògdanos! Sau, mai bine spus, cel pe care-l crezuse mereu ca fiind amiralul Bògdanos era un impostor. Se întoarse către poarta cimitirului, unde paznicul îl aștepta ca să închidă din nou.

— Sunteți o rudă? îl întrebă.

— O rudă? Nu... eram camarazi de arme în timpul războiului.

— Da, înțeleg, spuse custodele, făcând să pocnească lacătul.

Karamanlis ajunse la sediul central al poliției din oraș și dispuse să fie transmis portretul-robot al impostorului la toate celelalte centrale din țară, cu cererea de identificare a persoanei despre care se preciza că este bănuit de deținere a unor informații importante care puteau constitui o cotitură decisivă în ancheta privitoare la moartea lui Roussos și Karagheorghis. Același lucru îl făcu și către Scotland Yard, adăugând că persoana respectivă putea furniza elemente utile pentru cercetările în cazul asasinării lui James Henry Shields. Ceru centralei sale de la Atena să-i comunice imediat orice semnalare despre individ și să fie ținut la curent, chiar și atunci când era în afara orelor de serviciu.

Își dădu seama că fusese tras pe sfoară: cu zece ani înainte, omul acela i-l luase pe Claudio Setti încă în viață și, cu siguranță, îl salvase. Se lăsase dus de nas ca un începător, dar măcar acum îl demascase: nu mai putea fi păcălit. Mai rămânea acum să dea un nume omului care timp de zece ani se ascunsese în spatele reputației amiralului Anastasios Bògdanos. Despre el avea doar înfățișarea, dar poate că era suficient. Vreo informație trebuia să sosească fie de pe undeva din Grecia, fie din Anglia. Avea să recurgă și la Interpol în acest caz. Partida se juca acum pe muchie de cuțit, pe viață și pe moarte.

Se întoarse acasă cu puțin înainte de ora zece.

Sofia veni să-i deschidă și rămase o clipă cu ochii la el, așa cum stătea în prag, cu pachetul de feta într-o mână și o damigeana de retsina în cealaltă.

— Arăți tare rău, îi spuse. Ce ți s-a întâmplat?

Mireille nu-i mai cerea nimic tatălui său de cel puțin doi ani, de când începuse relația ei cu Michel. Nu fu simplu și nici plăcut să inventeze un motiv credibil pentru a-l ruga pe tatăl său, Guy François de Saint-Cyr, să-i ușureze calea spre obținerea accesului la *Icarus*. Dar ar fi făcut orice ca să fie iarăși alături de Michel și ca să facă din nou parte din viața din care se simțea eliminată de ceva vreme. Amintirea acelei nopți din rue des Orfèvres din Grenoble era încă vie în sufletul ei și-i dădea un sentiment de neliniște și disconfort pe care ciudatele cuvinte al căror sens trebuia să-l găsească îl făceau să devină tot mai apăsător.

— Mă interesează un anumit tip de terminologie tehnică în literatura antică, îi spuse ea, pentru tipărirea unei lucrări, iar *Icarus* îmi poate spune într-o jumătate de oră ceea ce mie mi-ar cere luni și luni de muncă. Dar nu vreau să-ți creez probleme: dacă mă poți ajuta, îți sunt recunoscătoare... dacă din cauza mea ai avea neplăceri, renunț. Am să plec în Statele Unite unde în câteva universități există culegeri parțiale. La Stanford, cred, sau la Los Angeles.

Numai gândul că Mireille ar fi putut ajunge în lumea aceea nebună a Californiei, plină, din punctul său de vedere, de ciudățenii și de droguri îi fu suficient contelui de Saint-Cyr să-i dea fiicei sale tot sprijinul. Și îi păru chiar bine că ea recurgea la el ca să-i ceară ajutorul, așa cum o făcea de obicei în trecut.

Mireille trebui să aștepte câteva zile ca să primească aprobarea de la Londra și, în acest timp, intra în legătură cu Michel de câte ori putea. Ca să nu piardă vremea

începuse și el să caute, parcurgând la Biblioteca Națională din Atena textele care ar fi putut conține în vreun fel frazele acelea. Dar era ceva empiric: Vechiul Testament în versiunea celor Șaptezeci, dar și Ateneus, Apolodor, Dionis Aeropagitul, Părinții Bisericii, Lucianus. Între timp se dusese la oficiul de cadastru ca să întrebe cine folosea clădirea din Dionysìou 17, dar funcționarul de acolo trăgea de timp. Încercase chiar să-i dea un bacșiș, dar lucrurile nu mergeau mai bine, pentru că și alți cetățeni îi dădeau bacșișuri pentru a fi serviți cu un minimum de bunăvoință, așa că o lua mereu de la capăt.

Mireille nu reuși să obțină accesul la *Icarus* înainte de jumătatea lui octombrie, când primi comunicarea oficială de la Companie. Se duse acolo cu eleganța și cu aerul demne de frumusețea și de rangul său social și fu condusă imediat la director care o întâmpină cu un salut mai degrabă binevoitor decât amabil, după care o dădu în grija doctorului Jones, tehnicianul care trebuia s-o ajute să i pună întrebări lui *Icarus*. Era un tânăr caraghios, cu fața plină de coșuri și cu părul roșu care, cu siguranță, era pentru prima oară în situația de a se ocupa de o femeie atât de inteligentă încât voia să dialogheze cu *Icarus* și atât de frumoasă încât la vederea ei îi bâțâiau genunchii și pleoapele i se întunecau. Încercările sale de a fi politicos erau cu totul nepotrivite, complimentele stângace și fără noimă, dar Mireille surâdea mereu în timp ce parcurgeau coridoarele nesfârșite și coborau cu liftul în încăperile aseptice și luminate ca ziua în care erau ținute cele mai importante secrete informatice ale omenirii și în care un disc de doar câteva zeci de centimetri pătrați cuprindea toate cunoștințele care fuseseră salvate de la naufragiul lumii antice.

Mireille nu voia ca tatăl său să regrete că o introduses în sediul central al Companiei așa încât, timp de o oră, adresă computerului o serie de întrebări care n-o interesau absolut de loc, dar adevereau dacă ar fi fost necesar că se afla acolo pentru a face ceea ce anunțase în cererea depusă. Dar abia aștepta să scrie pe tastieră seria de fraze pe care o avea notată pe bloc-notesul său.

— Doctore Jones, spuse ea când consideră că venise clipa propice, nu știu cum să vă mulțumesc: *Icarus* este cu adevărat miraculos și m-a scutit de luni întregi de muncă și de cercetări epuizante.

— Oh, eu n-am făcut nimic. A fost chiar o plăcere să stau aici tot acest timp împreună cu dumneavoastră. Vedeți, nu se întâmplă în fiecare zi să poți sta lângă o fată atât de frumoasă ca dumneavoastră. Și, vă dați seama, este un alt avantaj al mașinăriilor inteligente: sunt insensibile la farmecul feminității și pot lucra într-un mod absolut corect și rațional... vreau să spun că o ființă omenească ar fi tulburată la vederea unei... cel puțin unul ca mine...

— Sunteți foarte drăguț, domnule Jones, să-mi spuneți toate aceste lucruri.

Jones înghiți în sec.

— Sunteți sigură că nu mai aveți nimic să-i cereți programului nostru?

— Acum mă gândesc chiar că aș avea vreo câteva citate pe care le-am găsit cu mult timp în urmă și mi-ar plăcea să știu de unde provin... dar n-aș vrea să profit prea mult de amabilitatea dumneavoastră. Sunt niște lucruri de importanță secundară.

— Oh, vă rog, abia aștept să vă fiu de folos. Spuneți mi despre ce este vorba?

— Cunoașteți limba greacă, evident.

— Evident, domnișoară, dat fiind că am contribuit în mare măsură la programarea lui *Icarus*.

— Iată, este vorba despre niște fraze pe care un prieten de-al meu le-a transcris în limba modernă din greaca veche. Mi-ar plăcea să ajung la originalul din care provin ele. Sunt în total două

Sunt goală și mi-e frig

și

Ai pus pâinea în cuptorul rece

Îi arătă specialistului transcrierile pe care le făcuse.

- Una dintre acestea s-ar putea să fie versiunea originală.

Sunt fraze foarte ciudate, spuse Jones.

Într-adevăr, așa sunt.

Bine. Acum, să încercăm.

Tehnicianul bătu pe tastieră prima frază și apoi funcția *search*". Pe ecran începură să se succeadă într-un ritm amețitor cifre corespunzând fișierelor pe care mașina le cerceta, în timp ce jos apărea inscripția:

ESTIMATED SEARCH TIME: EIGHT MINUTES

Opt minute! Mașina aceea putea citi și recunoaște întreaga literatură clasică înmagazinată în memoria ei în opt minute!

L-a găsit, spuse deodată tehnicianul. Uitați-vă, domnișoară, l-a găsit. Sus în dreapta, un blinker cu lumină albăstruie semnala terminarea cercetării și în

mijlocul ecranului apărea în aceeași clipă citarea exactă a sursei:

ORACLES OF THE DEAD, APUD, HERODOT. V, 92, 2.

Jones se întoarse către Mireille cu o expresie oarecum dezamăgită:

— Un oracol al morților, domnișoară, reprodus de Herodot.

Herodot... Cine știe ce surse îndepărtate cerceta la ora asta Michel... De ce ne gândim întotdeauna la cele mai dificile lucruri.... Herodot! Asta-i bună...

— Să vedem acum la cine se referă, adăugă Jones și bătu pe tastieră o a doua comandă. *Icarus* răspunse de data aceasta într-o secundă:

SEE MELISSA

și apoi adăugă

PERIANDER'S DEAD WIFE

— Fraza aparține Melissei, soția moartă a lui Periandru tiranul din Corint dacă nu mă înșel.

CORRECT

răspunse *Icarus* când i se ceru confirmarea.

— Să vedem acum cea de-a doua frază, spuse Jones și bătu prima dintre versiune pe care le transcrisese Mireille pe notesul său.

NOT FOUND

răspunse *Icarus* după câteva minte și adăugă

SEARCHING FOR A SIMILAR EXPRESSION

Trecură alte câteva minute în timpul cărora pe ecran apărea o fereastră în care computerul analiza toate variantele gramaticale și stilistice pe care nesfârșita sa memorie filologică îi permitea să le etaleze. Mireille era fascinată de ceea ce se întâmpla.

- Incredibil, murmura ea cu ochii ațintiți la ecran. Fantastic... La un moment dat, pe micul display apăru fraza

SENTENCE NOT AVAILABLE IN DIRECT SPEECH

Fraza nu există în discursul direct, așa mi-ați dat o dumneavoastră, spuse Jones. Să încercăm cu discursul indirect. Și bătu pe tastieră:

TRY INDIRECT SPEECH

Icarus se puse din nou pe treabă și după câteva secunde răspunse categoric:

ORIGINAL SENTENCE FOUND.

Apoi în greaca veche:

HOTE EPI PSYCHRÒN TÒN ÌPNÒN TOÙS ARTOUS ÈPÉBALE

și bine cu indicarea textului:

ORACLES OF THE DEAD, APUD HERODOT. V, 92, 3.

— Ciudat, spuse Mireille. Este posibil să fie același pasaj

— Nu este același, domnișoară: această a doua fraz
aparține paragrafului următor. Așteptați, acum cer textul
întregului capitol.

În câteva clipe apăru pe ecran capitolul 92 din cartea
V a lui Herodot. Îl citiră amândoi în tăcere, apoi Jone
spuse cu o nuanță un pic malițioasă în glas:

— Este o poveste foarte scabroasă, domnișoară.

— Aveți dreptate, răspunse Mireille, stânjenită. Mă în
treb ce semnificație putea avea contextul în care l-am citit

— *Icarus* printează deja toate operațiunile pe care
le-am cerut. Dacă vreți mai multe exemplare, îi putem cere

— Da, faceți-mi câte două exemplare de pe fiecare

— Și de pe ultimul text, domnișoară?

— Și de pe acela, sigur că da.

Jones adună foile care ieșiseră din imprimantă, le pu
într-o mapă și i le dădu fetei care îi mulțumi călduros.

— Vă întoarceți imediat în Franța? avu curajul să
întrebe Jones cu jumătate de glas.

Mireille se uită la ceas.

— Dacă mă grăbesc, pot ajunge la timp ca să prind
avionul de 19,30 de la Heathrow. Sincer, n-am cuvinte
să vă mulțumesc, doctore Jones. Îl veți saluta dumneavoastră pe domnul director din partea mea, nu-i așa?

— Oh, da, sigur că da, bâigui Jones, dezamăgit. Intră
în cabina liftului și în acea foarte scurtă și forțata intimitate voia să mai facă o tentativă, dar tocmai când părea
să-și fi găsit curajul necesar, ascensorul ajunse la parter
și ușa se deschise larg.

— Mulțumesc foarte mult încă o dată, spuse Mireille și se îndepărtă pe coridorul care ducea către ieșire. Jones rămase privind câteva clipe unduirea molatică a șoldurilor fetei sub fusta de in albă, înroșindu-se pentru gândurile care-i treceau prin minte în momentele acelea, apoi strigă după ea:

Mai veniți pe la noi, dacă mai aveți nevoie, veniți când vreți!

Mireille se întoarse și-i zâmbi, agitând în același timp mâna în semn de salut, apoi ieși. Îl căută imediat pe Michel, sunând din prima cabină telefonică pe care o găsi, apoi de la aeroport, dar fără rezultat. În momentele acelea, Michel era cufundat într-o strădanie inutilă, parcurgând textele autorilor tragici la Biblioteca Națională. Îl găsi abia după miezul nopții, sunându-l de la un restaurant de pe autostradă.

Misiune îndeplinită, domnule profesor.

Mireille, chiar ai reușit?

Icarus este formidabil: nu i-a trebuit decât mai puțin de un sfert de oră. Amândouă frazele provin dintr-un pasaj de Herodot...

Herodot? Oh, cerule, nu-mi vine să cred.

Dar așa este. Herodot v, 92, 2-3. Este un oracol al lui Amfilohos... mesajul vine de pe malurile Aheronului.

Pavlos Karamanlis ajunse la sediul central al poliției metropolitane și va găsi vreo semnalare în privința fotografiei pe care o răspândise în toată țara, dar rămase foarte curând dezamăgit. Biroul său se adunase deja un teanc de răspunsuri: toate negative. Nimeni nu părea să fi văzut vreodată această ființă, în afară de cei din Skardamoula și din Kolonaki, dar acolo nici măcar nu trimisese mesajul.

Își dădu întâlnire cu prietenul său de la Ministerul Apărării și-l invită la cină într-o tavernă.

— Ascultă, îi spuse, este posibil ca în fișierele voastre să existe niște greșeli... de exemplu, ce știu eu, un schimb de persoane?

— Aș exclude complet o asemenea posibilitate, dar de ce mă întrebi?

Scoase din buzunar o copie de pe portretul-robot făcut pentru omul pe care-l căuta.

— L-ai văzut vreodată pe omul acesta?

Prietenul său clătină din cap.

— Uită-te bine, îl îndemnă Karamanlis, este foarte important. Ești sigur că nu l-ai mai văzut niciodată?

— Absolut sigur. Este o figură pe care n-o uiți cu una cu două

— Bine. În zece ani, eu am vorbit de mai multe ori cu omul acesta ca și cum ar fi fost amiralul Anastasios Bògdanos. Așa mi s-a prezentat acum zece ani și așa l-am crezut întotdeauna.

— Dar amiralul Bògdanos arăta altfel, cu totul altfel. Cum este posibil, Doamne, un om ca tine? N-ai simțit nevoia să te informezi?

— Am vorbit la telefon cu tine și tu mi-ai dat informații despre el, dar nu mi-a trecut prin minte să te întreb cum arată. În plus, era întotdeauna atât de complet și perfect informat despre toate, cumplit de prompt, prezent la momentul și în locul potrivit, astfel încât nu mi-am gândit nicio clipă că ar putea fi altcineva.

— Și-mi spuneai că l-ai văzut chiar de curând.

— Da. Datorită lui unul dintre oamenii mei, sergentul Vlassos, a rămas în viață.

— În povestea aceea de la Portolagos?

— Da. Am căutat să ne ferim de presă, dar este clar că ne aflăm în fața aceleiași mâini care i-a lovit pe Roussos și pe Karagheorghis.

— S-ar putea.

— Trebuie să-l găsesc, înțelegi? Dacă povestea asta îmi scapă din mână, am încurcat-o pentru că mă aflu între două focuri... pe de o parte autoritățile care ar putea să miște la bănuieli și poate că au început deja să facă niște cercetări, de partea cealaltă nebunul acela ieșit din minți...

Vrei să spui că s-ar putea să te lovească și pe tine?

Sunt absolut sigur de asta.

Și ce reprezintă pentru tine omul acela?

Totul. Poate și salvarea ...

El ce știe despre tine?

Multe... prea multe.

Și tu despre el?

Nimic. Nu știu nici măcar cum îl cheamă.

Măcar ai o pistă?

Karamanlis clătină din cap.

Un vas de aur care a dispărut acum zece ani de la Muzeul Național în noaptea asaltului Politehnicii și la care el ține mult.

Și unde este acum vasul acela?

Nu se știe. Poate îl are el, poate l-a cedat altei persoane...

Asta-i tot?

Tot sau aproape tot, recunoscu Karamanlis.

Terminaseră de mâncat și chelnerul le adusese altceva. Un grup de clienți începuse să cânte și între un cântec și altul mâncau năut prăjit și beau vin, discutând politic.

Practic nimic. Este un lucru ciudat, prea ciudat... Este ca un iceberg de care scapă unei înțelegeri normale, nu

știu ce poate fi, dar îl simt. Când ai descoperit că omul acela era un impostor?

— Când mi-ai spus că a murit. Mi s-a părut imposibil și m-am dus direct la Volos, la cimitir... I-am văzut fotografia.

— Ascultă, eu ți-aș da un sfat. Dat fiind că n-ai nimic în mână, cu atât mai mult... Există persoane care, cu o simplă fotografie sau cu o imagine asemănătoare, reușesc să-l capteze, să-l perceapă pe cel în cauză ca atunci când un radar localizează un obiect de pe cer sau în apele mării...

Karamanlis zâmbi.

— Par chiar atât de dărâmat încât să mă trimiți la un vrăjitor ca să-mi citească în zațul de pe fundul ceștii de cafea?

Celălalt păru ofensat.

— Persoana despre care îți vorbesc nu este un vrăjitor. Este o ființă cu calități excepționale. Se spune că trimișii ai guvernului și chiar ai președintelui l-au consultat în situații critice. Trăiește complet izolat într-o colibă de pe muntele Peristeri, hrănindu-se cu ceea ce găsește prin văgăunile acelea și cu laptele oilor și caprelor cu care își împarte locuința. Nimeni nu știe câți ani ar putea să aibă și nimeni nu știe care-i este numele. Du-te la el și arată-i portretul acela robot, descrie-i vasul acela, așa cum îl amintești... El va ști să găsească imaginea completă. Se duce la orice distanță, în orice moment, la orice distanță. Este... un *kallikàntharos*.

Rămăseseră puțini clienți în micul local. Într-un colț un bătrân, probabil beat, dormea cu capul pe masă. Karamanlis se ridică și-și îmbrăcă haina.

— Trebuie să mă gândesc la asta, spuse. Nu este un lucru care se face în fiecare zi... trebuie să mă gândesc

XVI

Atena, barul „Olympia”, 20 octombrie, orele 17

Norman comandă un brandy Metaxa pentru el și un pahar de Roditis pentru Michel.

Parcă-parcă aș comanda ceva de băut și pentru amicul ăla din mașină.

Chiar crezi că ne ține sub observație?

Dar ce crezi că ar face după părerea ta unul care-mi stă în coastă încă de când am plecat din Sidirokastro? Bine, să-l lăsăm să fiarbă în suc propriu. Spune-mi mai degrabă ce efect are asupra ta întoarcerea în această Atenă după atâția ani?

M-am întors deja aici acum câteva săptămâni, aproape fără să vreau. M-am simțit rău, foarte rău. Întoarcerea asta mă costă scump.

Spuneai că ai descoperit semnificația acelor semne. Așa-i?

Am descoperit contextul: și asta este ceva. Am trimis-o pe Mireille la Londra, la sediul central al companiei British Informatics ca să-l consulte pe *Icarusi*, un program care conține toată literatura clasică păstrată până

în zilele noastre și este în stare să-i analizeze fiecare as pect și să prezinte toate comentariile importante scris în ultimii zece ani. Era vorba despre Herodot, un autor bine cunoscut, după cum vezi.

— Și noi care ne gândeam la orice altceva.

— Într-adevăr. Prin urmare, frazele sunt două: „Sunt goală, mi-e frig" a fost lăsată atât pe cadavrul lui Roussos, cât și pe cel al lui Karagheorghis. În realitate, este vorba despre răspunsul pe care Periandru, tiranul din Corint, l-a primit de la fantoma soției sale Melissa pe care el a evocat-o în oracolul morților de la Efira. Periandru întreba unde era îngropată o anumită comoară, dar Melissa nu dădea răspunsul acela pentru că soțul ei, din zgârcenie, nu lăsase să fie arse pe rugul funebru, conform obiceiului, hainele soției, pentru că erau de mare preț. Primind acest răspuns, Periandru a adunat sub un pretext oarecare toate femeile de vază ale orașului într-un anume loc, apoi le-a obligat să se dezbrace și le-a aruncat hainele în foc, în onoarea soției sale moarte. A trimis apoi pe cineva să o evoce din nou la oracolul morților și de data aceasta a primit al doilea răspuns, fraza care era scrisă pe săgeata care l-a străpuns pe sergentul Vlassos, dacă Pavlos Karamanlis a spus adevărul: „Ai pus pâinea în cuptorul rece". Este vorba despre o expresie care făcea aluzie cu multă cruzime la faptul că Periandru se împreunase cu soția sa moartă. Prin urmare, Melissa îi reproșa violul și profanarea cadavrului său: un delict care, pentru antici era mult mai mult decât o formă de psihopatie sexuală așa cum o considerăm noi. Era o monstruozitate neomenească și atrăgea după sine cele mai îngrozitoare pedepse.

— Și, după tine, care este semnificația din aceste mesaje?

— M-am gândit mult timp. Prima deducție logică, în măsura în care se poate vorbi de logică într-o afacere atât de absurdă, este că mesajele constituie motivația condamnării la moarte. Prin urmare, dacă primul mesaj este identic pentru Roussos și Karagheorghis, ar trebui să deducem că ei au aceeași vină a cărei natură îmi este imposibil s-o ghicesc. Al doilea mesaj este, în schimb, legat de un context mai explicit... Tonomatul care rămăsese mut până în clipa aceea, începu pe neașteptate să sune și Michel tresări.

Norman, spuse, cântecul acesta, îți amintești cântecul acesta?

Norman clătină din cap, neștiind ce să spună.

Claudio obișnuia să fredoneze melodia asta când l-am întâlnit prima oară la Parga, o cânta de multe ori și la Haut în perioada aceea... Se ridică brusc și alergă la tonomat; îl privi în față pe bărbatul care alesese melodia: o față negricioasă, doi ochi negri ca tăciunele, două sprâncene groase: un libanez, poate, sau un cipriot cum se găseau foarte mulți la Atena. Se întoarse la masa lor și se așeză, tremurând tot și cu o expresie rătăcită.

Norman îl privi în ochi.

Michel... Michel.... Cântecul lui Claudio era o melodie populară italiană și se poate să fie pe lista oricărui tonomat... ai început să ai halucinații...

Michel lăsă capul în jos și rămase tăcut câteva minute, aparent de disperarea unor amintiri. Când ridică din nou, ochii îi erau umezi.

Ian... eu nu reușesc să mă gândesc la altceva decât la

Hai, continuă, spuse Norman, trebuie să treci peste asta.

— Probabil că Heleni a suferit aceeași traumă pe care a suferit-o și Melissa... aceeași insultă față de trupul său fără viață... oh, Doamne Dumnezeule! Duse o mână la frunte ca să-și ascundă plânsul și lacrimile pe care nu și le mai putea opri. Norman părea și el zguduit de cele auzite.

— Cred că ești aproape de adevăr: Vlassos a fost lovit de o săgeată între picioare, eu cred că intenționat

— În eventualitatea că presupunerile mele se adeveresc, îți dai seama cât au putut suferi atât el, cât și ea? Și în cazul în care Claudio a supraviețuit acelor evenimente astăzi el este o ființă înveninată de ură și de dorința de răzbunare, o mașină a morții... Nu mai este un om Norman, nu mai este un om... Se gândește doar la ceea ce a suferit inclusiv din vina mea...

Norman îi întinse paharul său plin cu brandy.

— Bea asta că-i mai tare. Hai, dă paharul peste cap Îi puse o mână pe umăr. Fiecare om de pe lume are un prag al rezistenței, iar tu erai un băiețandru nepregătit incapabil în acel moment să suporte tortura: poate că Claudio în locul tău ar fi cedat, poate că și eu. Nu este o rușine, Michel, nu este câtuși de puțin o rușine. Ascultă noi trebuie să încercăm acum prin toate mijloacele să intrăm în contact cu el, dacă este în viață, să-i vorbim să-l scoatem din izolarea nebunească în care, prin forța lucrurilor, a trăit până acum, să-l oprim de la comiterea altor crime... să-i povestim ceea ce se întâmplă, să îl facem să înțeleagă ceea ce a făcut... Dar trebuie să dăm de el. Karamanlis este convins că Vlassos va fi lovit din nou și, după aceea, va veni și rândul lui. Michel rămase tăcut încă vreo câteva minute: părea să privească lumea care trecea prin fața lui pe trotuar, dar, în realitate nu

privea nimic. Ochii săi erau plini de fantasme și de o neliniște îngrijorată.

— Poate că și eu sunt pe listă... Nu m-aș fi gândit niciodată. Am ținut întotdeauna la el; mi se pare imposibil să vrea să mă ucidă.

— Poate și eu... Și eu pot fi, în ochii lui, la fel de vinovat ca și tine. Eu aveam întâlnire cu el în seara aceea în Placa, împreună cu doctorul ca să-i facem transfuzie lui Heleni. Claudio ar putea crede că eu l-am trădat... Gândește-te la tatăl meu... Mesajul care a fost găsit asupra lui m-ar face să cred că ar fi jucat și el un rol în crima aceea, chiar dacă Pavlos Karamanlis mi-a spus că nu, când ne-am văzut la Sidirokastro. Nu avem de ales, Michel, trebuie să-l găsim și să-i povestim adevărul. Ne va crede, va trebui să ne creadă... Dar, dacă vrem să-l găsim, avem nevoie de colaborarea lui Karamanlis. Trebuie să ne întâlnim cu el și să...

Michel se întoarse brusc spre el.

- Nu! Nici dacă mă omori. Omul acela este vinovat pentru tot ce s-a întâmplat. El este acela care a ordonat să fiu torturat, el este cel care a pus să fie ucisă Heleni, transformându-l pe Claudio într-o mașină fără suflet, dacă, într-adevăr, el mai trăiește. Avea o sclipire glacială în ochi. Dacă îl voi revedea pe Karamanlis, va fi ca să mi închei socotelile cu el.

Norman îi cuprinse umerii cu brațul.

Nu spune prostii. Trebuie să ne întâlnim cu el, ai înțeles? Nu avem de ales. Când am vorbit cu el la Sidirokastro, nu cred că mi-a spus totul, nu cred asta absolut deloc. El încerca mai mult decât orice să obțină informații de la mine. Acum, noi am descifrat mesajele acela în timp ce el bâjbâie prin întuneric. O să-i spunem

despre ce este vorba dacă el este dispus să completeze tabloul. Doar așa vom putea să interpretăm cu certitudine mesajele și... să pregătim o ripostă...

Michel își aprinse o țigară și rămase mult timp fără să scoată nicio vorbă.

— Norman, eu nu știu dacă sunt în stare să-l suport în fața mea pe omul acela, pune-te în locul meu...

— Trebuie s-o faci, Michel. Tu te aflai în noaptea aceea în sediul central al poliției: ți-ai putea da seama de multe lucruri, ai avea confirmări, ai recupera imagini impresii... erai acolo, Michel.

Michel trase adânc aer în piept, își strânse pumnii între genunchi, ca pentru a-și aduna toate forțele în arcul încordat al trupului.

— Bine, spuse. Când?

— Acum, imediat.

Norman se ridică și se îndreptă cu pași siguri către mașina care stătuse tot timpul parcată pe partea cealaltă a străzii. Omul aflat la volan dădu să pornească motorul și să plece, dar Norman ajunsese deja în dreptul lui.

— Ei, tu, da, cu tine vorbesc. Cheamă-l pe căpitanul tău și spune-i că trebuie să vorbim cu el, prietenul meu francez și cu mine. Acum ori niciodată. Îl așteptam înăuntru, în una dintre sălile din interior.

După primele clipe de stânjeneală, polițistul porni mașina și se îndepărtă. La scurt timp după aceea îl chemă prin stație pe căpitanul Karamanlis și-i comunica invitația pe care o primise. Karamanlis primi mesajul în timp ce interoga un suspect: îl lăsă în locul lui pe adjunct și se duse la mașină, pornind în trombă către cafeneaua din Odòs Stadiou. Soarele cobora spre asfințit în partea

[illegible]ului, afundându-se în pătura nemișcată de gaze, [illegible] un halou sulfuros și plin de funingine.

Norman și Michel intrară în una dintre sălițele din [illegible]terior și se așezară la o masă de lângă vitrina care dădea [illegible] stradă.

- Michel, spuse Norman, ce crezi despre mesajul [illegible] a fost găsit pe trupul tatălui meu?

Nu știu ce să cred, dar sensul este cam așa: „tu [illegible] un om obișnuit să vezi moarte și violență, dar nici [illegible] tu n-ai fi rezistat să vezi acele lucruri". Cel care a [illegible] acel mesaj cunoștea, probabil, trecutul tatălui tău [illegible] agent sau ca luptător, dar voia să-i și reproșeze moartea [illegible] fete...

Heleni în locul Cassandrei?

Poate... În orice caz, toate aceste mesaje au ceva [illegible] comun....

Ce anume?

Toate sunt pronunțate de zei morți. Și chiar și [illegible] constituie cu siguranță un mesaj precis.

Curaj, spuse în clipa aceea Norman care-și ținea privirile ațintite asupra străzii, uite-l că vine.

Fața lui Michel deveni de o paloare cadaverică, dar [illegible] controlă. Când Karamanlis se așează în fața lui, îl fixă [illegible] adâncul ochilor și fără nici cel mai mic tremur în glas [illegible] spuse:

Cei care nu mor se mai întâlnesc, domnule căpitan [illegible] amanlis; beți ceva?

Norman deschise discuția, explicându-i noului venit [illegible] reușiseră să descopere textele din care fuseseră [illegible] mesajele morții și Karamanlis își dădu seama că [illegible] bine să scoată la vedere și alte cărți pe care le avea în [illegible] dacă voia să afle ce joc făceau interlocutorii săi.

Niciunul dintre ei nu observă că în acest timp un Mercedes negru, cu geamurile fumurii parcase lângă trotuarul de vizavi și niciunul nu observă că din interiorul mașinii obiectivul unui aparat de fotografiat îi surprindea de mai multe ori în timp ce vorbeau și beau împreună.

Când discuția luă sfârșit, Norman, care la Sidirokastris aflase doar o parte a adevărului, cunoștea acum cu exactitate care fusese cauza morții tatălui său, iar Michel cunoștea și semnificația primului mesaj, cel care fusese găsit lângă cadavrele lui Roussos și Karagheorghis. Apoi Michel, vru să-i explice el însuși lui Karamanlis semnificația mesajului scris pe săgețile care-l străpunseseră pe Vlassos și, văzând o recunoaștere în tăcerea stânjenită a căpitanului, continuă plin de furie și de indignare.

— Prin urmare, dumneavoastră i-ați permis sergentului Vlassos să comită o asemenea monstruozitate! Sunteți un ticălos, ar trebui să fiți închis într-un balamuc al criminalilor și să nu mai vedeți lumina zilei câte zile ați mai avea de trăit. Eu sper că într-o bună zi veți fi strivit fără milă ca o broască râioasă!

Norman interveni: nu voia ca situația să-i scape de sub control.

— Michel, te rog. Nu ne aflăm aici pentru așa ceva

Karamanlis părea să fi primit lovitura în plin.

— Eu nu voiam să se ajungă atât de departe, spuse el cu o voce nesigură. Lucrurile au degenerat înainte ca eu să mai pot împiedica asemenea fapte.

— Nu ne privește pe noi, spuse Norman. Singurul motiv pentru care v-am cerut să ne întâlnim era să înțelegem pe deplin semnificația mesajelor care au însoțit moartea tatălui meu, a oamenilor dumneavoastră și atentatul asupra lui Vlassos și numai dumneavoastră erați

în posesia informațiilor necesare. Am fi putut evita o întâlnire atât de neplăcută dacă mi-ați fi spus totul la Sidirokastro. Se lăsă o tăcere apăsătoare, sinistră. Chelnerul care trecea îi întrebă dacă mai doresc ceva, dar oamenii aceia concentrați și palizi la față, așezați în jurul aceleiași mese și nemișcați ca niște manechine, păreau să se afle la distanțe planetare într-un spațiu înghețat. Omul nu primi niciun răspuns și se îndepărtă cam surprins și oarecum ofensat.

Ați spus că tatăl meu era împotriva acelei crime, relua discuția Norman, că a încercat să se opună. Nu vreau mila dumneavoastră și el este acum mort. Măcar spuneți-mi blestematul acela de adevăr.

Este exact cum am spus. Tatăl dumneavoastră aproape că m-a agresat, dar Claudio Setti probabil că l-a observat în spatele meu când a fost dus din nou în celulă și a făcut legătura dintre el și toate câte se petreceau

ceea ce nu pot înțelege, deși mă gândesc la asta zi și noapte, este cum a aflat cine era ca să-l ucidă la zece ani după aceea, într-o pădure din Macedonia iugoslavă. Nu mai știu ce să zic: uneori, sunt înclinat să cred că este vorba de altcineva care a realizat toată această punere în scenă ca să arunce vina asupra cuiva care nu mai este...

Ați vrut să mă faceți să cred, atunci la Sidirokastro, că mă sunteți răspunzător pentru moartea lui Claudio Setti, spuse Norman.

Așa este, spuse Karamanlis. Am primit doar o informație de la serviciile secrete conform căreia Claudio Setti era mort... și, în orice caz, nu-mi pot imagina cine altcineva ar fi la mijloc...

Michel păru să se trezească în clipa aceea din starea lui de aparentă amorțeală.

— Nu vă faceți iluzii, toate mesajele acelea vin dintr-un singur loc și toate sunt pronunțate de un mort: spectrul lui Agamemnon care vorbește despre Ulisse în Hades, fantoma Melissei evocată de oracolul morților... Aceasta este semnificația mesajelor: este un mort care vă vorbește de pe lumea cealaltă unde ați crezut că o să-l puteți face uitat. Claudio este acela care ne trimite mesajele și ne dă întâlnire pe malurile Acheronului. Acolo vom afla de ce moarte vom muri.

Karamanlis se ridică.

— Eu nu mă las impresionat de așa ceva, spuse el. Am ieșit cu bine din situații mult mai dificile decât asta. Oamenii mei nu au fost masacrați de o fantomă. Cine ucide poate fi la rândul său ucis... Nu este invulnerabil. În momentul acesta, dacă mai este ceva ce știți și nu mi-ați spus, ați face bine să vorbiți, pentru că, altfel, voi veți merge pe calea voastră, iar eu pe a mea. Nu știu ce aveți de gând și nici nu mă interesează prea mult. Dacă vreți un sfat, plecați, întoarceți-vă acasă: morții sunt morți și nu mai pot fi înviați, ceea ce s-a făcut este bun făcut. Plecați și lăsați-mă pe mine să rezolv totul așa cum știu eu. Ar fi cel mai bine pentru toți. Dacă este adevărat ceea ce spuneți, nici voi nu sunteți în siguranță: doar voi știați unde se afla în noaptea aceea cu fata și el știe asta în acest moment el știe cu certitudine. Împunse cu vârful degetului arătător în masă, cu un gest oarecum amenințător. Plecați din Atena și din Grecia acum, cât timp mai aveți timp, spuse. Le întoarse spatele și plecă.

La trei zile după aceea, la Istanbul, de Claudio Scott se apropie un băiețaș, în timp ce își bea ceaiul într-o *ciayane* la podul Galatei.

— Mi s-a spus să vă dau asta din partea comandantului, spuse; îi întinse un plic și plecă fără să ceară vreun bacșiș sau să aștepte un răspuns. Claudio deschise plicul și văzu că înăuntru era o fotografie în alb-negru în care se vedea Michel șezând la masa unui bar în timp ce vorbea cu Karamanlis. Simți o împunsătură dureroasă în piept și lacrimile umplându-i ochii. Se ridică și se duse lângă parapet: la picioarele lui, apa de la Cornul de Aur strălucea în mii de reflexe la trecerea vapoarelor mari și stoluri de pescărușisi se aruncau în apă, luptându-se cu strigăte ascuțite să prindă resturile de mâncare aruncate în apă de la cârciumile și micile restaurante care aveau vitrinele spre apă. În fața lui, în depărtare, se zărea țărmul Asiei, pasul către un teritoriu fără margini. Aruncă o ultimă fotografia și o urmări cu privirea până când valurile o traseră la fund: „*Güle güle, arkadash*" murmură el în turcește. „Adio, prietene". Se întoarse la masa sa, se așeză și continuă să-și bea ceaiul. Privirea îi era acum liniștită, cu ochii limpezi și fără lacrimi, ațintiți către un punct oarecare de pe cer, erau ca aceia ai bătrânului care ședea prăvălit pe jos, nu departe de el, copleșit de ani, îmbrăcat în zdrențe și cu picioarele goale.

Mireille se hotărâse să meargă la Michel, în Grecia, pentru că niciunul dintre motivele pe care le invoca el pentru a-și prelungi atât de mult șederea acolo nu o convingea. În plus, cuvintele acelea pe care le căutase în memoria lui *Icarus* îi provocaseră o stare apăsătoare de neliniște: ce amestec avea Michel în povestea aceea ciudată? Și ce-i ascundea? Când îi telefonase ca să-i comunice rezultatul cercetărilor îi spusese că vrea să vină la Atena, dar și de data aceasta primise din partea lui un

alt refuz, atenuat mai apoi de vorbe tandre, dar tot un refuz rămânea.

Când tatăl său își dădu seama că ea pleca în Grecia ca să-l întâlnească pe Michel, se hotărî să-i spună într-un mod clar și definitiv ce părere avea familia despre relația aceea: nu numai că Michel nu provenea dintr-o familie potrivită cu rangul unor Saint-Cyr, dar el nu avea în realitate nicio familie. Soții Charrier îl adoptaseră de la orfelinatul din Château Mouton: Michel era, prin urmare, un „mouton", așa cum li se spunea de obicei, în batjocură, copiilor fără familie proveniți din acel orfelinat. Prin urmare, Mireille trebuia să știe că o asemenea origine din momentul în care ar fi fost cunoscută în înalta societate ar fi fost intolerabilă pentru o familie ca a ei. Părinți necunoscuți puteau să însemne orice: Michel putea fi copilul unui tată de nimic, poate al unei prostituate... Contele nu fu nici arogant, nici disprețuitor, ci foarte eficient în a afla cât mai multe despre ceva care ar fi creat familiei sale mari probleme.

Mireille nu fu nici ea disprețuitoare sau obraznică îi explică tatălui său că nu avea să renunțe pentru nimic în lume la Michel și, dacă el ar fi dorit, l-ar fi luat de bărbat chiar și sărac fiind, pentru că era un tânăr strălucit, în plină afirmare, inteligent iar ea avea o muncă de profesor asociat destul de bine plătită. Prin urmare, nici el, nici ea nu depindeau de familie. Punct și cu asta basta!

Auzind care era poziția fiicei sale, contele se gândi ca s-o facă să renunțe la o opțiune de care într-o zi i-ar fi părut rău, să se folosească de un argument pe care-l ținea în rezervă și pe care-l considera hotărâtor.

— Nu mă judeca greșit, te rog, spuse el, am făcut-o pentru binele tău. M-am folosit de influența mea ca să

cunosc documentele prin care copilul a fost acceptat la orfelinat...

Mireille care până în clipa aceea reușise să-și țină în frâu firea impulsivă, se înroși de furie auzind cuvintele tatălui ei.

— Și crezi că acesta este comportamentul unui gentilom? Oh, doamne, ți-ai pătat conștiința cu o josnicie pentru care nu există nicio justificare. Orice ai fi descoperit, Michel este acela căruia ar trebui să-i fie rușine dacă s-ar înrudi cu noi!

– Mireille, nu-ți permit să...

– Bine, tată, acum că ți-am spus ce gândesc despre tine, spune-mi, totuși, despre ce este vorba: sunt curioasă să aflu ce păcat originar îl însemnează cu fierul înroșit pe bărbatul pe care-l iubesc, astfel încât să-l facă nedemn de un Saint-Cyr.

Ei bine, pentru că dorești neapărat, află că iubitul tău, cum îl numești, s-a născut dintr-o relație a unui soldat român cu o femeie arabă. Luat prizonier de englezi în timpul războiului, a reușit să evadeze și și-a găsit adăpost la un trib de beduini din oaza Siwa. Copilul s-a născut acolo. După aceea, mama lui a murit de tifos și el a venit în Algeria și s-a înrolat în Legiunea Străină, dar a obținut aprobarea de a-și aduce copilul în Franța, unde a fost primit la orfelinatul respectiv. Acum, îți dai seama...

Mireille clătină din cap.

Pe jumătate italian și pe jumătate beduin... mai rău decât mi-aș fi putut închipui, bietul meu tată! Bine, ai mai spus toate astea, sper că o să fii interesat să afli și ceea ce am aflat acum nici nu mă încântă, nici nu mă dezamăgește, ba chiar îmi oferă o explicație pentru

caracterul său și anumite calități excepționale în privința virilității sale.

În fața unei asemenea provocări, contele fu cuprins de furie și ridică mâna ca să-și pălmuiască fiica, dar Mireille îl fixă calmă drept în ochi.

— Încearcă doar să mă atingi și n-ai să mă mai vezi niciodată, spuse. Vorbesc foarte serios. Spuse aceasta cu atâta hotărâre încât tatăl său lăsă mâna să-i cadă pe masă și lăsă capul în jos, învins, dar nu resemnat.

— Atunci, eu plec, adăugă Mireille după câteva clipe, iar tu, în acest timp, străduiește-te să-ți depășești ipocrizia, dacă poți, sau măcar încearcă.

Micimea comportării familiei sale o făcea să se simtă și mai strâns legată de Michel, iar vicisitudinile copilăriei lui o făceau să-l iubească și mai tare. Simți o dorință imperioasă de a-l cuprinde în brațe chiar în clipa aceea de a simți mirosul uscat al pielii lui care îi amintea de acela al pădurilor de pe plajele din Sète și pâlcurile de arbuști bătuți de vânt din Camargue unde fuseseră de atâtea ori împreună călare sau cu caraghioasa lui mașină Citroën 2CV. Dar în momentele acelea nu știa nici măcar unde să-l caute ca să stea de vorbă cu el. Îi lăsase la universitate numărul de telefon al unui hotel din Parga, un orășel din Epir, unde spunea că se va afla în primele zile ale lui noiembrie.

Urcă în camera sa și luă dintr-un sertar cheile apartamentului în care locuia Michel, pe rue des Orfèvres. Voia să doarmă acolo în noaptea aceea ca măcar să viseze că se află în brațele sale, că se simte aproape de lucrurile sale, ascultând muzica lui, răsfoind cărțile lui, făcând baie în cada lui.

Se opri să ia o cină frugală cu un sandviș și cu un pahar de Beujolais nou într-un snack-bar din centru, apoi

mică în apartamentul lui Michel. Aruncă o privire în dormitor și zâmbi amintindu-și de o anumită timiditate pe care o încerca el atunci când se dezbrăca în fața ei și de faptul că uita întotdeauna să-și scoată șosetele înainte de pantaloni.

Se duse în bucătărie, deschise robinetul de gaz și puse de o cafea, după care trecu în birou: totul era într-o ordine perfectă, în afară de masa lui de lucru plină ca de obicei de mormane înalte de cărți, foi, schițe, notițe, dosare, corespondență deschisă sau nu, recenzii primite prin poștă, un coupe-papier, creioane, pixuri.

Aruncă o privire peste tot acel haos și avu, totuși, impresia că toată acea dezordine avea o ordine a sa, că totul se învârtea într-un anumit sens și în jurul unui punct central și punctul acela era o foaie de hârtie de calc pe care era trasată o simplă linie dreaptă având câteva puncte însemnate prin litere ale alfabetului: un D sus, apoi un O ceva mai jos, un T și la capăt un S. Între primele două litere, o cruce având dedesubt cuvântul „Efira" și sub un fel de titlu: „axa lui Harvatis". Efira... numele acela îl auzise de curând... dar, cum să nu, Efira era locul în care Michel urma să se afle peste câteva zile și acolo el îi fixase o întâlnire prin telefon.

Auzi bolborosind pe foc cafetiera și se duse să-și toarne o ceașcă de cafea italienească concentrată... acum înțelegea că Michel era pe jumătate italian, preferința lui pentru cafeaua *espresso* i se părea aproape o reminiscență genetică din caracterul său, în rest pe deplin francez. Se întoarse în birou și se așeză să-și bea cafeaua, cu ochii în continuare ațintiți asupra acelei linii.

La un moment dat, își ridică privirile și văzu în fața sa hărțile Greciei antice și a Mediteranei răsăritene

„*Graecia Antiqua Cum Oris Maris Aegei*". Și dacă hârtia aceea de calc fusese trasată pe harta aceea? Se apropie și văzu clar marcată localitatea Efira pe coasta din dreptul Insulelor Ioniene, la nord de golful Ambracia. Efira... dar la Efira era oracolul morților unde Periandru cerus să fie evocată umbra soției sale, Melissa! Mai avea încă în geantă un exemplar din fragmentul de Herodot, prin tată de imprimanta lui *Icarus*. Ce voia să facă Michel în locul acela?

Bău și ultima înghițitură de cafea, se apropie din nou de foaia de calc, o eliberă de toate obiectele adunate grămadă în jurul ei și se duse la perete, aplicând-o pe harta mare a Greciei. Făcu astfel încât cruciulița lângă care se vedea numele „Efira" să se suprapună cu acela toponimic marcat pe hartă, apoi începu să rotească foaia până când își dădu seama că toate celelalte punct marcate prin litere coincideau cu tot atâtea localități: D ca Dodona, sanctuarul profetic al lui Zeus, cel mai vechi oracol al lumii antice, O ca Olimpia, marele sanctuar al lui Zeus panelenic, T ca Tainaron, promontoriul central al Peloponesului și, la sfârșit, mult mai la sud, în deșertul nord-african, S ca Siwa. Aceea era axa lui Harvatis? Și ce semnificație putea să aibă ea?

Se întoarse iarăși la masa de lucru și începu să caute având grijă să pună fiecare obiect în dezordinea dinainte până când dădu de un bloc-notes pe care se putea citi o mențiune bibliografică: Periklis Harvatis, *Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI*. Îl luă și începu să-l parcurgă: Michel alcătuise un fel de schemă pentru a concentra conținutul operei pe care o citase.

Începu să citească mai atent: autorul susținea că ritualul de evocare a morților, descris în cartea a

unsprezecea a *Odiseii* era, în realitate, acela care se folosea în Nekromantion-ul din Efira încă din epoca micenian și, prin urmare, că ritualul plasat în *Odiseea* pe țărmul Oceanului avusese loc de fapt în Epir, la gura de vărsare a Aherontului. „Cetatea cimerienilor" despre care vorbea poetul, trebuia să fie situată pe promontoriul Cimerio, la o milă distanță de Efira.

Separat, Michel făcuse câteva note: *profeția lui Tiresias*. „Cele trei animale pe care Ulisse trebuia să le sacrifice: un taur, un vier sau un porc mistreț și un berbec puteau avea legătură cu semnele astrologice. Însăși axa zodiacală cu centrul în Siwa, în Egipt, unește intrările Hadesului de la Capul Tenaro (grotele de la Dirou) și de la Efira și reprezintă în linie trei mari sanctuare aflate în legătură cu cele trei simboluri zodiacale. (*Nota bene*: vierul sau mistrețul este un semn de apă care poate fi identificat cu semnul peștilor și legat de sanctuarul lui Zeus de la Dodona.) Insula Kerkyra este cuprinsă și ea în semnul peștilor.

Notă: ipoteza lui Harvatis asupra semnelor zodiacale care unesc toate principalele sanctuare ale Mediteranei antice nu este cu totul originală și, prin urmare, este oarecum luată în considerare de oamenii de știință pentru a vedea cât a demonstrat până la ce punct anticii erau în stare să calculeze latitudinea și longitudinea și cu atât mai puțin să măsoare niște linii între locuri aflate la o distanță atât de mare (ca Siwa și Efira, sau Dordona)"

Mireille transcrise notițele pagină cu pagină, ca și desenul pe care Michel îl numea „axa lui Harvatis". Tocmai era pe punctul de a pune bloc-notesul acolo unde-l găsise, descoperi că mai erau încă două pagini scrise la spatele lui.

În prima se spunea: „Problemă: peste tot în Medi terana unde mitul plasează debarcarea navei lui Ulisse moartea unuia dintre tovarășii săi sau prezența oricărui alt erou homeric (Diomede în Puglia, Teucros în Cipru, Antenor în Veneto, Enea în Lazio), în toate acele locuri apare un cult atestat chiar de-a lungul istoriei prin sanctuare, statui străvechi etc. În Ithaca, patria lui Ulisse, nu pare să fi existat vreodată un cult al eroului. De ce? *Nemo propheta in patria sua*: nu, prea banal. Trebuie să existe un motiv mult mai profund, Dar care?"

Pe a doua pagină era scris în partea de sus, cu litere mari un nume „KELKEA" și apoi, dedesubt, „vezi Schol. Hom. XI, 112. Kelkea (la alți autori apare asociat acestuia numele Boúneima) este, poate, tot ceea ce ne mâne dintr-un poem pierdut... urmarea *Odiseii*? Kelkea era locul în care Ulisse trebuia să-și încheie aventura de exemplu, săvârșind sacrificarea taurului, vierului și berbecului. Unde era Kelkea?

În josul paginii era o altă notă: „de căutat editorul lui Harvatis, la Atena, pe strada Dionysìou 17... Cum voi găsi forța de a revedea Atena?".

Mireille stătu până târziu în noapte copiind note, citind, urmărind gândurile pe care vederea acelor foi și a acelui scris nervos, fragmentat, i le evocau în minte, apoi se dezbrăcă și se strecură în patul lui Michel. Își aminti de ultima oară când făcuseră dragoste în patul acela, de corpul statuar al lui Michel, de picioarele sale lungi, de pântecele său plat și musculos, de sprâncenele sale negre, de ochii săi mereu umezi și închiși la culoarea ca aceia ai unui armăsar pursânge. În clipele acelea îl dorea, îi era nespus de dor de el.

XVII

Atena, aeroportul Glifada, 2 noiembrie, orele 10,30

Mircille sosi pe aeroportul Atena-Glifada într-o zi cu cerul acoperit de nori și ceru să fie condusă imediat la hotel – o mică pensiune din zona Zappeion. Lăsase acasă un mesaj pe robot în caz că ar fi sunat-o Michel: nu voia să afle căsosise în Grecia, cel puțin nu imediat. Prea multe erau lucrurile pe care voia să le clarifice, lucruri pe care Michel părea să le țină ascunse de ea.

De îndată ce sosi, făcu un duș ca să alunge senzația neplăcută de transpirație permanentă pe care i-o dădea umezeala înăbușitoare a Atenei, apoi se întinse pe pat înfășurată într-un halat și scoase din geantă paginile cu notițe copiate de pe hârtiile lui Michel din biroul de pe rue des Orfèvres. Cel mai mult îi atrăgea atenția o însemnare aceea: „de căutat editorul lui Harvatis la 17, pe Dionysìou 17... cum voi putea găsi forța de a merge la Atena?". Cuvintele acelea păreau să ascundă în ele o experiență tristă, dintre cele care trebuie uitate. Luă harta orașului și căută strada Dionysìou: era o stradă undeva în centru, nu departe de orașul vechi... Dar de ce

să-l caute pe editor... nu era mai bine să-l caute mai întâi pe autor?

Luă cartea de telefon și căută numele lui Periklis Harvatis, dar nu-l găsi. Se gândi atunci să caute la starea civilă. Se îmbrăcă destul de elegant și ajunse cu un taxi la clădirea primăriei și i se explică unde era oficiul de stare civilă: se afla la subsol. Funcționarul de acolo era un domn cu o înfățișare aparte: mai aproape de șaizeci de ani decât de cincizeci, mic de statură, îmbrăcat impecabil într-un costum de culoare deschisă și cu o garoafă la butonieră. Ședea în spatele unui birou mic fumând o Macedonia și sorbindu-și cu înghițituri mici cafeaua turcească. Inventă prima poveste care îi veni în minte.

— Am lucrat acum câțiva ani cu profesorul Harvatis și aș vrea să-i dau de urmă pentru că i-am pierdut adresa.

— Trebuie să vedem dacă este din Atena... dacă nu l-ați găsit în cartea de telefon s-ar putea să nu fie de pe aici. Așteptați... Se duse la dulapurile cu fișe și începu să caute. Iată..., spuse după câteva minute, Harvatis Periklis, născut la Ioannina la 4 aprilie 1901 și decedat la Atena la 17 noiembrie 1973.

— Decedat?

— Din păcate, da, domnișoară. Profesorul a murit de zece ani... ei, da, peste cincisprezece zile se împlinesc exact zece ani.

— Puteți să-mi dați ceva detalii despre familie? Poate că mai trăiește vreo rudă... vă rog, aș vrea tare mult. Mi-ați putea da o bucată de hârtie ca să-mi notez ce mi spuneți?

Se vedea bine că funcționarul s-ar fi aruncat și în foc pentru ea. Îi întinse o foaie de hârtie cu un antet din

care ieșea în evidență inscripția *dimos athinon* și sigiliul cu bufniță.

— Din datele despre familie nu rezultă nimic: era celibatar și trăia singur în cartierul Neapolis. Îmi pare rău, domnișoară.

Mireille vru să-i ofere un bacșiș pentru deranj, dar funcționarul refuză politicos; voia să plece când îi veni în minte o ultimă posibilitate de căutare.

- Ați mai putea face ceva pentru mine? îl întrebă pe funcționar cu minimumul indispensabil de cochetărie. Nu era nevoie: împrejurul ființei sale totul părea impregnat de feminitate, chiar și mobilele din fier. Funcționarul galanton o privea cu o admirație reținută, gata să-i satisfacă orice dorință.

Ar fi posibil să găsiți certificatul de deces și eventual numele medicului care l-a semnat?

Se poate face.

Credeți că în vreo două ore...

Două ore?... Ce știu eu, am nevoie de timp. Nu mănânc în timpul programului de lucru, dar dacă vreți să veniți în seara asta pe la mine pe acasă...

Mireille se aștepta la așa ceva și avea pregătită o contra propunere.

Vin să vă iau pe la ora două ca să luăm masa împreună. Vă convine, domnule...

Zolotas, Andreas Zolotas, dar, dacă vreți, îmi puteți spune Andreas. Bine, am să încerc să vă servesc.

Mireille îi mulțumi cu un zâmbet și ieși din subsolul acela în care singurul ventilator nu reușea să învingă prin mișcarea sa înceată zăpușeala unei zile noroase.

Dionysiou 17. Nu era greu de ajuns de la clădirea primăriei la adresa aceea și, dat fiind că avea timp, porni

pe jos. Când văzu că la numărul respectiv nu era decât un oblon tras, se duse la barul de peste drum și comandă un ouzo cu gheață, ceva care semăna cel mai mult cu un Pernod.

— Nu locuiește nimeni la numărul 17? îl întrebă pe chelnerul care o servea. Chelnerul îi spuse că nu era prima persoană care îi punea această întrebare, că în urmă cu ceva timp întrebase de acest lucru un alt domn, un străin cam așa de înalt, cu părul așa, și că el îi răspunsese că nu, nu văzuse pe nimeni, dar tocmai în seara aceea văzuse o geană de lumină strecurându-se pe sub oblon și, de atunci, în mai mult rânduri, în plină noapte văzuse o lumină, dar domnul acela nu se mai întorsese și el nu i putuse spune toate aceste lucruri. Mireille își dădu seama, ajutându-l pe chelner în descriere, că omul care îi pusese întrebări despre locatarii casei de pe Dionysìou 17 nu putea fi altcineva decât Michel. Îi dădu chelnerului cu bacșiș o bancnotă de o mie de drahme și numărul său de telefon de la hotel rugându-l s-o sune dacă mai vedea din nou lumină pe sub oblonul de la numărul 17. Chelnerul îi mulțumi și o asigură că o va suna neapărat dacă va fi cazul.

Îi mai rămânea puțin timp până la întâlnirea cu domnul Zolotas așa că se întoarse pe jos către Odos Stadìou, limitându-se doar să arunce o privire la oblonul coborât și plin de praf de la numărul 17: dacă era cineva care intra în locul acela, cu siguranță intra prin altă parte. Oblonul acela părea închis de mai mulți ani.

Andreas Zolotas fusese foarte eficient și nu ezită cu se laude spunându-i lui Mireille că în foarte scurt timp reușise să obțină o mulțime de informații de la serviciu la care nu se putea ajunge prea ușor.

– Dar eu am înțeles din primul moment, spuse Mireille, că dumneavoastră sunteți o persoană cu greutate în primărie.

– Profesorul Harvatis a murit în urma unui atac cardiac la ora 3 din dimineața zilei de sâmbătă 17 noiembrie 1973... a fost noaptea asediului armatei asupra Politehnicii... Vedeți, domnișoară, eu am fost întotdeauna de stânga, întotdeauna am fost împotriva dictaturii...

Nu mă îndoiesc, spuse Mireille, chiar dacă înfățișarea lui Zolotas părea cea a unui mic-burghez conservator, legat de măruntul și comodul său statut de funcționar comunal.

Actul de deces a fost întocmit de doctorul Psarros, de la spitalul din Kifissìa. M-am informat: încă mai lucrează acolo, Locuiește în strada Odòs Spètses la numărul 28.

Eu... sunt uluită de atâta eficiență, domnule Zolotas, și nu cum aș putea să mă revanșez.

Nu este nevoie. Când am descoperit în ce împrejurări a murit profesorul Harvatis și din ce cauză, am înțeles că insistența dumneavoastră, domnișoară, se datora unor motive pe care m-ați lăsat să le deduc. În noaptea aceea au murit mulți studenți și nu puțini profesori au suferit o serie de violențe doar pentru că fuseseră de partea lor...

Domnule Zolotas, eu... eu nu știu dacă...

Nu trebuie să-mi mai spuneți nimic, domnișoară. Și noi aveam un fiu în noaptea aceea la Politehnică: l-am adus acasă rănit, plin de sânge... zdrobit definitiv... Acum încă nu are de lucru... cred că fură de pe unde apucă... poate se droghează... Era un băiat bun, domnișoară, și frumos, înalt... mult mai înalt decât mine...

Nu-l lăsă în modul cel mai ferm să plătească masa. Rupse o garoafă proaspătă din buchetul care trona în mijlocul mesei la care stătuseră și o înlocui pe aceea, într-un pic ofilită, pe care o avea la rever, îi sărută mâna cu un gest degajat și galant, după care plecă.

Mireille se rușină pentru faptul că se pregătise să reziste unor avansuri nerușinate ale unui libidinos între două vârste. Se uită la ceas: se afla în Atena de cinci ore și se simțea deja prinsă de un curent care devenea în scurt timp vijelios, ca acela al unui vârtej, dar nu putea să-și dea seama care urma să fie punctul de viteză maximă și al imposibilității unei întoarceri, dar nici nu dorea să afle.

Îl aștepta pe doctorul Psarros la intrarea casei sale din Odòs Spètses, după ce acesta ieșise din orele de program, la orele cinci și jumătate după-amiaza.

— De ce vă interesați de profesorul Harvatis?

— O cercetare: Harvatis este autorul unui studiu de mare valoare, rămas neterminat: aș vrea să cunosc ceea făcut în ultimele sale zile de viață: s-ar putea să fie revelator sub multe aspecte.

— Putem să urcăm la mine acasă, spuse Psarros căutându-și prin buzunare cheile, sau, dacă preferați am putea lua ceva în taverna asta mică stând de vorbă la o masă.

— Oh, da, spuse Mireille, aș bea cu plăcere un pahar de retsina.

— Deci. Trebuie să vă spun, înainte de toate, continuă Psarros conducând-o spre intrarea în tavernă, că, atunci când m-ați sunat, am rămas foarte surprins. Aproape că uitasem de întâmplarea aceea: au trecut zece ani de atunci, nu o zi.

- Așa este. Zece ani aproape împliniți. Peste cincisprezece zile va fi aniversarea bătăliei de la Politehnică.

Psarros făcu o strâmbătură dezaprobatoare.

Bătălie? Oh, haideți. Domnișoară, nu-i spuneți chiar așa. A fost vorba despre o operațiune normală a poliției pentru a face ordine într-o instituție de cultură, pentru a reda folosinței un serviciu public a cărei funcționare era împiedicată de o mână de tineri turbulenți. Presa a exagerat apoi lucrurile, a vorbit despre zeci de morți, despre sute de răniți... Câteva vânătăi, câteva oase sparte, nimic mai mult. Și, apoi, uitați-vă în ce hal am ajuns... Au vrut democrație? Să se spele pe cap acum cu ea. Ia uitați-vă aici, începu să răsfoiască un exemplar din „Tò Vradi" aflat pe masă. Uitați-vă... Inflație cu două cifre, datorie publică scăpată de sub control, corupție, droguri. Credeți-mă, când comanda armata, nu se petreceau lucruri de genul acesta. Tinerii își tundeau părul și se îmbrăcau cuviincios...

Da, sigur că da, democrația aduce și unele inconveniente... Pe de altă parte, voi grecii sunteți aceia care au inventat-o, chiar voi, atenienii, dacă nu mă-nșel, nu-i așa? Mireille. Dar mai bine vorbiți-mi despre Harvatis.

Ah, da, Harvatis. Mă rog, nu sunt prea multe de spus. Am găsit fișa clinică de atunci și câteva note în jurnalul zilnic pe care-l țin de multă vreme. Iată, Harvatis Nikolaos a fost adus la spital pe la două dimineața de un oarecare Nikolaos Malidis care s-a dovedit a fi unul dintre laboratorii săi, un custode de la Administrația de Stat, care lucra la Muzeul Arheologic Național. Profesorul era într-o stare critică: părea să fie sub șoc și aproape în comă. Sub aspect cardiac, era la limita fibrilației, iar, în general, resursele sale fizice nu păreau apte

să ducă spre o revenire. Am încercat o terapie intensivă, dar fără succes. După o oră a murit. Malidis, cel care l adusese la spital, nu s-a mai arătat. Eu am anunțat poliția pe căpitanul Karamanlis, Pavlos Karamanlis, dacă nu mă înșel, pentru că lucrul acesta mi se părea ciudat, dar după aceea n-am mai avut nicio veste despre rezultatele cercetărilor. Ca să fiu cinstit, nici nu știu dacă au fost cu adevărat niște cercetări.

— Aveți idee unde putea fi înmormântat profesorul Harvatis?

— Nu. De ce vreți să știți?

— Nu știu. Aș vrea să văd măcar cum arăta. Poate că la mormânt este o fotografie de-a sa.

— S-ar putea. Să știți că, dacă aș fi în locul dumneavoastră, eu aș căuta în cimitirul din Kifissìa. Știți unde este? Nu? Scoase un pix din buzunar și luă un șervețel pe care schiță o hartă sumară. Uitați, noi suntem aici, vă întoarceți pe bulevard și mergeți pe el până la capăt, după care cotiți la dreapta, așa. La cel de-a treilea semafor, o luați la stânga... Terminându-și mica operă cartografică, împături șervețelul și i-l dădu

— Doctore Psarros, s-a făcut o autopsie a cadavrului?

— Am cerut-o imediat, dar a mai trecut puțin timp. Era destul de mare agitația din zilele acelea. În orice caz, s-a făcut o autopsie. Îmi aduc aminte perfect de bine.

— Și ce s-a constatat?

— Ceva neobișnuit: ne așteptam să ne aflăm în fața unui infarct distrugător.

— Și, în schimb?

— Nimic. Inima aceea nu suferise în aparență nicio vătămare.

— Dar, atunci, cum ați motivat decesul?

– Stop cardiac.

– Nu înseamnă prea mult după câte știu eu.

– Într-adevăr. Aproape nimic.

– Dumneavoastră ce credeți?

– Ce să zic? Un șoc de orice natură. ...În asemenea cazuri nu se poate spune mare lucru. Sigur, bărbatul acela care l-a adus, Malidis... Poate că ar putea spune ce s-a întâmplat în realitate, dar n-am mai știut nimic de el. Poate l-a interogat căpitanul Karamanlis... cine știe.

Vă mulțumesc, domnule doctor.

N-aveți pentru ce. Dacă aflați ceva, spuneți-mi și mie.

Mireille se urcă în mașina Peugeot pe care o închiriase și se gândi să meargă de îndată la cimitirul din Kifissìa, dar se făcuse șase: cu siguranță, la ora aceea era închis ca orice alt serviciu comunal, dar poate, dacă l-ar fi găsit pe paznic, cu un bacșiș bun l-ar fi convins să-i deschidă.

Pentru cinci sute de drahme vă deschid și mormântul, domnișoară, spuse paznicul care tocmai pleca acasă când Mireille îi puse în palmă bancnota.

Dar trebuie să mă și însoțești, spuse fata. Se întunecă și mi-a cam frică să merg singură printre toate mormintele astea.

Paznicul nu spuse nimic și veni în urma ei.

Citește, domnișoară, că vă e frică de morți. Ce vii ăștia, la urma urmelor, niște ticăloși, nu morții. Ticăloși ca un cumnat de-al meu căruia i-am împrumutat bani ca să-și deschidă o prăvălie acum cinci ani și până acum n-am văzut de la el nici un sfanț... La un moment dat paznicul o luă la dreapta și, după ce făcu câțiva pași, se opri în fața unui mormânt.

– Uitați-l acolo, spuse, pe domnul Harvatis Periklis. Îl cunosc pe toți, eu și puii mei, pe fiecare dintre ei îl știu.

Mireille privi micul portret oval în care se vedea un bărbat foarte înaintat în vârstă, cu părul rar și alb, o față uscățivă, dar cu o expresie de mare demnitate. Inscripția îi dădea doar numele și prenumele și data nașterii și a morții, dar în fața pietrei de mormânt era un buchet de flori aproape proaspete, iar locul de jur împrejur era îngrijit.

— Cine aduce flori, dumneavoastră? întrebă Mireille. Paznicul înălță capul închizând ochii. Semn de negație. Și Mireille zâmbi în sinea ei gândindu-se la modul acela ciudat de a spune nu, întâlnit la toți locuitorii de pe țărmurile sud-estice ale Mediteranei, de la sicilieni la libanezi. Omul îi făcu semn să-l urmeze către ieșire și o arătă pe partea cealaltă a străzii câteva florării: nu cel din dreapta, iată, al doilea din stânga: acolo era o doamnă care aducea florile, din când în când.

— La cât timp? întrebă Mireille. Dar cerea prea mult. Fata îi mulțumi din nou paznicului, strângându-i cu căldură mâna, apoi traversă strada și intră în florărie.

Chelnerul își făcu un sandviș cu brânză feta, măsline și felii de roșie și-și turnă un pahar de vin: era gustarea pe care o lua întotdeauna înainte de a pleca acasă. Stătea în sfârșit, și el locului, după ce servise atâția clienți și relaxa luând o îmbucătură și eventual răsfoind un ziar. Bătea un vânt cald și era încă bine de stat afară, dar era un semne că vremea avea să se schimbe în zilele următoare. Ziarul sportiv era cel mai șifonat, dar mai putea fi citit și nimic nu-l relaxa mai mult ca rezultatele de la curse de hipice, controlând dacă era rost să câștige. Nu, pierduse.

Împături la loc ziarul făcând socoteala câți bani mi-am încasat pe fereastră jucând la curse în fiecare duminică și pierzând de fiecare dată, când observă, ridicând capul, o mașină Mercedes neagră înaintând încet dinspre capătul străzii și oprindu-se în fața casei cu numărul 17. Aștepta să văd dacă din ea coboară cineva, dar motorul se opri, farurile se stinseră, fără ca vreo persoană să coboare. Foarte ciudat, tare ciudat.

Când, peste puțin timp, veni ora închiderii, porni spre casă mergând pe trotuarul de vizavi și trecând pe lângă mașina neagră aruncă o privire în interior: era goală. Privi instinctiv către oblon și văzu pe neașteptate o dâră de lumină strecurându-se pe sub marginea de jos a oblonului. Lipi urechea de metalul rece, dar reuși să audă foarte puțin: zgomotul abia perceptibil al unor pași, slăbind treptat, ca și cum persoana s-ar fi îndepărtat pe un coridor. Își aminti de hârtia de o mie pe care o câștigase în dimineața aceea și se opri la prima cabină telefonică din cale. Mireille ajunsese deja la hotel.

Miss? În acest moment lumina este aprinsă în camera Dionysìou 17. Mireille adormise de vreo două ore și mai câteva clipe până se trezi cât de cât și înțelese ce se întâmplă cu telefonul acela. Miss, mă auziți? Sunt eu, chelnerul de la barul „Milos". Mi-ați dat un bacșiș de o mie de drahme, vă amintiți?

Ah, da, sigur că da. Mulțumesc, prietene.

Vi mai este ceva: o mașină Mercedes neagră staționează în fața, dar n-am văzut pe nimeni coborând [illegible]

Sunteți sigur?

Da, sir, răspunse chelnerul uitând că vorbea cu o [illegible]

— Bine, mulțumesc.

— Good night, spuse chelnerul și-și continuă drumul pe jos către casă, așa cum făcea în fiecare noapte. Mireille se uită la ceas și vru în primul moment să stingă lumina și să se culce la loc, obosită cum era după călătoria cu avionul și nu puțina agitație din acea zi peste măsură de lungă, dar își dădu seama că o asemenea ocazie era unică și se putea să nu se mai repete, așa că se sculă. Nu renunță la un pic de fard, în ciuda orei și a situației, se îmbrăcă în grabă, ieși în stradă și porni mașina îndreptându-se prin orașul aproape pustiu către strada Dionysìou 17

Trecu încet prin fața casei cu pricina și observă că lumina era într-adevăr aprinsă, dar lacătul era la locul lui, tot închis. Pe unde intrase stăpânul casei? Și Mercedesul negru? Era parcat tot acolo, în dreptul oblonului, și înăuntru nu era nimeni. Și poarta casei era închisă: nu avea nicio posibilitate să rezolve povestea aceea, oricât își frământa mintea. Și totuși aceea era tipografia la care se tipărise lucrarea profesorului Harvatis și cineva era înăuntru la ora unu și jumătate dimineața. Se duse în capătul străzii, dincolo de bar, și întoarse mașina astfel încât să poată vedea bine Mercedesul și pe proprietarul său, dacă acesta apărea.

Strada era slab luminată și Mireille era puțin înfricoșată. Se ghemuise astfel încât să se confunde cu contul scaunului cu tetieră, dar nu scăpa din ochi fâșia subțire de lumină care apărea pe sub marginea oblonului și mașina neagră parcată lângă trotuar. Lăsă o vreme deschis radioul, cu volumul aproape de minimum, ca să nu se simtă singură, dar nu reușea să prindă decât acele insuportabile cântece populare grecești, așa că-l închise. Fuma ca să rămână trează, dar din când în când bărbia îi

[illegible] în piept și ațipea timp de câteva minute, trezindu-se [illegible] imediat și fixându-și din nou privirea obosită pe [illegible]ulul acela de lumină neagră, pe mașina aceea [illegible]. Totul i se părea atât de ciudat și de absurd: cu [illegible] câteva ore în urmă era în camera sa frumoasă, în [illegible] frumoasă, ducând o viață confortabilă, iar acum [illegible] moartă de somn și de frig într-o foarte incomodă [illegible] închiriată, făcând de pază lângă un oblon închis.

[illegible] câteva minute înainte de ora șase dimineața, [illegible]ala o învinsese din nou și cedă din nou: își rezemă [illegible] de tetieră și ațipi câteva minute. O trezi zgomotul [illegible] al unui motor care pornea. Se trezi, se dumiri [illegible] se afla și aruncă imediat o privire către oblon: lu- [illegible] nu se mai vedea. Se aprindeau în schimb luminile [illegible] poziție ale Mercedesului și mașina se îndepărta de [illegible] pornind încet și silențios către strada Stadìou. [illegible] porni și ea, fără a aprinde luminile și urmări de la [illegible] Mercedesul. Pe strada Stadìou lucrurile erau mai [illegible] pentru că era deja un trafic redus așa că Mireille se [illegible] ascunde cu ușurință printre celelalte automobile.

[illegible] un semafor pe roșu reuși să vină pe latura stângă [illegible] negre și să-l privească pe sub sprâncene pe [illegible] aflat la volan: avea cam cincizeci de ani, fața [illegible], iar părul și barba îi erau cărunte. Purta un [illegible] alb pe gât și pe deasupra un sacou albastru. [illegible] puse pe volan erau mari și puternice, aristo- [illegible], ca ale unui mare senior. Când lumina semaforului [illegible] verde, Mireille i se strecură din nou în urmă, la [illegible], dar fără să-l scape din ochi.

[illegible] începea să se lumineze de ziuă, dar cerul era acoperit [illegible] nori groși care pluteau rapid de apus către răsărit. [illegible]desul o luă spre Falero și apoi spre Cap Sunion.

Din mers, Mireille se uită pe hartă și, dându-și seama c
până la templul lui Poseidon nu mai erau alte drumuri
către interior, se hotărî să rămână la o distanță mai mare
ca să nu trezească bănuieli celui urmărit. Ajunse la Sunion
într-o oră, când soarele abia apăruse la orizont străbătând
pe alocuri prin pătura de nori care se îngroșa deasupra
mării. Una dintre lungile sale raze se opri pentru o clipă
pe templul doric aflat în vârful promontoriului, făcându-l
să se vadă alb ca un crin, îl contură puternic și glorios
între valurile mării și norii de pe cer, în timp ce vântul
care sufla întotdeauna asupra stâncii îndoia pâlcurile de
ginestre, dându-le o mișcare unduioasă mai scurtă și mai
anevoioasă decât aceea vastă și solemnă a mării.

Mercedesul se oprise la marginea unei pădurici de
ienuperi și omul care-și strângea în jurul trupului un
impermeabil stătea nemișcat pe o stâncă exact în fața
templului care acum devenise cenușiu ca norii care
pluteau pe deasupra lui. Mireille se opri înainte de ultima curbă, după hotelul „Poseidon", opri motorul și
opri să-l observe fără a fi văzută. Bărbatul rămase așa
timp de vreo zece minute și silueta sa dreaptă, mai
închisă la culoare părea să se opună, într-o confruntare
inegală coloșilor albi care susțineau arhitrava sanctuarului. Apoi se întoarse și merse până la faleza de deasupra
mării. O rafală de vânt îi umflă impermeabilul, astfel că
din depărtare, păru pentru moment o pasăre mare pe
să-și ia zborul către întinderea vânătă a mării. Ajuns în
depărtare, de jur împrejurul insulei lui Patrocle valurile
parcă fierbeau într-o spumă albă, contrastând cu marea
neagră și lucioasă ca spatele unui cetaceu.

Când Mercedesul porni din nou, îndepărtându-se de
mare și îndreptându-se către nord, spre interiorul Attici

Mireille îl urmă tot la o distanță apreciabilă timp de circa o oră. Nu avusese timp să mănânce nimic și, pe lângă somn, avea și foame, așa încât cursa aceea ciudată i se părea de acum inutilă și fără sfârșit. Se gândea să renunțe la urmărire când văzu că Mercedesul părăsește șoseaua și se cață pe un drum de munte care urca la stânga până la o căsuță pitorească de la marginea unei pădurici de stejari tineri. Omul coborî din mașină și-și continuă drumul pe jos.

Bătu la ușă și un bătrân veni să-i deschidă și închise ușa în urma lui. Nu erau câini în jur și Mireille se apropie fără nicio precauția de fereastra care dădea spre pădure: la cel mai mic zgomot putea să se ascundă imediat printre copaci. Văzu o încăpere strâmtă, luminată de două ferestre: era atelierul unui artist.

Într un colț se afla o găleată plină cu argilă proaspătă, acoperită cu o folie de plastic, lângă un perete se vedea un șevalet purtând un basorelief încă umed care reprezenta o scenă de pescuit: oameni cu brațele descărnate trăgeau un năvodul dintr-o barcă deasupra căreia era discul soarelui, în timp ce toni și delfini săreau de jur împrejur, înăuntrul și în afara plasei. Bărbatul care coborâse din Mercedes își scosese impermeabilul și ședea pe un scaun privind mătându-i artistului profilul. Bătrânul, însă, era cu spatele la el și nu i se vedea decât ceafa: pletele albe îi ajungea până la marginea unui șort de bumbac. Vorbeau încet cu oarecare greutate ce vorbeau.

Mă bucur să vă văd, comandante. Ați venit ca să vedeți lucrarea? întrebă bătrânul.

Da, pentru asta am venit. Mă bucur și eu că vă revăd, maestre. Ce mai faceți?

Ca unul care simte că i se apropie sfârșitul.

De ce spuneți asta?

— Trăiesc de prea mult timp: cât credeți că mi-a mai rămas?

— Și asta vă neliniștește?

— Am început să nu mai văd bine... Se apropie noaptea

— A existat vreodată noapte care să nu fie urmată de o dimineață?

— Este un gând care nu poate să mă consoleze. Nu mă pot despărți de priveliștea naturi... așa, pentru totdeauna.

O adiere de vânt stârni un foșnet puternic în pădure și timp de câteva minute, Mireille nu mai putu auzi nimic vedea doar privirea necunoscutului, albastră și adâncă strălucind ca singurul lucru viu din atmosfera cenușie a camerei. El vorbea în continuare, apoi tăcea ascultând spusele celuilalt, țeapăn pe taburet, cu mâinile împreunate pe genunchi, iar artistul se apropia din când în când de el, îi atingea fața cu degetele sale lungi și uscate, ca pentru a surprinde trăsăturile pe care trebuia să le transpună în ipsos. Îi făcea un portret.

Mireille întorcea capul și privea mereu în jur temându-se să nu vină cineva, dar locurile erau pustii și vântul făcea ca freamătul pădurii să devină tot mai puternic. Nu mai putea auzi cuvintele celor doi, dar rămase lângă fereastră până când bătrânul sculptor își termină treaba. Îl văzu scoțându-și șorțul și ducându-se să se spele pe mâini, iar Mireille putu vedea portretul în faza finală: un basorelief care înfățișa doar chipul omului care-i pozase doar fața, cu ochii închiși ca în somn... sau în moarte.

Era un chip care-și pierduse încordarea aspră și intensitatea dominatoare a privirii, căpătând o linie misterioasă, măreția gravă și solemnă a unui rege adormit.

Sculptorul îl însoți până la ușă și Mireille, ascunsă după colțul casei putu auzi din nou ce vorbeau.

- Am terminat lucrarea: până deseară ipsosul se va [illegible] în cuptor.

- Nu mai lipsește decât aurul

Să mi-l aduceți cât mai repede: asta s-ar putea să [illegible] ultima mea lucrare. Vreau ca ea să fie perfectă... și [illegible] ca și dumneavoastră să-mi spuneți de ce ați vrut [illegible] s-o fac.

Mi-ați redat acolo chipul, mi-ați atins sufletul cu [illegible]. Aș putea să vă mai spun ceva care în sufletul [illegible] să nu știți deja? Cât despre aur... trebuie [illegible] avertizez... nu este o simplă bucată de metal fără [illegible]... va trebui să distrugeți... să remodelați lucrarea [illegible] poate chiar dumneavoastră a creat-o cu mult timp [illegible].... Sau cineva ca dumneavoastră... Doar astfel [illegible] putea închide cercul, punând capăt unei aventuri pe [illegible] niciun om, oricât de răbdător, n-ar fi putut s-o poarte [illegible]... O s-o faceți?

Hatrânul dădu din cap.

Pentru dumneavoastră am s-o fac, domnule [illegible].

Știam eu că nu mă vei lăsa de izbeliște. La revedere, [illegible].

Hatrânul rămase în prag privindu-l în timp ce se urca [illegible] și se îndepărta pe drumul prăfuit către șoseaua [illegible]. Mireille scoase aparatul de fotografiat și, [illegible] ca artistul să se întoarcă în modestul său atelier, [illegible] câteva imagini de pe masca de ipsos pe care o avea [illegible], cu toate că geamul ferestrei era puțin aburit. Îi [illegible] de ceva care i se părea deja cunoscut.

Mireille se trezi pe la două după-amiaza și încercă [illegible] pe Michel în hotelul din Efira al cărui număr

de telefon i-l dăduse, dar persoana de la recepție îi spusese că domnul Charrier avea, într-adevăr, o rezervare, însă nu sosise încă. Coborî la parter și mâncă din fugă la bar, apoi îl chemă pe director și-l rugă să sune pentru ea la Administrația Antichităților și să întrebe dacă domnul Aristotelis Malidis era angajatul lor.

Funcționarul îi răspunse că Malidis se pensionase, ei nu mai știau nimic de el. Poate că se întorsese la Parga, locul său natal. Acolo era bine să-l caute. Mireille îi mulțumi directorului. Parga... Parga era capitala provinciei în care se afla și Efira: poate că Michel era deja acolo ca să-l găsească și el pe Malidis?

Plecă pe jos din hotel și se duse la laboratorul fotografic la care lăsase clișeul din aparat atunci când se întorsese din călătoria la Sunion. Ceruse să i se facă niște fotografii în alb-negru, de format mare: reușiseră destul de bine, deși puțin șterse. Cumpără din nou o papetărie niște creioane și hârtie de calc și se reîntoarse în camera sa de la hotel. Aplică hârtia de calc pe fotografia care reproducea portretul în basorelief și începu să-l deseneze cu creionul, modificându-l pe alocuri după cum își amintea că arăta modelul care pozase pentru portretul respectiv. Când ridică hârtia, observă cu mulțumire că portretul semăna destul de bine cu un bărbat având privirea pătrunzătoare și trăsături bine conturate. Puse desenul în geantă, se urcă în mașină și se îndreptă către cimitirul din Kifissìa. Florăria era deschisă și Mireille intră, arătând florăresei desenul.

— Acesta este omul care a comandat să se pună flori pe mormântul lui Periklis Harvatis?

Femeia privi mirată desenul, apoi se uită la Mireille și din nou la desen. Dădu afirmativ din cap:

- *Nè, nè, aftòs ine*. Acela era, exact acela.

Seara îi arătă desenul și doctorului Psarros.

Omul acesta are legătură într-un fel cu Periklis Hatvatis, îi spuse. Nu știu cum și nici de ce, dar sunt sigură de asta. Dumneavoastră l-ați mai văzut vreodată?

Psarros clătină din cap.

Nu, niciodată. Știți cine ar putea fi?

Mi-ar plăcea să știu. Omul acesta reunește în ființa lui mai multe taine decât dogma Sfintei Treimi. Din păcate, nu știu nimic despre el. Am doar numărul de înmatriculație al mașinii lui. Un Mercedes negru.

Psarros se gândi o vreme în tăcere.

De ce nu vă duceți la poliție, la căpitanul Karamanlis? Cred că încă mai este activ. Este posibil ca el să vă poată ajuta. S-ar putea ca la vremea respectivă să fi fost vreo anchetă... Cine știe....

Bună idee, spuse Mireille. Vă mulțumesc, doctore Psarros.

Pe la miezul nopții, când Karamanlis sună la centrala din Atena ca să afle ce era nou, ofițerul de serviciu îi spuse că existau unele noutăți.

Domnule căpitan, mai țineți minte portretul-robot pe care ați ordonat să-l trimitem la Interpol?

Bineînțeles că mi-l amintesc, pentru că eu am dispus să fie făcut.

Azi a venit o tânără străină și ne-a adus un alt desen la fel sau aproape la fel. Ne-a întrebat dacă știm ceva despre persoana respectivă. Voia să discute cu dumneavoastră.

Cum adică vrea să discute cu mine?

Cu dumneavoastră personal. Chiar așa a spus când mi-a cerut să vorbesc cu căpitanul Karamanlis."

— Și cum o cheamă pe fata asta?

— Mireille de Saint-Cyr. Probabil că este o aristocrată

— Saint-Cyr? N-am auzit de ea.

— Zice că l-a urmărit pe omul acela și că are numărul de înmatriculare al mașinii lui, dar îl ține secret: n-a vrut să ni-l spună.

Karamanlis tresări.

— N-o lăsa să-ți scape dacă ții la fundul tău.

— Trebuie s-o rețin?

— Nu, idiotule. Ține-o pur și simplu sub supraveghere. Vreau să vorbesc neapărat cu ea. Sosesc mâine.

— Dar unde sunteți acum, domnule căpitan?

— Asta-i treaba mea unde sunt, nu te privește pe tine. Ți-am spus că sosesc mâine.

XVIII

Bogdanos, Kozani, 4 noiembrie, orele 8

Pavlos Karamanlis nu-și făcuse iluzii că Norman Shields și Michel Charrier părăsiseră Grecia așa cum îi anunțase el. Află că, de fapt, părăsiseră Atena și se îndreptaseră spre vest, către Misolonghi: acela era drumul către Parga. Drumul către oracolul morților, dacă înțelesese el bine. Niște nebuni: se lăsau atrași în cursă de acela era cu adevărat locul în care îi chemau semnele acelea ciudate. Și îngerul morții nu avea să accepte explicații: și ei puteau să se afle pe lista lui, la rândul rândurilor.

Acolo să fi fost locul în care-i aștepta cu adevărat Claudio Setti? Acolo urma să aibă loc reglarea de conturi? Bine, avea să fie și el prezent el acolo la apel, dar mai întâi voia să rezolve două lucruri: să-și creeze un mijloc de apărare solidă în cazul în care Claudio Setti s-ar hotărî să încheie socotelile cu el și să-i ceară unele explicații urmăritului amiral Bògdanos. Cu siguranță, el era omul care știa pe unde se află Claudio Setti, admițând că acesta era într-adevăr în viață.

Și dacă mai trăia Claudio Setti, hotărât fiind să-i ucidă pe toți cei care mai rămâneau să dispară, adică el și Vlassos, nu era decât un singur lucru care-l putea opri dacă mai știa el câte ceva despre specia umană.

Efira mai putea să aștepte puțin la urma urmelor: era suficient să le telefoneze colegilor din Parga pentru a-i ține sub supraveghere pe Charrier și pe Shields, de îndată ce apăreau în vreun hotel din zonă, iar el avea să plece în schimb la Kalabàka și Kozani.

Îi trecuse prin minte o idee. În satul Drèpanos, de lângă Kozani, se mutase de câțiva ani familia Kaloudis. După ce murise Heleni, ei își vânduseră proprietatea din Tracia și cumpăraseră în locurile acelea o fermă pentru prelucrarea lemnului.

Familia Kaloudis rămăsese doar cu o fiică, sora mai mică a lui Heleni, care avea acum vreo douăzeci de ani, aproximativ vârsta pe care o avea Heleni când murise. Karamanlis voia s-o întâlnească pe fata aceea. Și atunci când o văzuse întorcându-se în sat cu punga de cumpărături în mână se luminase la față: fata aceea semăna leit cu sora sa!

Avea în biroul din Atena niște fotografii ale lui Heleni pe care oamenii săi le făcuseră în timpul evenimentelor de la Politehnică. Le privea din când în când fără un motiv anume și chiar nu-și putea explica de ce se uita la acele fotografii vechi. În orice caz, chipul fetei ucise atunci i se întipărise în memorie și era sigur acum că sora ei mai mică îi semăna extraordinar de mult.

Își petrecuse noaptea aceea la Kozani, după ce făcuse câteva fotografii cu un teleobiectiv performant. În timp ce umbla prin sat pe bicicletă. Când ieșea din magazin. Atunci când vorbea cu o prietenă. Surâzând mândră la glumele câtorva băieți.

le dăduse la copiat pe hârtie și abia după ce constatase că erau destul de reușite se hotărâse să plece din locurile acelea. Într-o situație disperată, fotografiile acelea ar fi putut constitui salvarea sa sau puteau fi numaicala pentru o capcană bine gândită, o capcană la care se gândea încă de când îl văzuse pe Vlassos găurit cu un Sfânt Sebastian și pe care abia aștepta s-o pună la punct îndată ce ar fi apărut o ocazie potrivită. Trebuia doar să descopere ascunzișul acelui fiu de cățea. Când trimise la centrală ca să afle dacă apăruse ceva nou și aflase despre această fată cu portretul-robot al falsului Bogdanos, moralul său redevenise același din vremurile cele mai bune: soarta îi punea în sfârșit la dispoziție și ființa aceea tocmai bună de jucat.

În ziua următoare se îndreptă spre sud cu gândul de a ajunge la Atena, dar în loc s-o ia pe șoseaua națională spre Larissa, rămase pe drumul secundar către Grèvena-Kalabàka. Când ajunse la răscrucea cu drumul spre Kalabaca, își dădu seama că se afla nu prea departe de un loc la care se gândise mult în ultimele zile, un loc ce îi stârnea nu numai că-i stârnea curiozitatea, dar îi provoca și o neliniște ciudată.

Să fi existat cu adevărat oameni cu puteri superioare, capabili să pătrundă dincolo de întuneric și mister?

Rămase timp de câteva minute în dreptul bifurcației drumurilor cu motorul la ralenti, apoi o luă la dreapta, în loc de stânga, îndreptându-se către Metsovon.

Muntele Peristeri era o culme singuratică și impunătoare bătută de vânturi în cea mai mare parte a anului. O zonă pustie și golașă în mijlocul lanțului muntos al Pindului, la jumătatea drumului dintre Metsovon și

Kalabàka: zonele limitrofe erau frecventate doar în doua luni ale anului când Metsovon devenea mai populat datorită unor încercări de turism local: căutau acolo răcoarea în perioada cea mai caldă din fiecare an un anumit număr de atenieni, familii de funcționari mai ales sau de mici comercianți. Începând din septembrie, însă zona devenea, practic, pustie și pe acolo nu mai treceau decât câțiva păstori care-și duceau turmele pe pășunile care se întindeau la poalele marelui munte.

Pavlos Karamanlis își lăsă mașina parcată într-un loc mai larg de pe marginea șoselei secundare și porni pe jos urmând un drum de munte care tăia povârnișul pe la jumătatea lui. Avea în buzunar hârtia cu portretul-robot al omului pe care-l crezuse timp de ani întregi a fi amiralul Bògdanos și care constituia acum pentru el o problemă practic de nerezolvat, dat fiind că nu primise nici măcar o singură semnalare a lui de când trimisese imaginea lui către toate secțiile de poliție și chiar Interpolului. Doar dacă nu primea vreo informație importantă de la fata aceea din Franța care se prezentase la central. Se hotărâse pe neașteptate și în ultima clipă să facă expediția aceea prin munții Epirului pentru că, în fond, nu avea nimic de pierdut dacă asculta aiurelile unui *kallikàntharos* și dacă, în schimb, așa cum spunea prietenul său, pustnicul acela era într-adevăr un clarvăzător ar fi putut să-l îndrume pe o cale bună.

Prietenul său îi mai spusese și că poliția secretă folosea în mod obișnuit de oamenii cu calități extrasenzoriale și de clarvăzători pentru a rezolva cazuri încâlcite cărora nu li se găsea cu nici un chip rezolvarea: asta se întâmpla nu numai în Grecia, ci și în multe alte țări. Îi spune că, în Italia, în vremea sechestrării și prizonieratului

lui Aldo Moro, un asemenea individ cu puteri paranormale indicase locul precis în care era ținut prizonier omul politic și că doar din cauza unei confuzii de nume poliția fusese îndrumată către un loc greșit.

Karamanlis știa că acel clarvăzător locuia într-o colibă de la gura unei grote care se deschidea pe latura sudică a muntelui Peristeri, nu departe de un izvor. Datorită acestor detalii primi de la un păstor instrucțiuni suficiente ca să se îndrepte cu o anumită certitudine către locul pe care îl căuta.

Încercă să grăbească pasul pentru că era deja ora trei după amiază și zilele începuseră să se scurteze: poate ar mai avut nevoie de o oră ca să ajungă și tot de atâta ca să se întoarcă și nu voia să se lase surprins de întuneric prin pustietățile acelea.

Se trezi curând în dificultate și scăldat în sudoare îmbrăcat cum era într-un costum maro, cămașă și cravată, cu pantofi total nepotriviți pentru un asemenea drum: alunecă de mai multe ori, căzând în genunchi și murdărindu-se de praf, iar pe pantaloni i se agățară o mulțime de scaieți. Când, în cele din urmă, zări locul cu pricina, vremea începea să se strice și câțiva nori acopereau versantul care cobora către marea Ionică în direcția în care se afla Metsovon.

La picioarele lui, cu numai câteva zeci de metri mai jos, se vedea acum o cocioabă cu acoperișul format din plăci de rocă șistoasă, la fel ca toate casele vechi din zonă și cu zidurile făcute din pietre așezate una peste alta fără mortar. În jur erau mai multe porțiuni îngrădite pentru capre, porci, doi măgari, găini și curcani, gâște, dar se auzeau și strigăte ale altor animale: păreau să fie maimuțe și papagali și corul acela strident de voci diferite

crea o atmosferă sinistră în acel loc în care părea să nu fie călcat picior de om.

Karamanlis fu pe punctul de a face calea întoarsă, mai ales văzând că norii păreau mai degrabă să se îndesească, decât să fie împrăștiați de vânt și gândul că ar putea fi nevoit să rămână în locul acela mai mult decât ar fi fost strict necesar îi crea o senzație apăsătoare de disconfort. Se opri când văzu că, pe neașteptate, ușa se deschidea. Credea că-l va vedea ieșind pe stăpânul casei, dar nu se întâmpla nimic: ușa se deschisese către interior și acolo era un gol negru și pustiu.

Karamanlis coborî și se duse cu pași mici către intrare. Întrebă:

— Este cineva pe aici? Pot să intru? Nu primi nici un răspuns.

Își dădu seama pe neașteptate că oamenii săi fuseseră asasinați după ce se lăsaseră atrași într-un loc pustiu și lipsit de posibilitatea unei comunicări. Ca acela. Prost Prost. Venise pe propriile picioare ca să se lase pe mâna unui măcelar?

În fond, prietenul său de la Minister nu simțise niciodată nevoia să-i vorbească despre Bògdanos, să i l descrie, iar prietenia lui fusese alimentată mereu de sume de bani pe care i le dădea din când în când, luându le din fondul destinat oamenilor de încredere și informatorilor în schimbul unor informații secrete.

Scoase pistolul din teacă și-l vârî în buzunar ca să i fie mai la îndemână să tragă în cazul celui mai mic pericol.

O voce se făcu auzită în acel moment din interior:

— N-ai nevoie de arme. În locul acesta nu există nici un pericol pentru tine. Pericolele sunt în altă parte...

Karamanlis tresări și se apropie de prag, privind în interior: era un bărbat așezat lângă vatra stinsă, cu

spatele la el. În stânga lui se afla o pasăre așezată pe un picior: un șoim sau un erete, iar la picioarele sale un câine mare cu blana cenușie îl privea fix fără să clipească, absolut nemișcat.

– Eu sunt...

Tu ești *ò Tavros* și ești șef peste mulți oameni, dar te temi că ai putea să rămâi singur, nu-i adevărat? Te temi că ai să rămâi singur.

Văd că deja ți-a vorbit cineva despre mine, spuse Karamanlis, punându-și la loc pistolul în teaca de la subsuoară. Celălalt se întoarse către el: era un om cu părul negru și creț și cu pielea măslinie. Avea mâini cu degete lungi și nervoase, iar brațele de asemenea lungi și puternice. Era îmbrăcat într-un costum tradițional, cu o fustanelă albă plisată și cămașă cu mâneci bufante, iar pe deasupra avea o vestă de lână neagră. Karamanlis era nedumerit.

Mi-ai spus *ò Tàvros*, numele meu de luptă din timpul războiului civil: cineva ți-a vorbit de mine...

– Într-un anumit sens. Ce vrei de la mine? Afară, furtuna scăzu brusc și câinele scheună încetișor.

– Caut un om pe care timp de ani întregi l-am cunoscut sub o identitate falsă: nu reușesc să-mi explic nici măcar una dintre acțiunile sale, oricâte sforțări aș face, pentru că una o contrazice pe cealaltă. Apariția lui este însoțită întotdeauna de moartea care-l precede sau îl urmează aproape imediat... Îl miră felul în care îi vorbea străinului aceluia ca și cum el ar fi fost cu adevărat în stare să i ofere un răspuns. Nu-i cunosc decât chipul... este un chip pe care este greu să-l uiți pentru că pare de neînfrânt... de parcă timpul nu contează pentru el.

– Sunt oameni care nu se schimbă o dată cu trecerea timpului, spuse celălalt.

— Poți să-ți dai seama despre cine vorbesc?

— Nu.

Karamanlis blestemă în sinea sa credulitatea care l adusese în locul acela pustiu fără nici un folos.

— Dar simt că te amenință, continuă să spună omul Poți să mi-l descrii?

— Pot face chiar mai mult, spuse Karamanlis, își pot arăta un portret care îi seamănă perfect. Scoase din buzunar portretul-robot și i-l întinse. Omul îl luă, dar păru că nici măcar nu se uita la el. Îl puse pe scăunelul din fața sa și-și puse palma peste el. Glasul său deveni dintr-o dată mai gros și răgușit.

— Ce dorești de la mine? întrebă.

— Viața mea este amenințată, spuse Karamanlis. Ce trebuie să fac?

— Este amenințată de omul acesta, știu asta.

— De omul acesta? Nu de altul? El l-a salvat ultima oară pe unul dintre oamenii mei....

— El este cel care pune la cale moartea. Unde te duci acum?

— La Atena.

— Nu acesta este drumul spre Atena.

— Știu.

— Care este viitoarea ta țintă?

— Efira. Cred că, mai devreme sau mai târziu, mă voi duce la Efira.

— Acolo unde curge Aheronul. Acolo este mlaștina morților, știi asta? Vocea sa părea acum să-i provoace durere, ca și cum fiecare cuvânt l-ar fi costat un sacrificiu enorm.

— Știu, așa mi s-a spus, dar acolo duc pistele pe care le urmăresc acum. Eu sunt un copoi și trebuie să merg pe

[illegible] necesară, chiar dacă mă conduce la gura infernului... [illegible] vreau să-mi spui dacă îmi voi pierde viața acolo. Vreau [illegible] mi joc bine rolul, fără să mă resemnez.

Nu... acolo... este... pericolul. Buzele sale se [illegible] de salivă uscată, mâna pe care o ținea peste hârtie [illegible] acoperită de sudoare. Afară, animalele din micile [illegible] separate erau tăcute, dar se auzea pocnetul copitelor [illegible] terenul pietros, de parcă ar fi alergat speriate dintr-un [illegible] în altul. *Kallikàntharos* continuă: Sufletul tău este [illegible] . dar fiecare om trebuie să încerce să rămână în [illegible]... Evită... dacă poți... vârful marelui triunghi și [illegible]-te de piramida aflată în vârful triunghiului... [illegible] unde răsăritul și apusul se ating, întorcându-se cu [illegible] unul la altul.... În locul acela taurul, berbecul [illegible] Karamanlis se apropie mai mult până când ajunseră [illegible] aproape lipite: omul avea trăsăturile încordate, [illegible] măclăită de sudoare și brăzdată de cute adânci. [illegible] să fi îmbătrânit cu zece ani.

Spune-mi cine este și unde se află, acum! îi ceru [illegible].

Capul omului se aplecă în față ca strivit de o povară [illegible], ca și cum un pumn puternic ca un mai îl [illegible] pe spinare, în timp ce câinele se sprijinise brusc [illegible] din față, adulmecând aerul și întorcând capul [illegible] cu un scheunat de teamă.

El este...

Cine este? strigă Karamanlis apucându-l de reve-[illegible]. Spune-mi cine este nenorocitul care nu m-a [illegible] timp de zece ani! Omul ridică din nou capul [illegible] efort, ținând mereu mâna deasupra foii de [illegible] puternică și nemișcată, în timp ce restul corpului [illegible] de un tremur imposibil de oprit.

— El este... aici!

Karamanlis tresări.

— Aici? Ce tot spui? Își roti privirile prin camera și îndreptă pistolul cu o mișcare fulgerătoare către golul ușii prin care se temea că va vedea figura coșmarului său. Când se întoarse din nou, fața omului părea aproape de nerecunoscut și din gură îi ieșea un șuierat chinuit în loc de respirație. Luă încet, cu mare greutate, mâna de deasupra portretului și vorbi, iar atunci când putu să înțeleagă sunetele ieșite de pe buzele sale, Karamanlis se înfioră de groază: nu mai era vocea omului din fața sa, ci a aceluia pe care timp de ani și ani îl crezuse amiralul Bògdanos.

— Ce faceți aici, domnule căpitan Karamanlis?

Karamanlis se dădu înapoi clătinându-se, în timp ce un curent puternic de aer îl lovea în spinare prin ușa deschisă, făcându-i părul să fluture și lipindu-i de ceafă gulerul hainei.

— Cine ești? Strigă. Cine ești?

Merse de-a-ndărătelea până ajunse afară: o rafală de vânt închise ușa și o făcu apoi să se deschidă și să se închidă de câteva ori cu un zgomot infernal. Vârful muntelui nu se mai vedea, acoperit de nori umflați și negri. Karamanlis începu să alerge în timp ce ploaia începea să se reverse în calea sa. Nu exista nici un adăpost pe întreaga distanță până la mașină și el alergă cu toate energiile de care era capabil corpul său, gâfâind, poticnindu-se, tresărind la fiecare tunet și la fiecare fulger până când ajunse cu inima parcă sărindu-i din piept, ud leoarcă și cu hainele sfâșiate la mașina sa. Porni motorul și încălzirea, se dezbrăcă și rămase astfel, gol și nemișcat sub torentele ploii care răpăia pe acoperiș, tremurând de

[illegible] și de spaimă. Trecu în cele din urmă un automobil, [illegible] un camion și o mașină cu rulotă a unor turiști străini: [illegible] întorcea în lumea reală oamenilor, a zgomotelor și a [illegible] autentice. N-ar mai fi părăsit-o niciodată din [illegible] sa, pentru nici un motiv.

Mireille se întorsese, după ce vorbise cu poliția, la [illegible] Dionysìou și vorbise cu chelnerul de la barul Milos". Îi dăduse și alți bani, rugându-l s-o sune [illegible] apărat la hotel, fie dacă ar mai fi văzut lumină pe sub [illegible] de la numărul 17, fie dacă ar fi văzut o mașină Mercedes neagră parcată prin apropiere. Chelnerul îi [illegible] să stea liniștită căci dacă n-o găsea avea să-i lase [illegible] mesaj la recepția hotelului. Apoi, Mireille se duse să-l [illegible] din nou pe domnul Zolotas. Îi dăduse întâlnire la [illegible] bar din piața Omonia și el venise îmbrăcat în albastru, [illegible] o gardenie la butonieră. Felul lui de a se îmbrăca, [illegible] fiind condiția sa, era întotdeauna incredibil de în-[illegible], chiar dacă un pic demodat.

Așadar, domnișoară, cum merg cercetările? o în-[illegible] la atunci când ea apăru.

Mai bine decât aș fi sperat vreodată, dar, din [illegible], elementele pe care le-am adunat nu m-au condus [illegible] rezolvare. Îmi trebuie alte informații ... am mers [illegible] la poliție, dar persoana pe care o căutam nu este în [illegible] Mi s-a spus că ar urma să se întoarcă astăzi.

Pot să vă, întreb pe cine căutați, domnișoară, dacă [illegible] indiscret?

Un ofițer care a fost într-o oarecare măsură im-[illegible] în evenimentele petrecute după moartea profe-[illegible] Harvatis... căpitanul Pavlos Karamanlis. Zolotas [illegible] îl cunoașteți? întrebă Mireille.

— Da. Din păcate. Este un om periculos. În timpul dictaturii a fost unul dintre dulăii represiunii. În noaptea de la Politehnică n-a dormit nici măcar o clipă și cei care au trecut prin mâinile lui mai poartă încă semnele. vă pot asigura de aceasta. Trebuie să fiți atentă. Luați seama la ceea spuneți și spuneți cât mai puțin.

— Vă mulțumesc pentru avertisment: sunteți un om foarte prețios, domnule Zolotas.

— Ce alte informații vă trebuie?

— Informații de cadastru. Aveți acces la ele?

— Nu. Nu eu personal, dar pot găsi omul potrivit pentru aceasta. Ce vreți să știți?

— Cui îi aparține tipografia din strada Dionysiou I / Dacă este cineva care plătește chirie. Dacă are alte intrări în afară de cea principală care este închisă de cel puțin șapte ani, dacă nu chiar de mai mult timp.

Zolotas își însemna totul într-un carnețel, cu un creion minuscul. După ce termină de scris, își ridică ochii și o privi în față: nu era, cu siguranță, un bărbat frumos: avea ochii puțin bulbucați, de culoare deschisă, dar greu de definit, nasul acvilin, obrajii cam căzuți, însă părul îi era pieptănat cu grijă și în întreaga sa înfățișare îi aminti fetei unul dintre busturile din epoca elenistică, din Muzeul Național, care înfățișau filosofi stoici sau academici din generațiile târzii. Începea să-l îndrăgească.

— Ce voiați să-l întrebați pe căpitanul Karamanlis?

— Voiam să-i arăt portretul unui bărbat și să-l întreb dacă știe cine este. Am și un număr de înmatriculare, cel al mașinii sale.

— Dacă aș fi în locul dumneavoastră, nu i-aș da numărul acela.

— De ce? spuse Mireille, puțin nemulțumită, dat fiind că le spusese deja celor de la poliție că-l avea.

N-are decât să și-l caute el, dacă îl interesează. De ce trebuie să-l ajutați dumneavoastră?

Dar mă interesează și pe mine.

Aveți încredere în mine, domnișoară?

Da.

Dați-mi mie numărul acela. Am să mă duc eu la departamentul automobilistic. Greaca mea este mai fluentă decât a dumneavoastră.

Totuși, am făcut progrese mari, spuse fata.

Este adevărat, peste o lună sau două o să fie perfectă.

Am fost aici de multe ori în vacanțe și am urmat cursul clasic: și nu este prea greu, de îndată ce-ți dai seama de pronunția voastră mai curioasă.

Zolotas înălță din sprâncene.

Curioasă? Dar, domnișoară, noi suntem grecii, dacă nu mă-nșel.

Și asta este adevărat. Mireille îi dădu numărul camerei sale de la hotel. Puteți să mă găsiți dacă aveți nevoie de mine. În seara asta mă duc la poliție.

Fiți atentă, domnișoară, vă rog mult.

Voi fi atentă. Domnule Zolotas, credeți că este vreun pericol?

Nu dacă lăsați baltă totul și vă întoarceți în Franța, unde plandu-vă logodnicul acolo. Dar, dacă atâtea lucruri au rămas necunoscute timp de atâția ani, trebuie să existe un motiv pentru aceasta și nu se știe dacă nu este vorba despre un motiv grav. La revedere, domnișoară.

La revedere, domnule Zolotas.

Căpitanul Karamanlis intră în sediul poliției centrale a doua zi, pe la cinci seara, și se duse direct în biroul său fără să salute pe nimeni. Se așeză și deschise cu cheia

sertarul cel mai de jos al biroului; scoase dosarul în care se aflau fotografiile lui Heleni, alese una și o puse pe masă. Luă apoi din geanta sa una dintre fotografiile pe care i le făcuse surorii mai mici și o așeză lângă cealaltă. Nu se înșelase: păreau două imaginii ale aceleiași persoane. Și câteva mici retușuri în laborator ar fi făcut ca iluzia să fie perfectă sau aproape.

Puse negativele în sertar și începu să-și citească poșta. La scurt timp după aceea, sună plantonul.

— Domnule căpitan, a venit fata aceea care voia să discute cu dumneavoastră. Vai, domnule căpitan, este o bucățică grozavă care...

Karamanlis nu era dispus să audă asemenea aprecieri grosolane.

— Poți să-ți bagi în fund observațiile astea. Lasă-o imediat să treacă.

— Da, domnule căpitan. Imediat, domnule căpitan.

Karamanlis făcu tot posibilul să apară deschis, cinstit și cordial în fața tinerei și mai ales se strădui să nu semene cu un inchizitor.

— Dumneavoastră ați venit aici cu portretul unui bărbat, spuse, ca să ne întrebați dacă noi știm ceva despre el.

— Așa este.

— Pot să-l văd?

Mireille scoase din geantă desenul pe care-l făcuse și i-l întinse. Karamanlis reuși cu greu să-și ascundă uimirea.

— Dumneavoastră l-ați făcut, domnișoară?

— Da.

— Este perfect. Iar eu știu asta bine pentru că l-am văzut pe omul acesta de multe ori. Ce vreți să știți?

— Caut informații despre un arheolog mort acum zece ani aici, la Atena, un oarecare Periklis Harvatis. A lăsat un studiu de mare importanță, dar din păcate incomplet și ar fi indispensabil să dau de urma hârtiilor lui. În momentul acesta, din informațiile pe care le am rezultă că el a avut legături cu un funcționar de Administrația pentru Antichități, un oarecare Aristotelis Malidis sau cu o altă persoană... Puse degetul arătător pe portretul aflat pe masă. Aceasta.

Karamanlis continua să privească portretul și, fără să vrea, se simțea străpuns de privirea aceea, ținut sub control, ca de ochiul lui Dumnezeu.

V-a sfătuit cineva să veniți direct la mine, nu-i așa?

Așa este.

Pot să vă întreb cine a fost?

Un medic: doctorul Psarros de la spitalul din Kifissia.

Psarros... Îmi amintesc, acum îmi amintesc. Mi-a telefonat în noaptea în care a murit Periklis Harvatis sau poate în cea următoare, comunicându-mi împrejurările morții în care pacientul îi fusese adus, practic, în agonie. Am făcut cercetări asupra lui Malidis: era deseori șeful de șantier la săpăturile arheologice.

Care săpături?

Nu știu. Direcția Antichităților mi-a furnizat o listă a săpăturilor în curs, dar au spus că ar fi trebuit să mă adresez fiecărei Administrații în parte pentru o listă completă. N-am găsit nici un suspect.

Eu, da. Înainte de a veni aici am fost la Biblioteca Națională și am consultat informațiile despre săpături: la 16 noiembrie '73, Periklis Harvatis tocmai săpa la Altarul de la oracolul morților din Efira. Raportul

despre săpături a fost publicat de succesorul său profesorul Malidis.

Karamanlis se simțea cumva prins pe picior greșit de fata aceea, în aparență doar o păpușă și în realitate atât de isteață, poate prea isteață. Efira... iată de unde venea vasul de aur... cine altcineva putea ajunge la Atena în noaptea aceea, venind de la o săpătură arheologică? Și poate că tot acolo se întorsese vasul. Poate că tocmai de aceea Charrier și Shields se întorseseră la Efira sfidând pericolul de a muri acolo?

— Dumneavoastră îmi furați meseria, domnișoară, spuse el cu un zâmbet amabil. În orice caz, n-a apărut absolut nimic în sarcina lui Malidis sau, mai bine spus, ...eu am avut unele bănuieli, dar nu am reușit să găsesc vreun element pe baza căruia să-l pot acuza pe omul acela.

— Dar acesta? Ce legătură a avut el cu profesorul Harvatis? întrebă Mireille arătând spre portretul de pe masă.

Karamanlis se afla în impas: voia s-o facă pe fata aceea să-i spună multe lucruri, dar își dădea seama în același timp că ea nu-i va da nicio informație pe gratis. Trebuie să-i spună ceea ce era mai puțin compromițător dar totodată și verosimil.

— Domnișoară, spuse el după câteva clipe, omul acesta este pentru mine o adevărată șaradă, dar cred să începe să se contureze și cred că dacă mă veți ajuta și dumneavoastră în final vom reuși să aflăm tot ceea ce ne interesează. Le-ați spus oamenilor mei că ați luat numărul de înmatriculare al mașinii lui.

— Domnule căpitan, spuse Mireille, sunt sigură că vom deveni cei mai buni prieteni și în momentul în

dumneavoastră îmi veți face o favoare, iar eu am să vă dau o mână de ajutor... dar, deocamdată, facem așa: eu vă spun ceva, dumneavoastră îmi spuneți ceva. O.K.?

Mai mult decât corect, admise Karamanlis. Bine, atunci eu vă pot spune că domnul acesta pe care eu l-am cunoscut în anii aceștia sub un nume care s-a dovedit a fi fals știa de existența unui obiect arheologic, foarte prețios, care, după toate probabilitățile a ajuns la Atena în mâinile lui Malidis sau ale lui Harvatis însuși, între 16 și 17 noiembrie 1973, de la Efira, trebuie să menționez.

Menționați aceasta în urma cercetării mele asupra dumneavoastră despre săpături, nu-i așa?

Mă rog, da.

Prin urmare, până acum suntem la egalitate. Dacă dumneavoastră mi-ați fi spus că Harvatis făcea săpături la Efira, dumneavoastră n-ați fi putut face o legătură între acel obiect și Harvatis, Malidis și... acest, să-i spunem, mister X.

Sunteți ceva de speriat, domnișoară. N-ar trebui să uitați că oamenii sunt obișnuiți să colaboreze cu poliția numai fără contrapartide.

De fapt, eu colaborez gratis, dar vreau să fiu la curent cu toate lucrurile despre care discutăm aici. Mi se pare normal. Prin urmare, acest domn este legat de acel obiect arheologic... în ce fel? Și despre ce fel de obiect este vorba?

Rugați de seamă că în acest birou eu sunt cel care trebuie să pună întrebări.

Bine, bine, așa este așa... spuse Mireille și dădu să se ridice.

Stați jos, vă rog. Noi avem nevoie să-l descoperim pe omul acesta. Cineva este în pericol să-și piardă viața. Și el, mă rog, el este singura pistă care ne poate ajuta să înlăturăm amenințarea.

— Înțeleg. Spuneți-mi, atunci, despre ce obiect este vorba: sunt profesoară de istoria artei, pot da o interpretare... În plus, am descoperit că o florărie din orașul acesta are sarcina de a duce flori proaspete la mormântul profesorului Harvatis, în fiecare săptămână, din partea... Domnului acestuia. Și arătă din nou spre portretul în creion de pe masa lui Karamanlis.

— Dar nu înțeleg. Cum ați făcut să...

— Îmi spuneți despre ce obiect este vorba? În momentul acesta poate fi important.

— Un vas... un vas foarte vechi... din aur.

— Dumneavoastră l-ați văzut?

— Da.

— Unde?

— În depozitul subteran al Muzeului Arheologic Național.

— Și acum, evident, a dispărut.

— Și cine îl are?

— După părerea mea, el îl are, spuse Karamanlis arătând cu vârful bărbiei desenul. Se pare că a încercat să-l vândă către doi străini.

— Vă amintiți cum era vasul acela? Ați putea să mi-l descrieți?

Karamanlis se străduí să descrie vasul de aur despre care văzuse doar câteva clipe, cu zece ani înainte.

— ...și în centru era un bărbat cu ceva pe umăr — o lopată sau o măciucă, n-aș putea spune ce era, iar în spatele lui un taur, un berbec și un porc... sau un mistreț... Apoi cineva m-a lovit în cap și când mi-am recăpătat cunoștința vasul nu mai era acolo. Sunt convins că el l-a furat.

— Cine știe, s-ar putea să fi fost al lui sau nu era destinat lui.

— Domnișoară, cum ați făcut desenul acesta și care este numărul mașinii?

— Așadar, în noaptea de 16 spre 17 noiembrie 1973 ajung la Atena cel puțin două persoane: să spunem, profesorul Harvatis și șeful său de șantier Aristotelis Malidis. Harvatis este pe moarte, dar doctorul Psarroa care a luat parte la autopsie nu știe să spună care putea să fi fost cauza decesului. Părea să fie un infarct puternic, dar expertul în materie nu a găsit nici cea mai mică urmă de așa ceva. Vasul a fost cu certitudine dus în subteranele muzeului de Malidis: ca angajat al Administrației putea să aibă lesne acces la acele încăperi. Dar a fost vorba doar despre un loc provizoriu pentru că, mai apoi, a dispărut de acolo ca să ajungă, putem presupune, în posesia misteriosului nostru amic ...

Sunteți bună, spuse Karamanlis puțin indispus pentru că el însuși nu fusese în stare să facă în atâția ani asemenea deducții. Și credeți că eu nu m-am gândit la toate aceste lucruri? Și apoi? Ei? Și apoi? Poftim, vedeți? Nu ajungem nicăieri. Dacă nu reușim să înțelegem cine este omul acesta și ce vrea. Și dumneavoastră, care știți ceva, nu vreți să-mi spuneți.

Aceea a fost noaptea în care a fost atacată Catherine, nu-i așa, domnule căpitan Karamanlis? Nu-i veni în minte fraza aceea mâzgălită în josul unuia dintre papirusi din bloc-notesul de pe biroul lui Michel Nomikos: „cum voi mai avea forța de a revedea Atena?”.

Așa este. Dar ce legătură are asta cu...

Nicio legătură. N-are nicio legătură.

Atunci, vreți să-mi spuneți cum ați făcut desenul acela? Credeți-mă, sunt în joc niște vieți omenești.

Mireille scoase din geantă una dintre fotografiile pe care le făcuse cu o zi înainte de pe basorelieful din apropiere de Capul Sunion și i-o întinse.

— După asta l-am făcut.

Karamanlis o luă și o examină plin de mirare.

— Mi-o puteți da? Aveți, fără îndoială, negativul..

— Îmi pare rău, dar este un singur exemplar. Nu vi o pot da.

— Îmi permiteți măcar s-o copiez?

Mireille dădu din cap afirmativ.

— Nu durează decât cinci minute, spuse Karamanlis. Aveți puțină răbdare și v-o aduc imediat. Ieși ca să se ducă la laboratorul fotografic. De îndată ce ușa se închise în urma lui, Mireille observă că-și lăsase servieta jos lângă scaunul pe care stătuse. Nu putu rezista tentației de a arunca o privire, dar nu găsi nimic interesant: dosare juridice, documente, o agentă cu semnul la zi din precedentă. Era acolo o frază scrisă cu creionul care i se păru ciudată. O copie cât putu mai bine și puse agenda la locul ei. După câteva clipe, Karamanlis intră cu fotografia în mână.

— Deci, unde ați făcut această fotografie? Ce semnificație are sculptura aceasta?

— Am făcut fotografia în atelierul sculptorului care a executat-o, dar pentru moment nu vă pot spune mai mult.

— Și, după părerea dumneavoastră, ce este?

— Am studiat-o mult timp... am reflectat. După mine nu este decât o singură explicație: este o mască. Aș zice o mască.... Funebră. Tăcu câteva clipe, apoi continuă: Ați văzut vreodată măștile de aur din mormintele de la Micene, expuse la Muzeul Național?

XIX

Atena, centrala poliției, 6 noiembrie, orele 18

Vreau să știu imediat unde stă și din momentul acela o mașină s-o urmărească permanent.

Agentul caută în computerul central al *astynomìa*.

Are de trei zile o cameră la „Neon Hermis" din Placa.

Pe cine avem în zona aceea?

Pe Manoulis și Papanikolaou.

Ceva de capul lor?

Sunt băieți isteți, domnule căpitan.

Vreau să-i percheziționeze camera: vreau să aflu numărul acela al mașinii.

Bine, domnule căpitan.

O clipă: cu cea mai mare grijă: nu trebuie să-și dea seama de nimic.

Am înțeles: mâini de catifea.

Și mai vreau ca telefonul ei să fie imediat pus sub supraveghere.

Dar este un telefon de interior, domnule comandant.

Nu mă interesează că este un interior: puneți sub supraveghere tot hotelul dacă este necesar.

— Cum doriți, domnule căpitan.

Karamanlis se întoarse în biroul său și scoase din nou cele două fotografii: Heleni și Angheliki Kaloudis, pentru prieteni, Kiki... ca două picături de apă. Își consultă agenda ca să citească din fraza aceea pe care, de fapt, ar fi vrut s-o dea uitării: „Evită, dacă poți, vârful marelui triunghi și ferește-te de piramida care se află pe vârful triunghiului ...". Prostii, probleme de geometrie, vorbe fără sens. Oricine ar putea spune asemenea cuvinte chiar fără să fie un clarvăzător. Cineva bătu la ușă.

— Domnule căpitan, ceva foarte ciudat.

— Ce este?

— A sosit o semnalare pentru acel portret-robot.

— De unde?

— Din Corsica. Karamanlis se ridică și-l urmă pe subordonatul său în sala telexului. Iată, uitați-vă aici, îi arătă o telefotografie în care se vedea un pluton al Legiunii Străine într-o oază africană: un cerculeț indica figura unui ofițer. Un plutonier de la Siguranța din Saint Clément spune că l-a cunoscut pe omul din portretul-robot: era comandantul său în Legiune, ca susținere pentru engleză între Sidi el Barrani și Alexandria. Fotografia aceasta a fost făcută în oaza Siwa la 14 aprilie 1943.

Karamanlis luă o lupă și privi cu multă atenție fotografia.

— Sigur, seamănă destul de mult... Nu, spuse mai apoi, nu este el. Omul acesta ar avea acum cel puțin optzeci de ani. Bărbatul pe care-l căutăm nu este încă de cincizeci. Insistați. Nu se știe niciodată.

Norman și Michel discutaseră mult despre ceea ce trebuiau să facă după ce-l întâlneau pe Karamanlis. Încercaseră să facă un bilanț despre ceea ce știau

[illegible] credeau că știu, despre întâmplarea care le marcase viața [illegible] de profund, dar nu puteau prevedea cum va evolua [illegible] departe. Constatară că, din păcate, pierduseră urma [illegible] lui Tiresias, obiectul care ar fi putut să pună din [illegible] în relație cu noaptea aceea din urmă cu zece ani, [illegible]ând din nou în scenă personajele acelei tragedii sau [illegible] pe acelea care supraviețuiseră. În orice caz, din [illegible] ce semnalele veneau de la Efira, din moment [illegible]olul morților începuse din nou să-și emită profe- [illegible], acolo era nevoie să ajungă, mai devreme sau mai [illegible]. Michel avea niște cunoștințe la Muzeul Național [illegible] care rămăsese în contact datorită activității sale [illegible]ionale de la Universitate și fără să trezească [illegible] reuși să obțină informații destul de precise [illegible] Aristotelis Malidis: ieșise la pensie cu doi ani [illegible] și se întorsese în zona Parga unde avea o căsuță. [illegible] se duse, atunci, la Direcția națională a Tezaurului [illegible] adresa la care era expediată pensia.

— El ar trebui să știe multe lucruri, îi spuse lui Norman. [illegible] aici mulți ani după ce tu și eu am plecat…

— Și poate că știe și unde se află vasul. A fost ultimul [illegible] l-a văzut și aproape sigur unicul. Poate că acele [illegible] pe care le-am avut la Dirou porneau de la el…

— Poate…

Părăsiră hotelul din Atena și se îndreptară către vest, [illegible] Mesolonghi și de acolo continuară către nord înspre [illegible] Când ajunseră în apropierea satului, soarele era [illegible] de asfințit: zilele se scurtaseră mult în ultima [illegible] Norman opri mașina într-o piațetă și coborî ca [illegible] să-și încălzească picioarele. Michel veni lângă el, se [illegible] de aripa mașinii și-și aprinse o țigară.

— Doamne, este așa de frumos aici. Eu n-am putut uita aceste locuri. Uite, vezi, acolo, pe munții aceia este sătucul acela, acolo l-am luat prima oară în mașină pe Claudio și l-am dus până la Parga.

— A fost începutul unei prietenii frumoase.

— Da, frumoasă și scurtă... Iar aici... uite, soarele se cufundă în mare în dreptul insulei Paxos. Din cotloanele umbroase ale grotelor de pe insulă se înalță vaietul „Marele zeu Pan a murit!”.

— Așa este... și se lasă seara peste brazii negri de la Parga.

— Și pe țărmul rece al Acheronului...

— Doamne, Michel, ești un visător iremediabil! Privește în jur. Uite: acolo au deschis o pizzerie și dincolo s-a deschis o discotecă. Recele mal al Aheronului va răsuna în curând de hard rock, cel puțin în sezonul turistic. Vezi tu trăiești anumite senzații într-un mod prea intens și te implici prea mult sentimental. Prietene, locul acesta este la fel ca altele și noi ne aflăm aici ca să punem capăt unei îndelungi suferințe, pentru a regăsi un prieten pierdut, dacă este posibil, pentru a împiedica un măcel, dacă este posibil, pentru a regăsi un obiect de o neasemuită frumusețe, dacă reușim, și pentru a-i descoperi semnificația. Dar acesta este un loc ca oricare altul, înțelegi?

Michel aruncă pe asfalt chiștocul țigării sale Gauloises.

— Fii atent, nu trebuie să dramatizăm lucrurile. Sunt perfect liniștit, iar echilibrul meu mintal nu are nici o problemă... Și mai ales acesta este un loc ca oricare altul! Iată, acolo este râpa Leucadelor din vârful căreia au fost aruncate, timp de secole în mare o mulțime de victime umane; mai departe este Ithaca, patria celui mai entuziasmant și mai profund mit al întregii omeniri, iar în fața

noastră este insula Paxos de pe care o voce misterioasă a anunțat sfârșitul lumii antice; în laguna aceea de care am trecut cu puțin timp în urmă s-au decis destinele lumii când Octavianus și Agrippa i-au înfrânt pe Marcus Antonius și pe Cleopatra. Pe marea aceasta a început războiul Peloponesului care a adus sfârșitul civilizației ateniene, iar acolo, la picioarele noastre, Aheronul se varsă în mlaștinile Stixului. Dincolo de munții aceia care se văd în fața noastră a vorbit timp de două mii de ani oracolul pelasgic de la Dodona, cel mai vechi din Europa; a vorbit de foșnetul frunzișului unui stejar colosal... Ai dreptate tu, Norman: acesta este un loc exact la fel ca toate celelalte.

Norman bombăni ceva de genul:

Eu aș vrea acum doar să halesc ceva, și se urcă în mașină. Urcă și Michel.

Facem pariu că taverna lui Tàssos din Parga este încă deschisă?

Măcar de-ar fi. Mi-ar plăcea să ne oprim acolo. Oare-mi va mai recunoaște?

Poate. N-am stat noi prea mult acolo, dar am venit de mai multe ori.

Tassos își pierduse mult din podoaba capilară și făcuse burtă, dar memoria îi rămăsese trează.

Bine-ați venit, băieți! spuse el când îi văzu. Ce mai faceți?

Destul de bine, Tàssos, și ne pare bine să te vedem, spuse Norman. Voiam să ne oprim la cină înainte de a ne duce la hotel. Se așezară afară, sub copertina din fața terasei.

Sigur! spuse Tàssos în timp ce le turna vin în pahare și trimitea pe chelner să aducă puțin din tot ce

aveau. Dar sunteți siguri că nu vreți să veniți înăuntru. La vremea asta e cam răcoare afară.

— Nu, mulțumim, spuse Michel, suntem bine în brăcați și am stat închiși în mașină toată ziua.

— Cum vreți, spuse cârciumarul și începu să se amintească de vremurile în care-i cunoscuse ca studenți care umblau prin munții Epirului în căutare de antichități. Dar unde este celălalt prieten al vostru, italianul?

— Din păcate, Claudio ne-a părăsit. A luat parte la evenimentele de la Politehnică, acum zece ani... A murit la Tàssos.

— A murit? Spuse cârciumarul și în vocea era o anumită mirare amestecată cu neîncredere.

— Așa s-a spus, spuse Norman. Crezi cumva că s-a salvat?

Tàssos își turnă și el un pahar de vin și-l înălță ca pentru un toast.

— Sănătate! Ridicară și ceilalți paharele cu un zâmbet plin de melancolie. Da, mare păcat. Ar fi fost frumos să înălțăm împreună un pahar, la fel ca altădată. Voi spuneți că a murit la Politehnică?

— Nu chiar în noaptea aceea. La două zile după aceea. Așa am aflat din ziare, mai spus Norman.

Nu mai trecea aproape nimeni pe stradă și localul lui Tàssos era pe jumătate gol. Un câine legat în lanț începu pe neașteptate să latre și alți câini de la casele din jur îi ținură isonul, ca un ecou care se răsfrânse curând în întreaga vale. Cârciumarul trase un șut câinelui care scheună de durere și se culcă fără să mai scoată vreun sunet. Ceilalți câini tăcură și ei, unul câte unul. În depărtare, marea era ca o lespede de ardezie, dar începea să se simtă un aer cenușiu și rece, iar pe vale prinse să

...le un vânticel pătrunzător. Chelnerul le aduse cina și ...ssos îți mai turnă un pahar.

Nu știu ce să zic, aș putea să jur că l-am văzut ...ui locurile astea, dar n-aș putea să spun când. Poate ...ie doar o părere... Peste câteva zile aici va fi aniver-...ea bătăliei de la Politehnică ...

Așa este, spuse Michel. Și curând va trebui să mă ...ntoc la Grenoble. Anul universitar bate la ușă.

Îl cunoști pe Aristotelis Malidis? întrebă Norman.

Pe bătrânul Ari? Cum să nu.

Și unde stă?

Are un apartament în Parga, dar cred că l-a închi-... Este custodele săpăturilor de la Efira. Stă într-o ...meră de oaspeți și-i însoțește pe puținii vizitatori din ...mpul sezonului turistic.

Se făcuse întuneric complet și era destul de frig.

Norman și Michel plătiră și plecară mai departe ca ...ă ajungă la hotel

Ai auzit ce-a spus Tàssos despre Claudio?

Am auzit... și mi-e greu să suport această incerti-..., nu mai pot s-o suport.

...noiembrie, orele 21

Michel, sunt Mireille. În sfârșit, te-am găsit. ...ubito, ce plăcere să-ți aud vocea. Dar te-aș fi sunat ...ut-o în seara asta.

Am preferat s-o fac eu ca să fiu mai sigură.

Unde ești?

Acasă. Senatorul Laroche a sunat de câteva ori: ...pune că n-ai mai dat de mult nici un semn de viață.

— Este adevărat. Spune-i că sunt foarte prins cu o cercetare de un interes excepțional și că am să-l sun cu îndată ce am să pot: asta îl va liniști, sper, pentru o vreme.

— Când te întorci?

— Cred că repede.

— Aș vrea să-ți spun multe, dar nu-mi place să fac dragoste prin telefon. Eu... nu mi se mai întâmplase niciodată să stau atât de mult timp departe de tine. Nu pot să înțeleg ce este atât de important ca să te țină departe de mine atâta timp.

— Și pentru mine este o suferință. Trăiesc într-o dimensiune ciudată pe care nici eu însumi nu mi-o pot explica. Dar cred că o să înțelegi atunci când am să mă întorc și când am să-ți explic totul în amănunțime.

— Ce se întâmplă acolo în momentul acesta?

— Nimic. Nu se întâmplă nimic. În locul acesta este o imobilitate stranie: păsările nu cântă și nu zboară, chiar și marea pare nemișcată.

— Întoarce-te la mine. Acum.

— Mireille... Mireille. Te simt aproape.

— Și eu te simt alături. Și este și mai rău.

— Nu te mai frământa. Trebuie să-mi duc la bun sfârșit cercetarea.

— Michel. Spune-mi ce cauți. Este important. Am început să intuiesc și eu câte ceva.

— Este greu... tare greu. Caut o parte din viața mea și caut un prieten dispărut și altceva...

— Cine este prietenul acesta?

— Se numea Claudio...

— Italian. Și îl cauți acolo?

— Se pare că l-a văzut cineva prin locurile astea. Încă mai este o speranță...

Nu sunt acasă. Sunt în Grecia.

Unde? Spune-mi, unde?

Oriunde aș putea să găsesc un răspuns la întrebările pe care mi le pun. Ceea ce cauți tu acum, mă privește și pe mine, ai uitat? Trebuie să știu și eu. Sunt femeia ta.

Mireille, te rog, întoarce-te acasă.

De ce?

Pentru că... Acesta este un drum pe care nu poți veni cu mine. Și este periculos!

Și prietenul tău, Norman?

El a fost aici de la început. A fost din totdeauna. Întoarce-te acasă, Mireille, iubito, te rog mult.

Prostule. Dacă m-aș afla în patul tău, goală...

Întoarce-te acasă. Te rog. Eu... sunt pe cale să consult oracolul morților și nu știu... care va fi răspunsul.

În schimb, eu voi veni la tine și te voi scoate din toată povestea asta.

Mireille, te doresc și eu, dar mă aflu într-un moment în care nu mă pot întoarce. Simt că este pe cale să se întâmple ceva, dar te rog, pleacă.

Nu vreau.

Mireille, în viața mea există o pată și trebuie să mă eliberez de apăsarea ei. Singur. Chiar dacă ar fi ultima acțiune a vieții mele. Este un lucru care îmi provoacă o durere cumplită și o rușine greu de îndurat. Un lucru pe care am dreptul să-l țin pentru mine.

Mireille tăcu, simțindu-se umilită. Iartă-mă, mai spuse Michel, nu voiam să te rănesc. Când am să-ți pot explica totul, ai să înțelegi.

Michel, se întâmplă niște lucruri ciudate în strada Bonaparte la numărul 17. Și cred că l-am descoperit pe cel care a tipărit studiul lui Harvatis care te interesează.

Michel rămase uluit câteva clipe, fără să poată scoate nici un sunet.

— Dar cum de știi...

— Am citit câteva însemnări de-ale tale din biroul tău de la Grenoble și am urmat o pistă bună aici, la Atena... Tot mai ești sigur că nu vrei să mă vezi?

— Mireille, te joci cu focul. Dar, dacă vrei să ne vedem, vino.

— Vin imediat după ce rezolv o anumită problemă. Te sun eu cât pot de repede. Între timp, nu-ți face griji, știu să-mi port și singură de grijă. Mai bine ai grijă de tine. Dacă... dacă ți s-ar întâmpla ceva, nu mi-ar fi deloc ușor să te înlocuiesc... în sufletul meu, în mintea mea, în ochii mei... în patul meu.

Mireille puse receptorul în furcă fără să-și închipuie că toată convorbirea cu Michel îi fusese transmisă în doar câteva minute căpitanului Karamanlis, cu toate amănuntele intime. Se așeză la măsuța din cameră și începu să revadă însemnările copiate din hârtiile lui Michel, în biroul lui de la Grenoble, precum și ceea ce aflase de curând în Atena. Își dădea seama că existau multe lucruri stranii și misterioase legate de prezența lui Michel și a lui Norman în Grecia, dar nu reușea încă să descopere un fir conducător. Măcar de-ar fi putut să pătrundă dincolo de oblonul mereu tras de pe strada Dionysìou...

O sunară de la recepție.

— O vizită pentru dumneavoastră în holul de jos, domnișoară.

Era domnul Zolotas.

— Mă bucur să vă văd, îi spuse Mireille.

— Și eu, domnișoară.

— Aveți vreo veste?

Din păcate, nu am cine știe ce noutăți. Am făcut [illegible] asupra numărului aceluia de înmatriculare. Este [illegible] numele unei societăți de leasing care are o singură [illegible] la Atena în odòs Dimokritou si un sediu central la [illegible]. Și întâmplarea face ca autorizația mașinii să fie [illegible] de sediul central. Aici, la Atena, nimeni nu a știut [illegible] să mi spună cine este concesionarul acelui număr, iar în [illegible] privește cadastrul, sper că voi avea mâine dimineață [illegible] informațiile pe care mi le-ați cerut.

Vă mulțumesc, domnule Zolotas: oricum, dumneavoastră sunteți foarte prețios pentru mine. Vă pot oferi [illegible] de băut?

Am să iau cu plăcere o cafea. Aici se face un [illegible] espresso foarte bun.

Mucille comandă cafeaua pentru oaspetele său și un [illegible] de apă pentru sine.

Cum a fost întâlnirea cu Karamanlis? întrebă Zolotas.

Vrea cu orice preț numărul acela de înmatriculare, [illegible] eu nu i l-am dat. Am reușit, în schimb, să aflu că, [illegible] toate probabilitățile, profesorul Harvatis a adus de [illegible] săpăturile din Efira un obiect extrem de prețios, un [illegible] de aur care a fost văzut la Muzeul Național de [illegible] Karamanlis și care mai apoi a dispărut fără urmă, [illegible] aceeași noapte. Aproape că-mi vine să cred că obiectul [illegible] ar putea avea o anumită legătură cu moartea [illegible] profesorului Harvatis.

S ar putea, spuse Zolotas. Aceea a fost o noapte [illegible] pentru mulți oameni... Bine, s-a făcut târziu [illegible], și cred că ar fi cazul să mă duc acasă. Dacă [illegible] aveți nevoie de mine, sunați-mă: mă bucur să vă pot [illegible] de folos.

— Așa am să fac, spuse Mireille. Noapte bună, dom nule Zolotas.

Mireille se întoarse în cameră, deschise radioul ș începu din nou să studieze hârtiile. Prinsese la oglinda o fotografie a lui Michel și din când în când își ridica pri virile ca s-o privească. I se părea că îl ține în felul acest sub protecția ei. Telefonul sună din nou.

— Domnișoară sunt chelnerul de la barul „Milos Mercedesul negru a sosit acum în strada Dionysìou.

— Vă mulțumesc, spuse Mireille. Sunteți nemaipo menit. Vin imediat. Vă rog să n-o scăpați din ochi.

— N-aveți grijă, spuse chelnerul. Eu nu mă mișc de aici timp de cel puțin două ore.

Mireille privi afară. Cerul era negru și fără stele, bătea vântul și stătea să plouă. Își puse singurul pulover mai gros pe care-l avea în valiză, își aruncă pe umeri o geacă de piele și ieși.

La un minut după aceea, Pavlos Karamanlis fu anun țat din centrală că Mireille se afla în mașină, îndreptân du-se către strada Dionysìou, pentru că o persoană îi spusese că sosise acolo o mașină Mercedes neagră, probabil aceeași pe care o căuta și el.

— Trimiteți două mașini obișnuite la fiecare capăt al străzii Dionysìou și țineți sub supraveghere Mercedesul fără să vă lăsați observați: ajung și eu acolo în zece minute.

Chelnerul debarasase ultimele două mese, mai servise două cafele și se dusese în spatele ușii cu sticlă ca să stea cu ochii pe mașină. Încă se mai afla cineva pe locul șoferului, i se vedea silueta în contralumină. Dar ce făcea acolo înăuntru, de unul singur, la unsprezece seara?

Chelnerul observă o antenă mare pe acoperișul mașinii, iar omul de la volan ținea mâna dreaptă la înălțimea urechii: oare telefona?

Glasul lui Claudio Setti se auzea în receptor puțin deformat din cauza descărcărilor electrice: probabil că se apropia o furtună puternică.

- Domnule comandant, sunt Claudio, mă auziți?

- Te aud. Unde ești, fiule?

- La Metsovon. Cobor la Preveza. Mai este valabilă întâlnirea noastră de la promontoriul Cimmerio?

- Da, chiar dacă în momentul acesta nu pot să mă mișc...

- Dar am nevoie să vă văd. Unde sunteți acum?

Sunt în Atena. Vorbesc de la telefonul mașinii. Ascultă, trebuie să mergi la Ari, la Efira. Spune-i că trebuie să ia vasul și să-l ducă acolo unde știe... să plece atunci când va primi semnalul obișnuit prin telefon... Spune-i că îi mulțumesc pentru tot cea a făcut pentru mine, că acesta este ultimul lucru pe care i-l cer... ultimul. Și tu fii atent: pe acolo sunt multe persoane care te cunosc; înțelegi ce vreau să spun? Așa că mișcă-te doar noaptea și doar după ce te-ai asigurat că nu dai peste nimeni.

Dar, domnule comandant, de ce m-ați chemat în locul acesta...

Pentru că trebuie să servești drept momeală. Trebuie să-i atragem departe, unde nu vor avea pe nimeni care să îi ajute și unde nimeni nu te va putea urmări. Te înțelegi în stare?

Dar dumneavoastră veți veni aici?

Voi veni și totul va merge bine... Este un lucru important, ultimul pe care ți-l cer, apoi vom încheia

socotelile cu Karamanlis și cu ceilalți în locul și la timpul potrivit. Am să-ți spun mai multe după ce... Urmă o pauză.

— Domnule comandant, domnule comandant, nu vă mai aud. Mai sunteți acolo?

— Da, fiule, dar trebuie să te las. Pe aici sunt niște mișcări suspecte care nu-mi plac...

— Sunteți în pericol?

— E greu să fiu prins, dar se pare că este cineva care încearcă să facă asta. Te rog mult, fă așa cum ți-am spus. Ari îți va fixa următoarea întâlnire.

Am să fac ce mi-ați spus, dar aveți grijă. Sunteți sigur că nu aveți nevoie de mine? Aș putea să ajung la Atena în cel mult trei ore.

— Nu, mă descurc singur. Acum trebuie să închid trebuie să am grijă de mine.

— Cum vreți. Să-mi spuneți cum a mers.

Mireille se hotărî să parcheze ceva mai la distanță și să se apropie fără să fie văzută. Merse câteva zeci de metri la adăpostul copacilor de pe marginea unei alei până la intersecția cu strada Dionysìou. Înainte de a traversa intersecția, se opri observând o mașină care se oprea chiar în clipa aceea. Din ea coborî un om care se strecură la adăpostul clădirii din intersecție și scoase capul pe după colț ca să privească în direcția Mercedesului negru parcat la circa o sută de metri depărtare, lângă trotuar. Alți oameni, apăruți pe neașteptate din bezna nopții veniră în jurul lui și omul păru să le dea instrucțiuni.

Mireille se apropie mai mult și când individul se întoarse pentru o clipă înspre ea, îl recunoscu: era căpitanul Karamanlis. Văzu că scosese din mașină

[illegible]ceptorul stației și dădea niște ordine: întindea o cursă [illegible]ului din mașina neagră?

Mireille făcu cale întoarsă, alergând un ocol lung ca [illegible]ajungă acolo unde începea o stradă perpendiculară pe Dionysiou, astfel încât să ajungă în dreptul locului în care [illegible]ea parcată mașina. Scoase capul pe după colțul clădirii [illegible]să privească mai întâi în dreapta, apoi în stânga: din amândouă direcțiile se vedeau venind oameni care luau poziție sau cel puțin așa părea. Ridică privirile și i se păru [illegible]că pe acoperișul casei din față se mișca o umbră.

Se gândi la omul care pozase pentru masca aceea [illegible]mulată, la trăsăturile acelea mândre, la fruntea înaltă, se [illegible]gândi la vocea falsă și la mâinile reci ale lui Pavlos [illegible]Kamanlis și simți pe neașteptate că era tentată să-și [illegible]urmeze instinctul. S-ar fi repezit către mașina neagră și [illegible]l-ar fi târât pe omul acela pe străduța transversală care [illegible]nu era blocată; acolo erau niște căsuțe scunde, cu [illegible]case deasupra: pe acoperișurile orașului ar fi fost o cale [illegible]de fugă destul de convenabilă. Dar pe când își făcea curaj [illegible]să facă ceva înainte văzu două mașini năvălind dintr-o [illegible]parte și din alta, blocând ambele intrări pe strada Dionysiou. Mașinile se opriră cu scrâșnet de frâne la [illegible]o oarecare distanță de Mercedesul negru și din ele coborâră [illegible]câteva oameni care îl înconjurară din toate părțile. Mireille se lipi de zid, invizibilă în umbra clădirii.

Kamanlis se apropie de portiera din dreptul vola-[illegible]nului având în mână o lanternă aprinsă și dădu să deschidă, [illegible]dar se opri uluit: nu era nimeni înăuntru, mașina era goală.

Nu se poate, spuse, l-am văzut, l-am văzut, l-ați [illegible]văzut și voi.

Da, domnule căpitan, confirmă unul dintre [illegible]oamenii săi, apropiindu-se și el. L-am văzut și noi.

Karamanlis se dădu înapoi, având impresia că aude din nou vocea aceea batjocoritoare care îi îngheța sângele în vine în coliba aceea de pe muntele Peristeri: „Ce faceți aici, domnule căpitan Karamanlis?". Spuse plin de furie:

— Trebuie să fie vreo șmecherie la mijloc. Căutați dedesubt, repede.

Unul dintre oameni se întinse pe burtă ca să se uite sub mașină.

— Aveți dreptate, domnule căpitan, spuse el după câteva clipe. Sub locul pasagerului este o trapă și aici dedesubt este o gură de canal.

— Trageți-o mai încolo, ordonă Karamanlis. Mașina fu împinsă înainte câțiva metri și căpitanul coborî în canal urmat de doi oameni. Mireille observa totul, aruncând din când în când câte o privire în spatele său ca să fie sigură că nu vine nimeni din partea aceea. Auzi de jos, înăbușită, vocea lui Karamanlis care spunea:

— Urmați-mă, repede, îi aud zgomotul pașilor!

Se făcuse frig și avea mâinile amorțite de frig, dar se simțea umedă de transpirație la subsuori și între sâni. Încerca să-și imagineze ce se petrecea în momentul acela sub pământ, unde era proprietarul Mercedesului negru poate că era deja încolțit de urmăritorii săi, se rotea gâfâind și dezorientat pe sub bolta umedă a canalului printre șuvoaiele urât mirositoare ale apelor murdare, în forfota scârboasă a șobolanilor.

— Supravegheați și celelalte guri, din toată zona! ordonă subofițerul care rămăsese lângă mașină. Nu trebuie să aibă nicio cale de scăpare.

Ari își terminase rondul de pază și acum se așezase comod ca să se uite la televizor. Jurnalul de noapte

reconstituia acele mari evenimente pe care le trăise el însuși în urmă cu zece ani, prezenta imagini de la asaltul armatei asupra Politehnicii, norii de gaze lacrimogene, muntul șenilelor, ordinele strigate în megafoane, un ofițer din *astynomìa* care trăgea asupra oamenilor din fața lui. Din glasul comentatorului domina vechea tragedie, o uitase, o dezamorsa pentru totdeauna, trecând-o în rândul memoriei istorice.

Bătrânul Ari era cuprins de o nervozitate stranie, de o neliniștire neobișnuită. Se ridica din când în când și se ducea la fereastră. Era întuneric beznă afară și ploua; în geamuri se reflectau deformate imaginile de la televizor. În sfârșit soneria de la ușă și se duse să deschidă.

Cine este? întrebă.

Eu sunt, Ari, Michel Charrier, îți aduci aminte de mine?

Ari făcu câțiva pași înapoi, tulburat peste măsură.

Oh, da, spuse el după câteva clipe de ezitare. Oh, da, îmi amintesc, băiete, vino, nu sta în prag, ia loc. Stinse televizorul și se duse la un dulăpior de unde luă o sticlă și două pahărele. Michel era îmbrăcat cu un impermeabil ud și avea părul răvășit de vânt. Se așeză, aranjându-și-l cu o mișcare rapidă a mâinii.

Îți place Metaxa?

Nu te miri că mă vezi?

La vârsta mea, nu mă mai miră nimic.

Dar nu ești chiar așa de bătrân. Cred că n-ai împlinit încă șaptezeci de ani.

Este ca și cum aș avea o sută. Mă simt obosit, măi băiete, obosit rău. Dar, spune-mi, cărui fapt i se datorează surpriza asta?

Michel părea tulburat, ca și cum s-ar fi rușinat de ceva.

— Ari, îmi găsesc cu greu cuvintele potrivite... de când ne-am despărțit în noaptea aceea îngrozitoare, nu ne-am mai văzut.

— Nu. Niciodată.

— Și nu vrei să știi de ce?

— După cum mă întrebi, la mijloc pare să fie o poveste tristă sau greu de povestit. Nu-mi datorezi nicio explicație, băiete, eu sunt doar un bătrân custode, un pensionar care a venit să-și trăiască ultimele zile în acest colțișor liniștit. Nu-mi ești dator cu nicio explicație. Îl privea cu ochi limpezi și senini. Michel rămase tăcut câteva clipe, sorbind din păhărelul său cu coniac, în vreme ce bătrânul răsucea între degete un *kombolòi* dintr-o imitație de chihlimbar făcând să pocnească prin mișcări scurte boabele lovite una de alta.

— Am fost arestat de poliție, Ari...

— Te rog, nu vreau să...

— M-au obligat să vorbesc.

— La ce bun? Totul a trecut, s-au sfârșit toate...

— Nu. Nu este adevărat. Claudio Setti mai trăiește, sunt sigur de asta... Și tu ar trebui să știi ceva despre asta... Se pare că a fost văzut acum câtva timp prin locurile astea... Nu-i așa?

Ari se ridică și se îndreptă către fereastră. Dinspre sat se auzea, foarte slab, sunetul unui flaut și vocea unui cântăreț. Își ațintì ochii asupra întunericului de afara

— Este cineva la Tàssos care cântă... este o melodie frumoasă, o auzi? Frumoasă muzică. Sunetele erau acum doar vocale, un fel de melodie fără cuvinte și Ari începu și el s-o îngâne încet, cu falsete, parcă urmărind melodia din depărtare.

Michel tresări.

Este cântecul lui, el este cel care cântă de undeva din noapte, ca să mă facă să mor de durere. Se ridică brusc, se duse la ușă și o deschise larg. Unde ești? urlă din răsputeri. Nu vrei să mai cânți cu mine? Unde ești?

Ari îi puse o mână pe umăr.

Plouă. Te uzi tot, vino înăuntru.

Michel încercă să-și rețină lacrimile care-i umpleau ochii și se întoarse către bătrân.

Ari, pentru numele lui Dumnezeu, ascultă-mă. Eu și Norman ne-am întors după atâția ani aici, în Grecia, când abia reușiserăm să uităm totul pentru că mi-a vorbit cineva despre vasul de aur, îți aduci aminte? Vasul de aur pe care l-ai adus tu la Atena în noaptea aceea. Obiectul acela ne-a adus în țara asta după atâta timp. Vasul acela a dispărut de atunci. Doar tu puteai să ne ajuți, așa încât tu știi de ce am fost atrași aici. Mai întâi în Peloponez și apoi în Epir, atrași de o serie de semne, de urme... Tu ești singura legătură cu obiectul acela blestemat care ne-a marcat tuturor viața. Tu l-ai adus la Atena și tu l-ai luat de acolo... Ari, Claudio este acela care ne-a chemat aici, nu-i așa? Ari, tu țineai la noi, știi că eram doar niște băiețandri... oh, Dumnezeule, de ce trebuia să avem o asemenea soartă în noaptea aceea?

Bătrânul îl privi lung, cu o compasiune resemnată.

Suntem cu toții supuși destinului, măi băiete. Este greu să te ascunzi atunci când îți bate ceasul.

Ari, pentru numele lui Dumnezeu, dacă este viu Claudio, fă în așa fel încât să pot vorbi cu el, oh, Dumnezeule, ...fă cumva ca să vorbesc cu el...

Ari avea o expresie concentrată și părea să tragă mai departe cu urechea la melodia din depărtare.

— Oh, băiete... Eu nu știu dacă este viu sau mort dar cu siguranță nu mai există o limbă în care tu să vorbești, iar el s-o poată înțelege... înțelegi ce vreau să spun? înțelegi?

Muzica aceea se auzea acum mai greu, acoperită de răpăitul ploii, era mai îndepărtată, poate mai frumoasă și sfâșietoare, respinsă și înăbușită în răstimpuri de rafalele vântului de la apus.

— Ari, fă cumva ca eu să pot vorbi cu el, pentru numele lui Dumnezeu. Te implor.

Ari strecura mai departe printre degete boabele mătăniei. Când deschise gura, privirea sa era intensă și pătrunzătoare.

— Pleacă, măi băiete. Te rog mult, întoarce-te acasă și uită totul. Pleacă departe, băiete... cât mai departe. Încă mai ai timp.

— Nu pot. Spune-mi unde trebuie să-l caut.

Bătrânul își ridică privirea în tavan ca pentru a scăpa de insistența obsedantă a lui Michel.

— Prietenul tău... Norman, se numea Norman, nu-i așa? Unde este el acum?

— Este aici, la Efira. Urmărește și el o pistă.

Bătrânul își ațintì asupra lui privirea melancolică și înduioșată.

— Putea să fie o sărbătoare frumoasă, fir-ar să fie, să ne întâlnim cu toții ca să bem retsina și să ne amintim de vremuri de demult.

Michel îi prinse mâinile într-ale sale, se apropie și mai mult, apropiindu-și fața de a lui, țintuindu-l cu un ochi de foc.

— Spune-mi... unde... să-l caut.

— Tu cauți locul prin care se trece granița dintre viață și moarte... dar, dacă asta vrei cu adevărat, poate că am o

posibilitate. Lacheul din Çanakkale, poimâine, cu puțin înainte de miezul nopții... poate că ai să reușești să-l vezi.

Michel păru să se lumineze la față.

Așadar, nu m-am înșelat. Este viu, deci.

Viu? oh, măi băiete... sunt locuri... timpuri... și [illegible] persoane pentru care cuvintele viu sau mort nu mai [illegible] semnificația cu care suntem noi obișnuiți.

XX

Atena, odòs Dionysìou, 10 noiembrie, orele 23

Mireille se simțea frustrată și, într-o oarecare măsură, vinovată pentru ceea ce se petrecuse: Karamanlis ajunsese, probabil, acolo din cauza ei. Cum ar fi putut altfel? Poate că fusese naivă atunci când avusese încredere în Zolotas sau poate că era ținută sub supraveghere... Pe când căuta în minte un răspuns la toate aceste întrebări, îi atrase atenția un scârțâit ușor din spatele său, după care urmă scheunatul aproape imperceptibil al unui câine.

La câțiva metri în spatele ei era un zid scund de incintă, dincolo de care se putea întrezări o scară exterioară ducând la o ușă de la primul etaj al unei case modeste. Chiar atunci ieșea pe ușa aceea un bărbat îmbrăcat cu un palton negru și cu pălărie pe cap. Un câine mare și cu părul scurt se gudura în jurul lui, dându-i bucuros din coadă. Omul închise ușa, apoi, cu un gest scurt, își strecură mâna dreaptă sub streașina copertinei de deasupra ușii, după care se aplecă să mângâie câinele care se freca de picioarele lui. Coborî scara și dispăru

[illegible] câteva clipe, dar fetei i se părea că-l aude vorbind [illegible] cu câinele, iar câinele scheuna ca răspuns la [illegible] drăgăstos al stăpânului său.

Un minut mai târziu, se deschise o ușă care dădea din [illegible] în stradă și pe ea ieși omul care se îndepărtă în direcție [illegible]. Mireille, ascunsă după un profil al zidului, îl privi [illegible] mergea, nici încet, nici în grabă, cu pași mari și siguri [illegible] cu mâinile în buzunare. Dintr-o dată avu senzația [illegible] că mai văzuse cândva mersul acela și felul acela de [illegible] capul drept: el era! Omul din Mercedesul negru, [illegible] care pozase pentru sculptura aceea enigmatică, [illegible] chipul acela de piatră cu ochii închiși.

Cum era posibil? Dacă dispăruse de puțin timp prin-[illegible] gură de canal, dacă Pavlos Karamanlis strigase că [illegible] zgomotul pașilor lui? Și totuși, în sinea sa nu avea [illegible]. Decise să se asigure de asta, înconjură cvartalul [illegible] cu mers grăbit, trecând la doar câțiva metri [illegible] oamenii căpitanului îngrămădiți în jurul gurii de ca-[illegible]. Oblonul de la numărul 17 era tot închis, dar venea [illegible] o lumină slabă dinspre ușa vecină care era intra-[illegible] un demisol. Un afiș cu inscripția „Artopoleion”, [illegible] mai mult o mireasmă îmbietoare de pâine coaptă [illegible] că un cuptor intrase în activitate încă din toiul [illegible]. Se pomeni cu bărbatul acela venind în direcția [illegible] își regla pașii astfel încât să se întâlnească în dreptul [illegible], astfel că-l văzu destul de bine la față: nu [illegible] nici o îndoială că era el. Trecu foarte aproape de el [illegible] reușind să își dea seama cum mirosea: dacă venea din [illegible] ar fi trebuit să simtă mirosul.

Mirosea a pâine caldă. Da, emana cu siguranță un [illegible] de pâine abia scoasă din cuptor. Nu reușea să [illegible]. Se ascunse după colțul clădirii de la prima

intersecție și privi în urmă. Omul se afla cam la treizeci de metri. Se oprise. Intra într-o cabină telefonică.

În casa lui Ari, telefonul începu să sune, dar Ari nu se mișcă din loc.

— Nu înțeleg cuvintele tale, spuse Michel, parcă revenindu-și, dar, dacă este viu, am să-l găsesc și am să-l oblig să mă asculte... va trebui să mă asculte. Telefonul sună de cinci ori, apoi tăcu și începu din nou să sune. Michel se uită mirat la fața lui Ari apoi își mută privirile asupra telefonului de pe măsuță. Țârâitul soneriei umplea camera mică și goală de o neliniște insuportabilă, până când Ari puse cu o mișcare neașteptată mâna pe receptor. Telefonul tăcu, apoi sună din nou, de data aceasta de patru ori. Bătrânul nu scoase nici un cuvânt, ca și cum ar fi ascultat concentrat, apoi începu din nou să spună:

— Sunt locuri și timpuri și chiar persoane pentru care cuvinte ca viu sau mort nu au semnificația cu care suntem obișnuiți noi... A bătut ultima oră a acestei aventuri. Te rog, băiete, pleacă, întoarce-te acasă. N-ar trebui să îți spun asta, tocmai eu, și totuși, vezi, ți-o spun. Întoarce-te acasă cât timp te mai poți salva... te rog... Oh, Sfântă Fecioară, tare frumos ar fi fost să stăm toți laolaltă să bem ouzo și să cântăm... ar fi fost tare frumos... Oh, Sfântă Fecioară... Pleacă, băiete, du-te de aici.

— Poimâine seara la Çanakkale... Nu mai am prea mult timp. Michel se ridică, deschise ușa și-și strânse impermeabilul în jurul trupului, ca să se apere de o rafală de ploaie. Muzica aceea încetase și ultimele lumini de la cârciuma lui Tàssos se stinseseră.

Mireille îl privi cu atenție și avu impresia că omul acela nu spune nimic în receptor. Poate că nu găsise pe

oameni acasă sau poate că transmisese doar un semnal pentru ce anume? Miros de pâine. Cuptorul! Demi-golul de lângă numărul 17! Cu siguranță trecuse pe acolo. Îi veni în minte gestul acela, mâna care trecea cu repeziciune pe sub streașina de la copertina ușii. Se întoarse înapoi și se apropie de ușița din zidul exterior, dar în clipa următoare zgomotul slab de labe și un mârâit surd o avertizară că acolo era totuși un paznic.

Făcu câțiva pași înapoi ca să vadă mai bine ușa de la stradă pe care ieșise omul și observă că deasupra acoperișului clădirii se afla un mic atic al unei clădiri alăturate la care se putea ajunge de pe trunchiul gros al unei glicine care, ridicându-se de la pământ se ramifica în partea de sus, acoperindu-l ca o pergolă. În partea aceea ar fi fost pe direcția în care bătea vântul și câinele n-o mai putea adulmeca atât de ușor.

Îi era frică și simțea un impuls puternic să fugă, să se întoarcă la hotel și să aștepte întoarcerea lui Michel, dar simțea în același timp că trăiește în clipele acelea pentru ea și pentru Michel, așa cum n-o mai făcuse niciodată până atunci.

Se cățără sprintenă și fără prea mare efort pe trunchiul gros al glicinei și din când în când îi zbura de sub degete câte o vrabie care-și alesese locul acela ca să înnopteze: în câteva clipe foșnetul micilor aripi se stingea în noapte.

Ajunse la aticul acoperit de frunze uscate și de acolo începu să coboare pe acoperișul casei vecine, alunecând pe burtă, până când se opri pe copertina de deasupra ușii. Întinse mâna sub streașină și căută pe pipăite până când simți sub degete o cheie Yale. Avea acum posibilitatea să cerceteze refugiul secret al acelui om enigmatic, să descopere, poate, misterul acelei măști și al luminii care

se aprindea uneori în crucea nopții, dincolo de oblonul închis din strada Dionysìou 17.

Trebuia să-și dea seama acum unde era câinele: știa că de îndată ce ar fi pus piciorul pe platforma din fața ușii, câinele s-ar fi aruncat asupra ei. Trebuia să deschidă ușa și s-o închidă apoi în urma ei cât mai repede posibil. Dar unde se afla câinele în momentul acela? Aștepta cu inima bătându-i din ce în ce mai tare ca animalul să facă vreo mișcare, oricât de mică, pentru ca să poată ști cât de departe era de poartă, dacă era, măcar, în grădină sau dacă se afla deja pe scară. Dar nu se auzea nici cel mai mic zgomot: câinele rămânea nemișcat și bine ascuns în vreun colț al micii grădini, gata să atace ca o adevărată fiară.

Aștepta în continuare: nu voia să se lase masacrată doar ca să-și satisfacă o curiozitate. La un moment dat, auzi un mieunat slab și văzu silueta întunecată a unei pisici profilându-se pe coama zidului de incintă. În sfârșit apărea ceva care putea schimba situația! Pisica înainta mai departe fără să se întâmple nimic, apoi se opri, șovăi o clipă, parcă pipăind cu laba întunericul din fața ei, după care sări în interior, dar nici atunci nu se auzi nimic. S-ar fi zis că paznicul canin știa foarte bine că altul putea fi intrusul așa că-l aștepta nemișcat să apară.

Atunci, Mireille se hotărî că trebuia să facă oricum o încercare și, dacă mergea, nu avea ce să-și reproșeze. Calculă cu atenție felul în care urma să se lase în jos pe platforma scării fără a face cel mai mic zgomot, ținând cheia în mână ca să nu piardă timpul căutând-o prin buzunar și speră din toată inima că va avea timp suficient ca s-o vâre în broască și s-o rotească înainte ca fiorosul animal să se dezlănțuie. Respiră adânc și se lăsă în jos pipăind întâi cu vârful piciorului. Se lăsă să alunece și

alerga fără zgomot. Intra acum în zona de lumină a becului care atârna sub copertină. Avea să devină vizibilă, așa cum fusese vizibil pentru ea omul care coborâse în stradă.

Căută fără zăbavă broasca ușii, încercă să vâre cheia în ea. Nu intra. O răsuci și în cele din urmă intră, făcând apoi să se declanșeze mecanismul. Mireille stătu în loc câteva clipe ca să poată auzi zgomotul oricărei mișcări din întuneric.

Avea noroc, tăcerea era totală. Împinse încet ușa, ca să nu o facă să scârțâie și trecu pragul, după care se întoarse ca s-o închidă la loc, dar în clipa aceea un lătrat neașteptat o făcu să înghețe de spaimă: câinele țâșnise pe ultima treaptă a scării și acum încerca să deschidă ușa cu labele și cu colții. Mireille împingea în ea cu toată forța, dar animalul își strecurase deja capul înăuntru și încerca să pătrundă și cu corpul. Lătratul său furios răsuna în interiorul casei cu o ferocitate înspăimântătoare, iar energia lui părea inepuizabilă, imposibil de oprit. Mireille se lipise cu spinarea de ușă și împingea cu picioarele ca s-o închidă, dar știa că nu mai putea rezista decât câteva secunde.

I-a adus aminte, în starea aceea de spaimă cumplită, că în buzunarul interior al jachetei avea un mic spray deodorant. Îl găsi, se aplecă, împingând în continuare cu picioarele, până ajunse într-o poziție favorabilă și goli conținutul flaconului peste botul animalului care se retrase pe jumătate orbit timp de o fracțiune de secundă, timp suficient pentru ca tânăra să poată închide ușa. În clipa următoare câinele își relua atacul cu și mai mare furie, izbindu-se cu toată forța în ușă și făcând să

vibreze tot peretele. Mireille se îndepărtă în fugă prin ceea ce părea să fie un coridor întunecos, apoi trecu printr-o cameră și începu să coboare o scară. Părea ca lătratul câinelui se mai potolise oarecum, transformându-se într-un mârâit surd și îndepărtat.

Găsi un întrerupător și aprinse lumina. Era înăuntru, în sfârșit, dar ce era acolo? Mai înaintă printre doi pereți albi și complet goi, până când ajunse în fața unei alte uși și aprecie că în locul acela se afla la nivelul parterului. Deschise ușa aceea și intră într-o sală nu prea mare, bine mobilată. Într-un colț, pe un șevalet, era un portret, neterminat, al unei femei; părea să fie o actriță din teatrul clasic, îmbrăcată în veșminte antice. Era foarte frumoasă, o frumusețe aristocratică și copleșitoare: îi amintea într-un fel de Irene Papas. Pe un perete se afla, în schimb, fotografia unui tânăr de vreo treizeci de ani, gol până la brâu, surprins în timp ce încorda un arc dublu. Tânărul avea un trup musculos, fără nici o urmă de grăsime, și avea soarele în spate, luminându-i brațul stâng. Razele de lumină ajungeau în diagonală asupra ochiului îndreptat asupra țintei, făcându-l să lucească sinistru. În ochiul acela negru și imobil părea scrisă o sentință necruțătoare.

Încăperea nu avea ferestre, așa cum nu erau nici pe coridorul prin care venise. Mireille simțea că nu mai poate respira de teamă și de încordare. Ce s-ar fi făcut dacă stăpânul acelui refugiu ciudat ar fi apărut pe neașteptate? Se apropie de ușa din fundul sălii și dădu să pună mâna pe clanță, dar și-o retrase imediat simțind că inima îi sare din piept: de alături se auzea un zgomot de pași grăbiți.

Își roti privirile în jur, căutând cu disperare un loc de refugiu, dar nu vedea nimic de felul acesta. Nu voia nici

[illegible] pe unde intrase pentru că ar fi fost sfâșiată de bestia [illegible] care pândea din întuneric. Se simțea pierdută.

Pe acolo, domnule căpitan, a luat-o pe acolo, se [illegible] zgomotul pașilor. Îl urmărim. Veniți, veniți repede!

Karamanlis alergă gâfâind în direcția lanternei cu [illegible] unul dintre oamenii săi încerca să-i lumineze calea [illegible] lungul bordurii de beton care mărginea marele [illegible] colector.

L-ai văzut? întrebă apropiindu-se de zidul care [illegible] de umezeală.

Nu, domnule căpitan, dar am auzit zgomotul [illegible] lui.

Eu nu aud nimic.

Vă asigur că...

Ne-am lăsat duși de nas. Iar a scăpat fiul ăla de [illegible]. Chiar în clipa aceea se auzi deslușit zgomotul unor [illegible] care se accelerau până se transformau într-o alergare.

Ai dreptate, fir-ar să fie, se aude de acolo. Hai, [illegible]-vă și prindeți-l, eu nu mai pot, mi s-a tăiat răsuflarea.

Agentul și tovarășul său se repeziră în direcția din [illegible] se auzea zgomotul, dar curând se opriră în fața unui [illegible]. Se priviră uluiți unul pe altul și se întoarseră pe unde [illegible]: domnea acum o tăcere adâncă pe sub bolțile [illegible] cu mucegai, dar nu trecu decât un minut și [illegible] răsună din nou de zgomotul unor pași, rari [illegible], ca ai unuia care se mișca nepăsător prin gaura [illegible] puțită, cunoscând drumul ca și când s-ar fi aflat [illegible] împărăția lui.

Mucille se ghemuise în singurul colțișor care-i putea [illegible] un adăpost, în spatele unei canapele, dar își dădea [illegible] că ascunzișul ei nu era dintre cele mai bune: când

pașii aceia ar fi ajuns în prag și ușa s-ar fi deschis, cât timp mai putea rămâne ascunsă vederii acelui necunoscut? Poate un minut, poate două? Dar se întâmpla ceva ciudat cu pașii aceia care, când deveneau mai rari și chiar se opreau, când se făceau mai grăbiți, dar nu se apropiau niciodată.

Mireille prinse curaj și se apropie de ușă, puse mâna pe clanță și o deschise doar câțiva centimetri, suficient ca să privească dincolo: se vedeau câteva trepte care coborau și apoi un spațiu gol, nu prea mare, slab luminat de un bec chior și de reflexele ce păreau să vină de la ledurile aprinse ale unui tablou electronic. Deodată, auzi iarăși pașii aceia, dar în momentul acela era sigură că nimeni nu putea parcurge o distanță atât de mare în spațiul acela atât de strâmt.

Deschise larg ușa, coborî treptele și ajunse în fața unei console electronice prinse de peretele mai lung. Se putea distinge un traseu luminiscent care părea cel al unei străzi sau al unei linii de cale ferată sau de metrou și, într-un punct în care un segment lateral se despărțea din axa principală se vedea pâlpâind o lumină roșie care se mișca de-a lungul porțiunii respective și cadența cu care clipea era exact la fel cu aceea a pașilor care se auzeau. Un truc. O iluzie computerizată. Dar cu ce scop?

În stânga jos erau niște comutatoare: îl acționă instinctiv pe primul și o voce o făcu să tresară de frică „Oprește-te! Stai pe loc, dobitocule! Nu vezi că alergăm ca niște tâmpiți în tot rahatul ăsta pe urmele nu știu cui!

— Dar, domnule căpitan, ați auzit și dumneavoastră zgomotul de pași…

Sigur că da și-l auzim și acum: vine din brațul stâng de acolo în care am fost acum cinci minute și unde nimeni nu se poate ajunge decât din direcția asta. Dacă ar fi fost cu adevărat acolo, trebuia să-l vedem trecând, nu crezi? Fără un truc, fir-ar al naibii, o porcărie de truc...

Doamne, vocea căpitanului Karamanlis! Și răsuna parcă cum ar fi venit de sub o boltă înaltă... Karamanlis se afla încă în canalul acela și aparatura aceea drăcească putea să-i detecteze poziția, poate după vocea sa sau după zgomotul pașilor lui sau ai oamenilor săi, programând apoi capcane acustice pentru a-i atrage într-o parte sau alta, făcându-i să alerge fără rost prin rețeaua de canale pe urmele unei fantome!

Mireille aduse comutatorul în poziția inițială și vocile încetară să se mai audă. Doamne ce minte bolnavă putea concepe o protecție de felul acesta și cine știe câte altele în jurul oblonului inaccesibil din strada Dionysìou.

Trecu mai departe în încăperea alăturată și se află din nou pe un coridor puternic impregnat de mirosul pâinii abia scoase din cuptor. Ridică ochii în tavan și văzu că acolo erau niște guri de aerisire care comunicau, evident, cu cuptorul din demisolul de la numărul 15. Tipografia de la numărul 17 trebuia să fie cam pe deasupra capului său; de acolo ieșise micul volum care îl făcuse pe Michel să nu mai aibă somn:

Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI.

În capătul coridorului era o scară îngustă de lemn care urca spre tavan unde se putea observa un chepeng metalic. Începu să urce și, pe măsură ce se apropia de acoperișul acela, se simțea parcă strânsă de gât de o

senzație neliniștitoare de panică și de sufocare, ca și cum s-ar fi apropiat de poarta infernului.

Căpitanul Karamanlis privi în fața sa la scărița care ducea spre suprafață și le spuse oamenilor săi:

— Dacă nu greșesc, urcând pe aici, aș ajunge la doi pași de mașina mea. Voi întoarceți-vă pe unde am venit și plecați. Cine este de serviciu se duce la sediu și face apoi patrularea de rutină. Fără rapoarte și fără procese verbale, evident.

— Cum doriți, domnule căpitan.

Karamanlis urcă pe scărița de fier, alunecoasă și ruginită, până la gura de canal, ținând într-o mână lanterna aprinsă. Făcu un efort să ridice capacul și scoase afară întâi capul, apoi se ridică și cu genunchii, puse la loc capacul și stinse lanterna. Avusese dintotdeauna un simț extraordinar al orientării: mașina sa era parcată la vreo cincizeci de metri pe partea stângă a străzii. Ajunse la ea cu pași grăbiți și vârî cheia în broasca portierei din stânga. În clipa aceea, cel de-al șaselea simț al vechiului polițist îi dădu senzația clară că în spatele său se afla cineva: în clipa următoare, o voce pe care nu se gândise niciodată că o va auzi în momentul și în locul acela îi confirmă că nu se înșelase.

— Vă salut, domnule căpitan Karamanlis. Karamanlis se răsuci fulgerător pe călcâie, palid la față de uimire și de oboseală.

— Așa-zisul amiral Bògdanos. Bine. Ați terminat să vă mai bateți joc de mine. Gâfâia de furie. Acum o să mă urmați la centrală: trebuie să vă pun câteva întrebări și, mai ales, să vă văd documentele.

– Nu spuneți tâmpenii. Mă aflu aici ca să vă salvez viața. Claudio Setti trăiește.

- Dacă asta-i tot ce vreți să-mi spuneți, puteți să mă urmați la secția de poliție: acolo putem vorbi mai pe îndelete.

- Claudio Setti este pe cale să vă omoare pe dumneavoastră și pe animalul acela de agent pe care l-am salvat deja o dată de la o moarte sigură. În plus, se pregătește să trimită procurorului general o mărturie scrisă și probată cu documente despre asasinarea lui Heleni Kaloudis. În cel mai bun dintre cazuri, dumneavoastră veți putrezi în pușcărie pentru tot restul zilelor pe care le mai aveți de trăit, iar prietenul dumneavoastră va fi spintecat ca un porc și atârnat de picioare. Dar nu pot exclude că s-ar putea ca și dumneavoastră să aveți parte de aceeași soartă... băiatul acela este imprevizibil la urma urmelor.

Nu cred nicio iotă din tot ce spuneți: sunteți un impostor.

Priviți atunci această fotografie: a fost făcută la Istanbul acum opt zile: uitați-vă la afișul din spatele lui cu publicitatea pentru meciul de fotbal Turcia-Spania. Karamanlis privi fotografia care-l înfățișa indubitabil pe Claudio Setti pe o stradă a orașului turcesc. În momentul acela, se află în Grecia, sub o identitate falsă.

Unde?

La Efira.

Efira. Karamanlis își aminti pe neașteptate de vocea răgușită și batjocoritoare pe care o auzise ieșind din gura acelui *kallikàntharos* de pe muntele Peristeri.

Acolo vreți voi să fiu? De ce? De ce în locul acela pustiu? Nu s-ar putea încheia socotelile aici, la Atena? Sunt destule locuri potrivite și în Atena?

— Nu spuneți tâmpenii. Setti este la Efira pentru că acolo are un prieten, Aristotelis Malidis. Eu cred că omul acela l-a ajutat și l-a protejat în toți acești ani. Dar va rămâne destul de puțin acolo, dacă am înțeles eu bine. Dacă nu reușim să-l prindem acum, riscăm să-l pierdem definitiv. Și dacă se întâmplă așa ceva, puteți fi siguri că vă va sări la gât când vă veți aștepta cel mai puțin. Omul acela este capabil să rămână ascuns și inactiv timp de ani întregi, pentru ca deodată să lovească atunci când toată lumea a uitat de el. Și lucrul acesta este valabil și pentru prietenul dumneavoastră... Gândiți-vă la Rousso și la Karagheorghis... la noaptea de la Portolagos...

Karamanlis părea tulburat, copleșit de ceea ce auzea.

— Dar de ce ați face dumneavoastră toate acestea? Nu sunteți amiralul Bògdanos... Amiralul Bògdanos zace în cavoul familiei de la Volos... Nu știu cine sunteți...

— Și este mai bine să nu știți nici în continuare, cel puțin pentru o vreme. Și, în orice caz, s-ar putea să nu știți cu adevărat cine se află în mormântul de la Volos.

— Doar nu vreți să mă faceți să cred că în cimitirul de la Volos ar fi îngropat impostorul.

— Eu vă aduc niște fapte, vă dau pe mână un om... cu speranța că de data aceasta n-o să-l lăsați să vă scape. Și, când vom pune capăt acestei afaceri neplăcute, nu va mai avea importanță cine sunt eu. În orice caz, aduceți-l cât mai curând pe tânărul acela în situația de a nu mai face rău și veți avea toate explicațiile pe care le doriți. Astea sunt și ordinele venite de sus, dacă vă interesează.

— V-ar deranja dacă am sta de vorbă în mașină, domnule... cum trebuie să vă spun? Eu nu mă mai țin pe picioare de oboseală.

– Conform noilor documente care mi-au fost date de superiorii mei, sunt căpitanul de fregată Dimitrios Ritzos. Întinse o legitimație a marinei militare în perfectă regulă: Prin urmare, tot un ofițer de marină. De ce nu-mi spuneți, „domnule comandant”? este mai simplu și mai puțin formal. Mă scuzați că nu intru cu dumneavoastră în mașină. Plouă groaznic, domnule Karamanlis.

Așa este.

Vedeți, domnule Karamanlis, mi se spunea „domnule comandant” și pe la Kastritza, în timpul războiului civil, când luptam cu oamenii din Siguranță de sub comanda generalului Tsolaglu.

Kastritza. Eram pe fronturi adverse, prin urmare. „Domnule comandant”, nu? Dar atunci... eu am auzit vorbindu-se despre dumneavoastră...

S-o lăsăm baltă, domnule Karamanlis, au trecut toate. Acum, binele țării cere colaborare... Și, oricum, nu mai avem prea multe să ne spunem: luați-l cu dumneavoastră pe Vlassos. Este o momeală sigură și Setti își va pierde foarte ușor capul atunci când îl va vedea din nou în combinație și nu se poate să nu facă vreo greșeală.

Karamanlis se așezase totuși la volanul mașinii sale, lăsând deschisă portiera. Întinse mâna spre torpedo și luă un pachet de țigări care stătea acolo de luni întregi fără să fi fost desfăcut. Scoase o țigară și și-o aprinse.

Dă-le dracului, nu pot fi țigările mai periculoase decât capcana în care mă pregătesc să intru. Trase cu poftă un fum.

Încă un lucru, domnule Karamanlis: sper că v-ați dat seama că aș fi putut să vă fac bucăți în orice moment. M am limitat doar la a mă juca precum pisica și șoarecele, pentru ca să înțelegeți cine impune regulile

aici. Și acum fiți cuminte și faceți așa cum vă spun. Se întoarse și porni către strada Stadìou. Karamanlis se aplecă în afara mașinii.

— Un moment... domnule comandant. Omul se opri. Ați fost vreodată pe muntele Peristeri? Adică, ne-am... văzut prin părțile acelea?

Se întoarse brusc spre Karamanlis și dinții îi sclipiră prin întuneric, într-un rânjet ca de lup.

— Uneori, spuse, în timpul războiului civil, dar nu-mi amintesc ca dumneavoastră să fi fost pe acolo cu batalionul din care făceați parte.

— Da, într-adevăr, spuse Karamanlis. Închise apoi portiera și-l privi cum se îndepărtează cu pașii aceia mari și siguri, cu gulerul paltonului ridicat și cu pălăria trasă pe ochi.

Îi veniră în minte cu o forță distrugătoare cuvintele rostite de acel *kallikàntharos* pe muntele Peristeri bătut de vânturi:

El este cel care pune la cale moartea.

Bine, cu atât mai mult merita să se ducă la întâlnire. Ce naiba, *ò Tàvros* îi trimisese pe lumea cealaltă pe unii mai șmecheri și mai duri, lovind în ultimul moment, exact atunci când inamicul jubila crezând că este deja stăpân pe situație. Și, la urma urmelor... nu se știe, lui nu i făcuse niciodată nimic.

Deschise stația și chemă centrala:

— Sunt Karamanlis. Comunicați-i sergentului Vlassos să fie pregătit mâine la ora șase să plece cu mine.

— Cu dumneavoastră, domnule? Dar unde?

– Treaba mea unde. Tu transmite-i ce ți-am spus eu. Când înălță capul, comandantul, dau cine dracu' era, dispăruse deja după primul colț. Porni mașina și se îndreptă spre casă.

„Comandantul"... o figură ciudată din perioada rezistenței, nu se știa exact de partea cu era, nimicise multe batalioane întregi ale armatei regulate din cadrul Siguranței, dar pedepsise cu asprime și excesele comise de anumite unități de partizani. Lumea îl considera un erou, un mit, deși nimeni nu știa unde se afla și cine era în realitate. Și cu siguranță cunoștea acțiunile pe care el, Karamanlis, le organizase în zona Kastritza și în alte regiuni din nord, aflându-se în fruntea detașamentului său din Siguranță... în vremurile în care toată lumea îl cunoștea ca *ò Tàvros*. Oricum, jocul urma să se sfârșit și, într-un fel sau altul multe adevăruri aveau să iasă la iveală.

Parcă în locul său obișnuit din fața casei, urcă încet și tăcut și deschise ușa apartamentului. Își scoase pantofii și se feri să aprindă lumina, dar soția sa tot îl auzi și veni grăbind pe coridor.

– Tu ești? Oh, Sfântă Fecioară, știi cât este ceasul? Și mirosul ăsta? Ce-i cu duhoarea asta?

Mireille urcă încet scara către chepengul din tavan și îl împinse nu prea tare: se deschise aproape singur, datorită unei contragreutăți și fata se trezi în tipografia de pe strada Dionysìou. Aprinse lumina și privi în jur. Totul era într-o ordine perfectă, ca și cum ar fi funcționat până în ajun: pardoseala era curată și pe rafturi se vedeau pachetele de hârtie într-o ordine perfectă, într-un colț se

vedea tiparnița. De acolo ieșise micul volum al lui Periklis Harvatis?

Se simțea obosită, epuizată de încordarea prin care trecuse și de lipsa odihnei, avea gâtul uscat, iar inima îi bătea într-un ritm neregulat, dându-i uneori o senzație neplăcută de sufocare.

Se ridică în picioare. Unde era oare Michel în clipele acelea? Simțea pe neașteptate că asupra lui plutea o amenințare, ca un nor încărcat cu grindină deasupra unui lan de grâu. Înaintă spre centrul micii încăperi și privi pe rafturi: erau de toate, documente de diferite tipuri, certificate, legitimații, componente electronice, cărți, discuri, un bouzouki vechi.

Trecu în camera din spate care i se păru mult mai mare decât tipografia însăși și în care era cea mai variată și mai bizară adunătură de obiecte pe care o văzuse vreodată: o pușcă veche Lee Enfield și un revolver american, o proclamație a Kleftilor împotriva turcilor din secolul XVIII, un steag de luptă al unui dromon bizantin din secolul XIV, un drapel al batalionului sacru al lui Ypsilantis, fotografii vechi, obiecte de artă din toate epocile, arme antice, tablouri, stampe, vâslele și cârma unei bărci, o plasă de pescuit, o cupă attică având pe ea siluete negre, un pumnal damaschinat din epoca miceniană, o tablă de joc...

Într-un colț, un pachet de exemplare, câteva sute. Erau ele, erau lucrarea lui Harvatis:

Ipoteze asupra ritualului necromantic în Odiseea XI

Alături, într-o servietă, era un text scris la mașină al aceluiași autor, purtând titlul: *Ipoteze asupra poziției*

...ului numit „Kelkea" sau, după alte mărturii, Bounima" sau „Bouneima".

Mireille era sleită de puteri, dar simțea că trebuie să se așeze și să stoarcă din însemnările acelea chiar și cea mai tainică semnificație, exprimarea cea mai vagă. De fapt, nu voia să ia nimic din locul acela peste care plutea în mod ciudat o sacralitate tăcută și totuși concentrată, pentru a nu lăsa vreo urmă a trecerii sale, pentru a nu-l atrage pe urmele ei pe locatarul acelui neobișnuit refugiu, atât de înverșunat apărător al propriei singurătăți.

Se cufundă, cu teamă și cu chin, în lectură, după ce stinsese lumina din tipografie. Se uită la ceas: poate că la ora aceea chelnerul de la barul de vizavi se pregătea de închidere și observase că lumina se aprindea și se stingea pentru a doua oară în noaptea aceea și nu știa dacă era cazul s-o mai sune la hotel pe fata aceea care-i făcuse un bacșiș de o mie de drahme. Îi era teamă ca stăpânul acelui loc s-ar putea întoarce și ar surprinde-o. Era sigură că nimeni n-ar fi putut rezista acelei priviri.

Textul lui Harvatis, era, desigur, neterminat și arăta mai mult ca o înșiruire de note și de observații:

Comentarii ale izvoarelor antice ale textului care constituie obiectul acestui studiu:

Aristarh (Adnotarea H.) dă numele ținutului din Epir unde Ulisse a trebuit să pătrundă: *éis Boùniman è éis Kelkéan (Către Boùnima sau spre Kelkéa).*

Eustatius: Anticii (adică Aristarh și școala sa) vorbesc despre rezonanța obscură și barbară a unor denumiri de localități pe care le numesc *Boùnima sau Kelkéa* unde Ulisse a fi adus onoruri lui Poseidon.

Pausanias (I, 12) interpretează pasajul lui Homer ca și cum acele popoare „care nu cunosc sarea" ar fi fost epiroți în general, dar de pe coastă nu erau deloc străini de navigație. Notele B și Q relatează apoi că în interiorul Epirului existau în orice caz *hàles oryktòi* (adică surse de sare gemă) dar este clar că profeția lui Tiresias voia să se refere pur și simplu la popoare aflate atât de departe de mare încât nu cunoșteau folosirea sării.

Deci, prima plasare a locului în care Ulisse ar trebui să îi aducă lui Poseidon sacrificiul, capabil să alunge blestemul care-l urmărește și să-l elibereze de ostilitatea divină, ar trebui să fie căutată, după unii, în Epir, dar încă din izvoarele antice se pare că s-a creat confuzia între Epir și épeiros (continent) deoarece se considera că Ulisse ar fi trebuit să se afunde într-o zonă continentală. Și, în plus, unde, oare, s-ar fi cultivat grâu pe munții golași ai Epirului astfel încât vâsla pe care, conform profeției lui Tiresias, o purta Ulisse pe umăr să poată fi confundată de un călător cu o lopată care servea la separarea plevei de boabele de grâu?

Și nu erau, poate, lacuri în Epir pe care se practica navigația internă și unde, prin urmare, erau foarte bine cunoscute bărcile și vâslele? Epirul era, apoi, regatul bunicului matern al lui Ulisse, Autolicos: de ce atunci teatrul ultimelor isprăvi ale eroului în oracolul lui Tiresias apare învăluit în atâta mister? Și, în afară de aceasta, termenul *Kelkéa* considerat de Pausanias ca fiind locul de proveniență al cultului lui Artemis Brauronia ne îndrumă către Asia, poate către Frigia, sau către Asia interioară în orice caz iar celălalt termen, *Boùneima*, pare să însemne „Păștinea boilor", o imagine care s-ar potrivi mai bine platourilor anatoliene. Dar ar putea să derive și din „Bounòs", „Munte" indicând un munte. Iar „sunetele obscure și barbare" despre

...ce vorbește Eustatius, aproape niște zgomote articulate, ...e duc cu gândul la o limbă străină de departe și nu la un ...dialect, în fond elenic, cum este cel epirot.

Urmau pagini albe cu schițe greu de înțeles, fraze ...olate, versuri. Apoi din nou:

Sunt de-acum sigur că ritualul necromantic din *Odiseea* ...trebuie plasat la Efira, unde se află gura de vărsare a ...Acheronului, mlaștina Stixului și promontoriul Cimmerio: ...acolo trebuie căutată rezolvarea problemei și poate că și ...indiciile pentru a reconstitui ultima aventură a lui Ulisse.

Urmau alte pagini de note din jurnalul săpăturilor cu ...hărți, secțiuni, stratigrafii, desene ale unor piese descoperite. Peste tot adnotări foarte dese, cu un scris mărunt ...și regulat. Mireille se uită la ceas: era trei și jumătate ...dimineața. Trase cu urechea dar nu se auzeau zgomote: ...locul acela părea complet izolat sau insonorizat și i se ...făcu cald.

Ajunse la sfârșitul micului volum fără să găsească ...nimic care să-i atragă în mod deosebit atenția, dar tocmai ...între copertă și ultima pagină se afla un plic cu adresa ...scrisă de mână, tot de mâna lui Harvatis s-ar fi putut ...spune, dar scrisul era în orice caz diferit, căznit, îmbă-lnit, tremurat:

Kyrios Stavros Kouràs
Odòs Dionysìou 17
Athinai

Plicul fusese deschis în grabă, rupt cu degetul, iar hârtia era zdrențuită. Mireille scoase dinăuntru scrisoarea și începu s-o citească.

Efira, 16 noiembrie 19[illegible]

Dragul meu prieten,

mă tem că acestea ar putea fi ultimele cuvinte pe care vi le voi putea adresa. Am sfidat pentru dumneavoastră poarta Infernului care acum este deschisă și așteaptă încheierea unei lungi și foarte dure aventuri. Din păcate, atmosfera înghețată a acelor încăperi a paralizat și a stins acea puțină vitalitate care îmi mai rămăsese în trup. Dar chiar în clipa în care forța Erebusului m-a doborât, în clipa în care țineam în mâini vasul de aur pe care erau săpate imaginile ultimei aventuri, ceva m-a luminat pentru scurte răstimpuri, poate a fost clarviziunea celui care este pe punctul de a părăsi viața, și figurile sculptate pe vas mi-au vorbit.

Locul în care trebuie să se săvârșească totul, locul numit de unii „Kelkéa", iar de alții „Boúneima" [illegible] are baza acolo unde porumbițele negre ale [illegible] egiptene au zburat ca să se așeze și să dea naștere celor mai vechi oracole de pe pământ: Dodona [illegible] Siwa. Prima se află sub semnul porcului sălbatic pe care astrologii de azi îl numesc Pești, a doua se află sub semnul Berbecului. De acolo vor trebui să vină două dintre victimele care este scris să trebuie sacrificate. În interiorul acelor două locuri, două sunt intrările în lumea de dincolo: exact locul din care vă scriu și Capul Tenaro. Distanța care desparte [illegible]

de Tenaro și cea care desparte Tenaro de Siwa se află între ele într-un raport numeric magic și obligatoriu. Acest raport pe care eu îl prezint într-un grafic și o formulă, cu ultimele puteri care mi-au mai rămas, vă vor conduce la locul în care povestea va trebui să se încheie:

$$\frac{ET}{TS} = 0{,}37 = ro$$

$$\frac{alfa}{180} = ro \qquad \frac{alfa}{180} = 0{,}37$$

Taurul este a treia victimă și nașterea sa este pe povârnișul Muntelui Cillenes, punct de pe pământ pe care se sprijină semnul acela sideral, iar la poalele sale, în mlaștina Stinfalides, se deschide o altă intrare în Avernus. Toate cele trei victime vor trebui să treacă de apele Aheronului înainte de a fi sacrificate.

Desigur, o divinitate care vă este prietenă a lăsat în măruntaiele pământului acel mesaj gravat în aur și a vrut ca eu să-l regăsesc. Aceasta este spovedania mea, de restul va avea grijă Fortuna. Adio, domnule comandant, *chaire!*; cu o admirație imensă, v-am dedicat dumneavoastră întreaga mea viață.

Periklis Harvatis

Nu înțelegea, dar ochii i se umpleau de lacrimi, simțea în cuvintele acelea un devotament imens și fără rezerve, viața unui om consacrată unui prieten, complet și fără compensații și simțea acolo o singurătate extremă și lipsită de apărare a unei ființe umane fragile în fața liniștitului mister al morții.

Copie în grabă în agenda sa graficul care reprezenta axa lui Harvatis, același pe care-l văzuse în biroul lui Michel și formulele care îl însoțeau. Dintr-o dată, o bănuială o făcu să se înfioare: Siwa! Dacă tatăl său îi spusese adevărul, Michel se născuse la Siwa și se afla sub semnul Berbecului... Nu, ce amestec putea să aibă asta...? Nu putea fi adevărat... Ora târzie și emoțiile puternice precum și aerul sufocant din acel loc ciudat îi dădeau halucinații: trebuia să caute cu orice preț ieșirea... dar cum putea proceda cu fiara care stătea la pândă în grădină și care o aștepta, poate, ca s-o sfâșie? Inima păru să-și oprească bătăile la auzul unor pași, îndepărtați și înăbușiți dar cu siguranță, zgomotul era al unor pași. Stinse luminile din prima și din a doua cameră și se piti după dulapuri.

Pașii se apropiau din ce în ce mai mult, îi auzea acum sub picioarele sale; apoi, zgomotul încetă, dar se auzi curând scârțâitul ușor al sistemului care acționa chepengul spre tipografie. Cineva aprinsese lumina și umbla acum prin încăperea învecinată. Câțiva pași, fâșâit de hârtii răsfoite... iată, acum se apropia de ușă, apăsa clanța, o deschidea, silueta sa se detașa ca o siluetă neagră în spațiul gol.

Întinse mâna spre întrerupător și aprinse becul care atârna din tavan, închizând ușa în urma sa. Mireille se lipi și mai tare de perete, dar își dădea seama că, dacă omul acela ar mai fi făcut doar patru, cinci pași nu ar putea să n-o vadă. Lumina clipi de câteva ori și se stinse: probabil că becul se arsese. Atunci, omul se opri, deschise ușa și lăsă ca lumina din camera cealaltă să lumineze în acolo unde se afla el, apoi se îndreptă către peretele din stânga, dădu într-o parte un pachet de hârtie de pe un raft, eliberând partea frontală a unui mic seif.

formă pe butoanele tastaturii combinația de numere
Mireille le putu zări cu coada ochiului apărând pe micul
ram: 15... 20... 19... 9... 18. Ușița seifului se deschise,
mul vârî o mână în interior și scoase un etui lung și
egru, închis pe margini cu două fermoare, asemănător
celе folosite pentru instrumentele muzicale sau pentru
me. Stinse lumina în tipografie, apoi traversă din nou
a doua încăpere trecând destul de aproape de Mireille
are-și ținu respirația, luă, ca și cum ar fi văzut perfect
prin întuneric un alt obiect pe care fata nu-l putu distinge
a dispăru dincolo de ușă.

Mireille ascultă zgomotul pașilor până când nu mai
auzi nimic, apoi se întoarse la seif și repetă combinația:
19, 20, 19, 9, 18. Seiful se deschise și Mireille lumină în
interior cu mica lanternă pe care o avea atârnată la
legătura de chei: era o cărțulie cu un desen ciudat făcut
cu cărbune pe copertă: un cap de taur, unul de mistreț și
altul de berbec. Începu s-o răsfoiască în grabă și, pe
măsură ce parcurgea paginile, trăsăturile feței i se con-
tractau, ochii căpătau o sclipire îngrijorată și când ajunse
la ultima pagină, o expresie de groază îi apăru pe față și
izbucni în plâns.

Nu! strigă, fără să se mai rețină și aruncă în micul
spațiu al seifului cărțulia, ca și cum ar fi atins un fier
încins. Închise la loc seiful și porni în fugă spre ușița
din capătul sălii, o deschise și coborî prin întuneric pe
o scară până ajunse într-un fel de pivniță. Cu mica
lanternă găsi rampa către o magazie de cărbuni prin care
ajunse la ieșire sub ochii mirați ai unui câine vagabond
care scormonea cu botul într-un sac de gunoi. Se afla în
Exodos Pallenes și începu să alerge cu inima bătându-i
nebunește către piața Omonia. Se opri la prima cabină

telefonică și sună la hotelul lui Michel din Efira. Răspunse Norman.

— Mireille? Ce s-a întâmplat?

— Norman, dă-mi-l pe Michel, te rog, trezește-l dacă doarme. Urmară câteva clipe de tăcere. Norman, răspunde-mi, dă-mi-l pe Michel.

— Michel nu este aici, Mireille. Îl aștept și eu de când a plecat în timpul după-amiezii. S-a dus să l găsească pe Ari, dar Ari nu mai este, iar el nu s-a mai întors. Am anunțat poliția și ei îl caută... Se pare că mașina lui a fost văzută îndreptându-se către Metsovon

— Metsovon? Nu... oh, doamne, nu...

XXI

Capul Sunion, 11 noiembrie, orele 6,30

Ari trecu prin fața marelui templu de la Capul Sunion când la orizont abia începea să se zărească o lumină laptoasă. Câți marinari, timp de milenii, văzuseră dispărând în depărtare uriașa stâncă de cremene și o dată cu ea patria mută, duși în depărtări de vântul dinspre miazănoapte.

Coti spre nord, lăsând în urmă fantomele albe ale colonadei dorice și continuă în direcția Maratonului, până când zări un drumușor care se cățăra până la o căsuță dreptunghiulară din marginea unei pădurici de stejari.

Coborî din mașină ținând în mâini un pachet și, ajungând în fața ușii, trase de sfoara clopoțelului, așteptând în tăcere să-i deschidă cineva.

Ușa se deschise după câteva minute și își făcu apariția un bărbat cu plete lungi cărunte îmbrăcat într-un halat alb de bumbac.

Vin din partea comandantului, spuse Ari.

Știu, îi răspunse omul, intrați. Și porni înainte printr-un mic hol și pe un coridor până în sala mare și goală în care obișnuia să lucreze.

Ari văzu o masă și puse pe ea obiectul, desfăcând pânza în care era învelit: apăru un minunat vas miceniam din aur bătut pe care în urmă cu zece ani, în noapte aceea de coșmar, îl adusese la Atena.

— Comandantul a spus că acesta este aurul cu care trebuia să faceți lucrarea.

— Acesta? Oh, doamne, dar cum pot să.... Ari îl privi fără să scoată nicio vorbă și rămase nemișcat, cu mâinile încrucișate pe burtă, ca și cum ar fi așteptat un răspuns. Omul contemplă îndelung obiectul, învârtindu-se în jurul lui ca și cum ar fi vrut să-și întipărească în memorie fiecare detaliu al acelei opere. Ari păru să se trezească din starea aceea de amorțire.

— Comandantul vrea să nu rămână nimic... dacă ați fi tentat să faceți o copie... Sculptorul se întoarse către un șevalet care se afla într-un colț, acoperit cu o bucată de pânză și dezveli superba mască pe care o făcuse mai întâi în ipsos și apoi în ciment alb.

— Dar de ce să distrugem o asemenea minunăție?

— Comandantul vrea astfel: aurul trebuie să provină din acest vas, asta-i tot. Dacă îi sunteți prieten, faceți cum spune el, vă rog.

Omul dădu din cap aprobator.

— Bine. Voi face așa cum vrea. Reveniți după două zile.

— Nu. Voi aștepta aici până când terminați. Acum totul trebuie să se petreacă în cel mai scurt timp.

Ari se așeză într-un colț și-și aprinse pipa.

— Unde veți duce lucrarea când va fi terminată?

— La Efira, spuse Ari, dar totul se va face repede, foarte repede. De aceea nu mai aveam prea mult timp

Sculptorul lăsă capul în jos și se apucă să lucreze.

Autostrada de coastă către Patras era aproape pustie la ora aceea a dimineții și sergentul Vlassos conducea cu viteză, mușcând din când în când dintr-un sandviș cu cârnați și bând câte o înghițitură din sticla de bere pe care o ținea alături. Căpitanul Karamanlis ședea pe scaunul din dreapta și răsfoia un bloc-notes plin cu însemnări.

– De ce n-am cerut ajutorul colegilor de la Preveza, șefu'? spuse Vlassos între o înghițitură și alta. Să facem o serie de puncte de control în jurul orașului și apoi pe o rază mai mare. Este mult mai ușor astfel ca peștele că adă în plasă. După aceea, îl aranjez eu. Terminăm o dată pentru totdeauna cu mizeria asta. Eu îl fac bucăți pe nenorocitul ăla. O să mi-o plătească el... numai eu știu cât am tras... nenorocit blestemat și fiu de cățea.

– Și ce crezi că am făcut la Dirou și la Portolagos? Puncte de control, încercuiri prin care nici musca nu trebuia să treacă și el a trecut, a trecut bine mersi. Are pe dracu' de partea lui... chiar așa, dacă m-aș lua după poveștile popilor, aș zice că am avut de-a face cu diavolul în persoană, în carne și oase, cum te văd pe tine acum. Vlassos rămase cu gura căscată și plină de cârnați. Chiar dacă nu pot spune încă pe unde se află... dar o să aflăm curând. Le-am încercat pe toate și acum nu mai avem decât o soluție: mă vrea pe mine, dar te vrea mai ales pe tine. La Portolagos te-ar fi trimis pe lumea cealaltă dacă nu interveneam noi în ultima clipă.

– Va să zică eu o să fiu momeala pentru peștele nostru. Bine. N-are decât să încerce. De data asta o să-i stea în gât momeala.

— Mă bucur că ești de acord. Dar păzește-ți pielea. De data asta nu ne putem baza pe colegii noștri. Există pericolul să apară anumite lucruri din culisele poveștii ăsteia... mă înțelegi. Cu cât implicăm mai mulți oameni, cu atât treaba se amplifică și devine mai greu de ținut în mână. Aceasta este o partidă pe care o încheiem noi. Suntem doi contra unu, în fond... sau poate chiar trei contra unu... în cea mai rea dintre ipoteze, doi contra doi.

— Și cine ar fi acest al patrulea luptător liber care nu se știe de ce parte se află?

— Este cel care ți-a salvat fundul la Portolagos.

— Atunci, este de partea noastră?

— Nu. Nu este de partea noastră.... dar poate că nici de-a lui... Eu încep să cred că el își joacă propriul său joc, dar încă nu am înțeles ce cărți are în mână și nici regulile după care joacă... Dar este o chestiune fără importanță acum... fără importanță...

Vlassos înghiți în sec.

— Domnule căpitan, întrebă el, de data aceasta o să reușim, nu-i așa? Cu siguranță, aveți un plan, vreun as în mânecă.

Karamanlis începu din nou să-și răsfoiască notesul până când ajunse la pagina de care era prinsă fotografia color a unei splendide fete brune: Kiki Kaloudis.

— Da, spuse el ridicând capul și privind panglica de asfalt din fața sa, sigur că am un as. Dar îl țin pentru clipa în care voi fi jucat toate celelalte cărți ale partidei. Oprește, acum, vreau să mă ușurez... blestemata asta de prostată începe să-mi facă probleme... Poate că are dreptate Irini... poate că ar fi cazul să mă gândesc la pensionare.

Vlassos mai luă câteva înghițituri de bere și se șterse la gură cu dosul palmei.

– O să meargă, domnule căpitan, după ce o să punem totul la punct. Acum vă las să vă ușurați.

Mireille nu se odihnise absolut deloc. Se întorsese la hotel, plătise totul cu cartea de credit și pornise de îndată la drum după ce-i lăsase un mesaj domnului Zolotas și un bacșiș gras chelnerului de la barul „Milos".

O luase și ea pe autostrada către PeloponES și avea față de Karamanlis un avans de cel puțin trei ore, dar era nevoită să se oprească din când în când, doborâtă de oboseală. Intra în câte o parcare și ațipea cinci, zece minute, apoi se spăla cu apă rece pe față și pornea iarăși la drum.

Știa că se angajase într-o luptă cu timpul și că dea această luptă depindea însăși viața lui Michel. Din păcate nu avea decât niște indicii vagi în privința locului în care trebuia să-l caute și gonea prin noapte ca să ajungă mintea unui destin care o apăsa deja, un destin care, asemea asta, avea asupra ei toate avantajele și ar fi putut lovi în fiece clipă.

Se luminase bine când se așeză la coada de la Rion, după două autoturisme și vreo șase camioane pentru a trece cu bacul pe malul de nord al golfului Corint. Trecu de Missolonghi și de Arta fără a se opri nici măcar pentru o clipă, mâncând niște crackers și un măr, și ajunse la Preveza în primele ore ale după-amiezii. Soarele de noiembrie coborâse deja mult și era palid. Norman o aștepta la hotel.

– Am căutat peste tot, spuse el, dar tot ce am găsit este asta. Și îi arătă un petic de hârtie pe care era scris: „Te sun poimâine seara de la Çanakkale. Sper. Nu aveam

timp. Michel". Ar fi bine să așteptăm aici până când va suna, astfel încât să ne putem da seama ce l-a făcut să plece într-o asemenea grabă. Noi aveam un vechi prieten aici, Aristotelis Malidis, care ne-a dat o mână de ajutor în timpul revoltei de la Politehnică. L-am căutat, dar se pare că și el a dispărut.

— V-a ajutat? La ce?

— Presupun că Michel nu ți-a spus niciodată nimic despre zilele acelea.

— Nu.

— Atunci, scuză-mă, dar poate că nu am dreptul să.

— Faci cum vrei. În orice caz, eu plec.

— Pleci? Dar nu te ții pe picioare. Arăți îngrozitor.

— Mulțumesc, spuse fata cu o nuanță timidă de feminitate jignită.

— Vreau să spun că arăți de parcă n-ai dormit de o săptămână. Nu, ascultă-mă, acum faci un duș și te bagi în pat până la vremea cinei. Poate că Michel o să sune chiar mai devreme și o să poți vorbi cu el.

— Nu. Michel este în mare pericol să-și piardă viața. Trebuie să dau neapărat de el.

Norman se încruntă.

— În pericol să-și piardă viața? Dar de ce?

— Nu am timp acum să-ți explic și poate că nici nu m-ai crede. Atunci, dacă n-ai nicio altă informație utilă să-mi dai, eu plec.

Norman o apucă de braț.

— Dar nu știi nici măcar unde să-l cauți: Çanakkale nu este un sat.

— O să fac eu cumva. Trebuie să plec. Era transpirată și palidă. Norman își dădu seama că nimeni n-ar fi putut-o opri.

Bine. Dacă vrei să pleci cu adevărat, vin eu cu tine. Lu am să conduc, iar tu ai să poți dormi, să te odihnești un pic. Și, apoi, am o idee ca să-l găsim pe Michel, dat fiind că a plecat cu mașina mea. Fă un duș, eu îmi pun câteva în tr-o valiză și cobor ca să-l anunț pe recepționer că, dacă mai când va suna, trebuie să-i spună că încercăm să dăm de el și să lase vorbă unde-l putem găsi. Noi o să mai luăm de pe drum la hotel. Ce părere ai?

Mireille lăsă capul în jos și lăsă să-i cadă pe podea geanta de voiaj.

Cred că este o idee bună. Vin și eu în zece minute. Mașina mea este un Peugeot Hertz lângă trotuarul din față.

Karamanlis și Vlassos ajunseră pe înserate și se duseră la secția de poliție din Prèveza. Karamanlis spuse cine este și ceru borderourile cu clienți de la hotelurile și pensiunile din zonă, căutând vreo indicație despre prezența unui străin care ar fi putut să corespundă cu Claudio Setti. În sezonul acela mort nu puteau fi prea mulți turiști străini prin zonă. Descoperi doar că Norman Shields și Michel Charrier rămăseseră acolo timp de câteva zile, apoi plecaseră la scurtă distanță unul de altul.

Se duse la hotelul în care se cazaseră și i se spuse că domnul Shields tocmai plecase împreună cu o fată foarte frumoasă. După descrierea pe care i-o făcu unul dintre portari, aprecie că foarte probabil era vorba despre Mireille.

Cu toții acolo. Trecuseră cu toții pe acolo. Dar de ce? Și unde mergeau acum? Se duse să-l întâlnească pe Vlassos în micul motel de pe drumul către Efira în care

luaseră o cameră ca să înnopteze și când trecu pe la recepție ca să ia cheia i se înmână un bilet pe care scria

— Are întâlnire în seara asta la unsprezece cu Ari Malidis în camera de oaspeți de la șantierul săpăturilor L-a văzut pe Vlassos prin oraș și și-a ieșit din minți Vedeți să nu faceți vreo greșeală.

Se duse să bată la ușa camerei lui Vlassos și sergentul veni să-i deschidă doar în chiloți.

— Mă trântisem puțin pe pat, domnule căpitan Ceva nou?

— Ascultă. Am o semnalare: în seara asta, la unsprezece, omul nostru va veni în casa de oaspeți de la șantierul de săpături. Este un loc bun, izolat. În față este o bisericuță veche: am să mă duc să mă instalez acolo și voi aștepta acolo ca el să intre. Dacă putem, este bine să rezolvăm totul departe de ochii lumii. De îndată ce intru, am să-ți dau semnalul prin walkie-talkie: tu vei năvăli pe ușa din spate. Ai înțeles?

— Stați liniștit. Dar de ce nu mă lăsați pe mine să intru? Mi-ați promis că-l lăsați pe seama mea, mi-ați promis, vă aduceți aminte?

— Sigur că n-am uitat: de fapt, vreau să-l prind viu, dacă reușesc. Înainte de a-l trimite în iad, vreau să-l fac să-mi spună câte ceva și tu ești omul cel mai potrivit ca să-l faci pe unul să cânte. Am observat un grajd de oi părăsit aici, în spatele muntelui. Îl ducem acolo și ne vedem de treabă liniștiți și netulburați de nimeni.

— Așa mai zic și eu, domnule căpitan. Își luă valiza cu echipamentul de serviciu și începu să-și verifice pistolul Beretta de calibrul 9 cu țeavă lungă și pușca de precizie cu ochire în infraroșu. Cântărea pistolul în mâini se prefăcea că trage cu el, apăsa pe trăgaci.

– ...Și bătrânul? Cu el ce facem?

— E singur și nu are martori. În orice caz, este mai bine să evităm să-l omorâm, dacă este posibil. Îi vom spune că Setti este arestat și că trebuie interogat.

Karamanlis își controlă și el cu grijă pistolul, acționând de mai multe ori închizătorul, după care umplu încărcătorul cu mare grijă și precizie în mișcări.

– Altceva, Vlassos...

– Spuneți.

– Trebuie să fii pregătit și pentru eventuale situații neprevăzute. Nu pot exclude posibilitatea ca aceasta să fie o cursă pentru a ne trage într-un loc mai izolat... S-ar putea să apară și un al treilea personaj... cel care ne-a dat această informație. Este un tip cam de cincizeci de ani, de statură potrivită... este un dur, înțelegi? Ultima oară când l-am văzut avea o geacă de piele neagră și un fular de culoare deschisă. Dacă îl vezi că ia poziție, stai la adăpost, nu te expune, pentru că, în opinia mea, omul acela te doboară înainte să clipești.

Dar nu ați spus că el mi-a salvat viața la Portolagos?

– El este, dar asta nu înseamnă mare lucru. Nu știm nimic despre el. Nici măcar cum îl cheamă. Nu putem avea încredere. Îți spun eu, stai la adăpost. Măcar să meargă totul bine, dar tu să stai la adăpost.

Ieșiră separat, având fiecare câte un walkie-talkie ca să țină în contact: Vlassos pe la zece ca să meargă să se ascundă într-un pâlc de copăcei, o poziție bună care îi permitea să țină sub control ușa din spate a casei de oaspeți și strada care ducea în sat. La puțin timp după aceea, intră în bisericuța fără nume aflată deasupra cimitirului morților. Intrarea în casa de oaspeți era la mică

distanță în fața sa. Oricine ar fi intrat sau ar fi ieșit s-ar fi aflat în bătaia pistolului său. Se făcuse răcoare, dar briza dinspre mare mai avea încă blândețea ultimelor zile ale unei toamne prelungite.

La un moment dat, farurile unei mașini luminară partea de sus a micului turn de deasupra și Karamanlis văzu un automobil coborând spre el și parcând în fața casei de oaspeți. Din mașină coborî un bărbat în vârstă. Aristotelis Malidis. Așadar, informația era corectă până în acest moment. Se uită la ceas: era zece și jumătate.

Bătrânul ținea sub brațul stâng un pachet, răsuci cu mâna cealaltă cheia în broască și intră, aprinzând în clipa următoare lumina. Dispăru în spatele unei alte uși și, când apăru din nou, la câteva minute după aceea nu mai avea pachetul sub braț, ci doar o lanternă pe care o stinse și o puse într-un sertar. Se așeză și deschise televizorul.

Karamanlis nu-l scăpa din ochi nici o secundă, privindu-l neîncetat prin binoclu și din când în când îl apela pe Vlassos.

— E ceva nou la tine?

Cu câteva clipe înainte de ora unsprezece, un alt fascicul de lumină sfâșie întunericul nopții și o a doua mașină se apropie de casa de oaspeți. O văzuse și Vlassos.

— El este, șefu'? El este?

— De unde să știu dacă nu-l văd încă? Tu fii gata să intervii din spatele casei, dar mai întâi asigură-te că nu este nimeni în jur.

— De acord, aștept semnalul dumneavoastră.

Mașina, o Alfa Romeo înmatriculată în Italia, se opri cu portiera din stânga foarte aproape de ușă. Coborî un bărbat care intră imediat în casă. Karamanlis nu avu timp să-l vadă la față.

Lăsă jos pistolul și luă binoclul ca să privească prin fereastră ce se întâmplă: îl văzu pe omul acela timp de doar câteva clipe, înainte ca bătrânul să închidă obloanele și inima lui de polițist bătrân tresări: era el! Era Claudio Setti!

Purta un veston militar, părul îi era în dezordine pe frunte, iar barba nu era rasă de câteva zile. El era. Cel care îi sfărâmase oasele lui Roussos, târându-l apoi cu cârligul de gheață înfipt în călcâi, cel care îl străpunsese pe Karagheorghis cu un țurțure de stalactită, cel care îl fixase la podea pe Vlassos, pe jumătate castrat... cel care cu zece ani în urmă ieșise aproape mort din postul de poliție din Atena, într-un portbagaj, alături de cadavrul însângerat și pângărit al iubitei sale. Toate gândurile acelea explodară într-o secundă în mintea căpitanului Karamanlis și-l convinseră că în nici un caz nu era loc pe lume pentru amândoi după toate câte se întâmplaseră. Ce rost mai avea să-l captureze și să-i ia un interogatoriu? Înșurubă un amortizor la țeava pistolului. Avea să-l ucidă de îndată ce va intra, după care îl va omorî și pe bătrân. Pe urmă aveau tot timpul să scape de cadavre.

- Vlassos, spuse în șoaptă în walkie-talkie.

- Sunt aici, domnule căpitan.

- A intrat în clipa asta: el este, n-am nicio îndoială. Uită-te la ceas: după ce-ți dau eu semnalul, ai zece secunde ca să intri prin spate. Eu o să intru pe aici. Este cineva prin jur?

- Nu. E liniște peste tot. Nu-i nici un suflet prin preajmă.

Foarte bine. Și aici totul este în regulă. Atunci, hai, acum!

Karamanlis ieși din biserică și în câteva secunde era în spatele ușii. De îndată ce pe ceas se auzi semnalul că

trecuseră cele zece secunde, izbi ușa cu piciorul și intră cu pistolul îndreptat în față. În același timp se auzi și Vlassos care deschidea tot cu piciorul ușa din spate și dădea năvală înăuntru strigând:

— Nu mișcă nimeni!

Ari tresări și fugi la perete, ridicând brațele.

— Unde este celălalt? urlă Karamanlis. Vlassos, repede, controlează peste tot în cocioaba asta și fii atent la vipera aia, ne-a tras din nou pe sfoară, fir-ar să fie!

Vlassos dispăru dincolo de ușa prin care intrase și în clipa următoare se auziră pașii săi bocănind în sus pe scară, la etaj și apoi prin zona arheologică.

— Unde este? întrebă din nou Karamanlis, punând pistolul la gâtul bătrânului.

— Nu știu, spuse Ari.

— Îți zbor creierii dacă nu vorbești. În două secunde. Armă pistolul. Unu!

Bubuitul mașinii Alfa parcă explodă în curte, geamurile ferestrelor și pereții casei fură mitraliați de un nor de pietriș aruncat de roțile mașinii care se îndepărta ca o ghiulea pe drumul către Prèveza.

Karamanlis îl lăsă pe Ari și alergă afară, în timp ce Vlassos venea în fugă de după colțul casei. Trase câteva focuri, dar nu reușise să scoată la timp amortizorul, astfel că forța gloanțelor era redusă. Când începu și Vlassos să tragă cu pușca, mașina ajunsese deja la adăpostul unei curbe și, când reapăru ceva mai încolo pentru a dispărea apoi din nou, polițistul nu mai avu timp nici măcar să ochească.

— Rahat, rahat, rahat! strigă Karamanlis bătând cu pumnul în perete. Privirea lui Vlassos se opri asupra pistolului.

— Dar, domnule căpitan, de ce ați pus amortizorul? Fără el ați fi oprit-o aproape sigur.

Karamanlis se întoarse furios spre el.

— Asta-i treaba mea de ce, e bine? E treaba mea!

Se întoarseră în casă și Vlassos îl luă pe Ari de guler ridicându-l cu forța de pe scaunul pe care se așezase.

— O să ne spună acum caraghiosul ăsta bătrân unde a plecat tânărul acela cu Alfa Romeo, nu-i așa, bunicule?

— Ei? întrebă Karamanlis. Ari clătină din cap. Karamanlis îi făcu semn lui Vlassos care îi trase bătrânului un dos de palmă năucitor. Ari căzu pe podea cu gura plină de sânge.

— Am să-ți smulg boașele, boșorog scârbos, dacă nu-mi spui unde s-a dus, mai strigă Vlassos. Ari răspunse cu un geamăt. Karamanlis făcu din nou un semn cu capul și Vlassos începu din nou să-și lovească victima, în stomac, în față, între picioare.

– Ajunge, spuse Karamanlis. Vreau să vorbești, nu să mori. Ari se târî cu greu ca să se sprijine cu spatele de perete. Ei?

- La ora asta n-o să-l mai prindeți, bolborosi bătrânul.

- Asta o s-o vedem noi. Tu spune unde s-a dus, dacă nu vrei s-o ținem tot așa.

N-are rost. A schimbat deja mașina, documentele și peste puțin timp își va schimba și hainele, culoarea părului. N-o să-l prindeți și amenințarea lui va pluti mereu deasupra capetelor voastre... Vlassos ridică iarăși pumnul, dar Karamanlis îl opri.

Nu, lasă-l în pace. N-are rost.

Măcar să-l omorâm. Moșul acesta știe prea multe.

A tăcut până acum. De ce ar trebui să vorbească acum? Nu-i așa, bătrâne?

— Sigur că da, spuse Ari, am tăcut, dar nu de frica, ci doar așteptând ziua pedepsei voastre, dacă există vreuna potrivită pentru tot ceea ce ați făcut.

— Unde este Claudio Setti? întrebă din nou Karamanlis.

— Mâine seară va fi în Turcia, poate pe mare, poate pe uscat... Vedeți? Nu aveți nicio putere. N-o să-l găsiți niciodată. În schimb, el vă va găsi pe voi, atunci când va considera că a venit momentul.

— Asta o s-o mai vedem noi, spuse Karamanlis. Apoi, către Vlassos. Să plecăm. Ieșiră trântind ușa și se îndreptară către mașină. Mai erau câteva minute până la miezul nopții când Karamanlis intra în camera lui de la hotel. Se trânti pe pat cu o durere groaznică de cap. Cum se putea așa ceva? Îl văzuse bine intrând în casa de oaspeți și salutându-l pe bătrân. La un minut după aceea, nu mai era acolo: de ce venise? Ca să ia ceva? Ca să-și bată joc de el? Sau cineva îl anunțase? Și cum o să-i mai dea acum de urmă? La dracu'! Era ca și cum ai avea râie și nu te-ai putea scărpina.

— Cum a mers, domnule căpitan Karamanlis? Vocea răsună din capătul camerei și în același timp se aprinse veioza de pe măsuță, lăsând să se vadă că în spatele ei se afla cineva.

Karamanlis tresări.

— Cum ați intrat?

— Am cerut să mi se deschidă ușa. N-ați spus la recepție că televizorul nu funcționa?

— Televizorul meu?... Oh, lua-te-ar naiba!

— Așadar?

— A mers foarte prost. Ne-a scăpat și nu știm încotro a luat-o. Poate în Turcia. Și acum, puteți să vă duceți la dracu'...

— Informațiile mele erau exacte.

— Informațiile dumneavoastră sunt întotdeauna exacte, dar la sfârșit este întotdeauna ceva care nu merge cum trebuie.

— Asta din cauza incapacității dumneavoastră.

— Duceți-vă la dracu'!

— Cum vreți. Dar vă anunț că din momentul acesta vi se va lua ancheta asupra omorurilor precedente și a tentativei de omucidere de la Portolagos, așa că va primi altcineva misiunea s-o continue. Probabil că veți fi arestat și dumneavoastră. Ba chiar este lucru sigur. O explicație pentru toate acestea va trebui găsită și sunteți soluția cea mai bună. Căzând capul dumneavoastră, totul este rezolvat și cazul este închis pentru ca toată lumea să fie mulțumită.

— Nu cred așa ceva. Nu se va întâmpla nimic. N aveți nicio putere.

Optimismul este o calitate foarte frumoasă. Vă doresc ca totul să decurgă așa cum vă așteptați. Adio, domnule Karamanlis. Se ridică și se îndreptă către ușă.

Stați puțin.

Vă ascult.

Un dulău bătrân care și-a pierdut colții nu mai inspiră compasiunea nimănui... nu-i așa?

Din păcate.

Chiar dacă si-a făcut întotdeauna datoria cu credință și punându-și viața în joc...

Așa se pare.

Este o lume murdară.

Într-adevăr așa este.

Ce carte mi-a mai rămas să joc?

— Ori îl ucideți pe Claudio Setti ori el se predă și mărturisește totul.

— Dar de ce nu faceți dumneavoastră asta, fir-ar să fie?

— Sunteți un prost, domnule Karamanlis. Vedeți, puteți să mă considerați ca expresia explicită, dar informală a puterii constituite. Colaborarea pe care puterea aceasta v-o oferă este deja un mare semnal de apreciere pe care dumneavoastră nu păreți să-l înțelegeți. Eu nu pot acționa personal pentru simplul motiv că dumneavoastră sunteți acela care a comis cândva o gravă încălcare a legii, fără să fi fost în stare să împiedicați sau să eliminați consecințele. Un bun polițist poate face orice, dar trebuie să știe să se acopere.

— Mai există... mai este vreo posibilitate de a-l găsi?

— Există o speranță destul de mare.

— Adică?

— Prietenul său, Michel Charrier, îl caută și avem motive serioase să credem că știe unde l-ar putea găsi. Conduce o mașină Rover albastră pe care o cunoaște destul de bine, undeva între locul acesta și Alexandroupolis. N-ar trebui să vă fie prea greu să-l localizați și să-l încolțiți. În orice caz, nu vă despărțiți niciodată de Vlassos. Chiar dacă nu-l găsiți dumneavoastră, este foarte probabil că el vă va găsi. Dar alegerea câmpului de luptă poate fi importantă, dacă nu chiar decisivă. Noapte bună, domnule Karamanlis.

XXII

Parga, 11 noiembrie, orele 24

Claudio Setti aștepta așezat la volanul mașinii Alfa Romeo și privea în fața sa sclipirea metalizată a mării sub lumina slabă a unui cer înnorat, ascultând muzica de pe o casetă și privindu-și din când în când ceasul. Trecură câteva minute și dinspre est apăru silueta neagră a unui Mercedes care se opri în dreptul lui. Geamul din partea șoferului coborî, lăsând să se audă pentru o clipă o altă muzică, o simfonie de Mahler.

– Salut, fiule. Cum te simți?

- Vă salut, domnule comandant. Mă simt bine.

- Sper că nu ai riscat prea mult.

Sunt obișnuit: de data aceasta nu era mai greu decât în alte dăți... dar Ari... probabil că l-au bătut rău... Nu putea fi evitată chestia asta?

Din păcate, nu aveam o altă posibilitate... Ari este un om puternic și curajos. Dacă i-au făcut ceva rău, vor plăti și pentru asta... Suntem la sfârșit... De aici începe ultima călătorie: peste trei zile totul se va termina. Atunci am să ți dai seama, cred eu, că nu exista altă variantă.

— Și apoi? Ce se va întâmpla după aceea, domnule comandant?

— Ești tânăr. Vei închide un capitol trist al vieții tale, dar, totodată, unul important. Tu ai simțit pe pielea ta suferințele cele mai grele și sentimentele cele mai sfâșietoare, ai simțit ce înseamnă să aplici pedeapsa capitală, ca Dumnezeu, ca regii, cu dreptate, pentru dreptate. Vei putea deveni din nou un om ca toți ceilalți...

— Și n-am să vă mai văd?

Comandantul îi puse o mână pe umăr și lui Claudio i se păru că ochii lui erau umezi.

— Aș vrea să las... treaba asta pe care o fac de prea mult timp și să mă întorc... acasă. Depinde de felul în care se va termina toată povestea asta, dacă tu vei avea forța necesară și dacă eu voi avea șansa de partea mea. Și, în orice caz, vezi tu, eu mă obișnuisem cam de multă vreme să trăiesc singur: această lungă aventură pe care am trăit-o împreună a trecut, în fond, destul de repede și eu te îndrăgisem... ca pe un fiu.

— N-aveți familie, domnule comandant?

— Am avut cândva: o femeie minunată și plină de mândrie... era chiar de prin părțile astea... și un copil care ar fi avut aceeași vârstă ca tine, care semăna mult cu tine... da, mult de tot. Dar să lăsăm melancoliile. Ne vedem mâine seară la Çanakkale. Acolo îți voi stabili ultima întâlnire...

Claudio simți un nod în gât și lăsă capul în jos, în tăcere, fiind încredințat că nu mai trebuie să întrebe nimic altceva.

Mireille adormise aproape imediat după ce se întinsese pe scaunul cu spătarul lăsat jos, iar Norman

condusese mult timp în tăcere, fără a deschide măcar radioul. O privea din când în când și considera că Michel era un bărbat norocos dacă o fată de o asemenea frumusețe și atât de temperamentală era atât de îndrăgostită de el. Tânăra se cufundase într-un semn greu, dar agitat. Gemea și din când în când scotea câte un strigăt înăbușit. Probabil că visa ceva foarte urât.

Çanakkale. Ce naiba avea de gând Michel să facă la Çanakkale? Și nici nu avea să fie prea simplu de găsit. Când, mai apoi, aflase de la hotel că el și Mireille plecaseră ca să-l întâlnească, nu era deloc sigur că va lăsa indicațiile necesare pentru a stabili un loc și o oră de întâlnire. Cel puțin nu imediat. Și nu era lucru sigur nici că ar fi telefonat, altfel de ce ar fi plecat într-o asemenea grabă și fără măcar să-i anunțe?

Primii trei sute de kilometri ai drumului erau în orice caz cei mai grei și Mireille avusese dreptate să pornească imediat dacă voia să ajungă la Çanakkale în mai puțin de treizeci și șase de ore. La Ioannina se opri ca să cumpere două sandvișuri dintr-un bar și să telefoneze la hotel, dar Michel încă nu sunase. Porni din nou spre Metsovon, pe o șosea cu multe pante și nenumărate curbe, și ajunseseră aproape de punctul de trecere a graniței când Mireille se trezi.

Ai dormit destul de mult, probabil că erai epuizată. Vrei un sandviș?

Cum să nu, mulțumesc, spuse Mireille și începu să mănânce. Cât este ceasul?

Unu.

Vrei să mai conduc și eu?

Nu, mulțumesc, mai pot conduce cel puțin încă o oră. În spate mai este o doză de Coca... Tot nu vrei să-mi

spui ce fel de pericol îl pândește pe Michel? Și de ce vrei să ajungi la el cu orice preț?

Mireille se întoarse spre el și-l privi cu un aer grav.

— Michel ar putea fi ucis dintr-o clipă în alta.

— Atunci, nu-i adevărat că nu știi nimic despre ceea ce s-a întâmplat la Atena acum zece ani.

Mireille lăsă capul în jos într-un gest care părea aprobator.

— Bine, spuse atunci Norman, noaptea este lungă și nu avem nimic altceva de făcut. Poate că este bine să-ți povestesc eu cum au decurs lucrurile atunci, în cazul în care tu ai ajuns să le cunoști într-o versiune greșită. Norman începu să vorbească, amintindu-și de orele acelea agitate de atunci, de aventura celor trei băieți atrași fără voia lor într-un vârtej de sânge și de groază și, din când în când, jarul unei țigări ardea între buzele sale, singura luminiță în bezna nopții și a amintirilor, dar Mireille tot nu reușea să facă legătura dintre ceea ce văzuse în subsolul de pe strada Dionysìou și cele povestite de Norman. Îngrijorarea sa creștea, totuși, și teama era tot mai mare ca și cum motivele pentru care urma să moară Michel s-ar fi înmulțit într-un mod absurd în mintea ei, fără vreo explicație plauzibilă.

— Îți poți imagina vreun motiv pentru care Michel ar fi alergat pe neașteptate la Çanakkale? îl întrebă pe Norman atunci când el își încheie povestirea.

— M-am gândit mult timp la asta: este destul de probabil ca prietenul nostru, Claudio Setti să fie în viață, contrar celor ce eram noi tentați să credem, și să fie dominat de o manie obsesivă a răzbunării... poate că este nebun sau paranoic... Michel este chinuit de remușcări și dominat de ideea de a se putea justifica, de a se ca

într-un fel în ochii prietenului nostru. În timp ce tu dormeai, eu am reflectat adânc: ei bine, s-ar putea ca tocmai Claudio Setti să-l aștepte pe Michel la Çanakkale.

— Să fie o cursă?

— Nu știu, n-aș putea să exclud așa ceva. Toți cei care au fost amestecați într-un mod sau în altul în moartea nefericitei Heleni, prietena lui Claudio, au avut parte de o moarte îngrozitoare sau a fost cât pe ce să fie omorâți. Dar tu cum ai ajuns să afli adevărul?

— Am ajuns acum să-l aflu după tot ce mi-ai povestit tu.

— M-ai păcălit.

— Nu. Eu cunosc un alt pericol, la fel de letal, care îl pândește, dar s-ar putea ca aceste două amenințări să se contopească în cele din urmă. Trebuie neapărat să aflăm unde... și când. Nu vreau să-l pierd. N-aș putea îndura așa ceva.

Între cei doi se lăsă mult timp tăcerea și Norman mai deschise radioul ca să mai risipească atmosfera apăsătoare instalată în micul spațiu al mașinii. Apoi, la un moment dat, nu departe de Trikala trase pe dreapta și spuse:

— Sunt foarte obosit. Te rog să mai conduci și tu.

În timp ce Mireille cobora ca să treacă la volan, o mașină a poliției care venea din sensul opus se opri și unul dintre agenți veni lângă mașina lor pentru un control.

— Aveți vreo problemă? întrebă omul ducând un deget la caschetă.

— Nu, domnule agent, răspunse Norman, ne schimbăm doar la volan: prietena mea s-a odihnit până aici, iar eu am condus destul de multe ore.

— Înțeleg, spuse agentul. Aveți grijă, în orice caz și, dacă vreți un sfat, opriți-vă într-un hotel din Trikala: găsiți

camere fără nici un fel de problemă. Este mai bine să fiu prudenți și să nu riscați.

— Mulțumesc, răspunse Norman, dar avem niște obligații care nu suportă amânare.

— Cum doriți, spuse agentul. Atunci, drum bun și noapte bună.

De îndată ce plecară, polițistul reveni în mașină și deschise stația.

— Alo, centrala? Sunt agentul Lazaridis de la km 5? al drumului național E 87: am întâlnit chiar acum automobilul despre care s-a cerut semnalarea de la Prèveza, un Peugeot 404 Hertz. La bord erau un bărbat cam de treizeci și cinci de ani și o fată până în treizeci.

— Aici centrala, se auzi o voce din stație. Încotro se îndreaptă?

— Către est, spre Larisa și, probabil, mai departe. Nu au de gând să se oprească la Trikala și conduc fără oprire, schimbându-se între ei.

Centrala din Trikala comunică imediat informația celor din Prèveza care ceruse informații de acest fel, dar subofițerul din tură nu trimise semnalarea celor doi colegi din Atena care dormeau la hotelul Cleopatra. Avea ordin să facă asta doar dacă ar fi fost vorba despre un Rover albastru cu număr englezesc, condus de un bărbat de numai treizeci de ani. Ceea ce se și constată pe la șase dimineața.

— Domnule căpitan Karamanlis, spuse ofițerul de îndată ce primi răspunsul, avem amândouă semnalările: Peugeot-ul Hertz și Roverul albastru.

Karamanlis se ridică în capul oaselor și bău o înghițitură de apă din paharul de pe noptieră.

— Bravo. Ai ora și poziția lor?

— Peugeot-ul se afla la intrarea în Trikala cu puțin mainte de ora două dimineața, Roverul a fost semnalat acum la Rendina, în Chalkida. Amândouă se îndreaptă spre est. De la ultima semnalare, Peugeot-ul câștigă teren: sunt doi și se schimbă la volan fără să se oprească.

— Foarte bine. Și acum încearcă să ne găsești o mașină, ceva, care să ne ducă în Tracia. Îți promit o creștere de salariu pentru serviciile pe care ni le faci.

— În Tracia, domnule căpitan? În ce loc din Tracia?

— N-are importanță, cel mai apropiat de frontiera turcească. Caută, de asemenea, să afli dacă se îndreaptă spre Kesan sau spre Edirne... nu se știe niciodată. Karamanlis se îmbrăcă și-l trezi pe Vlassos, târându-l după el în holul hotelului unde un barman încă somnoros începea în clipa aceea să pună sub presiune aparatul de cafea.

La Rendina, francezul a ajuns deja la Rendina? întrebă Vlassos. N-o să reușim nici în veci să-l prindem, domnule, dacă nu dați ordin să fie oprit la frontieră.

Nu. Nu-l putem opri. Trebuie să-l urmărim... Și, totuși, nu este limpede totul. Hai să mâncăm ceva acum. Beau o cafea și Karamanlis înmuie câțiva biscuiți în cafea, mâncându-i cu mare poftă. Urmăririle îi făceau întotdeauna un mare apetit și asta îl făcea să uite de toate celelalte. Când termină de mâncat, Karamanlis luă un ziar, se așeză într-un fotoliu și începu să citească, sub privirile mirate ale tovarășului său care măsura în schimb holul cu pași nervoși, fumând țigară după țigară. Centrala sună după o oră, pe la șapte și jumătate.

Domnule căpitan, v-am găsit un zbor: este un mic avion al companiei Esso Papàs care decolează peste o

jumătate de oră de la Aktion și merge la Piges pentru inspecția la o instalație chimică. Au spus că vă iau cu ei. Vă trimit o mașină de serviciu peste cinci minute: trebuie să luați bacul de la ora șapte și patruzeci și cinci: acesta portul este pe partea cealaltă a golfului.

— Ești un as, băiete, un adevărat as. Creșterea de salariu pentru merite deosebite este a ta, nu ți-o poate lua nimeni. Fă-mi rost de o mașină civilă la aeroportul de sosire, cu plinul făcut și cu ceva de mâncare. Mulțumesc. La revedere.

— Dar, domnule căpitan, nu vreți măcar să știți cum mă numesc?

— Ah, așa este, sigur că da, ce uituc sunt, uitam cel mai important amănunt. Cum te numești, băiete?

Pe măsură ce mergea spre răsărit, Michel era tot mai obosit și nici nu se simțea prea bine. Îl usturau ochii și-și simțea stomacul asaltat de crampe. Trecuse de-acum de Kavala și Xanthi și se apropia de Komotini. În linie dreaptă, Çanakkale era acum destul de aproape, dar încă foarte departe pe șosea. După granița turcească trebuia să meargă încă mulți kilometri către răsărit și apoi să cotească din nou către apus cam tot pe-atâta pentru a urma conturul peninsulei Gallipoli până la Eceabat, în capăt, de unde putea lua feribotul pentru malul asiatic.

Se întunecase deja și cel mai mare impediment era circulația nebunească de pe șosea: camioane mari și autotrenuri care ducea mărfuri de tot felul în Orientul Mijlociu. Se opri sleit de puteri la o benzinărie ca să facă plinul și să mănânce ceva, dar stomacul îi era blocat și nu putea înghiți nimic. Simțea că dacă ar ajunge târziu la întâlnirea aceea, tot restul vieții sale ar fi fost un

adevărat infern. De data aceasta n-ar mai fi putut uita, n-ar mai fi reușit să îngroape totul.

Bău un pahar de lapte în timp ce un grup de camionagii unguri se strânseseră în jurul unui platou cu cârnați plăcut mirositori și al unei căni mari de bere. Se ghemui în mașină ca să fure câteva minute de somn, un minimum necesar de odihnă pentru a nu se zdrobi de prima plisieră și, în schimb, adormi buștean.

Claxonul unui camion greu, violent și fără milă ca nimbițele judecății de apoi, îl trezi brusc și-și dădu seama că se oprise mai mult decât ar fi trebuit.

Bău o înghițitură de cafea dintr-un termos pe care-l ținea în mașină, își aprinse o țigară și porni la drum cu cea mai mare viteză posibilă. Recuperă oarecum timpul pierdut, dar la punctul de frontieră Ipsala un vames îi făcu un control amănunțit al bagajelor și al documentelor, în timp ce el fierbea de nervi cu ochii ațintiți la ceasul electric de mari dimensiuni de la intrarea în magazinul duty free.

În cele din urmă putu pleca, accelerând din răsputeri, spre Gallipoli, dar tot pierdu în ultima clipă feribotul de ora unsprezece, singurul care i-ar fi permis să ajungă cu certitudine la timp, înainte de miezul nopții, pe cheul din Çanakkale.

Încercă să găsească o barcă particulară, alergând în toate părțile, transpirat, sfârșit de oboseală și de lipsa somnului, dar pescarii de larg plecaseră deja la ora aceea ca să-și arunce năvoadele în Marea Marmara, iar ofițerii turistice nu mai erau de mult timp în anotimpul acela. Fu nevoit, palid și fremătând de nerăbdare, să aștepte ca feribotul următor să-și arunce pontonul de îmbarcare pe cheu.

Când vasul ajungea la malul asiatic și acosta la cheul din Çanakkale, trecuseră zece minute de la miezul nopții. Se grăbi să iasă de îndată ce puntea atinse cheul, parcă în primul loc liber și începu să privească în jur sub lumina felinarelor. Mașinile care coborau de pe feribot se îndepărtau una după alta către destinațiile fiecăreia, în timp ce camionagii parcau unde găseau un loc liber, opreau motorul și trăgeau perdelușele, pregătindu-se să doarmă în cușetele lor.

Trecătorii erau foarte rari. Un tânăr se apropie:

— *Hotel? Hotel, sir? Three stars, four stars, five stars, no problem, good food, no sheep good price... nice girls if you like...*

— *Ahir, teshekur*, i-o reteză scurt Michel ca să scape de el. În clipa aceea, un colț întunecos al parcării fu luminat de farurile unei macarale care manevra pe cheu și Michel zări pentru o fracțiune de secundă un bărbat care stătea în picioare lângă portiera deschisă a unei mașini Toyota Land Cruiser, îmbrăcat într-un bluzon gri-vert și un tricou negru, vorbind cu un alt bărbat, mai în vârstă decât el care îi ținea o mână pe umăr. El era! Claudio!

Michel deschise gura ca să urle numele prietenului său exact în clipa în care acesta dispărea în interiorul mașinii sale și pornea scrâșnind din cauciucuri. Michel alergă după mașină cu toată energia care-i mai rămăsese strigând din răsputeri:

— Claudio! Oprește-te! Oprește-te! Oh, doamne, oprește-te! Se împiedică și căzu în genunchi în mijlocul străzii, în timp ce Toyota dispărea în noapte și rămase în poziția aceea, lovindu-și genunchii cu pumnii, sleit de puteri și de orice urmă de voință. Un camion uriaș care venea din direcție opusă sună din toate claxoanele de la

bord și-l fulgeră cu luminile orbitoare ale farurilor: Michel se ridică, se trase pe marginea străzii și se întoarse învins, cu capul plecat, către parcare. Clădirea vămii era luminată și se vedea firma unui bar. Michel intră ca mănânce ceva pentru că nu se mai putea ține pe picioare.

În timp ce mânca un sandviș cu un pahar de lapte privirile îi alunecară spre dreapta, acolo unde era zona birourilor; văzu sectorul agențiilor de închiriat mașini și-și dădu seama în clipa aceea că, poate, Toyota lui Claudio fusese închiriată chiar de acolo.

Îi strecură pe sub geamul ghișeului o bancnotă de zece dolari funcționarului de serviciu de la biroul Avis și spuse:

— Scuzați-mă, aș avea nevoie de ajutorul dumneavoastră: un prieten de-al meu a plecat de aici cu puțin timp înainte într-o mașină Toyota Land Cruiser închiriată de la dumneavoastră. Trebuie neapărat să-l găsesc pentru a-i transmite un mesaj din partea familiei, dar l-am scăpat din ochi și nici el nu a observat când i-am făcut semn să se oprească. Ați putea să-mi spuneți unde trebuie să predea mașina?

Funcționarul luă cu multă îndemânare bancnota și o făcu să dispară într-o borsetă pe care o ținea pe genunchi, după care începu să caute prin vraful de contracte de pe masă.

— Cum se numește prietenul dumneavoastră?

Michel fu prins pe picior greșit de întrebarea aceea la care nu putea răspunde și încercă să tragă de timp.

— Mă rog, prietenul meu este un italian pe care îl cheamă...

— Ah, da, italianul căruia i-am dat Toyota aceea. Uite-l aici: Dino Ferretti, din Tarquinia, Italia. El este?

— Oh, da, sigur că da, el este. Mulțumesc. Atunci, îmi puteți spune unde este stabilită restituirea mașinii?

— Iată, aici... Eski Kahta... Știți unde este? Nu? Este în apropiere de Adyaman... Aveți destul de mers dacă vreți să-l prindeți din urmă.

— Am s-o fac, chiar dacă ar fi la mama dracului, spuse Michel. *Teshekur ederim*. Mulțumesc frumos.

Se duse la Roverul albastru și porni pe șoseaua către Smirna. Se gândea să se oprească la marginea drumului de îndată ce ar fi găsit un loc mai larg, ca să doarmă câteva ore. Claudio plecase singur și, la urma urmelor, era și el om, făcut din carne și oase.

Merse cam douăzeci de kilometri fără să găsească un loc care să-i convină, până când ajunse la o porțiune mai largă a șoselei, din care se ramifica un drumeag care ducea la săpăturile arheologice din Ilios. O luă pe acolo și se opri într-o mică piață din fața intrării deasupra căreia trona un oribil cal din lemn construit de turci spre bucuria turiștilor. Era un loc bun, dat fiind că acolo era un paznic și se vedea și ghereta unui polițist de serviciu. Înainte de a se întinde pe scaunul cu spătarul coborât văzu că și altcineva avusese aceeași idee: un Mercedes negru era parcat la o sută de metri în față. Șoferul era în picioare lângă mașină, rezemat de portbagaj și părea să privească spre câmpia din depărtare, cufundată în întuneric și în ceața ușoară a nopții de toamnă, trăgând poate cu urechea la țipetele scurte ale unor păsări de pradă nocturne. Jarul țigării îi lumina slab chipul, la răstimpuri, cu un reflex slab ca de flacără.

Căpitanul Karamanlis găsi mașina civilă care-l aștepta pe aeroportul din Piges și i se comunică ultima semnalare

a poziției mașinii Peugeot în care se aflau Mireille și Norman: fusese văzută cu o oră mai devreme pe lângă Kavala. Așadar, după toate probabilitățile, ar fi putut s-o intercepteze destul de curând pe drumul național care ducea la graniță.

Practic, era sigur că Norman și Mireille mergeau pe urmele lui Michel și că aceasta era pista corectă pe care trebuia s-o urmeze și el.

Îi rugă pe colegi să le facă rost, lui și lui Vlassos, de documente civile pe care să le găsească la frontieră în caz în care ar fi avut nevoie de ele pentru a trece în Turcia și se postă cu răbdare pe șoseaua națională până când văzu trecând mașina Peugeot Hertz. Era pe la amiază și la volan se afla Norman. Scaunul din dreapta era complet lăsat pe spate: cu siguranță, fata încerca să doarmă sau să se odihnească puțin.

De la postul poliției de frontieră, Karamanlis primi o carte de identitate pe numele lui Sotiris Arnopoulos, comerciant din Salonic, în timp ce sergentul Vlassos deveni din acel moment domnul Konstantinos Tsulìs, comis-voiajor.

Nu-i scăpară din ochi nici o clipă, cu grijă să nu fie observați și când fură siguri că mașina Peugeot, după ce trecu de Kesan, o luă pe drumul obligatoriu către Eceabat-Çanakkale, o depășiră fără grijă în timp ce aceasta se oprea la o benzinărie și merseră la îmbarcare, luând primii feribotul pentru coasta asiatică.

Mireille și Norman sosiră și ei pe la patru după-amiaza, când soarele era deja jos, spre asfințit, și începură să colinde prin oraș în speranța că ar putea zări pe undeva Roverul lui Michel. Merseră și la poliția rutieră, încercând

să obțină un ajutor, dar ofițerul care-i primi nu putu face mare lucru pentru ei.

— Dacă mi-ați fi putut spune măcar în ce direcție ar urma s-o ia prietenul vostru, aș fi anunțat patrulele de pe teren pentru ca, mai devreme sau mai târziu să-l oprească și să-i transmită mesajul vostru, dar fără o indicație chiar și vagă... A plecat spre sud, spre est, s-a îmbarcat din nou... ar trebui să-l caut în toată Turcia, domnilor, și Turcia este mare. Îmi pare rău. Ați putea încerca să-i trimiteți un mesaj prin radio, dar nu pot garanta că-l va primi: mulți turiști europeni care nu apreciază muzica orientală, după o vreme închid radioul, ascultă casete sau prind vreun post străin la care noi nu putem avea acces.

Luă notă pentru orice eventualitate și le promise că, măcar pe teritoriul său de competență, va face tot posibilul să dea de urma Roverului albastru și să-i transmită turistului mesajul prietenilor săi.

După ce-i urmărise o vreme în hoinăreala lor, Karamanlis își dădu seama că, de fapt, cei doi umblau orbește, fiind clar că n-aveau nici ce mai mică idee despre locul în care s-ar fi putut afla prietenul lor; se considera de-a dreptul idiot că luase o inițiativă atât de prosteasca

— Eh, din păcate, ăștia știu mai puțin decât noi, domnule căpitan, adăugă Vlassos. Eu aș zice să ne întoarcem acasă; dacă turcii ăștia nenorociți se prind că suntem doi polițiști greci deghizați, nu știu pe unde scoatem cămașa.

— Și să las baltă totul după atâtea luni de trudă, de cercetări fără răgaz, de nenumărate dușuri scoțiene? Karamanlis ar fi făcut orice numai să ajungă la sfârșitul acelei afaceri scârboase. Să mai așteptăm încă un pic, spuse, să vedem ce fac ei, nu se știe niciodată. Este clar

în orice caz, că-l caută și poate că dețin mai multe informații decât noi. Încă nu s-a terminat... nu s-a terminat deloc. Îl privi pe Vlassos în ochii lui ca de porc și-i puse o mână pe umăr. „Și, apoi, mai ești și tu, se gândi el, amice, și s-ar putea ca o momeală ca tine să-l atragă în cele din urmă pe peștișorul nostru.

Norman și Mireille se opriră într-un restaurant și comandară ceva de mâncare. Norman era complet descurajat.

— Avem o indicație precisă, spuse deodată Mireille, despre care nu ți-am spus nimic până acum pentru că mi-ai fi considerat de-a dreptul nebună, dar acum nu mai avem de ales dacă vrem să-l găsim pe Michel.

— O indicație precisă? spuse Norman.

— Da. Dar eu nu știu cum s-o descifrez. Ascultă-mă cu atenție pentru că tot ce am să-ți spun este purul și întregul adevăr, deși concluziile, recunosc eu însămi, par cu totul absurde.

— O să vedem dacă-i așa, spuse Norman. Povestește-mi acum totul, fără să omiți nici măcar un cuvânt din ceea ce știi.

Vlassos primise de la Karamanlis misiunea de a nu-i scăpa pentru nici un motiv din ochi pe Norman și pe Mireille, în timp ce el încerca să obțină vreun ajutor din partea unui prieten de la Istambul. Așa că se instalase cu mașina pe trotuarul din fața localului în care cei doi tineri își luau cina și-și ținea în permanență privirile ațintite asupra lor, deși se uita deseori, bănuitor, în oglinda retrovizoare și în cele laterale. Noaptea de la Portolagos îi stătea încă pe suflet și faptul că era practic dezarmat îi provoca o stare neplăcută de nervozitate.

Dincolo de vitrina de lângă intrare se învârtea un enorm Doner Kebab sfârâind de grăsime, iar în stânga era o inscripție cu numele restaurantului, dar prin mijloc era loc suficient ca să vadă chipul înfierbântat al acelei fete splendide, dându-și seama că-i povestea celuilalt ceva ieșit din comun, după gesturi și după mimică. Tânărul din fața ei o asculta fără să clipească, urmărea cu ochii mișcările neașteptate ale mâinilor ei, uneori mâzgălea ceva pe un petic de hârtie: numere sau semne? Dar ce puneau, oare, la cale? Și-ar fi dat un deget ca să afle despre ce naiba discutau ăia. Tânărul părea agitat, nervos. Se ridică pe neașteptate și se repezi afară la mașină, de unde se întoarse cu o hartă. Și acum?

Tânărul intră cu pași repezi în local și se așeză din nou la masă, în timp ce fata începea din nou să vorbească, îngrijorată, părând să aibă lacrimi în ochi.

În cele din urmă își făcu apariția Karamanlis și, în plus, era și bine dispus.

— Avem armele. În sfârșit. Mă simțeam doar în chiloți, fără pușcoacele astea.

— Nu-mi mai spuneți, domnule căpitan. Ideea că ticălosul acela ar putea trage ca la tir în mine, fără ca eu să-i pot răspunde cum merită, îmi face pielea ca de găină.

— Aici cum merge treaba?

Vlassos încercă să-i descrie cât mai bine ce văzuse dincolo de vitrina restaurantului, printre rotocoalele de fum de la Doner Kebab, ieșirea lui Norman la mașină, harta de pe masă și tot restul.

Se întunecase suficient de-acum ca să poată apropia fără să riște și Karamanlis se apropie de vitrină stând lipit de perete: Norman și Mireille făceau socoteli cu un calculator de buzunar și priveau din când în când la hartă

pe masă. Karamanlis se mai liniști: totul îl făcea să creadă că tinerii aceia se puneau de acord asupra unui itinerariu de urmat în vacanță. Ideea de a umbla aiurea prin Turcia arătând peste tot mutra lui Vlassos, cu speranța firavă că nebunul de Claudio Setti l-ar fi remarcat, nu-l atrăgea, de altfel, prea mult.

Dar lucrurile nu erau chiar atât de simple. Norman se simțea aproape de rezolvarea problemei, dar înțelegea că îi mai lipsea ceva foarte important.

— Fir-ar să fie, Mireille, dacă n-ai visat tot ceea ce mi-ai spus, poate reușim să aflăm încotro aleargă iubitul tău... Cât despre est, crede-mă, este imposibil... auzi tu? Imposibil... Dar dacă ar fi ceva adevărat, chiar și un detaliu, am avea o poveste fantastică de povestit tuturor... dar asta-i o altă treabă.

— Atunci?

— Uită-te aici, vezi? ceea ce Michel numește „axa lui Harvatis" este o linie care leagă Dodona de oaza Siwa din Egipt, trecând prin izvoarele Acheronului, apoi ajungând la Efira și, în plus, atingând și sanctuarul lui Zeus Olimpianul și Capul Tenaro...

Cei doi porumbei care au zburat din Teba egipteană...

- Porumbei?

Da, este o poveste relatată de Herodot, conform căreia în acest fel au luat nastere cele mai vechi oracole de pe pământ, Dodona și Siwa: doi porumbei negri au plecat în zbor din Teba egipteană, în același timp, îndreptându-se una pe un stejar de la Dodona și una pe un palmier din oaza Siwa, și acolo s-au transformat în două profetese care au început să facă profețiile.

— Înțeleg. Desigur, dacă tu ai fi luat cărticica aceea, totul ar fi mai clar, dar și formula aceasta mi se pare clară: ET/TS = 0,37 indică aproape sigur raportul dintre cele două distanțe Efira-Capul Tenaro și Capul Tenaro Siwa. Acum, dacă ne imaginăm că segmentul Dodona Siwa ar fi baza de la care am putea porni ca să identificăm locul numit *Kelkéa* sau *Boúneima*, am avea nevoie de un punct de convergență; să presupunem, ca ipoteză, că ar fi un triunghi a cărui bază să fie axa lui Harvatis.

— Este posibil... nu mă gândisem la asta.

Mireille se aplecă asupra hărții și apoi privi cu atenție foile de hârtie pe care Norman își trasa ipotezele:

— Totuși, aici nu avem decât o singură necunoscută, alfa. Cum am putea calcula celălalt unghi?

Norman vru să-și aprindă o țigară; mâna îi tremura atât de tare încât nu reușea să apropie flacăra brichetei de capătul țigării.

— ...O singură necunoscută, fir-ar să fie! Dar dacă triunghiul acesta ar fi isoscel? Se plesni cu palma peste frunte. Sigur că da, ce prost sunt! Este isoscel, nu este nicio îndoială, astfel că unghiurile de la bază sunt identice! În acest fel este suficient să calculăm valoarea lui alfa. Deschise din nou calculatorul „înmulțind 180 X 0,37... uite...: 66,6. Dacă Harvatis al tău nu s-a păcălit, punctul spre care se îndreaptă Michel este vârful unui triunghi isoscel cu baza între Dodona și Siwa și unghiul față de bază este de 66,6 grade.

— Norman.

— Ce este?

— Șase, șase, șase... Nu este un număr blestemat? Nu este acela al Apocalipsului?

— Doamne, Mireille, ce legătură are Apocalipsul, acela este un film american în care apare un băiețaș. Damien, Anticristul, mi se pare, cu cei trei „șase" tatuați pe tărtăcuță.

— Exact așa, din Apocalips.

— Mă rog, hai să nu înfierbântăm mai mult decât este cazul; Mireille, te rog, și Apocalipsul acum, nu ți se pare că avem deja prea multe... Și acum ne-ar trebui un raportor... unde am putea găsi un raportor la ora asta?

— La o papetărie. Nu s-a făcut încă opt. Aici magazinele nu au orare prea fixe.

— Mă duc, vin imediat, spuse Norman năpustindu-se către ușă. Ieși în graba mare, dar după o clipă vârî din nou capul pe ușă. Știi cumva cum se spune raportor în turcește? Mireille clătină din cap. N-are importanță, mă descurc eu. Între timp, nu te mișca de aici. Vai de tine dacă te miști!

Sări în mașină.

— Mă duc după el, domnule căpitan? întrebă Vlassos, punând mâna pe cheia de contact.

— Nu. A lăsat-o aici pe fată, o să se întoarcă repede.

Norman avu nevoie de o jumătate de oră ca să găsească o papetărie, să-i explice ce voia vânzătorului care, din păcate, nu avea un raportor, să fie îndrumat de vânzătorul respectiv la un prieten care vindea zarzavaturi în piața de alături și care avea un băiat, geometru de meserie, și care cu siguranță îi putea împrumuta un raportor.

— Ei, să vedem acum harta asta, spuse Norman când se întoarse, asudat și cu sufletul la gură. Luase din mașină o bară de aluminiu pe care o folosea ca prelungire a manivelei de cric, utilizând-o acum ca riglă pentru a trasa baza triunghiului. Apoi, cu micul raportor de plastic

transparent măsură două unghiuri de la bază, de 66,6 grade, dar când încercă să traseze cele două laturi, își dădu seama că vârful depășea cu mult marginea hărții.

— La naiba, spuse Mireille, ne-ar trebui o hartă în care să apară Grecia și Orientul Mijlociu sau cel puțin Grecia și Turcia.

— Barul din port! exclamă Norman. La barul din port au o hartă Freitag & Berndt care acoperă toată zona. Le servește șoferilor de camion care vin din Balcani. Mai este una la fel și la vama din Capitan Andreev, în Bulgaria. Hai, să mergem.

Așa era, cum spusese Norman: pe peretele barului din port era o hartă Freitag & Berndt, la scara 1/800.000. Sub privirile mirate ale celor de față, Norman și Mireille trasară pe harta de pe zid „axa lui Harvatis", cele două unghiuri de la bază și, în cele din urmă, cele două laturi.

— Doamne, spuse Mireille dându-se câțiva pași înapoi. Doamne, Nemrut Dagi!

XXIII

Çanakkale, 13 noiembrie, orele 22,30

Ieșiră din bar și se strecurară în mașină.

— Nemrut Dagi... spuse Norman punând automobilul în mișcare. Ce loc mai e și ăsta?

— Ar trebui să-l cunoști, spuse Mireille. N-ai studiat arheologia?

— Doar doi ani, cu mult timp în urmă și cu accent mai ales pe tehnica edilitară din Imperiul Roman: străzi, apeducte... După aceea, n-am mai citit nimic... Arheologia mi-ar fi amintit de zilele petrecute la Atena, de prietenii pierduți... Am preferat să-mi schimb meseria, să mă fac ziarist: în fiecare zi este alt subiect.

— Nemrut Dagi este un munte solitar din partea de est a masivului Taurus, spre platoul Eufratului, un munte arid și bătut de vânturi. În vârful său, un mic rege aliat al romanilor, Antioh IV Epiphanes din Commagene, a pus să i se construiască în secolul întâi un mormânt fastuos: o piramidă din blocuri mari de piatră, înaltă de șaizeci de metri, având alături două terase, străjuită de paisprezece statui uriașe de treisprezece metri. Iar în față... un

altar pentru sacrificii. Se pare că muntele a fost din vremuri imemoriale un loc magic; o legendă islamică pretinde că acolo a avut loc sacrificiul lui Isaac. Aici, miticul Nemrod, cel care a îndrăznit să-l sfideze pe Dumnezeu, ar fi mers la vânătoare. Sunt urma ale prezenței hititilor, semne astrologice ale magiei persane...

— Și, prin urmare, acela este locul numit *Kelkéa* sau *Boúneima*?

— Da, sunt convinsă de asta. Și sunt convinsă că Michel aleargă către locul acela... în care-l așteaptă moartea dacă nu ajungem noi înainte.

— Înainte de ce? spuse Norman

— Nu știu, habar n-am. Înainte. Nu avem nici un minut de pierdut.

— Dar cum putea să ajungă Michel să afle de locul acela dacă numai tu ai reușit să pătrunzi în subsolul acelei case?

— El nu știe ce înseamnă locul acela. A fost atras acolo în vreun fel... nu știu cum... Și nu este singurul.

— Ce vrei să spui?

— El este... berbecul.

— Oh, Mireille!

— Știai că Michel s-a născut la Siwa? Că este fiul unui soldat italian și a unei femei din populația beduină? Michel s-a născut la 13 aprilie în locul Berbecului, sub semnul Berbecului, a fost crescut într-un orfelinat numit Château Mouton, iar copiii internați acolo sunt numiți din această cauză „moutons", adică berbeci. A fost marcat toată viața de semnul acela...

— Nu cred în astrologie și în toate celelalte bazaconii de genul acesta.

— Ceilalți vor fi taurul și vierul.

Norman clătină din cap.

— Nu vreau să te urmez pe calea asta a nebuniei, eu sunt un cartezian... dar am să te însoțesc pe drumurile acestei țări pentru că vreau să-l găsesc pe prietenul meu Michel... și pe Claudio care l-a ucis pe tatăl meu. Vreau să aflu dacă am să-l îmbrățișez sau dacă am să-i trag un glonț în frunte. Și acum odihnește-te, am să conduc eu toată noaptea dacă am să pot.

Mireille rabată spătarul scaunului și închise ochii, în timp ce Norman pornea cu toată viteza în direcția Smirnei. De acolo avea s-o ia spre interior ca să traverseze marele podiș: Afyon... Konya... Kayseri... Malatia. Doamne, avea să fie o oboseală cumplită.

Se gândea Norman că Michel, dacă într-adevăr se îndrepta și el către locul acela, trebuia să meargă pe același drum, singurul posibil pentru cineva care voia să ajungă la Nemrut Dagi. Mai erau încă speranțe să-l ajungă din urmă: trebuia să se oprească, totuși, și el ca să mai doarmă ... sigur, avea o mașină mult mai puternică și mai rapidă decât Peugeot-ul lui Mireille și pe un parcurs de asemenea proporții putea să câștige un avans destul de mare... La un moment dat, în timp ce Norman își depăna gândurile și calcula timpii și distanțele unei călătorii atât de lungi, Mireille se ridică în capul oaselor.

— Ferește-te de piramida din vârful marelui triunghi... spuse ea.

— Mireille, visezi?

— Nu. Sunt perfect trează. Acum câteva zile, la centrala poliției din Atena, am reușit să mă uit în agenda căpitanului Karamanlis: era un semn și la pagina aceea erau scrise cuvintele acestea.

— Și ce-i cu asta?

— Dar nu înțelegi? Piramida din vârful marelui triunghi: este vorba despre monumentul din vârful muntelui Nemrut Dagi, vârful triunghiului pe care noi însine l-am calculat. Fraza aceea îl punea în gardă pe Karamanlis să nu se apropie de locul acela.... Doamne, Karamanlis probabil că este porcul mistreț... sau taurul... dar de la cine a primit avertismentul acesta? Cine altcineva știa de toate astea?

Norman nu știu ce să răspundă: la începutul unui urcuș băgă într-o treaptă inferioară de viteză și accelera la maximum, aproape cu furie. Ajungând în vârful pantei, mașina porni să coboare vertiginos și luminile roții din poziție aproape că se pierdură în depărtare.

— Ăștia merg ca nebunii, spuse Karamanlis. Trebuie să accelerăm și noi dacă nu vrem să-i pierdem.

Vlassos apăsă mai tare pedala.

— Stați liniștit, domnule căpitan, nu-i slăbesc din ochi. Noi suntem mai odihniți, am dormit noaptea trecută în timp ce ei au moțăit pe rând fără să se oprească.

— Da, suspină Karamanlis, dar ei sunt mai tineri.

— Credeți că se îndreaptă spre locul acela pe care l-au însemnat pe harta de la barul din port?

— Cred că da.

— Dar de ce au bâjbâit atâta, alergând în toate părțile ca să se ducă mai apoi să facă semnele acelea pe hartă?

Karamanlis părea să nu fi auzit ultima întrebare a agentului său: la lumina lămpii de noapte își răsfoia agenda care, la un moment dat i se deschise la pagina din 5 noiembrie unde scrisese fraza aceea:

Ferește-te de piramida din vârful marelui triunghi

și îi reveni imediat în minte marele triunghi pe care Norman și Mireille îl trasaseră pe harta aceea, în atmosfera plină de fum de la barul din port: așadar, în locul acela pierdut prin munții Anatoliei îl aștepta destinul... încheierea socotelilor? Așa părea și își aduse aminte de chipul înspăimântat și scăldat în sudoare al *kallikàntaros*-ului de pe muntele Peristeri și de vocea aceea nepăsătoare și plină de cruzime:

Ce căutați aici, domnule căpitan Karamanlis?

Tresări și, într-un impuls de vitalitate, trânti un pumn zdravăn în pagina agendei.

— E treaba mea ce caut aici! strigă. Treaba mea!

Vlassos se îndreptă brusc spre el și-l privi uluit.

— Ei, șefu', cu cine vă certați? Vă simțiți bine?

Karamanlis închise la loc agenda și se rezemă de spătar ca și cum ar fi vrut să se odihnească puțin.

— Bine? Sigur că mă simt bine, niciodată nu m-am simțit atât de bine.

Vlassos tăcu o vreme, aruncând din când în când câte o privire piezișă către tovarășul său de drum care stătea cu brațele încrucișate pe piept și cu ochii întredeschiși.

- Domnule căpitan, spuse el într-un târziu, se pare că nu doar unul singur ne așteaptă pe acolo: noi suntem doar doi. O s-o scoatem la capăt? Individul ăla... chiar și de unul singur este dur rău...

- Ți-e frică, Vlassos? Nu, nu trebuie să te temi, știi că am o mulțime de prieteni și în țara asta. În timpul războiului din Cipru, când era embargo asupra armelor către Turcia, am lăsat să treacă destule transporturi cu piese de schimb și cineva își mai aduce aminte de asta.

— Ați dat furnituri militare turcilor? Dar, domnule căpitan...

— Măi, idiotule, ce știi tu despre marea strategie internațională? Important este că la Adyman vom găsi un grup de luptători curzi, înarmați până în dinți, gata să meargă cu noi să vâneze prin munți niște traficanți de droguri plini de dolari și cine mai știe ce... Noi ne luăm traficanții, morți, bineînțeles, ei își iau dolarii. Ce părere ai? Ăia credeau că o să ne atragă aici, departe de bazele noastre, singuri și dezarmați, pe un pământ străin și ostil, dar nu-i așa. Gentlemenii au întotdeauna prieteni peste tot... nu uita. Și acum lasă-mă să dorm. Trezește-mă doar când n-o să-ți mai poți ține ochii deschiși, dar până atunci gonește ca vântul.

Eski Kahta, Anatolia de răsărit, orele 17

Michel coborî din mașină și se sprijini epuizat de zidul casei din apropiere, gata să cadă din picioare. În ultimele trei zile dormise în total doar câteva ore, dar îl frământa gândul că sosise și de data aceasta prea târziu, că pierduse fără rost timpul ca să repare mașina fiindcă nu mai făcea față ritmului infernal cu care mergea, că greșise de vreo două drumul, învins de somn și de oboseală.

Așteptă să-și recapete cât de cât echilibrul și aerul rece al serii să trezească în el o rămășiță de energie și se duse la biroul turistic unde, în timpul verii se puteau închiria jeep-urile care-i duceau pe turiști prin munți. Biroul era închis, dar un băiețaș îi arătă unde-l putea găsi pe agentul marilor case de închirieri din Smirna, din Istanbul, din Adana: era un bărbat de până la șaizeci

de ani, de meserie tăbăcar, care îl primi printre câteva oi abia jupuite. Îi spuse că italianul trecuse pe acolo, dar că nu predase mașina pentru că voia s-o mai folosească încă douăzeci și patru de ore.

— Și unde s-a dus? Știți încotro a luat-o? întrebă Michel.

Omul clătină din cap.

— Tipul este nebun rău. A luat-o pe drumul spre munte. Eu i-am spus că previziunile meteorologice anunță timp urât, dar nici nu mi-a răspuns... Mă rog, mașinile sunt asigurate pentru orice risc... Să fie clientul mulțumit ...

— Dar ce-o fi vrând să facă pe munte

Omul întinse brațele în lături.

— Să vadă monumentul, ce altceva? Sigur, atâția turiști n-am mai văzut în sezonul acesta.

— De ce, a mai urcat și altcineva? întrebă Michel.

— Doi bărbați, acum aproape două ore.

— I-ați văzut?

— Unul avea cam șaizeci de ani, mustăți cărunte și părul rărit pe cap, celălalt mai tânăr, cam de cincizeci de ani, gras și vânjos. Amândoi erau bine echipați.

— Mulțumesc, spuse Michel. Ce ziceți, până unde pot ajunge cu mașina mea? Și arătă spre Roverul albastru plin de praf.

— Până aproape în dreptul vârfului dacă nu începe să plouă sau, mai rău, dacă nu ninge. Într-un asemenea caz, n-aș vrea să fiu în locul dumneavoastră.

— Vă mulțumesc că mi-ați spus, spuse Michel.

Găsi un magazin deschis în care se vindeau de toate, de la ulei de măsline până la bocanci de alpinist, și-și cumpără o pereche de ghete potrivite pentru urcușul pe

munte, o pătură și o canadiană căptușită cu blană. De la un cuptor luă o pâine, o sticlă de apă și reveni la mașină, traversând într-un nor de praf satul cu căsuțe scunde, adunate toate în jurul unui mic minaret. Muntele se vedea clar, cu vârful său ascuțit pe fondul unui cer înroșit de razele soarelui gata să apună.

Pe câmpurile din jur se vedeau trecând turmele care începeau să coboare spre pășunile de iarnă, mânate din urmă de păstorii înveșmântați în mantii de blană lungi până la călcâie, având în preajmă dulăi fioroși de Cappadocia cu zgărzi bătute în ținte de fier și urechi retezate până aproape de rădăcină. Ce avea de făcut Claudio prin munții ăștia? Pentru o clipă avu senzația că se lăsase păcălit, că urmărise de-a lungul întregii Anatolii o fantomă întrezărită doar câteva secunde într-o parcare prăfuită, ticsită de camioane. Dar imaginea prietenului său îi apărea cu contururile dure ale realității: Claudio care se întorcea în momentul acela către el în timp ce farurile unui autocamion îl luminau din plin, ochii săi îndurerați ca în seara aceea când îi văzuse pentru o clipă în curtea de la *astynomìa* din Atena. Oare să-l fi recunoscut și el? De aceea dispăruse atât de repede? Sau se grăbea și el către o întâlnire de la care nu-i era permis să lipsească?

Continuă drumul atât timp cât mașina reuși să urce, apoi o abandonă, își luă sacul de drum cu pătura, pâinea și țigările și continuă urcușul pe jos. Vârful muntelui devenea la fiecare pas mai întunecat, ca un țurțur negru detașat de cerul înnorat, iar iarba înaltă de pe pajiști, aproape uscată după o vară secetoasă, se unduia sub rafalele unui vânt înghețat.

La un moment dat, oboseala urcușului în doborî, picioarele i se muiară și se prăbuși în genunchi. Privi în

jur cu deznădejde: dacă se pornea un viscol și-l prindea acolo, ar fi murit de frig. Ceva mai în față era o mică peșteră, la adăpost de vânt, și se târî cum putu până acolo. Probabil că mai fusese folosită de vreun păstor pentru că într-un colț era niște fân amestecat cu paie. Se cuibări trăgând pe el pătura și începu să mănânce înghițind la răstimpuri și câte o gură de apă. Când termină, se simți oarecum întremat și se hotărî ca în zori să-și continue urcușul spre vârf. La ora aceea, cine putea să umble prin pustietățile acelea? Își strânse mai bine canadiana în jurul trupului și-și aprinse o țigară. Nu se gândea că minusculul jar în pustiul acela era ca un far peste întinderea mării.

— Domnule căpitan, domnule căpitan, ați văzut?

Karamanlis își ținea privirile ațintite către pintenul negru aflat la mai puțin de un kilometru distanță, enormul mausoleu al lui Commagene. Se întoarse către Vlassos, cu un gest plictisit.

— Ce naiba să văd?

— O lumină, acolo sus, uitați, acum... o vedeți?

— Și ce dacă? O fi vreun păstor care-și aprinde o țigară dintr-aia împuțită. Stai liniștit și odihnește-te. Când se luminează de ziuă, pornim într-acolo și vedem dacă este cineva și ce are de gând. La ora asta, prietenii noștri vin și ei sus: sunt obișnuiți să meargă prin întuneric, sunt ca niște pisici.

Vlassos își trase pușca mai aproape, asigurându-se că avea glonț pe țeavă, după care se întinse din nou în sacul de blană.

— Mă rog, dar dacă se apropie careva, păstor sau ce-o fi, ca să fiu eu sigur, îl lichidez ca pe-un spurcat de păgân. Locul ăsta nu-mi place.

Șuieratul vântului păru să se calmeze la un moment dat și bubuitul îndepărtat al tunetului păru să înceteze, dar în acea neașteptată tăcere, se auzi dinspre vârful muntelui un sunet nenatural, s-ar fi putut spune că era scos de un flaut: o muzică nespus de blândă, înduioșătoare, care se strecura printre stânci, aluneca pe pajiștile aride, se prelingea pe crengile goale ale copacilor.

Vlassos se ridică brusc în capul oaselor.

— Și asta ce naiba o mai fi?

Karamanlis trase și el cu urechea, fără să-și dea seama de la început care putea fi cauza acestui fenomen atât de ciudat, apoi, pe măsură ce muzica devenea mai puternică și mai ascuțită, revăzu ca prin somn mersul său prin coridorul subteran din *astynomìa* din urmă cu zece ani, auzi parcă din nou cântecul acela de o deznădăjduită mândrie care străbătea prin ușa masivă a unei celule.

— Eu știu ce este, spuse. Am mai auzit cândva această melodie... Este o litanie: vrea să ne comunice că este aici și că ne așteaptă.

— Hristoase, eu mă duc acolo sus și-l...

— Tu stai aici și nu te miști din locul ăsta. Lasă-l să cânte. După aia o să trebuiască să danseze și tactul o să-l batem noi, de îndată ce vine și restul orchestrei.

Restul orchestrei urca pe jos, prin întuneric, pe versantul dinspre apus al muntelui pentru a apărea la momentul potrivit ca să încercuiască zona vârfului, blocând cărările principale.

Erau cinci bărbați înarmați cu automate kalașnikov, îmbrăcați în negru, cu pantalonii bufanți tradiționali și cu un brâu încingându-le mijlocul. Probabil că erau oameni care veneau din ținutul Jezireh, aproape de

granița irakiană. Urcau cu mersul rar și bine cumpănit al muntenilor ca să fie prezenți la întâlnirea cu cei doi străini înainte de ivirea zorilor. Trecând de un colț de stâncă, cel din față ridică brațul pentru a opri coloana și arătă ceva în fața lui, la câteva zeci de metri.

Părea un foc de tabără, dar era un singur om așezat în fața lui. Căpetenia grupului se opri și-l privi în față: avea capul acoperit cu o glugă, dar lăsa să se vadă părul negru și barba înspicată cu alb, pielea măslinie și ochii albaștri, duri și pătrunzători; era îmbrăcat ca țăranii de pe podiș și ținea pe genunchi un obiect ciudat.

— Nu-i vremea cam înaintată, țărane, îl întrebă curdul, și nu este cam târziu ca să te folosești de unealta aceea a ta? Se întoarse către munte. Vântul bate cu putere și nu văd pe-aici grâu proaspăt treierat pe care să-l vânturi.

Prin ochii bărbatul trecu un fulger de foc.

— Ai dreptate, *peshmerga*, dar eu mă aflu aici cu alte treburi. Întoarce-te, prietene, de unde ai venit, cu oameni tăi cu tot, și vezi-ți de treabă. Asta este o noapte urâtă... Își ridică din nou înspre el ochii în care parcă jucau flăcări. Eu nu mă aflu aici ca să dau ca un prost din unealta asta pe care tu o crezi o lopată de vânturat, ci ca să împrăștii suflete în vânt, dacă Dumnezeu vrea asta. spunând acestea, omul lăsă din nou capul în jos.

— Îmi pare rău, tăticu', spuse luptătorul curd, dar ne așteptă o recoltă bună sus, pe muntele acela, așa că trebuie să ne lași să trecem. Puse mâna pe patul pușții și degetul pe trăgaci.

Michel, ghemuit în adăpostul său aflat ceva mai sus pe munte, auzi o împușcătură stârnind ecouri în vale, apoi alta și încă una, urmate de o rafală furibundă, dar

nu reușea să-și dea seama câte lovituri fuseseră în realitate, neputând să le deosebească de ecourile care se repetau ca înnebunite printre văgăunile și stâncile de pe povârnișurile golașe ale lui Nemrut Dagi.

Sergentul Vlassos tresări din nou în culcușul său, punând imediat mâna pe pușcă.

— Hristoase! Dar asta ce muzică mai e?

Karamanlis nu știa ce să creadă.

— Stai liniștit. Muntele ăsta este bătut mereu de contrabandiști și uneori mai sunt schimburi de focuri cu detașamente ale armatei sau între păstori atunci când își fură între ei oile. Poftim, auzi? S-a terminat. Peste munte se așternuse din nou tăcerea. Locul ăsta este ciudat, amice. Hai să dormim un pic. Mâine o să rezolvăm totul și n-o să ne mai gândim la așa ceva. Sâmbătă am putea fi în Placa și să mâncăm o ciorbă bună de fasole și să bem vin retsina nou.

— Așa este, spuse Vlassos, nu mă gândisem, a venit timpul să gustăm din vinul nou.

Norman și Mireille ajunseră la Eski Kahta puțin după miezul nopții într-o altă mașină, un Ford Blazer cu care putuseră s-o schimbe pe cea veche, într-un birou de închiriat din Kayseri. Începuse să plouă și străzile prăfuite din Eski Kahta se transformaseră în pâraie noroioase. De la difuzorul din vârful minaretului se auzea chemarea pentru ultima rugăciune a zilei și cântecul muezinului se răspândea ca o jelanie prin perdeaua lichidă a ploii.

Norman și Mireille se întinseră puțin în mașină ca să doarmă măcar o oră. La sunetul intermitent al alarmei ceasului electronic, Norman se ridică în capul oaselor, ridică spătarul în poziție verticală și porni mașina, lăsând-o

pe Mireille să se mai odihnească puțin. O privi îndelung: chiar așa marcată de oboseală, cu ochii încercănați, înfofolită într-un pulover gros, era incredibil de frumoasă.

Fordul Blazer se avântă pe drumul de pământ și piatră care ducea spre munte, derapând la fiecare curbă pe stratul gros de noroi adus de ploaie. Norman deschise radioul și căută să prindă emițătorul bazei americane de la Diarbakir. Previziunile meteorologice indicau pentru noaptea aceea ninsoare la peste trei mii de metri înălțime.

Căpitanul Karamanlis se trezi din somn din cauza frigului: bătea un vânt foarte puternic și de sus cădea măzăriche, ca niște mici bile de grindină care parcă erau gata să găurească fața și mâinile; își privi ceasul: era ora cinci și nu se luminase de ziuă, dar valurile de măzăriche și cerul înnorat emanau o lumină difuză, de parcă se apropiau deja zorile. Aruncă o privire către vârful muntelui și i se păru că acolo licărea o luminiță: era ca un halou de flăcări, din ce în ce mai vizibil, care la un moment dat trimitea o lumină roșietică către coloșii de piatră de la baza uriașului mausoleu, făcându-i să semene cu niște fantome apărute din mijlocul tenebrelor. Pe platoul acela ardea un foc și se auzea din nou sunetul flautului, slab, abia perceptibil, îndurerat ca un geamăt, devenind mai apoi aspru și tăios ca un cântec sfidător al unei păsări de pradă de pe piscuri.

Îl trezi pe Vlassos care se frecă la ochi și-și dădu în jos gulerul înalt al canadienei.

— Este timpul să plecăm, ne așteaptă acolo sus. Hai să terminăm.

— Dar, domnule căpitan, nu trebuia să primim niște ajutoare?

Karamanlis lăsă capul în jos.

— Trebuiau să fie deja aici... oameni care nu se tem de munte și nici de zăpadă. Mă tem că împușcăturile pe care le-am auzit...

Vlassos holbă ochii cu o expresie rătăcită.

— Dar, atunci, domnule căpitan... poate că este cazul să ne întoarcem... nu știu dacă...

— Ai făcut pe tine, nu-i așa? Bine, du-te dracului, du-te unde vrei, șterge-o de aici! O să urc singur, dar dispari odată, se vede că nu mai ai decât jumătate din bărbăție!

Vlassos nu se lăsă intimidat:

— Ei, șefu', ei, ajunge. N-am făcut pe mine. Sunt mai tare eu cu jumătate de bărbăție decât dumneavoastră și ăla de acolo cu bărbăția întreagă. Îi arăt eu cine este jumătatea aceasta de bărbat. Luă pușca mitralieră, îndesă încărcătorul cu podul palmei și porni către vârful muntelui.

— Stai, spuse Karamanlis. Suntem doi și-l putem lua prin învăluire. Am observat că monumentul are alături două terase, una la răsărit și una la apus: eu urc prin spate, dinspre apus și am ceva mai mult de mers. Tu urci pe aici, prin față. Ai o cătare cu infraroșii la fierul ăla pe care-l porți cu tine, așa că-l poți vedea pe diavolul acela chiar dacă se ascunde. Nu-i lăsa timp nici să respire, doboară-l ca pe un câine imediat ce-l vezi: este un tip prea periculos. Eu vin, așadar, din partea cealaltă, fii atent să nu mă nimerești pe mine. Baftă.

— Și dumneavoastră, domnule căpitan. În seara asta o să tragem o băută și o să plecăm din țara asta de rahat cu primul vapor, cu primul avion, cu ce-o fi. Porni, încercând să se țină cât mai mult la adăpost și să se confunde după fiecare mișcare cu celelalte siluete întunecate.

stânci, trunchiuri de copaci întâlnite în cale, vizibile doar prin contrast cu fondul alb care acoperea acum muntele.

Ajunse într-un sfert de oră de mers în tăcere pe după marginea marii platforme pe care se înălța imensul complex monumental și ieși la iveală doar cât să privească ce era în fața lui. Văzu capetele uriașe ale statuilor înălțându-se imobile, ca și cum o secure monstruoasă le-ar fi despărțit de trupuri. Dincolo de statui, aproape în centrul platoului, ardea trosnind un foc de mărăcini și crengi uscate.

Privi în jur, cercetând cu atenție febrilă fiecare metru din acel spațiu neliniștitor și, dintr-o dată, fața i se lumină: era acolo, pe jumătate ascuns în spatele lui bloc de piatră, îmbrăcat cu aceeași jachetă gri-verzuie cu o inscripție a armatei americane cu care îl văzuse ultima oară în subteranele secției de poliție. Din când în când încerca să se ridice puțin, poate ca să vadă dacă se apropia cineva. Vlassos îndreptă spre el pușca și luneta cu infraroșii îi confirmă că în trupul acela ardea, pentru încă puțin timp, căldura vieții. Nu mai avea îndoieli: trase cinci focuri într-o serie rapidă și văzu trupul prăbușindu-se la pământ.

Se repezi în față, strigând cât îl ținea gura:

— Domnule căpitan, l-am nimerit! L-am lichidat, domnule căpitan! Dar, de îndată ce se apropie de țintă, se opri și inima parcă îi stătu în loc: avea în față o păpușă care fusese ridicată cu câteva bețe deasupra unui grămăjoare de cărbuni aprinși acoperiți cu cenușă. Căldura care se ridica înșelase luneta cu infraroșii a puștii sale M16.

O voce pe care n-ar fi putut-o uita vreodată răsună în spatele său:

— Sunt aici, *Chìros*! Și înainte de a avea timp să se întoarcă, o săgeată i se înfipse între omoplați și vârful ei

îi ieși prin piept. Vlassoa se întoarse ca să descarce în el cu energia care-i mai rămăsese restul gloanțelor din încăr cător, dar călăul său scosese deja un pistol cu care îi sfărâmă mâna cu câteva focuri rapide. Vlassos se prăbuși în propriul sânge care se adunase pe marele altar și, înainte ca vederea să i se împăienjenească îl putu recunoaște pe tânărul care, cu mulți ani în urmă, suferise din vina lui cea mai crudă tortură în subteranele poliției din Atena. Cu ultimele picături de energie ridică brațele într-un gest obscen, bolborosind:

— Pe femeia ta eu am... Dar nu putu termina fraza: o ultimă săgeată îi străpunse gâtul, retezându-i glasul și Vassilios Vlassos, poreclit *ò Chìros*, se izbi cu capul de piatra înghețată a muntelui.

Zgomotul împușcăturilor ajunsese până la Michel care se trezise din amorțeala somnului și ieșea din adăpostul său, oprindu-l în loc, ceva mai la vale, pe Norman. Acesta oprise motorul mașinii ca să se asigure că auzise într-adevăr seria aceea de împușcături care ajunsese până la el datorită vântului care bătea dinspre nord din ce în ce mai puternic, exact în direcția sa. Mireille se dăduse jos și ea din mașină și văzuse fulgerările împușcăturilor de pe vârful muntelui.

— Oh, doamne, Michel! începuse ea să strige. Michel, întoarce-te, eu sunt, vino înapoi!

Dar Michel n-o putea auzi pentru că ducea departe strigătele ei, iar el se cățăra deja pe munte în direcția locului de unde se auziseră împușcăturile și se văzuseră flăcările focului.

Căpitanul Karamanlis auzise și el prima serie de împușcături în timp ce ajungea la marginea platformei dinspre apus și apoi strigătele lui Vlassos care-l chemau,

dar nu le înțelesese bine din cauza zgomotului făcut de pașii săi pe grohotișul urcușului.

Într-un prim moment, încercase să se cațere pe piramidă, dar blocurile de formă neregulată din care fusese înălțată deveniseră alunecoase astfel că se rostogolise din nou la baza monumentului. Începuse atunci să înainteze de-a lungul marginii de sud a construcției, ținându-se la adăpostul lespezilor groase care mărgineau cândva calea procesiunilor.

Își făcu apariția în cele din urmă pe platforma de la răsărit, aflată în bătaia vântului încărcat cu măzăriche, sub ultimele reflexe ale focului care începea să se stingă. Se strecură pe lângă leul de piatră care străjuia cu fălcile lui căscate mormântul regelui Antioh și, în timp ce privirile îi cădeau pe trupul țeapăn al lui Vlassos, acoperit deja cu un strat de gheață, din spatele unei statui răsună o voce mai întunecată decât noaptea aceea și mai rece decât vântul acela, gravă și răsunătoare de parcă ieșea dintr-un laringe de bronz.

— Ce faceți dumneavoastră aici, domnule căpitan Karamanlis?

Mai apoi se zări scânteierea celor doi ochi albaștri ca gheața dimineților de iarnă și sclipirea unui rânjet de lup. Și în clipa aceea parcă auzi în minte avertismentul pustnicului *kallikàntharos*:

El este cel care pune la cale moartea.

Ieși la vedere trăgând cu pistolul și strigând ca scos din minți:

— Tu, impostor nenorocit, m-ai atras până aici, dar ai să mergi împreună cu mine în infern! Dar omul dispăruse

așa cum apăruse și în timp ce privea în jurul său, rătăcit și înspăimântat, auzi de sus pronunțându-se numele său:

— Karamanlis!

Se întoarse îndreptând pistolul către cer și-l văzu pe Claudio în picioare, pe genunchii statuii fără cap a lui Zeus Dolihenul, luându-l la țintă cu un pistol. Se simți paralizat și neputincios, pradă sigură în fața unor inamici fără îndurare. Strigă, încercând să-și salveze viața:

— Nu! Oprește-te! Heleni trăiește și eu știu unde se află! Dar vântul purtă departe cuvintele lui și Claudio nu le auzi. Ridică arma și trase: un glonț îl lovi pe Karamanlis între clavicule si un altul îl făcu să cadă fără viață între labele leului de piatră.

Claudio sări pe pământ ca să-și privească inamicii doborâți. Se întoarse în direcția leului de piatră.

— Vlassos și Karamanlis sunt morți, domnule comandant! strigă.

În clipa aceea, Michel își făcu apariția pe platou: era murdar de noroi, cu hainele sfâșiate, cu mâinile murdare și însângerate.

— Lucrarea nu este terminată! strigă vocea din spatele lui. El este cel care te-a trădat! Lovește-l și fă dreptate.

Claudio ridică, palid la față, arma înspre Michel care se opri și rămase nemișcat, cu brațele atârnându-i pe lângă trup.

— Am fost înșelat, Claudio, pentru numele lui Dumnezeu, ascultă-mă, strigă, ascultă-mă doar o clipă și apoi ucide-mă dacă vrei. Fața îi era brăzdată de lacrimi. Claudio, pentru numele lui Dumnezeu, sunt Michel, sunt prietenul tău.

— Din cauza lașității lui, Heleni a fost torturată și violată. Nu-i drept să mai trăiască! tuna vocea care părea să iasă dintre fălcile leului.

Claudio ridică și mai sus pistolul luându-l la țintă pe Michel, dar în aceeași clipă apărură Norman și Mireille la marginea platoului. Mireille strigă:

— Nu! Claudio, nu! Tu nu faci acum dreptate! Tu ești pe cale să săvârșești un sacrificiu uman! Ai fost ales ca să ucizi taurul, vierul și berbecul! Privește în spatele tău, în vârful piramidei, uită-te acolo! Și cruță-l pe prietenul tău, Claudio. Cruță-i viața, îndură-te!

Înmărmurit, Norman privea întreaga scenă fără să se poată mișca și fără să poată rosti vreun cuvânt.

— El este cel care te-a trădat. Și a urcat aici sus cu Karamanlis! Vocea părea să vină acum de undeva de sus, din vârful piramidei. Claudio apăsă pe trăgaci, dar percutorul țăcăni în gol: nu mai avea gloanțe în încărcător. Își trase atunci cu un gest mecanic arcul de pe umăr, puse o săgeată în el și ochi pieptul lui Michel în timp ce Mireille striga disperată, cu ochii în lacrimi:

— Uită-te în spatele tău, în vârful muntelui!

Michel își reveni.

— Tu m-ai ucis deja, exclamă ațintindu-și asupra lui privirile înfierbântate. Acum nu-mi mai pasă de nimic... dar nu am urcat până aici cu dușmanii tăi... eu te-am căutat în tot acest timp ca să mă plec umil în fața ta, ca să-ți cer iertare pentru slăbiciunea mea de atunci, pentru că nu am să mor eu în locul bietei Heleni...

Arcul tremură în mâinile lui Claudio care dădu apoi capul pe spate. Văzu prin vârtejul de zăpadă ceva înfipt în vârful monumentului: vâsla unei bărci! Strigă:

— Domnule comandant!

Glasul acela răsună acum aproape de el:

— Sunt aici, fiule!

— Domnule comandant, ar trebui să ucid un om neînarmat care cere iertare? Îl simțea alături de el, acum, puternic, prezență obscură și-și întoarse privirile în dreapta sa: văzu doi ochi albaștri strălucind ca și cum ar fi înotat în lacrimi:

— Trebuie să faci ceea ce îți spune inima ... Nu există pentru muritori o altă cale... Adio, fiule.

Îl auzi îndepărtându-se cu pași rari, simți forța sa pierzându-se în depărtare. Lăsă arcul să cadă la pământ: tolba și săgețile se rostogoliră pe lespezile de piatră.

— Domnule comandant! strigă. Am făcut întotdeauna ce mi-ai cerut! Dar așa ceva nu puteam să fac, nu puteam, nu puteam! Se prăbuși la pământ, în hohote de plâns și vântul tăcu și el în clipa aceea, zorile se înălțară de pe nesfârșita câmpie mesopotamiană ca să arunce o paloare lividă asupra piscului ascuțit al muntelui. Rămase mult timp astfel, în timp ce prietenii săi se apropiau cu pași șovăitori la început, până când ajungeau lângă el, apoi îngenuncheau strângându-l într-o lungă îmbrățișare, după care se îndepărtau înspre vale.

Claudio rămase singur pe platoul imens, împreună cu trupurile dușmanilor săi uciși. Se ridică în picioare, își culese de pe jos arcul și tolba cu săgeți și porni să coboare pe versantul dinspre apus. În timp ce mergea pe fosta cale a procesiunilor, își aminti de ce se agitase Karamanlis în față, strigând ceva înainte de a muri. Se întoarse și văzu că degetele polițistului se încleștaseră pe o fotografie. Pe spatele ei era o dată și numele unei localități: Claudio privi chipul nespus de frumos, părul negru ca pana corbului, buzele umede și roșii, apoi strecură fotografia în buzunarul interior al gecii și luă din nou calea întoarcerii în vale.

XXIV

Efira, 17 noiembrie, orele 22

Ari era așezat la masa de lucru după ce strânsese și spălase vasele și tacâmurile. Punea în ordine registrul casei de bilete a săpăturilor, controla încasările modeste. Își ridica ochii din când în când spre fereastră, asculta zgomotele de pe stradă și clipocitul îndepărtat și abia perceptibil al râului

La un moment dat, telefonul sună de trei ori, tăcu, sună din nou: de șase ori, de șase ori, de șase ori, apoi tăcu definitiv.

Bătrânul scoase un zâmbet îndurerat, apoi lăsă fruntea în jos și rămase mult timp nemișcat cu capul plecat. În cele din urmă se ridică, se șterse la ochi, își suflă cu zgomot nasul și se îndreptă cu pas hotărât către spațiul de sub Nekromantion. Dezgoli cu lopata o placă de piatră pe care se afla sculptată imaginea unui șarpe, o dădu în lături și coborî în subterana care cu ani în urmă răsunase de pașii ezitanți ai profesorului Perikles Harvatis. Aprinse o lanternă și făcu lumină într-un colț al încăperii unde se afla o lădiță din lemn. O deschise și scoase din ea o

superbă mască lucrată din aur de mare puritate: chipul solemn și maiestuos al unui rege adormit pentru vecie. Duse masca în mijlocul subteranei și o îngropă acolo, acoperind-o cu nisip fin.

— Încă nu este momentul, domnule comandant, să-ți închei lunga călătorie, spuse el în șoaptă, cu lacrimi în ochi. Nu mai este loc pe lumea asta pentru o îndelungată și liniștită bătrânețe, nu mai sunt popoare fericite peste care să domnești... Nu încă... Altădată, într-un alt an... cine știe...

Se întoarse în apartamentul său din casa de oaspeți și, în timp ce urca scările i se păru că aude în spate bufnitura surdă a unei uși de piatră care se închidea. Își puse în ordine lucrurile, închise registrele, le puse cu grijă în sertare, apoi stinse lumina și plecă.

Atena, barul „Milos", orele 20

— Iar eu vă spun că în spatele acelui oblon se află dovezile pentru tot ce v-am spus. Și, în orice caz, Norman, dă-mi tu o explicație logică pentru ceea ce am văzut și trăit sus acolo, pe munte! Mireille se ridică brusc de pe scaun și se întoarse către ușa cu geamuri, cu spatele la Norman și Michel ca să-și ascundă nemulțumirea.

— Mireille, spuse Norman, din păcate nu avem toate elementele... ar fi necesară o cercetare îndelungată...

Mireille se întoarse spre el, arătându-i ziarul în care era dată știrea morții lui Vlassos și Karamanlis.

— Uitați-vă aici, Vlassos era născut la Kerkyra, pe 15 martie 1938, sub semnul peștilor, adică a porcului mistreț, conform zodiacului antic, același semn care indică oracolul de la Dodona, iar Karamanlis la Gurà, în

apropierea muntelui Cillenes, indicat prin semnul taurului și numele său de luptă era *ò Tàvros*, „Taurul". Și toate acestea sunt explicate în scrisoarea aceea a lui Harvatis, scrisă acum zece ani. Eu am combinația seifului, îți dai seama? Sunt în măsură să vă conduc acolo înăuntru, să deschid seiful și să vă demonstrez că totul este adevărat. Priviți. Puse pe masă bilețelul cu cifrele combinației pe care-l scosese cu puțin înainte din portofel.

Michel luă hârtiuța și o privi în tăcere, apoi își deschise agenda și începu să copieze numerele unul după altul și să traseze niște semne.

— Doamne, ia priviți! spuse deodată Mireille. Norman și Michel se ridicară și se apropiară de ea: un camion mare, cu însemnele unei firme de mutări parcase în fața numărului 17 din strada Dionysìou. Din el coborâseră doi bărbați care deschiseseră lacătul oblonului cu o cheie, intraseră și-l coborâseră după aceea în urma lor. Eu nu mă mișc de aici până când nu văd ce se întâmplă, spuse Mireille. Voi faceți cum credeți de cuviință.

Așteptară și ei, iar Michel spunea din când în când, vorbind parcă pentru sine.

— Unde o fi Claudio? O să-l mai vedem?

— Sigur că o să-l revedem, spuse în cele din urmă Norman. În Italia... în Franța... poate aici, la Atena. Se ascunde deocamdată pe undeva și așteaptă ca rănile lui și ale noastre să se vindece. Dar se va întoarce... cu siguranță se va întoarce.

— Știi? mai spuse Michel. În timp ce urcam pe platforma răsăriteană de la Nemrut Dagi, mi s-a părut că-l aud pe Karamanlis urlând disperat: „Oprește-te! Oprește-te! Heleni nu a murit, Heleni trăiește! Ar fi posibil așa ceva?

Norman clătină din cap.

— Mi-e greu să cred, dar acum totul este posibil.. oricum, ceva este sigur: dacă Heleni trăiește sau dacă a mai rămas ceva legat de ea, oriunde s-ar afla, Claudio va ști să găsească acel ceva.

La un ceas după aceea, oblonul de la numărul 17 se deschise din nou și cei doi oameni începură să încarce camionul cu mai multe lăzi de diferite dimensiuni. Când deveni clar că aveau să coboare din nou oblonul și să plece, Mireille alergă afară, urmată de Michel și de Norman.

— Scuzați-mă, scuzați-mă, spuse ea, am fi interesați să închiriem acest spațiu. Ați putea să ne spuneți dacă mutarea aceasta înseamnă și sfârșitul vechii închirieri?

— Îmi pare rău, domnișoară, spuse cel mai tânăr dintre cei doi, nu sunt în măsură să vă spun. Am primit dispoziții să facem mutarea și asta-i tot.

— Dar vechiul chiriaș ar putea, desigur, să ne dea un răspuns. Ați putea să ne spuneți unde duceți toate lucrurile astea?

— La Pireu, domnișoară, pe un yaht care pleacă în seara aceasta.

— Oricum, vă mulțumesc, spuse Mireille. Cei doi bărbați se urcară în camion și acesta se puse în mișcare. Michel, care până atunci nu scosese nici o vorbă porni în fugă după camion.

— Așteptați! Stați o clipă!

Șoferul îl văzu în oglindă și opri mașina.

— Ce este, domnule? întrebă.

— Ascultați... eu... dacă-l vedeți pe... pe stăpânul acestor lucruri pe care le-ați luat de aici... spuneți-i că eu... eu... Își mușca buza de jos, neputând să exprime

ce voia să spună. Iertați-mă, n-are importanță, spuse apoi cu voce tremurătoare. N-are importanță...

Camionul porni din nou, dispărând la puțin timp după aceea în capătul străzii Dionysìou și cei trei tineri se întoarseră către barul „Milos".

— Bine, spuse Norman, nu vom mai putea găsi confirmarea spuselor tale, Mireille. Din păcate, adevărul este că nu știm nimic în afară de ceea ce am văzut: mult din unele puncte de vedere, prea puțin din multe altele. Un om a hotărât să-și pedepsească dușmanii. A făcut-o folosindu-se de dorința de răzbunare a unei alte persoane și prin ritualul unui mit... Ingenios, desigur, ciudat și neobișnuit, dar nu imposibil: nu există limită pentru fantezia și ciudățeniile oamenilor.

— Dar nu avea nici un motiv să-i vrea moartea și lui Michel, spuse Mireille, niciunul... în afară de oracolul acela sculptat pe vasul lui Tiresias.

— Adevărul este că nu știm nimic despre el și de aceea nu vom ști niciodată adevăratele motive ale acțiunilor sale, îi replică Norman.

— Nu-i adevărat, spuse Michel. Îi cunoaștem numele: este scris în combinația care deschide seiful său.

— Ah, da? în timp ce Mireille îl privea cu o expresie nedumerită.

— Uitați-vă aici, spuse Michel arătându-le pagina din agendă în care transcrisese cu puțin timp înainte numerele combinației seifului. Uitați-vă, în greaca veche, numerele se scriu cu literele alfabetului: alfa este unu, beta este 2 și așa mai departe. Priviți.

Norman luă agenda din mâinile prietenului său și examină cu atenție literele combinației.

15 20 19 9 18
o y t i s

— Oýtis... șopti el clătinând din cap... Nimeni... Numele său este „Nimeni”, așadar, o coincidență destul de ciudată.

Plătiră consumația unui chelner nou pentru că acela care fusese până atunci își dăduse demisia și nu mai era în serviciu, după care ieșiră în noaptea ploioasă și cenușie, mergând o vreme în tăcere.

— Michel, înainte de a veni aici, eu ți-am citit însemnările din biroul tău de la Grenoble.

— Da, mi-ai spus asta.

— Este acolo o observație pe care ai scris-o într-un colț al paginii și acum îmi amintesc de ea. Spunea cam așa: „În toată Mediterana, peste tot unde se păstrează amintirea unui erou homeric, chiar și de mai mică importanță, se poate găsi mărturia apariției unui cult”. De ce n-a existat niciodată un cult al lui Ulisse în chiar patria lui, la Ithaca?

Michel nu răspunse, ca și cum n-ar fi auzit întrebarea, apoi se opri brusc și o privi cu un zâmbet straniu.

— De ce? Pentru că el n-a murit niciodată, spuse. Și-și continuă drumul în aceeași tăcere.

Nota autorului

În acest roman se amestecă, la fel ca și în celelalte pe care le-am scris, elemente de adevăr și realitate cu elemente de imaginație. Dat fiind că, în cazul de față, unele dintre elementele reale fac parte dintre aspecte importante ale istoriei noastre, atât trecută, cât și prezentă, aș vrea să fac precizările care urmează.

Paginile despre bătălia de la Politehnică au fost reconstituite cu scrupulozitate, pe baza documentației existente, a experiențelor personale și a mărturiilor venite din partea unor persoane pe care le consider demne de încredere, dar care nu pot fi în nici un caz incluse într-o prezentare istorică, fiindcă emoțiile au la ele mai multă importanță decât faptele. Este evident că întâmplările prin care trec personajele sunt, în schimb, rodul imaginației.

În privința referirilor la antichitate, sunt autentice toate citatele din izvoare (inclusiv răspunsurile venite din partea oracolelor) și din sursele homerice despre misterioasele și neidentificatele localități „Kelkéa" și „Bouneima". Identificarea muntelui Nemrut Dagi ca „Bouneima" nu poate fi susținută din punct de vedere

științific. Ea mi-a fost inspirată de faptul că, acum mulți ani, în cursul altor studii, am avut posibilitatea să aflu de la locuitorii din acel ținut că exista o localitate, în apropierea muntelui, al cărei nume înseamnă în turcește „Pășunea boilor" (după cum *Boúneima* pare să aibă originea etimologică în *Bous*, „Bou" și *nemo*, „pășune", alături de aceea, de asemenea posibilă, de *Bounòs*, „Munte").

Acceptând această identificare ca ipoteză pentru narațiune, raporturile matematice între segmentele „axei lui Harvatis" (inspirată de studiile de arheologie astrologică ale lui Richer) sunt autentice, dar și efect al întâmplării, la fel ca numărul blestemat 66,6 care a apărut printr-o simplă coincidență bizară. În ceea ce privește epilogul aventurii lui Ulisse, anticii cunoșteau *Telegonia*, lucrare a poetului cirenaic Eugammon, din secolul al VI-lea d.Ch. În ea se povestește că Telegon, fiul lui Ulisse și a vrăjitoarei Circe, ajuns în Ithaca în căutarea tatălui său, l-ar fi ucis în duel fără să știe cine era cu adevărat (în acest mod, Eugammon rezolva cuvintele din profeția lui Tiresias, în greaca veche: θάνατος ἐξ ἁλὸς, „moartea (îți va veni) dinspre mare", dar fără să cunoască, probabil, partea care vorbea despre o călătorie a eroului către uscat). După care, Telegon ar fi luat-o de soție pe Penelope, iar Telemac s-ar fi însurat cu Circe în Insulele fericiților.

Se pare că aceste întâmplări n-ar avea rădăcini atât de vechi ca Odiseea, ci că ar fi mai degrabă rodul invenției autorului său pe baza profeției lui Tiresias, așa cum apare ea în cartea a unsprezecea a *Odiseii*. Mai vechi și poate legat direct de *Odiseea* trebuie să fi fost poemul pierdut *Thesprotis*, din care toponimele *Boúneima* și *Kelkéa* sunt, poate, singurele elemente care s-au păstrat.

Dintr-o adăugire la Licòfron (Scheer, II, pag. 253, v. 21), un poet din epoca elenistă, ne păstrează, poate pe baza lui Teopomp (fragmentul 354 Jacoby), amintirea a două ipoteze diferite asupra morții lui Ulisse: conform uneia dintre ele, eroul ar fi murit la Gortynia, în Etruria, după care ar fi fost înmormântat la Perge (Pyrgi). După o altă tradiție, Ulisse ar fi murit într-o cetate din Epir (necunoscută nouă) cu numele de Eurytana. În realitate, sfârșitul eroului rămâne învăluit în mister.

În ceea ce privește topografia locurilor: ea este de obicei fidelă și exactă. Mi-am permis unele libertăți în descrierea grotelor de la Dirou și a ramificațiilor acestora. Portolagos este astăzi o localitate ca multe altele: descrierea pe care i-o fac este influențată de atmosfera încețoșată a unui popas nocturn în jurul unui foc de tabără, episod petrecut cu mulți ani în urmă când locurile acelea erau aproape pustii.

Icarus este inspirat din programul *Ibicus* al companiei Hewlett-Packard, aflat acum în faza pregătitoare.

Strada Dionysìou nu există. Cel puțin cu numele acela.

V.M.M.

Mulțumiri

Doresc să le mulțumesc, în momentul în care predau spre tipărire această carte, prietenilor care m-au ajutat și încurajat. Lui Marco Guidi, de care mă leagă o veche și apropiată prietenie, mereu gata să-mi dea sfaturi și sugestii extrem de prețioase. Lui Romolo Biolchini și Silvanei Bettelli Biolchini, a căror mens mathematica *se află la baza calculării „axei lui Harvatis" și a soluției logice prin care vârful piramidei este proiectat asupra îndepărtatului munte Nimrud Dagi. Profesorului Aristide Murru pentru că mi-a dezvăluit detalii importante ale Greciei moderne. Aduc mulțumiri, în sfârșit, și firmei „Logos traduzioni" din Modena care mi-a pus la dispoziție aparatura sa informatică.*

Pentru versurile homerice reproduse la începutul cărții am utilizat versiunea dată de Rosa Calzecchi-Onesti.

V.M.M.

Cuprins

Capitolul I
Capitolul II
Capitolul III
Capitolul IV
Capitolul V
Capitolul VI
Capitolul VII
Capitolul VIII
Capitolul IX
Capitolul X
Capitolul XI
Capitolul XII
Capitoul XIII
Capitolul XIV
Capitolul XV
Capitolul XVI
Capitolul XVII
Capitolul XVIII
Capitolul XIX
Capitolul XX
Capitolul XXI
Capitolul XXII
Capitolul XXIII
Capitolul XXIV

Nota autorului

Mulțumiri

Valerio Massimo Manfredi este profesor de arheologie la Universitatea Bocconi din Milano. A predat și a ținut conferințe în cele mai prestigioase instituții științifice italiene și din întreaga lume. A condus, de asemenea importante expediții arheologice și săpături în multe localități din zona mediteraneeană. Ca autor de proză beletristică a publicat romanele: *Palladion*, *Lo scudo di Talos*, *Le paludi di Hesperia*, *La torre della solitudine*. În limba română au fost traduse trilogia *Alexandru cel Mare*, *Faraonul nisipurilor*, *Ultima legiune*, *Akropolis*, *Împărăția dragonilor*, *Tiranul*, toate apărute la editura Allfa. Colaborează cu cinematografia și cu televiziunea în producții internaționale de prestigiu.

De același autor,
la Editura Allfa au mai apărut:

1. Akropolis. Măreața epopee a Atenei
2. Alexandru cel Mare (vol. I, II, III)
3. Faronul nisipurilor
4. Împărăția dragonilor
5. Tiranul
6. Ultima legiune

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
"PETRE DULFU"
BAIA MARE

Tipografia
S.C. PRINT MULTICOLOR S.R.L
Str. Bucium Nr. 34, Cod 700265, IAŞI
Tel: 0232-211225 Fax: 0232-211252
www.printmulticolor.ro

682426

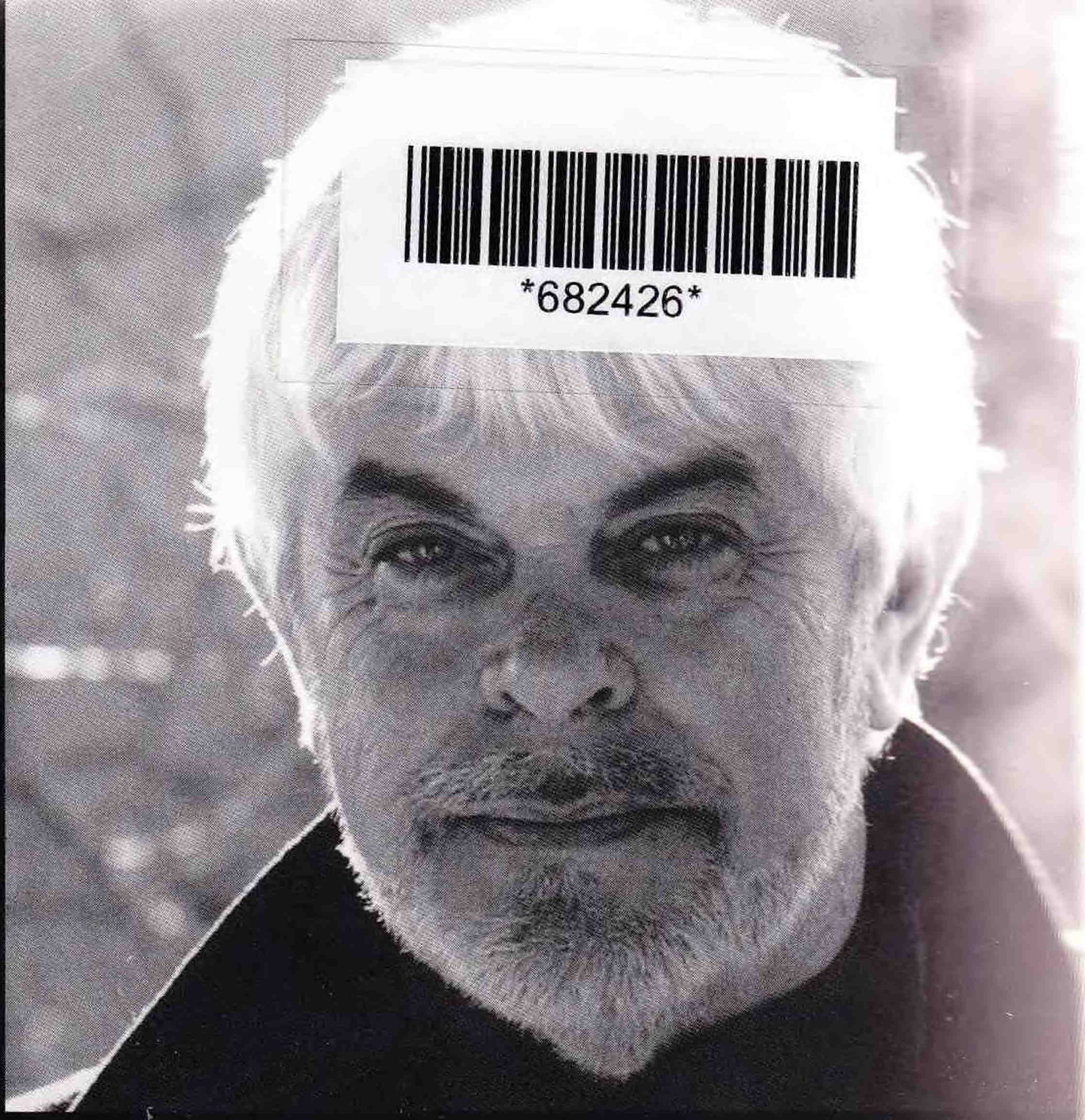

Atena, 17 noiembrie 1973. Un eminent arheolog moare într-un [illegible] ciudat, de îndată ce descoperă vasul de aur al lui Tiresias. La doar câteva ore după aceea, când izbucnesc mişcările de stradă din Piaţa Politehnicii, o tânără şi frumoasă studentă este arestată, violată şi ucisă de poliţişti sub ochii logodnicului său, Claudio Setti. La zece ani după aceea, o serie de crime îngrozitoare tulbură întreaga Grecie. Ritualuri anunţate de prezicători misterioase. Vieţi curmate fără nicio explicaţie pentru cine nu a trăit vremea revoltei studenţeşti şi nu cunoaşte secretul acelui vas al lui Tiresias.

Cu ritmul frenetic al unui roman de acţiune şi farmecul sedus[illegible] vechilor legende, Valerio Massimo Manfredi povesteşte o extraordinară şi pasionantă aventură între trecut şi prezent, între pasiuni [illegible] intervenţii divine. O poveste captivantă care îţi taie răsuflarea de [illegible] imprevizibilă până la ultima şi surprinzătoarea lovitură de teatru.

ISBN 978-973-724-155-9
9 789737 241559

www.al[illegible]